

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
W ŁODZI

Numer egzemplarza:

1

PROTOKÓŁ
KONTROLI GOSPODARKI FINANSOWEJ
I ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Jednostka kontrolowana:	Gmina Mokrsko
Termin kontroli:	10 lipca – 12 września 2023 roku
Kontrolujący (imię, nazwisko, stanowisko służbowe):	Joanna Pączek – starszy inspektor kontroli Alicja Gołąbek – inspektor kontroli
Okres objęty kontrolą	2022- I półrocze 2023 oraz wybrane zagadnienia z lat wcześniejszych
Numer i data upoważnienia:	WK 601-2/29/2023 z dnia 12 czerwca 2023 roku

Uwaga!

Protokół niniejszy podlega udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 902), z ograniczeniami wynikającymi z art.5 tej ustawy.

I. INFORMACJE WSTĘPNE

1. DANE O JEDNOSTCE

Gmina Mokrsko jest jedną z dziesięciu gmin powiatu wieluńskiego, położoną w południowo – zachodniej części województwa łódzkiego, około 12 km na południowy zachód od Wielunia. Powierzchnia gminy wynosi 7.775 ha. Sąsiaduje z następującymi gminami: Pątnów, Praszka, Skomlin i Wieluń. Strukturę administracyjną gminy tworzy 12 sołectw: Brzeziny, Chotów, Jasna Góra, Komorniki, Krzyworzeka I, Krzyworzeka II, Mątewki, Mokrsko I, Mokrsko II, Motyl – Lipie, Ożarów oraz Słupsko. Gmina Mokrsko ma charakter rolniczy. Na jej terenie dominują niewielkie rodzinne gospodarstwa rolne, zajmując powierzchnię ponad 6000 ha użytków rolnych.

Gmina Mokrsko liczyła na dzień 31 grudnia 2021 roku 5.348 mieszkańców zameldowanych na pobyt stały i czasowy, a na dzień 31 grudnia 2022 roku – 5.347 osób. Liczba bezrobotnych na dzień 31 grudnia 2022 roku w Gminie Mokrsko wyniosła 87 osób, w tym 61 osób stanowiły kobiety.

Adres: Urząd Gminy w Mokrsku, 98-345 Mokrsko 231.

Urząd Gminy w Mokrsku i Gmina Mokrsko są zarejestrowane w systemie REGON i posiadają numery statystyczne: [1] Urząd Gminy – 000543657 (zaświadczenie o numerze identyfikacyjnym REGON z dnia 16 stycznia 2009 roku), [2] Gmina – 730934654 (zaświadczenie o numerze identyfikacyjnym REGON z dnia 7 kwietnia 2005 roku).

Urząd Gminy w Mokrsku posiada numer identyfikacji podatkowej NIP 8321013743, nadany decyzją Urzędu Skarbowego w Wieluniu z dnia 10 lutego 1996 roku. Podatnikiem podatku VAT jest Gmina – posiada numer identyfikacji podatkowej NIP 8321979374, nadany decyzją Naczelnika Urzędu Skarbowego w Wieluniu z dnia 21 grudnia 2005 roku.

Kontrola dotyczy gospodarki finansowej i zamówień publicznych i ma charakter kompleksowy.

2. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI FINANSOWE

Spełnienie warunku określonego w **art. 242 ustawy** z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 ze zm.):

Rok	2021	2021	2022	2022	2023
	plan na pocz. roku	wykonanie	plan na pocz. roku	wykonanie	plan na pocz. roku
Dochody bieżące	27 525 871,00	28 949 921,39	23 967 538,25	34 379 549,33	26 014 848,00
Nadwyżka z lat poprzednich	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wolne środki	0,00	1 741 516,35	0,00	1 156 180,37	0,00
Wydatki bieżące	26 003 990,00	26 537 661,99	23 058 022,00	31 043 256,71	24 863 528,29
Wynik	1 521 881,00	4 153 775,75	909 516,25	4 492 472,99	1 151 319,71

Na podstawie danych zawartych w wyżej przedstawionej tabeli stwierdzono, że został spełniony warunek zawarty w art. 242 ustawy o finansach publicznych. W latach 2021-2023 planowane wydatki bieżące nie przekroczyły planowanych dochodów bieżących powiększonych o wolne środki. Również wykonane w latach 2021-2022 wydatki bieżące nie były większe od wykonanych dochodów bieżących powiększonych o wolne środki i nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych.

II. USTALENIA OGÓLNE

KIEROWNICTWO JEDNOSTKI

Przewodniczący rady gminy

Przewodniczącą Rady Gminy Mokrsko jest Halina Maślanka wybrana do pełnienia tej funkcji uchwałą Rady Gminy nr I/1/18 z dnia 22 listopada 2018 roku. W poprzedniej kadencji (2014-2018) Przewodniczącym Rady Gminy był Tomasz Stefaniak powołany na to stanowisko uchwałą nr I/1/14 Rady Gminy Mokrsko z dnia 1 grudnia 2014 roku. W dniu 17 stycznia 2018 roku nastąpiła zmiana przewodniczącego Rady Gminy Mokrsko uchwałą nr XL/210/18 wybrano do pełnienia tej funkcji Adama Szewczyka.

Wójt i jego zastępcy

Wójtem Gminy Mokrsko jest Zbigniew Dąbrowski, wybrany w I turze wyborów bezpośrednich w dniu 22 października 2018 roku. W poprzedniej kadencji funkcję tę sprawował Tomasz Kącki.

Zarządzeniem nr 52/2021 z dnia 27 lipca 2021 roku Wójt Gminy Mokrsko powołał z dniem 1 sierpnia 2021 roku na stanowisko swojego zastępcy w wymiarze 0,10 etatu Pana Kamila Piekarskiego. W poprzedniej kadencji Wójt nie posiadał zastępcy.

Skarbnik gminy

Skarbnikiem Gminy Mokrsko jest Renata Nagła powołana na to stanowisko uchwałą nr XIII/63/03 Rady Gminy w Mokrsku z dnia 5 grudnia 2003 roku.

Sekretarz gminy

Sekretarzem Gminy Mokrsko jest Małgorzata Stanek zatrudniona na tym stanowisku na podstawie umowy o pracę zawartej w dniu 1 kwietnia 2009 roku.

GMINNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE I PRAWNOORGANIZACYJNE FORMY ICH DZIAŁALNOŚCI

Wykaz gminnych jednostek organizacyjnych zawiera załącznik nr 2 do Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Mokrsko, stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia nr 1/2020 Wójta Gminy Mokrsko z dnia 2 stycznia 2020 roku w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Urzędu Gminy Mokrsko. Zgodnie z ww. załącznikiem w Gminie Mokrsko funkcjonuje 8 jednostek organizacyjnych:

1. Zespół Szkoły i Przedszkola w Mokrsku, w skład którego wchodzi:
  - Publiczna Szkoła Podstawowa w Mokrsku,
  - Publiczne Przedszkole w Mokrsku,
  - Przedszkole w Chotowie.
2. Zespół Szkoły i Przedszkola w Ożarowie, w skład którego wchodzi:
  - Publiczna Szkoła Podstawowa w Ożarowie,
  - Publiczne Przedszkole w Ożarowie.

3. Zespół Szkoły i Przedszkola w Krzyworzece, w skład którego wchodzi:
  - Publiczna Szkoła Podstawowa w Krzyworzece,
  - Publiczne Przedszkole w Krzyworzece.
4. Zespół Szkoły i Przedszkola w Komornikach, w skład którego wchodzi:
  - Publiczna Szkoła Podstawowa w Komornikach,
  - Publiczne Przedszkole w Komornikach.
5. Gminna Biblioteka Publiczna w Mokrsku (instytucja kultury), w skład której wchodzi:
  - Filia Biblioteczna w Krzyworzece,
  - Filia Biblioteczna w Ożarowie,
  - Filia Biblioteczna w Komornikach,
  - Świetlica Wiejska w Komornikach.
6. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mokrsku.
7. Środowiskowy Dom Samopomocy w Mokrsku.
8. Dom Kultury w Ożarowie, w skład którego wchodzi (instytucja kultury):
  - Świetlica Wiejska w Chotowie,
  - Świetlica Wiejska w Słupsku.

Wszystkie ww. jednostki organizacyjne poza instytucjami kultury pokrywają swoje wydatki bezpośrednio z budżetu, a pobrane dochody odprowadzają na rachunek budżetu, a zatem funkcjonują jako jednostki budżetowe.

Kontrolującym przedstawiono prowadzony elektronicznie rejestr instytucji kultury, dla których organizatorem jest Gmina Mokrsko, w którym pod poz. 3 (poz. 1 i 2 zostały wykreślone) wpisano Gminną Bibliotekę Publiczną w Mokrsku (data wpisu 2 stycznia 2014 rok). Dom Kultury w Ożarowie jest wpisany do rejestru instytucji kultury pod nr 4 (data wpisu 17 grudnia 2019 rok).

POSIADANE AKCJE I UDZIAŁY W SPÓŁKACH PRAWA HANDLOWEGO. WNIOSZENIE I WYCENA APORTÓW RZECZOWYCH

Gmina Mokrsko nie posiada udziałów i akcji w spółkach prawa handlowego.

UNORMOWANIA WEWNĘTRZNE

Statut gminy

Statut Gminy Mokrsko uchwalony został przez Radę Gminy uchwałą nr XLVIII/251/2018 z dnia 7 września 2018 roku (opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 28 września 2018 roku pod pozycją 4926). Wskazana uchwała weszła w życie 14 dni po ogłoszeniu. Ponadto powyższa uchwała uchylała wcześniej obowiązującą uchwałę nr V/23/03 z dnia 31 stycznia 2003 roku poza załącznikiem nr 2 (herb gminy). Uchwałą nr XVI/97/20 Rady Gminy Mokrsko z dnia 27 lutego 2020 roku wprowadzono zmiany w Statucie Gminy Mokrsko.

Regulamin organizacyjny urzędu

Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy Mokrsko nadany został zarządzeniem nr 1/2020 Wójta Gminy z dnia 2 stycznia 2020 roku (załącznik nr 1 do zarządzenia), Zmiany do regulaminu wprowadzono zarządzeniami Wójta Gminy Mokrsko nr: [1] 53/2020 z dnia 10 lipca 2020 roku, [2] 44/2021 z dnia 25 czerwca 2021 roku oraz [3] 46/2022 z dnia 14 lipca 2022 roku.

Zgodnie z załącznikiem do Regulaminu, strukturę organizacyjną Urzędu tworzą referaty bezpośrednio podporządkowane kierownikom referatów oraz samodzielne stanowiska pracy:

1. Wójt Gminy,
2. Zastępca Wójta Gminy,
3. Sekretarz Gminy,
4. Skarbnik Gminy,
5. Pełnomocnik Ochrony Informacji Niejawnych,
6. Referat Organizacyjny:
  - Stanowisko ds. kadrowych i oświaty,
  - Stanowisko ds. rady, spraw gospodarczych i dowodów osobistych,
  - Stanowisko ds. społecznych, kancelaryjnych i BHP,
  - Stanowisko ds. wojskowych, obronnych, obrony cywilnej, informacji publicznej i spraw niejawnych,
7. Referat Finansowy:
  - Stanowisko ds. finansów,
  - Stanowisko ds. księgowości budżetowej,
  - Stanowisko ds. księgowości podatkowej,
  - Stanowisko ds. wymiaru podatku i opłat lokalnych,
  - Stanowisko ds. płac,
  - Stanowisko ds. działalności gospodarczej, podatku VAT, kasy i funduszu sołeckiego,
8. Referat Gospodarki Komunalnej i Nieruchomości, Ochrony Środowiska i Rolnictwa:
  - Stanowisko ds. planowania przestrzennego i gospodarki komunalnej,
  - Stanowisko ds. rolnictwa, geodezji i gospodarki nieruchomościami,
  - Konserwatorzy,
9. Referat Zamówień, Funduszy, Inwestycji, Drogownictwa i Spraw Społecznych:
  - Stanowisko ds. pozyskiwania funduszy i zamówień publicznych,
  - Informatyk,
  - Stanowisko ds. zamówień publicznych i sporządzania wniosków,
  - Stanowisko ds. drogownictwa,
  - Konserwatorzy,
10. Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego,
11. Inspektor Ochrony Danych,
12. Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego.

Ustalone zasady gospodarowania mieniem komunalnym

Uchwałą nr XV/84/11 z dnia 28 listopada 2011 roku Rada Gminy Mokrsko określiła zasady nabycia, zbycia i obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawienia lub najmu na okres dłuższy niż trzy lata (opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 30 stycznia 2012 roku pod pozycją 309). Mocą uchwały ustalono:

- Czynności związane z nabywaniem, zbywaniem, obciążaniem nieruchomości oraz jej wydzierżawianiem na czas oznaczony dłuższy niż trzy lata oraz na czas

nieoznaczony dokonywane są przez Wójta samodzielnie i nie jest wymagana zgoda Rady Gminy (§ 2, § 5, § 9, § 10 uchwały).

- Każdorazowo przed wydaniem zarządzenia o nabyciu oraz zbyciu nieruchomości wymagane jest przeprowadzenie konsultacji z Radą Sołectką sołectwa, na obszarze którego znajduje się przedmiotowa nieruchomość (§ 3 i § 6 uchwały).
- Wójt powiadamia radnych o podaniu do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży.

Instrukcja w sprawie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł

Zarządzeniem nr 61/19 z dnia 21 sierpnia 2019 roku Wójt Gminy Mokrsko wprowadził „Instrukcję postępowania na wypadek podejrzenia popełnienia przestępstwa prania brudnych pieniędzy lub finansowania terroryzmu”. Powyższe zarządzenie uchylało wcześniej obowiązujące w powyższym zakresie zarządzenie nr 46 z dnia 26 października 2007 roku.

Stosownie do § 2 zarządzenia – do spraw współpracy z Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej wyznaczono Inspektora ds. księgowości budżetowej – Małgorzatę Gruszkę. Wzór powiadomień GIIF stanowił załącznik nr 1 do niniejszej instrukcji.

UNORMOWANIA W ZAKRESIE KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Unormowania w zakresie kontroli wewnętrznej (w tym – finansowej). Osoby odpowiedzialne

Do zapewnienia adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej zobowiązuje wójta od dnia 1 stycznia 2010 roku art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2023 roku, poz. 1270 ze zm.).

Funkcjonujące w kontrolowanej jednostce w okresie objętym kontrolą unormowania dotyczące kontroli wewnętrznej zawarte były głównie w następujących uregulowaniach wewnętrznych:

- zarządzenie nr 60/19 Wójta Gminy Mokrsko z dnia 21 sierpnia 2019 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji kasowej w Urzędzie Gminy Mokrsko,
- zarządzenie nr 1/19 Wójta Gminy Mokrsko z dnia 2 stycznia 2019 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji w sprawie ewidencji i poboru podatków, opłat i należności niepodatkowych w Urzędzie Gminy Mokrsko,
- zarządzenie nr 41/18 Wójta Gminy Mokrsko z dnia 17 lipca 2018 roku w sprawie przyjętych zasad rachunkowości zawierające: [1] ogólne zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych – załącznik nr 1, [2] metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego – załącznik nr 2, [3] sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych – załącznik nr 3, w tym: a) zakładowy plan kont i wykaz kont ksiąg pomocniczych – załącznik 3a, b) wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych – załącznik 3b, c) opis systemu przetwarzania danych - systemu informatycznego – załącznik 3c, [4] system służący ochronie danych, w tym: dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów,

- zarządzenie nr 77/16 Wójta Gminy Mokrsko z dnia 29 grudnia 2016 roku w sprawie scentralizowanych zasad rozliczeń podatku VAT w Gminie Mokrsko i jej jednostkach organizacyjnych,
- zarządzenie nr 49 Wójta Gminy Mokrsko z dnia 10 lipca 2020 roku w sprawie prowadzenia zasad rachunkowości i środków unijnych na finansowanie projektu pn. „Budowa systemu oczyszczania ścieków w Gminie Mokrsko – etap II”,
- zarządzenie nr 114 Wójta Gminy Mokrsko z dnia 31 grudnia 2010 roku w sprawie zmiany zarządzenia nr 51 z dnia 29 grudnia 2006 roku w sprawie przyjętych zasad rachunkowości, którym zmieniono treść załącznika nr 5 – Instrukcja obiegu i kontroli dokumentów,
- zarządzenie nr 102/10 Wójta Gminy Mokrsko z dnia 6 grudnia 2010 roku w sprawie wprowadzenia w życie instrukcji inwentaryzacyjnej majątku Urzędu Gminy Mokrsko, stanowiącej załącznik do ww. zarządzenia, zmienione zarządzeniem nr 48/12 z dnia 6 września 2012 roku,
- zarządzenie nr 44/12 Wójta Gminy Mokrsko z dnia 27 sierpnia 2012 roku w sprawie zasad przyznawania i rozliczania dotacji podmiotowych i celowych z budżetu Gminy Mokrsko dla samorządowych instytucji kultury,
- zarządzenie nr 14/14 Wójta Gminy Mokrsko z dnia 20 stycznia 2014 roku w sprawie organizacji i zasad funkcjonowania kontroli zarządczej w Gminie Mokrsko,
- zarządzenie nr 7/2021 Wójta Gminy Mokrsko z dnia 20 stycznia 2021 roku w sprawie przyjęcia „Regulaminu udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Gminy Mokrsko, których wartość nie przekracza kwoty 130.000 złotych”,
- zarządzenie nr 88/2021 Wójta Gminy Mokrsko z dnia 2 grudnia 2021 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu Wynagradzania Pracowników Urzędu Gminy Mokrsko,
- zarządzenie nr 1/2020 Wójta Gminy Mokrsko z dnia 2 stycznia 2022 roku w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Mokrsko wraz ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniami nr: 53/2020 z dnia 10 lipca 2020 roku, 44/2021 z dnia 25 czerwca 2021 roku i 46/2022 z dnia 14 lipca 2022 roku. W okresie wcześniejszym obowiązywał Regulamin Organizacyjny wprowadzony zarządzeniem Wójta Gminy Mokrsko nr 73/2011 z dnia 20 grudnia 2011 roku wraz ze zmianami.

Ustalenia kontroli

Regulamin kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy Mokrsko i jednostkach organizacyjnych gminy, stanowiący załącznik nr 1 do zarządzenia nr 14/14 określa organizację i zasady funkcjonowania kontroli zarządczej w Gminie Mokrsko. Za zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej odpowiada Wójt po uprzednim uzyskaniu zapewnienia, o którym mowa w regulaminie, od kierowników jednostek organizacyjnych, kierowników referatów oraz samodzielnych stanowisk pracy. Kontrola zarządcza prowadzona w urzędzie i jednostkach organizacyjnych jest procesem ciągłym. Na system kontroli zarządczej składa się całość regulacji zewnętrznych i wewnętrznych obowiązujących w jednostce i jednostkach organizacyjnych. Pracownicy urzędu prowadzą samokontrolę na stanowisku pracy na każdym szczeblu zarządzania (§ 7 ust. 2 dokumentu). Zarządzanie ryzykiem w urzędzie realizowane jest przez kierowników referatów i ma na celu zwiększenie prawdopodobieństwa osiągnięcia wyznaczonych celów i realizacji zadań przez komórki organizacyjne urzędu. Prowadzony jest właściwy nadzór w ramach hierarchii służbowej, którego celem jest zapewnienie oszczędnej, efektywnej i skutecznej realizacji zadań. Wszyscy pracownicy urzędu, na każdym szczeblu zarządzania, w zależności od posiadanych kompetencji, dbają o właściwy przepływ informacji, a także o właściwe zrozumienie przez odbiorców. Raz w roku dokonuje się w Urzędzie oraz w jednostkach organizacyjnych kompleksowej samooceny

funkcjonowania kontroli zarządczej, której efektem jest dostarczenie informacji o stanie kontroli zarządczej zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie wytycznymi Ministra Finansów (§ 11 ust. 3). Kierownicy jednostek organizacyjnych składają okresowe sprawozdania z funkcjonowania kontroli zarządczej, w tym z przeprowadzonych kontroli. Z informacji uzyskanych od Sekretarza Gminy Mokrsko wynikało, że w latach 2021-2022 nie przeprowadzono kontroli finansowych jednostek organizacyjnych Gminy Mokrsko.

W ramach funkcjonowania systemu kontroli zarządczej w 2021 roku przedstawiono kontrolującym:

- oświadczenia kierowników poszczególnych referatów i pracowników zatrudnionych na samodzielnych stanowiskach w zakresie: [1] podejmowania działań zgodnych z obowiązującymi standardami kontroli zarządczej określonymi przez Ministra Finansów, [2] zapewnienia poziomu ryzyka związanego z realizacją zadań, który jest identyfikowalny i monitorowany a podejmowane działania mają na celu zmniejszenie danego ryzyka do poziomu akceptowalnego, [3] promowania i przestrzegania zasad etycznego postępowania, [4] przestrzegania zasady ochrony i właściwego wykorzystania dostępnych zasobów,
- identyfikacja i analiza ryzyka zewnętrznego i wewnętrznego w obrębie poszczególnych referatów i samodzielnych stanowisk pracy,
- protokół z narady pracowników Urzędu Gminy w Mokrsku dotyczącej organizacji i zasad funkcjonowania kontroli zarządczej w Gminie Mokrsko,
- oświadczenia o stanie kontroli zarządczej oraz sprawozdania z realizacji planu w jednostkach organizacyjnych Gminy Mokrsko.

Wójt jako kierownik jednostki ponosi odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości, zgodnie z art.4 ust.5 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.

W Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Gminy Mokrsko wyodrębniono Referat Finansowy, którym kieruje Skarbnik Gminy. W Regulaminie określone zostały zadania Skarbnika Gminy (w tym: dotyczące kontroli finansowej) oraz zadania Referatu Finansowego. Na podstawie dokumentacji znajdującej się w aktach osobowych Renaty Nagłej – Skarbnika Gminy Mokrsko ustalono, że spełnia ona wymogi określone w art. 54 ustawy o finansach publicznych (tekst jednolity, Dz. U. z 2023 roku, poz. 1270 ze zm.).

Zbadano zakresy obowiązków następujących pracowników Urzędu Gminy:

- Małgorzata Gruszka – inspektor ds. księgowości budżetowej,
- Sylwia Piekarek – inspektor ds. księgowości podatkowej,
- Natalia Zwierz – inspektor ds. pozyskiwania funduszy i zamówień publicznych,
- Tadeusz Kik – Kierownik Referatu Gospodarki Komunalnej Ochrony Środowiska i Drogownictwa.

W toku analizy zapisów w wyszczególnionych powyżej unormowaniach wewnętrznych oraz zakresów obowiązków wybranych pracowników ustalono, że zadania określone w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Gminy Mokrsko dla poszczególnych referatów i samodzielnych stanowisk pracy mają odzwierciedlenie w zakresach obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności pracowników. Ustalono zastępstwa w przypadku nieobecności w pracy. W wyniku kontroli stwierdzono, że nie aktualizowano zakresów obowiązków w ramach ustalonych imiennie zastępstw, w przypadku ustania zatrudnienia.

KONTROLE ZEWNĘTRZNE

Kontrole przeprowadzone przez RIO

Kompleksowa kontrola gospodarki finansowej została przeprowadzona w dniach od 4 września do 15 października 2019 roku przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi. W wystąpieniu pokontrolnym z dnia 31 grudnia 2019 roku skierowanym do Wójta przekazano 35 wniosków pokontrolnych. Informację o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych Wójt przesłał do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w piśmie znak: 1710.3.2019.MS z dnia 27 stycznia 2020 roku.

Kontrole przeprowadzone w zakresie gospodarki finansowej przez inne podmioty - lata 2020 - 2022

Lp.	Instytucja przeprowadzająca kontrole	Tematyka kontroli	Czas trwania czynności kontrolnych
ROK 2020			
1	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Kontrola operacji w ramach PROW 2014-2020 „Przebudowa budynku Domu Ludowo-Strażackiego w Ożarowie na potrzeby domu kultury”	26-27 lutego
2	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Kontrola operacji w ramach PROW 2014-2020 „Przebudowa budynku Domu Ludowo-Strażackiego w Ożarowie na potrzeby domu kultury”	28-29 września
ROK 2021			
3	-	-	-
ROK 2022			
4	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Kontrola w trakcie realizacji projektu RPLD.05.03.02-10.0005/19	12-15 grudnia

BANK WYKONUJĄCY OBSŁUGĘ BANKOWĄ JEDNOSTKI

Wybór banku

W związku ze zbliżającym się terminem wygaśnięcia obowiązujących umów Wójt Gminy Mokrsko wystąpił pismem z dnia 20 października 2021 roku do Zarządu Banku Spółdzielczego w Ruścu o przygotowanie oferty na prowadzenie rachunków bankowych dla Gminy Mokrsko i jej jednostek organizacyjnych. Zaznaczył, że opłaty i prowizje od rachunków będą pobierane w okresach miesięcznych, w formie ryczałtu, który ma stanowić całkowity koszt obsługi Gminy Mokrsko i jej jednostek organizacyjnych. Jednocześnie zastrzeżono, że bank nie będzie pobierał innych dodatkowych opłat i prowizji z rachunków w całym okresie obowiązywania umowy.

W dniu 3 listopada 2021 roku zawarto z SGB Bank Spółdzielczy w Ruścu o/Mokrsko umowę ramową modulo nr 200006 na świadczenie usług w zakresie: prowadzenia rachunków bankowych w złotych, wydawania i obsługi instrumentów płatniczych, bankowości elektronicznej i innych funkcjonalności i usług oferowanych w ramach posiadanego rachunku. Bank zobowiązał się do prowadzenia rachunku bieżącego, rachunku pomocniczego, rachunków lokat i rachunku VAT. Środki pieniężne gromadzone na rachunkach są oprocentowane wg stałej lub zmiennej stopy procentowej, z wyłączeniem rachunku VAT. Umowę zawarto na czas określony – od dnia 7 listopada 2021 roku do dnia 6 listopada 2026 roku. Rachunek bieżący i pomocniczy Gminy Mokrsko oprocentowany jest według zmiennej stopy procentowej – w dniu zawarcia umowy oprocentowanie rachunku bieżącego w złotych wynosi 0,00% w stosunku

rocznym. Odsetki należne na rachunku bieżącym kapitalizowane są na koniec każdego kwartału.

We wcześniejszym okresie obsługę bankową Gminy Mokrsko prowadził również Bank Spółdzielczy w Ruścu Oddział w Mokrsku, na podstawie umowy o prowadzenie rachunków bankowych moduło nr 200006, zawartej w trybie art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych w dniu 7 listopada 2018 roku, na okres do dnia 6 listopada 2021 roku, przez Wójta Gminy Tomasza Kackiego, przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy Renaty Nagłej. Ponadto Urząd Gminy w Mokrsku zawarł z Bankiem Spółdzielczym w Ruścu Oddział w Mokrsku umowę ramową moduło nr 200732 na prowadzenie obsługi bankowej Urzędu Gminy i rachunków pomocniczych. Umowa została zawarta w dniu 7 listopada 2018 roku na okres do 6 listopada 2021 roku.

Rachunki bankowe

Na dzień 31 grudnia 2022 roku w kontrolowanej jednostce funkcjonowały niżej wymienione rachunki bankowe w SGB Banku Spółdzielczym w Ruścu o/Mokrsko, na których figurowały środki w wysokości:

Lp.	Nazwa rachunku bankowego	Konto	Stan na 31.12.2022
Rachunki bankowe prowadzone dla organu			
1	Rachunek budżetu	133-1	2.159.045,31
2	Rachunek VAT	133-3	0,00
Razem środki pieniężne w kwocie 2.159.045,31 zł – kwota niezgodna z ewidencją księgową oraz bilansem organu za 2022 rok - uwagi zawarto w dalszej części protokołu w pkt. BILANS ORGANU (z wykonania budżetu).			
Rachunki bankowe prowadzone dla jednostki			
1	Rachunek dochodów urzędu	130-1-1	0,00
2	Rachunek wydatków urzędu	130-1-2-1	0,00
3	Rachunek bankowy – odpady	130-1-3	0,00
4	Rachunek bankowy projektu – Przebudowa drogi w Krzyworzece	130-2-9	0,00
5	Rachunek bankowy – Fundusz Pomocy (*)	130-2-30	3,21
6	Rachunek bankowy – RFIL (*)	130-2-8	348.890,69
7	Rachunek bankowy - Podmioty wrażliwe, gospodarstwa domowe – dodatek do źródeł ciepła (*)	130-2-33	131.925,35
8	Rachunek bankowy – Promocja szczepień (*)	130-2-12	0,00
9	Rachunek bankowy - Gmina Mokrsko w trosce o zdrowie (*)	130-2-2	0,00
10	Rachunek bankowy projektu – Droga Mokrsko-Kośnik	130-2-10	0,00
11	Rachunek bankowy – Sprzedaż i zakup węgla (*)	130-2-34	232.160,48
12	Rachunek bankowy – Rosnąca odporność (*)	130-2-29	0,00
13	Rachunek bankowy – Punkt szczepień (*)	130-2-11	0,00
14	Rachunek bankowy – VAT podzielona płatność	130-1-1-2-1	0,00
15	Rachunek bankowy projektu – Cyfrowa Gmina	130-2-31	27.779,38
16	Rachunek bankowy – Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (*)	130-2-12	0,00
17	Rachunek bankowy – dodatek węglowy	130-2-32	37.491,11

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE MOKRSKO
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Ogrodowa 28d
91-065 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

18	Rachunek bankowy projektu pn. „Przebudowa drogi Słupsko – Mątewki”	130-2-3	0,00
19	Rachunek bankowy projektu pn. „Droga Ożarów-Lasek”	130-2-43	0,00
20	Rachunek bankowy projektu pn. „Budowa systemu oczyszczania ścieków”	130-2-1	60.198,96
21	Rachunek bankowy projektu pn. „Budowa siłowni napowietrznej w Mokrsku”	130-2-2	0,00
22	Rachunek bankowy projektu pn. „Budowa siłowni napowietrznej w Ożarowie”	130-2-3	0,00
23	Rachunek depozytów bankowych	139-1	331.552,05
24	ZFŚS Urzędu Gminy	135	3.889,93
25	Środki Urzędu Pracy na dokształcanie młodocianych pracowników	139-2	0,00
26	Rachunek pomocniczy BGK	130-2-40-2	39.306,79
Razem środki pieniężne w kwocie 1.213.197,95 zł – kwota zgodna z bilansem Urzędu za 2022 rok			

(*) rachunki bankowe specjalnego przeznaczenia

Dane wynikające z ewidencji księgowej kont: 130, 135 i 139 – w jednostce – były zgodne ze stanami rachunków bankowych, potwierdzonymi na dzień 31 grudnia 2022 roku przez Bank Spółdzielczy w Ruścu o/Mokrsko.

Kontrolujące wskazują, że rachunki utworzone dla środków pochodzących z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 nie funkcjonowały jako rachunki budżetu, a jedynie jako rachunki Urzędu Gminy. Środki otrzymywane przez kontrolowaną jednostkę do wspierania realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 wpływały bezpośrednio na rachunki wyodrębnione dla tych celów. W związku z powyższym ww. rachunki bankowe, na które wpływały środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 zostały nieprawidłowo przypisane do ewidencji Urzędu Gminy, zamiast do ewidencji budżetu (organu).

Status ww. środków określa art. 3 ustawy z dnia 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. z 2022 roku poz. 2267) zgodnie z ust. 1 dochodami jst są dochody własne, subwencja ogólna i dotacje celowe z budżetu państwa. Natomiast stosownie do ust. 3 ww. artykułu dochodami jst mogą być: [1] środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi, [2] środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej, [3] inne środki określone w odrębnych przepisach.

Ponadto stosownie do art. 8 ust. 1 ww. ustawy dochodami jednostek samorządu terytorialnego mogą być dotacje celowe z budżetu państwa na:

- 1) zadania z zakresu administracji rządowej oraz na inne zadania zlecone ustawami;
- 2) zadania realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego na mocy porozumień zawartych z organami administracji rządowej;
- 3) usuwanie bezpośrednich zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego, skutków powodzi i osuwisk ziemnych oraz skutków innych klęsk żywiołowych;
- 4) finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych;
- 5) realizację zadań wynikających z umów międzynarodowych.

Środki pochodzące z funduszu przeciwdziałania COVID-19 przekazywały gminom urzędy wojewódzkie na realizację zadań, których realizację zlecał w swoim imieniu wojewoda, jako dysponent tych środków. Należy wskazać, że tego rodzaju środki przekazywane

przez inne budżety podlegają ewidencji jako dochody budżetu bezpośrednio na koncie 901, zatem ich wpływ powinien wynikać z rachunku budżetu lub wyodrębnionego rachunku traktowanego jak rachunek budżetu (jeśli dysponent środków określił, że rachunek bankowy powinien być wyodrębniony). Stwierdzić należy, że prawidłowo wyodrębnione rachunki dla środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 powinny funkcjonować jako rachunki budżetu, a w ewidencji urzędu środki powinny zostać zaewidencjonowane jako dochody nieprzypisane w planach finansowych innych jednostek. Szerzej na ten temat w dalszej części protokołu dotyczącej BILANSU Z WYKONANIA BUDŻETU oraz ROZRACHUNKI MIĘDZY BUDŻETEM A URZĘDEM JST Z TYTUŁU DOCHODÓW I WYDATKÓW.

Dla projektów realizowanych przez Urząd Gminy w Mokrsku zostały wyodrębnione rachunki bankowe, które były ujmowane w ewidencji księgowej urzędu. Kontrolujące wskazują, że w przypadku prawidłowego zastosowania przez jednostkę memoriałowych zapisów w ewidencji Urzędu i budżetu w zakresie realizowanych projektów, zostałby wyeliminowany problem salda występującego na koniec 2022 roku na koncie 130 – rachunek bieżący jednostki w zakresie środków, które pozostały na wyodrębnionych rachunkach projektów, na rzecz konta 133.

Gdy mamy do czynienia ze wspólnym rachunkiem budżetu (organu) i urzędu pierwotny zapis dokonywany jest w ewidencji budżetu (organu) na koncie 133 na podstawie dokumentów banku (musi zachodzić zgodność z zapisami banku), natomiast powtórzony zapis dokonywany jest w księdze urzędu na podstawie tego samego wyciągu bankowego, z tym że saldo rachunku w zakresie zrealizowanych dochodów i wydatków podlegają odrębnemu okresowemu przeksięgowaniu na podstawie sprawozdań jednostkowych Rb-28S i Rb-27S na konto 800 – fundusz jednostki. Takie rozwiązanie powoduje, że wspólny rachunek bankowy na koniec roku wykazuje saldo jedynie w księdze budżetu (organu), a pozostałe elementy konieczne do prawidłowej ewidencji są właściwie ujęte, tj. dochody budżetu, wydatki urzędu.

Zastosowanie memoriałowych zapisów na kontach 130 i 133 pozwoliłoby: [1] na wywiązanie się z warunków umowy o dofinansowanie projektu, zgodnie z którą kwota dofinansowania, niewydatkowana z końcem roku budżetowego, pozostaje na rachunku bankowym, o którym mowa w umowie – do dyspozycji beneficjenta w następnym roku budżetowym, [2] na rozliczenie z końcem roku konta 130 – rachunek bieżący jednostki, zgodnie z opisem do konta, zawartym w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 roku, poz. 342), [3] na zachowanie zasady budżetowania, określonej w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, zgodnie z którą jednostki budżetowe pokrywają swoje wydatki bezpośrednio z budżetu, a pobrane dochody odprowadzają na rachunek odpowiednio dochodów budżetu państwa albo budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Z treści opisu do konta 130 – rachunek bieżący jednostki znajdującego się załączniku nr 3 do ww. rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej wynika m. in. że konto 130 może służyć również do ewidencji dochodów i wydatków realizowanych bezpośrednio z rachunku bieżącego budżetu jednostki samorządu terytorialnego. W

takim przypadku saldo konta 130 w zakresie zrealizowanych wydatków podlega okresowemu przeksięgowaniu na podstawie sprawozdań budżetowych na stronę Ma konta 800, a w zakresie dochodów - na stronę Wn konta 800.

Ewidencja wpływu środków zewnętrznych była dokonywana w księdze budżetu poprzez zapis Wn 133 Ma 901 jednak nie na podstawie wyciągu bankowego z tego rachunku, ale na podstawie Polecenia księgowania oraz również poleceniem księgowanie przekazanie na wydatki Wn 223 Ma 133 najczęściej w równowartości zaewidencjonowanego wpływu. Stąd też rachunki bankowe projektów nie wykazywały w ewidencji budżetu (organu) salda na koniec roku. Salda rachunków projektów wynikały z konta 223 – rozliczenie wydatków budżetowych w ewidencji budżetu (organu), gdyż niewykorzystane środki nie mogły zostać zwrócone na rachunek budżetu, co wynikało z umów zawartych z instytucjami przekazującymi środki. Salda kona 223 dotyczące projektów zostały uwzględnione w sprawozdaniu Rb-ST jako środki pieniężne budżetu oraz w bilansie z wykonania budżetu jako środki pieniężne budżetu o czym szerzej w dalszej części protokołu dotyczącej SPRAWOZDAWCZOŚCI I BILANSU ORGANU. Z sald analitycznych na koncie 130 – rachunek bieżący jednostki wynikały natomiast stany środków pieniężnych na rachunkach bankowych dotyczących poszczególnych projektów, co przy ewidencji na rachunkach funkcjonujących jako rachunki wspólne dla budżetu i urzędu należy uznać w świetle przytoczonych przepisów jako niepoprawne.

Rachunki bankowe projektów posiadają bowiem cechy, które kwalifikują je jako rachunki bankowe, które są wspólne dla budżetu i urzędu (jednostki budżetowej). Przesądza o tym fakt, że środki zewnętrzne przekazywane na te rachunki powinny być traktowane jako dochód otrzymany przez budżet, ponieważ środki zewnętrzne stanowią dochód budżetu (organu) na podstawie art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Również zasilenie tego rachunku w środki na wydatki (przekazanie z budżetu środków na wydatki do jednostki budżetowej), jak też dokonanie z tego samego rachunku wydatków (wykonanie wydatku przez jednostkę budżetową) świadczy o dwoistym charakterze tego typu rachunków bankowych.

AUDYT WEWNĘTRZNY

W wyniku czynności kontrolnych ustalono, że przekroczenie w uchwale budżetowej kwoty 40 mln zł nastąpiło uchwałą Rady Gminy Mokrsko nr L/264/22 z dnia 29 września 2022 roku w sprawie zmiany budżetu Gminy Mokrsko na rok 2022. Gmina planowała dochody budżetu w kwocie 39.606.670,96 zł i przychody w kwocie 3.973.352,23 zł (razem 43.580.023,19 zł) oraz wydatki budżetu w kwocie 30.331.282,69 zł i rozchody w kwocie 1.212.008,23 zł (razem 31.543.290,92 zł). W kolejnych okresach kwota 40 mln zł została również przekroczona. Umowę z audytorem zawarto w dniu 3 października 2022 roku.

W związku z przekroczeniem progu określonego w art. 274 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych Wójt Gminy Mokrsko zaprosił w dniu 19 września 2022 roku do złożenia ofert cenowych na usługę prowadzenia audytu wewnętrznego w Gminie Mokrsko. W opisie przedmiotu zamówienia wskazano: [1] zakres usługi w: a) 2022 roku – implementacja audytu wewnętrznego w zakresie zgodnym z wymogami prawa, w tym: zapoznanie się z procesami realizowanymi w jednostce, identyfikacja istotnych ryzyk, przegląd lub zaproponowanie procedur oraz rocznego planu pracy audytu wewnętrznego, b) od 2023 roku – planowane, regularne

zadania audytorskie w liczbie 4 zadań rocznie w pełnym roku kalendarzowym, zgodnie z przyjętym planem pracy audytu wewnętrznego, [2] termin wykonania usługi – od dnia zawarcia umowy do dnia 31 grudnia 2023 roku, [3] termin składania ofert – do dnia 26 września 2022 roku. W terminie składania ofert formularz cenowo - ofertowy złożyły firmy: Centrum Bezpieczeństwa Informatycznego z/s Krasnystaw (oferowana cena przedmiotu zamówienia – 3.800,00 zł brutto miesięcznie) oraz Aesco Group Sp. z o.o. z/s Warszawa (oferowana cena przedmiotu zamówienia – 3.075,00 zł brutto miesięcznie).

W dniu 3 października 2022 roku zawarto z wybranym wykonawcą – Aesco Group Sp. z o.o. umowę o świadczenie usług audytorskich. Ze strony Gminy umowę podpisał Wójt Gminy Mokrsko – Zbigniew Dąbrowski. W umowie wskazano: [1] zleceniodawca będzie świadczył na rzecz zleceniodawcy następujące rodzaje usług audytorskich: a) w 2022 roku: implementacja audytu wewnętrznego w zakresie ustawowym, w tym: zapoznanie się z procesami realizowanymi w jednostce, identyfikacja istotnych ryzyk, przegląd lub zaproponowanie procedur oraz rocznego planu pracy audytu wewnętrznego; b) od roku 2023: planowe, regularne zadania audytorskie, w liczbie do 4 zadań rocznie w pełnym roku kalendarzowym, zgodnie z przyjętym planem pracy audytu wewnętrznego. Będzie się to działo w oparciu o wykaz procesów i mapę ryzyka oraz potrzeby kierownictwa, [2] zleceniobiorca jest zobowiązany do: sporządzenia sprawozdania z przeprowadzonego audytu oraz wydania obiektywnej oceny, o której mowa w art. 272 ufp oraz prowadzenia akt audytu w okresie objętym kontrolą oraz informacji o pracy i wynikach tego audytu, [3] wynagrodzenie miesięczne ryczałtowe w wysokości 2.500,00 zł netto + 23% Vat, za pełny miesiąc obowiązywania umowy, należne za wykonanie zakresu prac wskazanego powyżej. Wynagrodzenie płatne będzie kwartalnie, na koniec każdego kwartału kalendarzowego obowiązywania umowy, w ciągu 14 dni od dnia otrzymania faktury, na rachunek bankowy, [4] termin obowiązywania umowy: od dnia zawarcia do dnia 31 grudnia 2023 roku.

Zarządzeniem Wójta Gminy Mokrsko nr 83/2022 z dnia 30 listopada 2022 roku w sprawie wprowadzenia karty audytu wewnętrznego w Urzędzie Gminy Mokrsko i jednostkach organizacyjnych ustalono procedury i zasady prowadzenia audytu wewnętrznego w Urzędzie Gminy w Mokrsko i jednostkach organizacyjnych przez usługodawcę zewnętrznego wykonującego obowiązki audytora wewnętrznego, stanowiące załącznik do zarządzenia.

W ramach prowadzonych czynności audytowych przedłożono kontrolującym: [1] analizę obszarów ryzyka na rok 2022 i 2023 w Gminie Mokrsko wraz załącznikami: wykazem obszarów działania Gminy Mokrsko wraz z tematami zadań audytowych, analizą ryzyka – obszarów ryzyka z przypisanymi ocenami ryzyka, analizą ryzyka – obszarów ryzyka posortowanymi według wartości ryzyka, [2] plan pracy audytu wewnętrznego na rok 2022 z dnia 1 grudnia 2022 roku, powstały wskutek analizy ryzyka oraz potrzeb kierownictwa obejmujący następujące obszary działalności: a) realizacja płatności wychodzących, b) monitorowanie realizacji zaleceń, [3] sprawozdanie z dnia 6 grudnia 2022 roku z audytu nr 1/2022 w zakresie realizacji przelewów wychodzących – w podsumowaniu badany obszar oceniono negatywnie – w audytowanym obszarze nie funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza (wydano 4 zalecenia pokontrolne), [4] sprawozdanie z dnia 10 marca 2023 roku z audytu nr 1/2023 w zakresie funkcjonowania GOPS w Mokrsku – w podsumowaniu badany obszar oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami – w audytowanym obszarze funkcjonowała z ograniczeniami adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza (wydano 9 zaleceń pokontrolnych), [5] sprawozdanie z wykonania planu audytu wewnętrznego za rok 2022 z dnia 28 stycznia 2023 roku, [6] plan pracy audytu wewnętrznego na rok 2023 roku.

W związku z realizacją zadań audytowych wystawiono na rzecz Gminy Mokrsko faktury nr: [1] FV 141/12/2022 z dnia 27 grudnia 2022 roku (data wpływu do urzędu dnia 27

grudnia 2022 roku) na kwotę netto 7.258,06 zł, brutto 8.927,41 zł, termin zapłaty – do 10 stycznia 2023 roku – zapłacono w dniu 29 grudnia 2022 roku, wyciąg bankowy nr 201 (opłata kwartalna), [2] FV 73/3/2023 z dnia 28 marca 2023 roku (data wpływu do urzędu dnia 28 marca 2023 roku) na kwotę netto 7.500,00 zł (2.500,00 zł. x 3 mies.), brutto 9.225,00 zł, termin zapłaty – do 11 kwietnia 2023 roku – zapłacono w dniu 31 marca 2023 roku, wyciąg bankowy nr 48, [3] FV 74/6/2023 z dnia 27 czerwca 2023 roku (data wpływu do urzędu dnia 27 czerwca 2023 roku) na kwotę netto 7.500,00 zł (2.500,00 zł. x 3 mies.), brutto 9.225,00 zł, termin zapłaty – do 11 lipca 2023 roku – zapłacono w dniu 29 czerwca 2023 roku, wyciąg bankowy nr 95.

III. ZADŁUŻENIE JEDNOSTKI

3. KREDYTY, POŻYCZKI, OBLIGACJE, PORĘCZENIA, DŁUG SPŁACANY WYDATKAMI

Zaciągnięte kredyty i pożyczki – lata 2022-2023 (do 30 czerwca)

Zobowiązania Gminy Mokrsko z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek według ewidencji księgowej na koncie 134 - kredyty bankowe i 260 - zobowiązania finansowe na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosiły kwotę 7.996.000,00 zł.

Zobowiązania Gminy Mokrsko z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek według ewidencji księgowej na koncie 134 - kredyty bankowe i 260 - zobowiązania finansowe na dzień 30 czerwca 2023 roku wynosiły kwotę 8.960.000,00 zł.

Planowany deficyt i limity zaciągania zobowiązań w 2022 roku

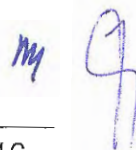
Uchwałą nr XXXIX/218/22 z dnia 24 stycznia 2022 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Mokrsko na rok 2022, Rada Gminy uchwaliła deficyt budżetu w wysokości 1.761.344,00 zł, który zostanie pokryty przychodami pochodzącymi z planowanych do zaciągnięcia kredytów i pożyczek. Ustalono przychody budżetu z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek na rynku krajowym w wysokości 3.073.352,23 zł i rozchody budżetu w wysokości 1.312.008,23 zł z tytułu: spłat pożyczek otrzymanych na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w kwocie 240.649,00 zł, spłat otrzymanych krajowych kredytów i pożyczek w kwocie 1.071.359,23 zł. Ponadto przedmiotową uchwałą ustalono limit zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek na: [1] pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu w wysokości 550.000,00 zł, [2] spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek w wysokości 1.500.000,00 zł i [3] finansowanie planowanego deficytu budżetu w wysokości 1.900.000,00 zł. Tym samym upoważniono Wójta Gminy do: [1] zaciągania kredytów i pożyczek na sfinansowanie przejściowego deficytu budżetu do wysokości 500.000,00 zł.

Uchwałą nr XLI/235/22 z dnia 12 kwietnia 2022 roku w sprawie dokonania zmian w budżecie Gminy Mokrsko na 2022 rok ustalono różnicę między dochodami i wydatkami, która stanowi planowany deficyt budżetu w wysokości 2.511.344,00 zł, który zostanie pokryty przychodami pochodzącymi z: [1] planowanych do zaciągnięcia kredytów i pożyczek w wysokości 1.761.344,00 zł, w tym: 71.198,00 zł na wyprzedzające finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, [2] przychodów jst z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w ustawach – 750.000,00 zł. Ustalono przychody budżetu w wysokości 3.823.352,23 zł (w tym: z zaciągniętych pożyczek na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków

pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – 71.198,00 zł, przychody jst z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach – 750.000,00 zł, wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy – 1.000.000,00 zł oraz przychody z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym – 2.002.154,23 zł) i rozchody budżetu w wysokości 1.312.008,23 zł z tytułu: spłat pożyczek otrzymanych na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w kwocie 240.649,00 zł, spłat otrzymanych krajowych kredytów i pożyczek w kwocie 1.071.359,23 zł.

Uchwałą nr XLVIII/259/22 z dnia 8 sierpnia 2022 roku w sprawie dokonania zmian w budżecie Gminy Mokrsko na 2022 rok ustalono różnicę między dochodami i wydatkami, która stanowi planowany deficyt budżetu w wysokości 2.651.344,00 zł, który zostanie pokryty przychodami pochodzącymi z: [1] planowanych do zaciągnięcia kredytów i pożyczek w wysokości 1.761.344,00 zł, w tym: 71.198,00 zł na wyprzedzające finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, [2] przychodów jst z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w ustawach – 750.000,00 zł, [3] wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy – 150.000,00 zł. Ustalono przychody budżetu w wysokości 3.973.352,23 zł (w tym: z zaciągniętych pożyczek na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – 71.198,00 zł, przychody jst z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach – 750.000,00 zł, wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy – 1.150.000,00 zł oraz przychody z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym – 2.002.154,23 zł i rozchody budżetu w wysokości 1.312.008,23 zł z tytułu: spłat pożyczek otrzymanych na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w kwocie 240.649,00 zł, spłat otrzymanych krajowych kredytów i pożyczek w kwocie 1.071.359,23 zł.

Uchwałą nr XLIX/261/22 z dnia 20 września 2022 roku w sprawie dokonania zmian w budżecie Gminy Mokrsko na 2022 rok ustalono różnicę między dochodami i wydatkami, która stanowi planowany deficyt budżetu w wysokości 2.761.344,00 zł, który zostanie pokryty przychodami pochodzącymi z: [1] planowanych do zaciągnięcia kredytów i pożyczek w wysokości 1.861.344,00 zł, w tym: 71.198,00 zł na wyprzedzające finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, [2] przychodów jst z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w ustawach – 750.000,00 zł, [3] wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy – 150.000,00 zł. Ustalono przychody budżetu w wysokości 3.973.352,23 zł (w tym: z zaciągniętych pożyczek na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – 71.193,00 zł, przychody jst z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach – 750.000,00 zł, wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy – 1.150.000,00 zł oraz przychody z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym – 2.002.154,23 zł i rozchody budżetu w wysokości 1.212.008,23 zł z tytułu: spłat pożyczek otrzymanych na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii

Europejskiej w kwocie 240.649,00 zł, spłat otrzymanych krajowych kredytów i pożyczek w kwocie 971.359,23 zł.

Uchwałą nr LI/269/22 z dnia 25 października 2022 roku w sprawie dokonania zmian w budżecie Gminy Mokrsko na 2022 rok ustalono różnicę między dochodami i wydatkami, która stanowi planowany deficyt budżetu w wysokości 987.925,43 zł, który zostanie pokryty przychodami pochodzącymi z: [1] planowanych do zaciągnięcia kredytów i pożyczek w wysokości 87.925,43 zł, w tym: 71.198,00 zł na wyprzedzające finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, [2] przychodów jst z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w ustawach – 750.000,00 zł, [3] wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy – 150.000,00 zł. Ustalono przychody budżetu w wysokości 2.199.933,66 zł (w tym: z zaciągniętych pożyczek na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – 71.198,00 zł, przychody jst z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach – 750.000,00 zł, wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy – 1.150.000,00 zł oraz przychody z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym – 228.735,66 zł i rozchody budżetu w wysokości 1.212.008,23 zł z tytułu: spłat pożyczek otrzymanych na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w kwocie 240.649,00 zł, spłat otrzymanych krajowych kredytów i pożyczek w kwocie 971.359,23 zł.

Planowany deficyt i limity zaciągania zobowiązań w 2023 roku (do 30 czerwca)

Uchwałą nr LVII/289/23 z dnia 18 stycznia 2023 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Mokrsko na rok 2023, Rada Gminy uchwaliła deficyt budżetu w wysokości 4.165.781,76 zł, który zostanie pokryty przychodami pochodzącymi z planowanych do zaciągnięcia kredytów i pożyczek oraz emisją papierów wartościowych. Ustalono przychody budżetu w kwocie 12.324.900,00 zł (w tym: z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek na rynku krajowym w wysokości 626.856,00 zł, ze sprzedaży innych papierów wartościowych w kwocie 10.100.000,00 zł i z tytułu zaciągniętych pożyczek na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w kwocie 1.598.044,00 zł) i rozchody budżetu w wysokości 8.159.118,24 zł z tytułu: spłat pożyczek otrzymanych na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w kwocie 1.598.044,00 zł, spłat otrzymanych krajowych kredytów i pożyczek w kwocie 6.561.074,24 zł. Ponadto przedmiotową uchwałą ustalono limit zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emisji papierów wartościowych na: [1] pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu w wysokości 550.000,00 zł, [2] spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek w wysokości 10.000.000,00 zł i [3] finansowanie planowanego deficytu budżetu w wysokości 7.000.000,00 zł. Tym samym upoważniono Wójta Gminy do: [1] zaciągania kredytów i pożyczek na sfinansowanie przejściowego deficytu budżetu do wysokości 500.000,00 zł.

Uchwałą nr LX/308/23 z dnia 17 marca 2023 roku w sprawie dokonania zmian w budżecie Gminy Mokrsko na 2023 rok upoważniono Wójta Gminy Mokrsko do: [1] zaciągania w 2023 roku kredytów i pożyczek na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu gminy do wysokości 500.000,00 zł, [2] emitowania w 2023 roku obligacji na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz finansowania planowanego deficytu budżetu do kwoty 10.100.000,00 zł, [3] emitowania w 2024 roku obligacji na spłatę wcześniej

zaciągniętych zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz finansowania planowanego deficytu budżetu do kwoty 1.900.000,00 zł.

Uchwałą nr LXII/316/23 z dnia 20 kwietnia 2023 roku w sprawie dokonania zmian w budżecie Gminy Mokrsko na 2023 rok ustalono różnicę między dochodami i wydatkami, która stanowi planowany deficyt budżetu w wysokości 6.792.694,76 zł, który zostanie pokryty przychodami pochodzącymi z: planowanych do zaciągnięcia kredytów i pożyczek, emisji papierów wartościowych oraz wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy. Ustalono przychody budżetu w wysokości 14.951.813,00 zł (w tym: z zaciągniętych pożyczek na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – 1.975.409,00 zł, przychody ze sprzedaży innych papierów wartościowych w kwocie 10.100.000,00 zł, wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy – 1.850.000,00 zł oraz przychody z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym – 1.026.404,00 zł i rozchody budżetu w wysokości 8.159.118,24 zł.

Uchwałą nr LXIII/320/23 z dnia 31 maja 2023 roku w sprawie dokonania zmian w budżecie Gminy Mokrsko na 2023 rok ustalono różnicę między dochodami i wydatkami, która stanowi planowany deficyt budżetu w wysokości 6.792.694,76 zł, który zostanie pokryty przychodami pochodzącymi z: planowanych do zaciągnięcia kredytów i pożyczek, emisji papierów wartościowych, wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy oraz z nadwyżki z lat ubiegłych. Ustalono przychody budżetu w wysokości 14.951.813,00 zł (w tym: z zaciągniętych pożyczek na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – 1.975.409,00 zł, przychody ze sprzedaży innych papierów wartościowych w kwocie 10.100.000,00 zł, wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy – 1.500.000,00 zł oraz przychody z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym – 1.026.404,00 zł i nadwyżka z lat ubiegłych – 350.000,00 zł oraz rozchody budżetu w wysokości 8.159.118,24 zł.

Według budżetu gminy na 2022 rok i jego zmian w trakcie roku oraz sprawozdania kwartalnego Rb-NDS o nadwyżce/deficycie planowany deficyt na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosił 987.925,43 zł, a faktycznie osiągnięto nadwyżkę w kwocie 363.037,76 zł.

Osiągnięcie nadwyżki na kwotę ponad 350 tys. zł pomimo planowania deficytu związane było przede wszystkim z niezrealizowaniem planowanych wydatków na kwotę niespełna 3 mln. 300 tys. zł, w tym wydatków bieżących na kwotę ponad 2 mln. zł. oraz wydatków majątkowych na kwotę ponad 1 mln. 250 tys. zł. Biorąc powyższe pod uwagę, jednostka powinna na bieżąco monitorować możliwości wykonania wydatków budżetu i w trakcie roku korygować pierwotne założenia.

Skarbnik Gminy – Renata Nagła wyjaśniła, że w dziale 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska zaplanowano przedsięwzięcie inwestycyjne pn. „Budowa systemu oczyszczania ścieków w Gminie Mokrsko – etap III” w kwocie 1.741.797,00 zł (wartość kosztorysowa), natomiast realizacja wyniosła 662.139,37 zł. Podobnie w dziale 400 – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę, zaplanowano środki na realizację przedsięwzięcia pn. „Modernizacja systemu wodno-kanalizacyjnego w Gminie Mokrsko” w wysokości 73.000,00 zł, natomiast zadanie nie zostało realizowane (termin realizacji przesunięto na rok 2023). Ponadto w dziale tym odnotowano niską realizację wydatków bieżących, które dotyczyły przede wszystkim preferencyjnej sprzedaży węgla (nie wykonano wydatków bieżących na kwotę 664.040,72 zł).

Wyjaśnienie Skarbnika Gminy Mokrsko – Renaty Nagłej w sprawie deficytu budżetu Gminy Mokrsko w roku 2022 roku stanowi załącznik nr 1 do protokołu kontroli.

Kontrolujące wskazują, że w ostatnim kwartale 2022 roku, Rada Gminy Mokrsko dokonała zmian w budżecie na 2022 rok uchwałami nr: LI/269/22 z dnia 25 października 2022 roku, LII/270/22 z dnia 3 listopada 2022 roku, LIII/276/22 z dnia 10 listopada 2022 roku, LIV/280/22 z dnia 30 listopada 2022 roku, LV/283/22 z dnia 20 grudnia 2022 roku oraz LVI/284/22 z dnia 29 grudnia 2022 roku, które umożliwiały dokonanie zmian mających na celu urealnienie planowanych wielkości dochodów i wydatków.

Na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art.89 ust.1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych)

W kontrolowanym okresie jednostka nie zaciągała zobowiązań na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu gminy.

Na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów (art.89 ust.1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych)

W okresie objętym kontrolą gmina nie zaciągała kredytów i pożyczek na spłatę wcześniej zaciągniętych pożyczek i kredytów.

Na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art.89 ust.1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych)

W okresie objętym kontrolą gmina nie zaciągała kredytów i pożyczek na pokrycie występującego w ciągu roku niedoboru budżetu.

Na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (art.89 ust.1 pkt 4 ustawy o finansach publicznych).

W okresie objętym kontrolą gmina nie zaciągała kredytów i pożyczek na finansowanie wyprzedzające działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

Udzielone gwarancje i poręczenia – 2020 – I półrocze 2023 roku

W badanym okresie Gmina Mokrsko nie udzielała poręczeń i gwarancji.

Wyemitowane papiery wartościowe – I półrocze 2023 roku

Kontrolujące ustaliły, że Gmina Mokrsko posiadała zadłużenie z tytułu emisji obligacji na dzień 30 czerwca 2023 roku w kwocie 6.000.000,00 zł. Na dzień 31 grudnia 2022 roku kontrolowana jednostka nie posiadała zadłużenia z tytułu emisji obligacji.

W dniu 18 stycznia 2023 roku Rada Gminy w Mokrsku podjęła uchwałę nr LVII/286/23 w sprawie emisji obligacji oraz zasad ich zbywania, nabywania i wykupu. Zgodnie z uchwałą, gmina wyemituje do 12.000 obligacji o wartości 1.000,00 zł każda, na łączną kwotę 12.000.000,00 zł. Emisja obligacji nastąpi poprzez propozycję nabycia skierowaną do jednego adresata. Obligacje będą na okaziciela i nie będą zabezpieczone. Celem emisji w latach 2023-2024 jest spłata wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz finansowanie planowanego deficytu budżetu. Obligacje zostaną wyemitowane w seriach:

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE MOKRSKO

Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Ogrodowa 28d

91-065 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

- A23 o wartości 1.000.000,00 zł,
- B23 o wartości 1.000.000,00 zł,
- C23 o wartości 500.000,00 zł,
- D23 o wartości 500.000,00 zł,
- E23 o wartości 1.500.000,00 zł,
- F23 o wartości 1.500.000,00 zł,
- G23 o wartości 1.500.000,00 zł,
- H23 o wartości 1.600.000,00 zł,
- I23 o wartości 1.000.000,00 zł,
- A24 o wartości 600.000,00 zł,
- B24 o wartości 600.000,00 zł,
- C24 o wartości 700.000,00 zł.

Emisja obligacji serii A23, B23, C23, D23, E23, F23, G23, H23, I23 zostanie przeprowadzona w 2023 roku. Emisja obligacji serii A24, B24 i C24 zostanie przeprowadzona w 2024 roku. Cena emisyjna obligacji będzie równa wartości nominalnej. Wydatki związane z przeprowadzeniem emisji, wykupem obligacji i wypłatą oprocentowania zostaną pokryte z dochodów własnych lub przychodów budżetu gminy w latach 2023-2035. Wykup obligacji nastąpi w: [1] 2026 roku dla serii A23, [2] 2027 roku dla serii B23, [3] 2028 roku dla serii C23, [4] 2029 roku dla serii D23, [5] 2030 roku dla serii E23, [6] 2031 roku dla serii F23, [7] 2032 roku dla serii G23, [8] 2033 roku dla serii H23, [9] 2034 dla serii I23, A24, [10] 2035 dla serii B24, C24 .

Obligacje zostaną wykupione w wartości nominalnej. Dopuszcza się możliwość wykupu przez Gminę Mokrsko obligacji przed terminem wykupu w celu umorzenia. Oprocentowanie obligacji nalicza się od wartości nominalnej i wypłaca w okresach półrocznych liczonych od daty emisji, z zastrzeżeniem, że pierwszy okres odsetkowy może trwać maksymalnie 12 miesięcy. Oprocentowanie obligacji będzie zmienne, równe stawce WIBOR 6M, ustalonej na dwa dni robocze przed rozpoczęciem okresu odsetkowego, powiększonej o marżę. Oprocentowanie wypłaca się w następnym dniu po upływie okresu odsetkowego.

Upoważniono Wójta do: [1] zawarcia umów z podmiotem, któremu zostaną powierzone czynności związane z organizacją emisji obligacji, wykonywaniem funkcji agenta płatniczego lub alternatywnego rozwiązania w odniesieniu do obligacji, jak również do zawarcia ewentualnych innych umów pozostających w związku z emisją, [2] dokonywania wszelkich czynności związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem emisji obligacji, [3] wypełnienia świadczeń wynikających z obligacji, [4] podjęcia decyzji o wprowadzeniu obligacji do zorganizowanego systemu obrotu lub certyfikacji instrumentów finansowych.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi w dniu 23 lutego 2023 roku wydała pozytywną opinię odnośnie możliwości wykupu obligacji komunalnych emitowanych przez Gminę Mokrsko na kwotę 12.000.000,00 zł, z uwagą zawartą w uzasadnieniu (uchwała nr IV/37/2022). Na podstawie przedłożonych materiałów oraz danych wynikających z WPF gminy stwierdzono, że obciążenie budżetu w latach, w których przypada wykup obligacji (2026-2035), jak również w pozostałych latach objętych WPF, nie przekracza określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych wskaźnika spłat. Skład Orzekający zwrócił jednak uwagę, że w 2023 roku Gmina Mokrsko planuje wcześniejszą spłatę czterech kredytów na łączną kwotę 5,2 mln. zł, co powoduje niezachowanie relacji ograniczającej wysokość spłaty zobowiązań dłużnych przez gminę. Wskazano, że niezachowanie przedmiotowej relacji nie może zagrażać realizacji zadań publicznych.

W dniu 8 marca 2023 roku pomiędzy Gminą Mokrsko, reprezentowaną przez Wójta Gminy, przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy, a Powszechną Kasą Oszczędności Bankiem Polskim Spółką Akcyjną została zawarta umowa w sprawie organizacji i obsługi emisji obligacji.

Wymienioną umową emitent zlecił Bankowi zorganizowanie i obsługę emisji 10.100 sztuk obligacji o wartości nominalnej 1.000 zł każda, na łączną kwotę 10.100.000 zł emitowanych w seriach: [1] A23 – na kwotę 1.000.000 zł – wykup w dniu 25 listopada 2026 roku, [2] B23 – na kwotę 1.000.000 zł – wykup w dniu 25 listopada 2027 roku, [3] C23 – na kwotę 500.000 zł – wykup w dniu 25 listopada 2028 roku, [4] D23 – na kwotę 500.000 zł – wykup w dniu 25 listopada 2029 roku, [5] E23 – na kwotę 1.500.000 zł – wykup w dniu 25 listopada 2030 roku, [6] F23 – na kwotę 1.500.000 zł – wykup w dniu 25 listopada 2031 roku, [7] G23 – na kwotę 1.500.000 zł – wykup w dniu 25 listopada 2032 roku, [8] H23 – na kwotę 1.600.000 zł – wykup w dniu 25 listopada 2033 roku, [9] I23 – na kwotę 1.000.000 zł – wykup w dniu 25 listopada 2034 roku. Emisja obligacji zostanie przeprowadzona do dnia 31 grudnia 2023 roku. W umowie wskazano ponadto, że oprocentowanie obligacji w danym okresie odsetkowym będzie ustalane jako suma stawki WIBOR6M z drugiego dnia roboczego przed rozpoczęciem danego okresu odsetkowego oraz marży w wysokości 1,10%, z zastrzeżeniem, że oprocentowanie obligacji nie może być niższe niż marża. Odsetki będą wypłacane w okresach półrocznych z dołu, z zastrzeżeniem, że pierwszy okres odsetkowy może trwać maksymalnie 12 miesięcy. Emitent ma prawo do wcześniejszego wykupu obligacji dowolnej serii za cenę równą wartości nominalnej obligacji wyłącznie w datach płatności odsetek, pod warunkiem zawiadomienia banku o planowanym wcześniejszym wykupie, nie później, niż na 10 dni roboczych przed planowaną datą wcześniejszego wykupu.

Pozostała kwota 1.900.000 zł planowana jest do emisji w 2024 roku na podstawie odrębnej umowy.

Zgodnie z § 12 umowy - z tytułu wynagrodzenia za wykonanie zlecenia objętego umową bank otrzyma prowizję w wysokości 29.200 zł, której zapłata nastąpi na podstawie faktury wystawionej emitentowi przez bank. Podstawą do wystawienia faktury będzie wpłata na rachunek emitenta środków z tytułu pierwszej emitowanej serii obligacji. Płatności z tytułu faktur będą płatne w terminie 21 dnia od daty wystawienia. W dniu 30 marca 2023 roku została wystawiona faktura nr 23012295 przez PKO Bank Polski SA w Warszawie na kwotę 29.200,00 zł jako „wynagrodzenie za organizację programu emisji obligacji komunalnych” (termin płatności – 20 kwietnia 2023 roku). Fakturę zapłacono w dniu 13 kwietnia 2023 roku (zapis na kontach Wn 751, Ma 130, dział 757 rozdział 75702 § 8090), wb nr 054/2023.

Obligacje na kwotę 6.000.000,00 zł wyemitowano w dniu 30 marca 2023 roku, wb nr 060/2023. Zgodnie z założeniem określonym w uchwale nr LVII/286/23 Rady Gminy w Mokrsku z dnia 18 stycznia 2023 roku w sprawie emisji obligacji oraz zasad ich zbywania, nabywania i wykupu, z emisji obligacji nastąpiła wcześniejsza całkowita spłata kredytów nr: [1] 2/2013/GM z dnia 18 października 2013 roku w kwocie 2.000.000 zł (wb nr 060/2023 z dnia 30 marca 2023 roku), [2] 3/2012/GM z dnia 28 grudnia 2012 roku w kwocie 500.000 zł (wb nr 060/2023 z dnia 30 marca 2023 roku) i [3] 1/2017/UG/M z dnia 8 sierpnia 2017 roku w kwocie 1.700.000 zł (wb nr 060/2023 z dnia 30 marca 2023 roku).

Z tytułu wyemitowanych obligacji wystawiono nw. kupon odsetkowy, który nie został uregulowany do dnia zakończenia czynności kontrolnych:

Umowna data zapłaty odsetek	Kwota przypadająca do zapłaty	Seria	Uwagi	
			Oprocentowanie	Dokument
24.11.2023	317 580,00	D23	8,05000%	informacja z banku
		E23	8,05000%	
		B23	8,05000%	
		C23	8,05000%	
		A23	8,05000%	
		F23	8,05000%	

Kontrolujące zwracają uwagę, że zgodnie ze sprawozdaniem Rb-NDS o nadwyżce/deficycie za okres od początku roku do dnia 30 marca 2023 roku, planowano

deficyt w kwocie 4.165.781,76 zł. a faktycznie wykonano nadwyżkę w wysokości 1.047.724,00 zł. Podobnie w sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce/deficycie za okres od początku roku do dnia 30 czerwca 2023 roku, planowano deficyt w kwocie 6.792.694,76 zł, a faktycznie wykonano deficyt w wysokości 1.744.173,23 zł. W uchwale wskazano cel emisji obligacji – spłata wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz finansowanie planowanego deficytu budżetu.

Usługa doradztwa w emisji obligacji komunalnych

Na wniosek Skarbnika Gminy odstąpiono od przeprowadzenia rozeznania rynku o dokonanie usługi o wartości przekraczającej kwotę 5.000 zł, lecz nieprzekraczającej 130.000 zł. W uzasadnieniu wskazano, że jest to usługa o specjalistycznym charakterze i szacunkowej wartości zamówienia netto – 66.300 zł (81.549 zł brutto) – szacunkową wartość zamówienia ustalono w dniu 3 listopada 2022 roku na podstawie szacunkowych cen rynkowych na tego rodzaju usługi (termin realizacji usługi – do II kwartału 2023 roku). Jako podstawę zwolnienia wskazano § 8 pkt 1 i pkt 2 ppkt 9 zarządzenia Wójta Gminy Mokrsko z dnia 20 stycznia 2021 roku w sprawie przyjęcia Regulaminu udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Gminy Mokrsko, których wartość nie przekracza kwoty 130.000 złotych. Wniosek zaakceptowany został w dniu 3 listopada 2022 roku przez Wójta Gminy Mokrsko.

W dniu 30 listopada 2022 roku została podpisana pomiędzy Gminą Mokrsko, a AESCO GROUP Sp. z o.o. z/s w Warszawie umowa nr 48/2022/Fn o świadczenie usług doradztwa i wsparcia w zakresie pozyskania finansowania. Ze strony Gminy umowę podpisał Wójt Gminy Zbigniew Dąbrowski przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy. Zgodnie z umową, zlecono ww. Spółce wykonanie usługi polegającej na wykonaniu kompleksowej usługi doradztwa formalnoprawnego i merytorycznego mającej na celu pozyskanie dodatkowego finansowania poprzez emisję obligacji komunalnych, w tym: [1] oszacowanie wartości zamówienia i przygotowanie harmonogramu oraz procedury postępowania w zakresie jego udzielenia, gwarantującej zachowanie zasad przejrzystości, uczciwej konkurencji i równego traktowania oferentów, [2] przygotowanie specyfikacji zamówienia oraz skierowanie do instytucji finansowych aktywnych na rynku emisji obligacji komunalnych, [3] przygotowanie pakietu informacyjnego zawierającego podstawowe informacje o emisji i emitencie, [4] udzielanie wyjaśnień w zakresie zamówienia na każdym etapie postępowania, [5] ocena złożonych ofert wraz z rekomendacją oferty najkorzystniejszej, [6] pomoc w ewentualnych negocjacjach umowy emisyjnej z agentem emisji.

Ustalono wynagrodzenie za wykonanie przedmiotu umowy w wysokości 0,65% + VAT 23% liczone od wartości emitowanych obligacji, należne po otrzymaniu przez zleceniodawcę co najmniej jednej niepodlegającej odrzuceniu pod względem formalnym oferty, w której średnioważona marża nie będzie większa niż 1,5%. Wynagrodzenie płatne będzie w ciągu 14 dni od dnia otrzymania faktury, na rachunek bankowy wykonawcy.

W dniu 28 lutego 2023 roku została wystawiona faktura FV 13/2/2023 za wykonanie kompleksowej usługi doradztwa formalnoprawnego i merytorycznego w zakresie emisji obligacji na kwotę 65.650,00 zł netto (80.749,50 zł brutto) - fakturę zapłacono w terminie wynikającym z wystawionej faktury, tj. w dniu 13 marca 2023 roku, wb 037/2023.

Wybór agenta emisji

W dniu 23 stycznia 2023 roku zostało sporządzone zaproszenie do udziału w konkursie na wybór podmiotu uprawnionego do przeprowadzenia procesu nabycia obligacji Gminy Mokrsko. Ogłoszenie zostało zamieszczone na stronie internetowej BIP urzędu w dniu 1 lutego 2023 roku.

Przedmiotem konkursu było świadczenie kompleksowych usług związanych z pełnieniem funkcji podmiotu uprawnionego do przeprowadzenia procesu nabycia obligacji emitowanych przez Gminę Mokrsko na kwotę 10.100.000,00 zł. Organizator planował wyemitowanie obligacji do dnia 31 grudnia 2023 roku we wskazanych w uchwale seriach i kwotach. Oprocentowanie obligacji nalicza się od wartości nominalnej i wypłaca się w okresach półrocznych liczonych od daty emisji. Oprocentowanie obligacji będzie zmienne, równe stawce WIBOR 6M powiększonej o marżę. Oprocentowanie ustala się w oparciu o rzeczywistą liczbę dni w okresie odsetkowym oraz przyjmując, że rok ma 365 dni, również dla lat przestępnych. Oprocentowanie wypłaca się w następnym dniu po upływie terminu odsetkowego.

Organizator zastrzegł sobie prawo do: [1] zmiany warunków konkursu przed upływem składania ofert, [2] odstąpienia od niektórych postanowień ogłoszenia, [3] zamknięcia konkursu bez wybrania żadnej oferty.

Termin składania ofert wyznaczono na 13 lutego 2023 roku do godz. 12.45, otwarcia – 13.00. Zamawiający zastrzegł możliwość przedłużenia terminu składania ofert w dowolnym momencie przed jego upływem powiadamiając o tym wszystkich oferentów. Podstawą oceny merytorycznej oferty było porównanie stopy IRR przepływów pieniężnych ze wszystkich serii obligacji zawierających wpływy z emisji, wysokość i daty zapłaty prowizji, wysokość oprocentowania zaproponowanego przez każdego oferenta oraz spłaty poszczególnych serii. W przypadku złożenia ofert ze stopami IRR różniącymi się od siebie o mniej niż 0,05% zamawiający zastrzega sobie prawo wezwania tych oferentów do złożenia ofert uzupełniających, w których muszą zaoferować stopę IRR nie wyższą niż zaoferowana w ofercie pierwszej, pod rygorem odrzucenia oferty.

Oferent, który został zwycięzcą konkursu musi być gotowy do zawarcia umowy emisyjnej nie później niż 10 dni roboczych od daty powiadomienia o wyborze.

Zaproszenie do złożenia oferty skierowano do 11 podmiotów.

W dniu 10 lutego 2023 roku do UG w Mokrsku wpłynęło drogą elektroniczną pismo oferenta – Banku PKO BP SA wnioskujące o zmianę terminu składania ofert na dzień 27 lutego 2023 roku. W dniu 13 lutego 2023 roku ogłoszono o przedłużeniu do dnia 27 lutego 2023 roku terminu składania ofert w konkursie na wybór podmiotu uprawnionego do przeprowadzenia procesu nabycia obligacji Gminy Mokrsko. W związku z powyższym w ogłoszeniu dokonano stosownej zmiany (zmianę opublikowano na BIP urzędu w dniu 13 lutego 2023 roku).

W konkursie zostały złożone 2 oferty:

- 1) PKO BP SA w Warszawie – marża dla każdej serii 1,10%; prowizja w wysokości 29.200 zł - 0,28911% wartości emisji płatna w terminie 21 dni od emisji pierwszej serii obligacji. Agent emisji – PKO BP SA – Oddział Biuro Maklerskie, który za usługę pobierze opłatę w wysokości 2.000,00 zł netto od serii, łącznie 18.000,00 zł netto (22.140,00 zł z Vat). Faktury z co najmniej 14-dniowym terminem płatności będą wystawiane po emisji każdej serii,
- 2) BGK w Warszawie – marża: 0,56% dla serii A23, 1,16% dla serii B23 i C23, 1,30% dla serii D23 i E23, 1,54% dla serii F23 i G23, 1,73% dla serii H23 i I23; prowizja w wysokości 13.550 zł – 0,134% wartości emisji płatna w ciągu 14 dni od daty zawarcia umowy organizacji emisji. Agent emisji – BGK, który za usługę pobierze opłatę w wysokości 11.100,00 zł brutto, płatną w terminie 14 dni od daty emisji danej serii (0,1% od wartości rejestrowanej serii, ale nie mniej niż 1.000 zł i nie więcej niż 3.000 zł). Z tytułu pełnienia funkcji agenta wykonawcy pobierze od emitenta opłatę w wysokości 22.330 zł, płatną w terminie 14 dni od daty przeprowadzenia pierwszej emisji.

Oferty przesłano do firmy AESCO GROUP, która po wyliczeniu stopy IRR wskazała najkorzystniejszą ofertę złożoną przez Bank PKO BP SA (najkorzystniejsza stopa IRR oraz najniższa suma kosztów). Tym samym wskazano nw. jako zwycięzcę konkursu na wybór agenta emisji obligacji.

Wyniki analizy złożonych ofert przedstawia poniższa tabela (pierwsze miejsce PKO BP SA – IRR 1,190%)

OFERENCI	IRR	Prowizja + KDPW(*)	Koszty odsetek (marża)	Suma kosztów (marża + prowizja)	Suma kosztów (marża + prowizja) z WIBOR
PKO BP	1,190%	62 410,00 zł	831 476,44 zł	893 886,44 zł	6 185 100,14 zł
BGK	1,577%	58 050,00 zł	1 128 791,56 zł	1 186 841,56 zł	6 478 055,26 zł

(*) Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych

Zawiadomienie o wyniku konkursu ofert zostało sporządzone w dniu (brak daty) i podpisane przez Wójta Gminy Mokrsko (wybrano ofertę złożoną przez Bank PKO BP SA, o czym zawiadomiono również drugiego oferenta).

W dniu 8 marca 2023 roku została podpisana z bankiem PKO BP SA - oddział Biuro Maklerskie w Warszawie umowa o wykonanie funkcji agenta emisji. Ze strony Gminy Mokrsko umowę podpisał Wójt – Zbigniew Dąbrowski przy kontrasygnacie Skarbnika. Ustalono wynagrodzenie: [1] agenta emisji płatne na podstawie faktury Vat wystawionej przez agenta emisji, z terminem płatności wynoszącym co najmniej 14 dni, na rachunek bankowy wskazany na fakturze: a) 1.800 zł + Vat od każdej serii obligacji, b) zwrot kosztów na rzecz KDPW związanych z czynnościami agenta emisji dotyczącymi rejestracji obligacji danej serii w KDPW, o ile kosztami takimi agent zostanie obciążony, [2] sponsora emisji płatne jednorazowo od każdej serii obligacji w wysokości 200 zł + Vat, w przypadku gdy w dniu zapisania obligacji o danym kodzie ISIN w rejestrze sponsora emisji zostaną one zdeponowane na rachunku papierów wartościowych obligatariusza, na podstawie faktury Vat wystawionej przez sponsora emisji, z terminem płatności wynoszącym co najmniej 14 dni, na rachunek bankowy sponsora emisji wskazany na fakturze.

W dniu 31 marca 2023 roku została wystawiona faktura nr 0005143040 przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. w Warszawie na kwotę 7.380,00 zł tytułem opłaty za rejestrację obligacji (termin płatności – 21 kwietnia 2023 roku; zapłacono w dniu 13 kwietnia 2023 roku, wb nr 054/2023, zapis na kontach Wn 751, Ma 130, dział 757 rozdział 75702 § 8090).

W dniu 13 kwietnia 2023 roku została wystawiona faktura nr 23014309 Biuro Maklerskie Banku PKO BP S.A. na kwotę 14.760,00 zł tytułem wyrażenia za realizację czynności agenta emisji (termin płatności – 14 dni od otrzymania faktury – wpływ faktury do UG Mokrsko w dniu 17 kwietnia 2023 roku; zapłacono w dniu 25 kwietnia 2023 roku, wb nr 058/2023, zapis na kontach Wn 751, Ma 130, dział 757 rozdział 75702 § 8090).

Dług spłacany wydatkami

Z ustnych informacji uzyskanych od Skarbnika Gminy wynikało, że w latach 2020-2022 Gmina Mokrsko nie zaciągała zobowiązań dłużnych zaliczonych do długu na podstawie art. 72 ust. 1a ustawy o finansach publicznych, określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 roku (Dz. U. nr 298, poz. 1767) w sprawie szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego w zakresie zadłużenia.

Stan zadłużenia jednostki samorządu terytorialnego – 2022 – I półrocze 2023 roku

Na dzień 31 grudnia 2022 roku i 30 czerwca 2023 roku kwota zadłużenia Gminy Mokrsko z tytułu kredytów i pożyczek wynikała z zaciągnięcia następujących zobowiązań:

Lp.	Podmiot udzielający kredytu/pożyczki i nr umowy	Data zaciągnięcia zobowiązania	Kwota zaciągniętego zobowiązania	Okres spłaty	Kwota pozostała do spłaty na dzień 31.12.2022	Kwota pozostała do spłaty na dzień 30.06.2023
1	PKO BP SA Regionalny Oddział w Łodzi, umowa kredytu w rachunku kredytowym dla jst nr 82 1020 4564 0000 5596 0030 3974 wraz z aneksami nr: 2 z dnia 25.02.2015, 3 z dnia 18.01.2019	28.08.2012	2 000 000,00	2012-2020 (karencja w spłacie kredytu do dnia 31.01.2015) - wg umowy; po aneksach ostateczna spłata kredytu 30.11.2024, karencja w spłacie kredytu do dnia 30.03.2023	2 000 000,00	1 500 000,00
2	SGB Bank Spółdzielczy w Ruścu o/Mokrsko, umowa o kredyt długoterminowy nr 3/2012/GM, wraz z aneksami nr: 1/2013 z dnia 21.10.2013, 1/2014 z dnia 12.12.2014, 1/2018 z dnia 14.12.2018	28.12.2012	700 000,00	2012-2019 - wg umowy; po aneksach ostateczna spłata kredytu 30.09.2025, karencja do 30.03.2023	500 000,00	0,00
3	Bank Spółdzielczy w Ruścu o/Mokrsko, umowa o kredyt długoterminowy obrotowy nr 2/2013/GM wraz z aneksem nr: 1/2014 z dnia 12.12.2014, 1/2018 z dnia 14.12.2018	18.10.2013	2 000 000,00	2013-2020 (karencja w spłacie kredytu do dnia 30.03.2017) - wg umowy; po aneksach ostateczna spłata kredytu 30.11.2026, karencja do 27.02.2025	2 000 000,00	0,00
4	SGB Bank Spółdzielczy w Ruścu o/Mokrsko, umowa o kredyt długoterminowy nr 1/2016/UG	07.09.2016	1 000 000,00	2016-2023 (karencja w spłacie kredytu do dnia 30.03.2021)	336 000,00	0,00
5	SGB Bank Spółdzielczy w Ruścu o/Mokrsko, umowa o kredyt obrotowy nr 1/2017/UG/M	08.08.2017	1 700 000,00	2017-2028 (karencja w spłacie kredytu do dnia 30.03.2026)	1 700 000,00	0,00
6	Powiatowy Bank Spółdzielczy Kędzierzyn-Koźle, umowa o kredyt długoterminowy w rachunku kredytowym nr 2/JST/K/17	27.12.2017	700 000,00	2017-2028 (karencja w spłacie kredytu do dnia 30.03.2027)	700 000,00	700 000,00
7	SGB Bank Spółdzielczy w Ruścu o/Mokrsko, umowa o kredyt obrotowy nr 1/2018/UG/M	22.08.2018	760 000,00	2018-2029 (karencja w spłacie kredytu do dnia 30.03.2029)	760 000,00	760 000,00
8	BGK w Warszawie, umowa pożyczki z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie w ramach PROW na lata 2014-2020 nr PROW-07.2.2-11-01527-10	17.09.2021	1 909 891,00	2021 rok - do kwoty 240 649,00 (spłacono w roku 2022) 2022 rok - do kwoty 71 198,00 (kwota nie wpłynęła na rachunek organu) 2023 rok - do kwoty 1 598 044,00 (kwota nie wpłynęła na rachunek organu)	0,00	0,00
9	WFOŚiGW w Łodzi, umowa o dofinansowanie nr 493/GW/PD/2021 w formie pożyczki i dotacji	03.12.2021	626 856,00	2023-2029	0,00 kwota pożyczki nie wpłynęła na rachunek organu	0,00 Kwota pożyczki nie wpłynęła na rachunek organu)

10	PKO BP SA Oddział Biuro Maklerskie Warszawa, umowa o wykonanie funkcji agenta emisji	08.03.2023	12 000 000,00	wykup w latach 2026-2034	0,00	6 000 000,00
Suma					7 996 000,00	8 960 000,00

Jednostka nie zaciągała kredytów i pożyczek, które nie zostały wliczone do limitu zadłużenia.

Zachowanie dodatkowych reguł ograniczających zadłużenie w roku 2021

Ustawa z dnia 19 czerwca 2020 roku o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 wprowadziła ponadto ograniczenia dotyczące długu w art. 15zoc. Na koniec roku budżetowego 2020 łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego nie może przekroczyć 80% wykonanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym.

Z art. 15zoc ust. 2 wynika, że w trakcie roku budżetowego 2020 łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec kwartału nie może przekraczać 80% planowanych w danym roku budżetowym dochodów tej jednostki. Natomiast zgodnie z art. 15zoc ust. 1 na koniec roku budżetowego 2020 łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego nie może przekroczyć 80% wykonanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym.

Relacje, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą być niezachowane jedynie w przypadku, gdy jednostka samorządu terytorialnego spełnia ograniczenie w zakresie spłaty zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego, określone w art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych bez zastosowania wyłączenia określonego w art. 15zob ust. 1.

W zakresie 2021 roku analogiczne rozwiązania wprowadził art. 80 ustawy z dnia 19 listopada 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021. Na koniec roku budżetowego 2021 łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego nie może przekroczyć 80% wykonanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym. W trakcie roku budżetowego 2021 łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec kwartału nie może przekraczać 80% planowanych w danym roku budżetowym dochodów tej jednostki.

Relacje, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą być niezachowane jedynie w przypadku, gdy jednostka samorządu terytorialnego spełnia ograniczenie w zakresie spłaty zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego, określone w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, bez zastosowania wyłączenia określonego w art. 79 ust. 1.

Kwartał	2021 rok			
	I	II	III	IV
Kwota zadłużenia	9 219 988,85	9 219 988,85	8 993 674,04	9 208 008,23
Dochody planowane/ wykonane	29 802 776,04	30 804 583,49	30 834 960,45	33 453 467,79
Wskaźnik zadłużenia	30,94%	29,93%	29,17%	27,52%

W 2021 roku kontrolowana jednostka zachowała ograniczenie kwoty zadłużenia w stosunku do dochodów na poziomie niższym niż 80%, co zostało przedstawione w powyższej tabeli.

4. SPŁATA ZACIĄGNIĘTYCH ZOBOWIĄZAŃ - W SZCZEGÓLNOŚCI Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK

Kontroli poddano terminowość regulowania w latach 2022 – I półrocze 2023 zobowiązań (rat i odsetek) z tytułu zaciągniętych przez Gminę kredytów i pożyczek.

Szczegółowe dane dotyczące spłaty rat kapitałowych oraz odsetek od kredytów i pożyczek stanowią załącznik nr 2 do protokołu kontroli.

Stwierdzono terminowe regulowanie rat kredytowych oraz odsetek od pożyczek i kredytu objętych próbą kontroli poza dwoma przypadkiem, gdzie rata odsetkowa pożyczki udzielonej przez WFOŚiGW w Łodzi, której termin płatności przypadał odpowiednio w dniach: 10 kwietnia i 10 lipca 2022 roku, została uregulowana w dniach: 21 kwietnia i 19 lipca 2022 roku. Z tytułu powyższego opóźnienia nie naliczono odsetek karnych.

Udzielone pożyczki

W okresie objętym kontrolą Gmina Mokrsko nie udzielała pożyczek.

Ewidencja w zakresie długu

- ewidencja kredytów i pożyczek

Ewidencję księgową zaciągniętych pożyczek i kredytów prowadzono w księdze rachunkowej budżetu Gminy Mokrsko.

Kredyty ewidencjonowano na koncie 134 – kredyty bankowe. Ostatni kredyt długoterminowy jednostka zaciągnęła w 2021 roku w BGK w Warszawie. Zaciągnięcie kredytu księgowano na kontach 133 (Wn) – rachunek budżetu, 134 (Ma) – kredyty bankowe. Spłatę kredytów ewidencjonowano w księdze organu poprzez zapis odwrotny, tj. Wn 134 – kredyty bankowe, Ma 133 – rachunek budżetu.

Ewidencję pożyczek prowadzono na koncie 260 – zobowiązania finansowe. Ostatnią pożyczkę jednostka zaciągnęła w 2021 roku w WFOŚiGW na dofinansowanie projektu pn. „Modernizacja systemu wodno-kanalizacyjnego w Gminie Mokrsko”. Zaciągnięcie pożyczki księgowano na kontach 133 (Wn) – rachunek budżetu, 260 (Ma) – zobowiązania finansowe. Spłatę pożyczek ujmowano poprzez zapis na kontach 260 (Wn) – zobowiązania finansowe, 133 (Ma) – rachunek budżetu.

Ewidencję szczegółową do kont 134 i 260 prowadzono w systemie księgowym z zastosowaniem kont analitycznych. Ewidencja szczegółowa do konta 260 zapewniała możliwość ustalenia stanu zobowiązań z poszczególnymi kontrahentami według tytułów zobowiązań.

- ewidencja naliczenia i spłaty odsetek

Ewidencja odsetek od kredytów i pożyczek prowadzona była w księgach rachunkowych urzędu poprzez zapis na kontach 751-01 (Wn) – koszty finansowe, 130 (Ma) – rachunek bieżący jednostki.

Odsetki od kredytów na dzień 31 grudnia 2022 roku według sprawozdania Rb-28S sporządzonego na koniec 2022 roku stanowiły kwotę 567.731,73 zł. Z obrotów na koniec księgowym 751 – koszty finansowe na dzień 31 grudnia 2020 roku w dziale 757 rozdział 75702 § 8110 również wynikała kwota 567.731,73 zł. Z konta 751 wynikało saldo Wn w kwocie 571.931,73 zł, na które składały się odsetki od kredytów i pożyczek w kwocie 567.731,73 zł, **pro wizja w kwocie 3.000,00 zł za zmianę harmonogramu spłaty kredytu udzielonego przez PKO BP SA, zgodnie z aneksem nr 3 z dnia 18 stycznia 2019 roku oraz prowizje za przelewy i opłaty za prowadzenie rachunków w BGK w kwocie 1.200,00 zł.**

Odsetki od kredytów na dzień 30 czerwca 2023 roku według sprawozdania Rb-28S sporządzonego na koniec I półrocza 2023 roku stanowiły kwotę 246.561,33 zł. Z obrotów na koncie księgowym 751 – koszty finansowe na dzień 31 grudnia 2020 roku w dziale 757 rozdziału 75702 § 8110 również wynikała kwota 246.561,33 zł. Z konta 751 wynikało saldo Wn w kwocie 298.501,33 zł, na które składały się odsetki od kredytów i pożyczek w kwocie 246.561,33 zł, **pro wizje za przelewy i opłaty za prowadzenie rachunków w BGK w kwocie 600,00 zł oraz** koszty emisji obligacji komunalnych w kwocie 51.340,00 zł.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 roku poz. 342), konto 751 służy do ewidencji kosztów finansowych. Na stronie Wn konta 751 ujmuje się w szczególności wartość sprzedanych udziałów, akcji i innych papierów wartościowych, odsetki od obligacji, odsetki od kredytów i pożyczek, odsetki za zwłokę w zapłacie zobowiązań, z wyjątkiem obciążających środki trwałe w budowie, odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu operacji finansowych, dyskonto przy sprzedaży weksli, czeków obcych i papierów wartościowych, ujemne różnice kursowe, z wyjątkiem obciążających środki trwałe w budowie. Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 751 powinna zapewnić wyodrębnienie w zakresie kosztów operacji finansowych - naliczone odsetki od pożyczek i odsetki za zwłokę od zobowiązań. **Pro wizje i opłaty za prowadzenie rachunków (w tym przypadku w BGK) powinny być ewidencjonowane na koncie zespołu 4, takim jak 402 – usługi obce,** przy zachowaniu zastosowanej przez jednostkę klasyfikacji budżetowej 801 - rozliczenia z bankami związane z obsługą długu publicznego lub 809 - koszty emisji samorządowych papierów wartościowych oraz inne opłaty i pro wizje w zależności od charakteru poniesionych kosztów.

- rozliczenia międzyokresowe na przykładzie odsetek na koniec roku

Na dzień 31 grudnia 2022 roku nie wystąpiły odsetki obciążające koszty 2022 roku, a płatne w 2023 roku.

IV. EWIDENCJA KSIĘGOWA. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

OPIS PRZYJĘTYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI. ZABEZPIECZENIE DANYCH PRZETWARZANYCH W SYSTEMACH INFORMATYCZNYCH

Kontrolowana jednostka posiadała dokumentację opisującą przyjęte zasady rachunkowości, ustalone w następujących zarządzeniach:

- nr 49 Wójta Gminy Mokrsko z dnia 10 lipca 2020 roku w sprawie wprowadzenia zasad rachunkowości i środków unijnych na finansowanie projektu pn. „Budowa systemu oczyszczania ścieków w Gminie Mokrsko – etap III”,
- nr 60/19 Wójta Gminy Mokrsko z dnia 21 sierpnia 2019 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji kasowej w Urzędzie Gminy Mokrsko, powyższe zarządzenie uchylilo § 5 zarządzenia nr 51 z dnia 29 grudnia 2006 roku w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości – załącznik nr 4 – instrukcja kasowa;

- nr 1/19 Wójta Gminy Mokrsko z dnia 2 stycznia 2019 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji w sprawie ewidencji i poboru podatków, opłat i należności niepodatkowych w Urzędzie Gminy,
- nr 41/18 Wójta Gminy Mokrsko z dnia 17 lipca 2018 roku w sprawie przyjętych zasad rachunkowości zawierające:
  - ogólne zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych – załącznik nr 1
  - metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego – załącznik nr 2,
  - sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych – załącznik nr 3, w tym:
    - a) zakładowy plan kont i wykaz kont ksiąg pomocniczych (organu, urzędu i organu podatkowego) – załącznik 3a,
    - b) wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych – załącznik 3b
    - c) opis systemu przetwarzania danych - systemu informatycznego – załącznik 3c,
  - opis systemu służącego ochronie danych, w tym dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów – załącznik nr 4
- nr 114 Wójta Gminy Mokrsko z dnia 31 grudnia 2010 roku w sprawie zmiany zarządzenia nr 51 z dnia 29 grudnia 2006 roku w sprawie przyjętych zasad rachunkowości, którym zmieniono treść załącznika nr 5 – Instrukcja obiegu i kontroli dokumentów,
- nr 102/10 Wójta Gminy Mokrsko z dnia 6 grudnia 2010 roku w sprawie wprowadzenia w życie instrukcji inwentaryzacyjnej majątku Urzędu Gminy Mokrsko, stanowiącej załącznik do ww. zarządzenia, zmienione zarządzeniem nr 48/12 z dnia 6 września 2012 roku,
- nr 44/12 Wójta Gminy Mokrsko z dnia 27 sierpnia 2012 roku w sprawie zasad przyznawania i rozliczania dotacji podmiotowych i celowych z budżetu Gminy Mokrsko dla samorządowych instytucji kultury,
- nr 113 Wójta Gminy Mokrsko z dnia 31 grudnia 2010 roku w sprawie zasad sporządzania skonsolidowanego bilansu Gminy Mokrsko. Instrukcja sporządzania skonsolidowanego bilansu stanowi załącznik nr 1 do ww. zarządzenia.

URZĄDZENIA KSIĘGOWE

W 2022 roku Urząd Gminy w Mokrsku wg oświadczenia Skarbnika prowadził obsługę finansowo-księgową dla następujących jednostek organizacyjnych:

- Zespół Szkoły i Przedszkola w Mokrsku,
- Zespół Szkoły i Przedszkola w Krzyworzece,
- Zespół Szkoły i Przedszkola w Ożarowie,
- Zespół Szkoły i Przedszkola w Komornikach,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mokrsku,

przy czym księgi rachunkowe były wyodrębnione dla poszczególnych jednostek.

Obsługa finansowo księgową prowadzona jest na podstawie uchwały nr XXVII/163/21 Rady Gminy Mokrsko z dnia 24 lutego 2021 roku w sprawie organizacji wspólnej obsługi

finansowo-księgowej, administracyjnej i organizacyjnej jednostek organizacyjnych Gminy Mokrsko. Powyższa uchwała określała, że postanawia się prowadzić wspólną obsługę administracyjną, finansową i księgową dla ww. jednostek Gminy Mokrsko, oraz że obsługę tą wykonuje Urząd Gminy Mokrsko.

Ewidencja księgowa syntetyczna i analityczna budżetu Gminy Mokrsko (organu) prowadzona była techniką komputerową przy pomocy programu Budżet firmy INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek.

Przy użyciu programu Budżet firmy INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek prowadzona była ewidencja księgowa syntetyczna jednostki budżetowej.

Ewidencja analityczna dla kont jednostki budżetowej urzędu gminy prowadzona była zasadniczo techniką komputerową.

Ewidencja syntetyczna środków trwałych i pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych w Urzędzie Gminy Mokrsko prowadzona jest na kontach 011, 013, 020 w systemie informatycznym „Księgowość budżetowa” firmy „Usługi Informatyczne INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek sp.j.”, natomiast ewidencja analityczna prowadzona jest ręcznie na kartach środków trwałych i na kartach wartości niematerialnych i prawnych oraz pozostałych środków trwałych w książkach inwentarzowych.

Ewidencja syntetyczna materiałów prowadzona jest na koncie 310, natomiast ewidencja analityczna poszczególnych materiałów jest prowadzona ręcznie na kartach materiałowych.

Ewidencja podatkowa łącznego zobowiązania pieniężnego, podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego, prowadzona jest przy użyciu programu komputerowego (KSZOB-księgowość podatkowa, Podatki InterBase – wymiar podatków – osoby fizyczne, JGU – wymiar podatków – osoby prawne) opracowanego przez firmę INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek, a podatku od środków transportowych przy użyciu programu AUTA opracowanego również przez firmę INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek. Ewidencja dochodów niepodatkowych prowadzona jest przy użyciu programu komputerowego opracowanego przez firmę Info-System – Tadeusz i Roman Groszek.

Sprawy kadrowo płacowe są prowadzone przy użyciu programu Kardy i Płace firmy INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek.

Prowadzona jest jedna księga główna dla Urzędu Gminy Mokrsko i jedna księga główna dla budżetu Gminy Mokrsko (organu).

Wyrównanej kontroli poddano wyciągi bankowe budżetu z okresu od 22 grudnia 2022 roku do 4 stycznia 2023 roku, co przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Data	Wb nr	Saldo początkowe	Saldo końcowe	Uwagi
1	22.12.2022	232	1 895 470,47	2 421 625,74	
2	23.12.2022	233	2 421 625,74	2 427 596,74	
3	24-27.12.2022	234	2 427 596,74	2 227 921,74	
4	28.12.2022	235	2 227 921,74	2 226 921,74	
5	29.12.2022	236	2 226 921,74	2 077 906,63	
6	30.12.2022	237	2 077 906,63	2 159 045,31	
7	02.01.2023	1	2 159 045,31	1 459 045,31	
7	03.01.2023	2	1 459 045,31	1 540 618,69	
8	04.01.2023	3	1 540 618,69	1 540 782,69	

Wskazane wyciągi bankowe znalazły odzwierciedlenie w ewidencji księgowej prowadzonej na koncie 133-1 – rachunek bankowy budżetu.

Wyrywkową kontrolą objęto także ewidencję księgową wybranych operacji gospodarczych, a mianowicie: wpływ subwencji oświatowej w miesiącu grudniu 2022 roku, zwrot niewykorzystanej dotacji oraz ewidencję dotacji udzielanych przez Urząd Gminy, ewidencję dochodów nieprzypisanych w planach finansowych innych jednostek, dokonanie odpisów aktualizacyjnych. Ustalono następujący stan faktyczny:

Wpływ w grudniu subwencji oświatowej na styczeń roku następnego

Zbadano zaewidencjonowanie subwencji oświatowej, która wpłynęła w grudniu 2022 roku, a dotyczyła stycznia 2023 roku. Ustalono, że subwencja oświatowa w kwocie 497.184,00 zł wpłynęła na rachunek bankowy Gminy w dniu 22 grudnia 2022 roku (Wb nr 232, poz. księg. 4445/2022) – operację ujęto na kontach: Wn 133-1 – rachunek budżetu i Ma 909 – rozliczenia międzyokresowe. W dniu 2 stycznia 2023 roku dokonano przeksięgowania subwencji oświatowej na konto dochodów budżetowych: zaksięgowano po stronie Wn 909 – rozliczenia międzyokresowe, Ma konta 901 – dochody budżetu, z klasyfikacją budżetową dział 758, rozdział 75801 § 2920, polecenie księgowania nr 1/2023 (poz. księg. 1/23).

Ewidencja dotacji udzielanych przez Urząd Gminy

Kontrolą objęto ewidencję dotacji udzielanych na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego. Ustalenia dotyczące ewidencji ww. dotacji zostały zawarte w dalszej części protokołu dotyczącej POMOC FINANSOWA UDZIELANA INNYM JEDNOSTKOM SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO.

Zwrot niewykorzystanej dotacji

W dniu 30 grudnia 2022 roku z rachunku budżetu zwrócono na rzecz ŁUW w Łodzi kwotę 27.163,42 zł z tytułu dotacji rozdział 85501 § 2060. **Powyższy zwrot został zaewidencjonowany zapisem na kontach Wn 901-1, Ma 133-1** (Wb 237 poz. księg. 4583/2022).

Zgodnie z opisem do konta 133 – rachunek budżetu, zawartym w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 roku poz. 342), zapisy na koncie 133 są dokonywane na podstawie dokumentów bankowych, w związku z czym musi zachodzić zgodność zapisów między jednostką a bankiem. Na stronie Wn konta 133 ujmuje się wpływy środków pieniężnych na rachunek budżetu, w tym również spłaty dotyczące kredytu udzielonego przez bank na rachunku budżetu, oraz wpływy kredytów przelanych przez bank na rachunek budżetu, w korespondencji z kontem 134. Na stronie Ma konta 133 ujmuje się wypłaty z rachunku budżetu, w tym również wypłaty dokonane w ramach kredytu udzielonego przez bank na rachunku budżetu (saldo kredytowe konta 133), oraz wypłaty z tytułu spłaty kredytu przelanego przez bank na rachunek budżetu, w korespondencji z kontem 134. Na koncie tym nie przewidziano możliwości stosowania zapisów ujemnych. Zatem stosownie do opisu konta 133 zwrot niewykorzystanej dotacji powinien zostać zaewidencjonowany po stronie Ma tego konta.

Natomiast stosownie do opisu konta 901 zawartego w załączniku nr 2 do rozporządzenia w sprawie rachunkowości oraz planów kont (...), po stronie Ma konta 901 ujmuje się dochody budżetu: [1] na podstawie sprawozdań budżetowych jednostek budżetowych, w korespondencji z kontem 222; [2] na podstawie sprawozdań innych organów w zakresie dochodów budżetów jednostek samorządu terytorialnego, w korespondencji z kontem 224; [3] z tytułu rozrachunków z innymi budżetami za dany rok budżetowy, w korespondencji z kontem 224; [4] z innych tytułów, w szczególności subwencje i

dotacje, w korespondencji z kontem 133; [5] pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi, w korespondencji z kontem 133; [6] pochodzące z budżetu Unii Europejskiej, w korespondencji z kontem 133. Na stronie Wn ujmuje się pod datą ostatniego dnia roku budżetowego saldo konta 901 i przenosi się je na konto 961.

Co prawda wskazane rozporządzenie określa, że po stronie Wn ujmuje się jedynie przeniesienie salda na konto 961, jednak wydaje się, że poprawne ewidencjonowanie zwrotu powinno nastąpić zapisem Wn 901 Ma 133 z równoczesnym zastosowaniem zapisu ujemnego po obu stronach kona 901 (czystość obrotów). Takie zapisy nie spowodują ani ujemnych zapisów na koncie 133, niezgodnych z ewidencją banku, ani też nie zawyżą obrotów na koncie 901, które mogłyby zostać błędnie przeniesione na konto 961.

Należy wskazać, że w przypadku, gdy obroty na kontach mogą dostarczać fałszywych informacji o przebiegu operacji gospodarczej (w przypadku wskazanym powyżej zwrotu dotacji niewykorzystanych w danym roku), można stosować ujemny zapis techniczny dla zachowania czystości obrotów Wn 901, Ma 901. Celem tego zapisu jest zachowanie czystości obrotów na koncie księgowym oraz przywrócenie jego pierwotnego charakteru. Przepisy prawa bilansowego nie określają sytuacji, w których dokonuje się zapisów technicznych. Jednak w praktyce w celu zachowania "czystości obrotów" na koncie księgowym oraz przywrócenia jego pierwotnego charakteru często stosuje się takie zapisy. Zapisu technicznego dokonuje się po obu stronach tego samego konta, tymi samymi kwotami oraz tym samym znakiem.

Zgodnie z § 21 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont (...) jeżeli przepisy dotyczące sprawozdań nakładają obowiązek wykazywania w sprawozdaniach obrotów na określonych kontach - stosowana technika księgowości powinna umożliwić prawidłowe ustalenie wysokości tych obrotów.

Ewidencja dochodów realizowanych bezpośrednio przez budżet (organ) w księgach rachunkowych Urzędu JST

Ewidencja dochodów nieprzypisanych w planach finansowych innych jednostek dokonywana była w sposób niejednorodny. Część dochodów została zaewidencjonowana w 2022 roku na podstawie PK 142 z dnia 31 grudnia 2022 roku zapisami Wn 800-1-1 Ma 720 oraz Wn 720 Ma 860-1-1 natomiast dochody dotyczące podatku dochodowego od osób prawnych oraz podatków pobieranych przez Urzędy Skarbowe na rzecz gminy w łącznej kwocie 248.737,40 zł, zostały zaewidencjonowane poprzez następujące zapisy Wn 222 Ma 221-1 oraz Wn 800-1-1 Ma 222. Powyższa nieprawidłowość została szczegółowo opisana w dalszej części protokołu dotyczącej ROZRACHUNKÓW MIĘDZY BUDŻETEM A URZĘDEM JST Z TYTUŁU DOCHODÓW I WYDATKÓW.

Dokonywanie odpisów aktualizujących należności

Kontrolowana jednostka nie ustanowiła regulacji odpisów aktualizacyjnych.

W księgach rachunkowych 2022 roku kontrolowana jednostka nie dokonywała odpisów aktualizujących wartość należności. Kontrolującym nie przedłożono żadnych dokumentów, poświadczających dokonanie analizy należności pod kątem ich wymagalności, ściągalsności oraz okresu przedawnienia, a także zasadności ustalenia odpisu bądź odstąpienia od ustalenia odpisu aktualizującego.

**SPRAWOZDAWCZOŚĆ I BILANS ORGANU ORAZ JEDNOSTKI. ZGODNOŚĆ DANYCH
WYKAZYWANYCH W SPRAWOZDANIACH BUDŻETOWYCH Z EWIDENCJĄ KSIĘGOWĄ**

Rb-27S – sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych oraz Rb-PDP – z wykonania dochodów podatkowych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 roku

Skutki obniżenia górnych stawek podatku i udzielonych zwolnień przez Radę Gminy oraz skutki wydanych decyzji na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa w sprawach umorzeń i odroczeń.

2022 rok

W sprawozdaniu Rb-PDP - z wykonania dochodów podatkowych, ujęto następujące kwoty z podziałem na:

- 1) skutki udzielonych przez gminę zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych)
  - podatek od nieruchomości - 16.503,60 zł,
- 2) skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa z tytułu rozłożenia na raty, odroczenia terminu płatności:
  - podatek rolny - 10.377,00 zł,
  - podatek od nieruchomości - 1.038,00 zł,
  - podatek leśny - 20,00 zł,
  - podatek od środków transportowych - 6.940,00 zł,
- 3) skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa z tytułu umorzenia zaległości podatkowych:
  - podatek od nieruchomości - 2.024,00 zł,
  - podatek od środków transportowych - 4.000,00 zł,
- 4) skutki obniżenia górnych stawek ustawowych:
  - podatek rolny - 5.384,00 zł,
  - podatek od nieruchomości - 101.741,91 zł,
  - podatek leśny - 63,01 zł,
  - podatek od środków transportowych - 112.806,00 zł.

W sprawozdaniu Rb-27S - z wykonania planu dochodów budżetowych jednostek samorządu terytorialnego, wykazano w zakresie skutków ulg i zwolnień dane zgodne ze sprawozdaniem Rb-PDP.

Ustalenia kontroli

Podatek od środków transportowych

W zakresie skutków obniżenia górnych stawek podatku od środków transportowych – 2022 rok

Sprawozdanie Rb-27S za 2022 rok		Sprawozdanie Rb-PDP za 2022 rok
Osoby prawne	7.501,00	112.806,00
Osoby fizyczne	105.305,00	
Razem	112.806,00	

Podstawę do obliczania skutków obniżenia górnych stawek podatku od środków transportowych stanowiły dane z rejestru osób fizycznych i prawnych prowadzonego techniką komputerową. Dane dotyczyły poszczególnych środków transportu i zmian w

ich ewidencji następujących w trakcie roku. Obejmowały również górne stawki kwotowe w podatku od środków transportowych ogłoszone przez Ministra Finansów na rok 2022 oraz stawki podatku ustalone przez Radę Gminy w Mokrsku i obowiązujące w roku 2022.

Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych dotyczące osób fizycznych i prawnych obliczane były techniką komputerową przy użyciu programu AUTA firmy INFO-SYSTEM.

W sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP zostały uwzględnione kwoty skutków w pełnych złotych. Kwoty skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych zostały zawyżone w wyniku zaokrągleń łącznie o 6,58 zł (112.806,00 zł - 112.799,42 zł).

W przypadku danych stanowiących podstawę wyliczenia skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w zakresie podatku od środków transportowych (osób fizycznych i prawnych) kontrolującym przedstawiono wydruki „skutki obniżenia stawek podatkowych za 2022 rok” dla osób prawnych i dla osób fizycznych gdzie w rubryce - Podatek maksymalny została wskazana kwota, ale z zaokrągleniem do pełnych złotych. W związku z powyższym wyliczona kwota różnicy także była w pełnych złotych (bez groszy).

Kontrolujące stwierdziły, że biorąc pod uwagę stawki maksymalne dotyczące podatku od środków transportowych wskazane w ustawie o podatkach i opłatach lokalnych z dokładnością do groszy, organ podatkowy nie ma podstaw do samodzielnego zaokrąglania wskazanych przez ustawodawcę stawek, tym bardziej, że dane wykazane w sprawozdaniach jednostkowych wyraża się w złotych i groszach. Powyższe stanowiło naruszenie § 8 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 roku poz. 144 ze zm.) oraz § 3 ust. 1 pkt 8 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 37 do wskazanego powyżej rozporządzenia. Z treści wskazanych przepisów wynika, iż dane wykazane w sprawozdaniach jednostkowych wyraża się w złotych i groszach stosownie do zasad obowiązujących przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych, z wyjątkiem sprawozdań jednostkowych placówek, w których dane wyraża się w walucie, w jakiej jest prowadzona rachunkowość. Sprawozdanie jednostkowe z wykonania planu dochodów budżetowych z tytułu podatków, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego, sporządza się na podstawie danych księgowości podatkowej w sposób następujący – w kolumnie „Skutki obniżenia górnych stawek podatków obliczone za okres sprawozdawczy” wykazuje się kwoty stanowiące różnicę pomiędzy dochodami, jakie gmina lub miasto na prawach powiatu mogłaby uzyskać, stosując górne stawki podatkowe, a dochodami, jakie powinna uzyskać, stosując niższe stawki uchwalone przez radę gminy lub miasta na prawach powiatu; w przypadku zastosowania przez gminę lub miasto na prawach powiatu obniżenia górnej stawki, różnicę – pomiędzy stawką górną a przyjętą w uchwale przez radę gminy lub miasta na prawach powiatu, przemnożoną przez podstawę opodatkowania – wykazuje się w kolumnie „Skutki obniżenia górnych stawek ...” sprawozdań dotyczących dochodów budżetowych narastająco od początku roku do końca okresu sprawozdawczego.

W zakresie skutków ulg i zwolnień wprowadzonych przez Radę Gminy

Rada Gminy nie wprowadziła zwolnień w podatku od środków transportowych.

W zakresie skutków decyzji wydanych na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa

Skutki decyzji wydanych na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa wykazane w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP sporządzonych według stanu na koniec 2022 roku w zakresie podatku od środków transportowych wynosiły 4.000 zł – umorzenia i 6.940 zł –

rozłożenia na raty i odroczenia. W 2022 roku organ podatkowy udzielił dwóch ulg na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa w podatku od środków transportowych.

Kwota umorzenia została prawidłowo uwzględniona w sprawozdawczości budżetowej, natomiast kwota 6.940 zł dotycząca rozłożenia na raty (wynikająca z decyzji nr FN.3120.1.3.2022.KZ z dnia 6 czerwca 2022 roku) rozkładała ww. zaległość na trzy raty, dla których termin płatności ostatniej raty przypadał na 10 sierpnia 2022 roku i nie przechodził na kolejny okres sprawozdawczy tj. 2023 rok. **Kwota ta zatem nie powinna zostać uwzględniona w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP za 2022 roku (sporządzanych na dzień 31 grudnia 2022 roku), gdyż skutki z niej wynikające nie rozciągały się na następny okres lub okresy sprawozdawcze.**

Powyższe stanowiło naruszenie § 3 ust. 1 pkt 10 lit. b Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 37 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej. Z treści wskazanych przepisów wynika, iż w sprawozdaniu Rb-27S w kolumnie "Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy" w zakresie rozłożenia na raty, odroczenia terminu płatności podatku, zwalniania z obowiązku pobrania bądź ograniczenia poboru - wykazuje się kwoty dotyczące skutków decyzji organów podatkowych za okres sprawozdawczy. Skutki wykazane w tej kolumnie powinny wynikać z wydanych decyzji organu podatkowego, zarówno w zakresie bieżących, jak i zaległych należności. W przypadku podjęcia przez organ podatkowy decyzji o odroczeniu terminu płatności lub rozłożeniu na raty zapłaty podatku bądź zaległości podatkowej, skutki finansowe wynikające z tych decyzji powinny być wykazywane za kolejne okresy sprawozdawcze w roku, w którym została wydana decyzja.

Podatek od nieruchomości

W zakresie skutków obniżenia górnych stawek w podatku od nieruchomości – 2022 rok

Podstawę do obliczania skutków obniżenia górnych stawek w podatku od nieruchomości stanowiły dane w bazie komputerowej, dotyczące powierzchni przyjętych do opodatkowania, stawki ustawowe i stawki uchwalone przez Radę Gminy Mokrsko.

Prawidłowość obliczania skutków obniżenia górnych stawek podatku od nieruchomości ustalono w oparciu o deklaracje podatkowe i korekty deklaracji złożone przez objętą próbą kontroli osoby prawne będące podatnikami podatku od nieruchomości za 2022 rok, wydruki „analiza stawek podatkowych” (indywidualne – w zakresie podatników przyjętych do kontroli). Kontrolujące wskazują, że wydruki „analiza stawek podatkowych” sporządzone indywidualnie dla każdego podatnika w zakresie przyjętej próby kontroli nie wykazały nieprawidłowości, poza zaokrągleniem kwoty skutków do pełnych złotych, co stanowiło naruszenie § 8 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 roku poz. 144 ze zm.) oraz § 3 ust. 1 pkt 8 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 37 do wskazanego powyżej rozporządzenia

W zakresie skutków ulg wprowadzonych przez Radę Gminy w podatku od nieruchomości od osób prawnych – 2022 rok

W sprawozdaniu Rb-PDP za 2022 rok wykazano skutki zwolnień uchwalonych przez Radę Gminy Mokrsko z podatku od nieruchomości w kwocie 16.503,60 zł (osoby prawne).

Kwota skutków zwolnień udzielonych na podstawie uchwał Rady Gminy Mokrsko była zgodna z danymi wynikającymi z ewidencji podatkowej.

W zakresie skutków decyzji wydanych na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa – 2021-2022

Skutki decyzji wydanych na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa wykazane w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP sporządzonych według stanu na koniec 2022 roku w zakresie podatku od nieruchomości wynosiły 2.024 zł – umorzenia i 1.038 zł – rozłożenia na raty i odroczenia. W 2022 roku organ podatkowy udzielił trzech ulg na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa w podatku od nieruchomości.

Kwota umorzenia została prawidłowo uwzględniona w sprawozdawczości budżetowej, natomiast kwota 1.038 zł dotycząca rozłożenia na raty (wynikająca z decyzji nr FN.3120.1.4.2022.KZ z dnia 6 czerwca 2022 roku) rozkładała ww. zaległość na trzy raty, dla których termin płatności ostatniej raty przypadał na 10 sierpnia 2022 roku i nie przechodził na kolejny okres sprawozdawczy, tj. 2023 rok. Kwota ta zatem nie powinna zostać uwzględniona w sprawozdaniu Rb-27S i Rb-PDP za 2022 roku, gdyż skutki z niej wynikające nie rozciągały się na następny okres lub okresy sprawozdawcze. Powyższa decyzja rozkładała na raty również podatek rolny w kwocie 10.377 zł i podatek leśny w kwocie 20 zł. Powyższe ustalenia również dotyczą podatku rolnego i leśnego.

Nieprawidłowość ta stanowiła naruszenie § 3 ust. 1 pkt 10 lit. b Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 37 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej. Z treści wskazanych przepisów wynika, iż w sprawozdaniu Rb-27S w kolumnie "Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy" w zakresie rozłożenia na raty, odroczenia terminu płatności podatku, zwalniania z obowiązku pobrania bądź ograniczenia poboru - wykazuje się kwoty dotyczące skutków decyzji organów podatkowych za okres sprawozdawczy. Skutki wykazane w tej kolumnie powinny wynikać z wydanych decyzji organu podatkowego, zarówno w zakresie bieżących, jak i zaległych należności. W przypadku podjęcia przez organ podatkowy decyzji o odroczeniu terminu płatności lub rozłożeniu na raty zapłaty podatku bądź zaległości podatkowej, skutki finansowe wynikające z tych decyzji powinny być wykazywane za kolejne okresy sprawozdawcze w roku, w którym została wydana decyzja.

SP-1 Sprawozdanie podatkowe w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego za 2022 rok

Kontroli poddano rzetelność danych wykazanych w sprawozdaniu oraz terminy sporządzenia i przekazania sprawozdania do Regionalnej izby Obrachunkowej.

W części A sprawozdania wykazano: [1] wysokość stawek podatku od nieruchomości ze względu na rodzaje przedmiotów opodatkowania, zgodnie z przyjętymi stawkami podatku od nieruchomości na 2022 rok przez Radę Gminy Mokrsko, określonymi w uchwale nr XXXVI/202/21 Rady Gminy Mokrsko z dnia 8 listopada 2021 roku, [2] w 2022 roku uchwała nr XXXVI/200/21 Rady Gminy Mokrsko z dnia 8 listopada 2021 roku w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta przyjmowanej jako podstawa obliczenia podatku rolnego na obszarze Gminy Mokrsko na rok 2022, [3] w 2022 roku uchwała nr XXXVI/201/21 Rady Gminy Mokrsko z dnia 8 listopada 2021 roku w sprawie obniżenia średniej ceny sprzedaży drewna.

W części B sprawozdania wykazano:

1. podstawy opodatkowania:

- podatkiem od nieruchomości, stanowiące zagregowane dane o powierzchni, powierzchni użytkowej oraz wartości przedmiotów opodatkowania tym podatkiem, w podziale na rodzaje przedmiotów opodatkowania zgodnym z obowiązującymi na terenie gminy stawkami podatku od nieruchomości,
- podatkiem rolnym, stanowiące zagregowane dane o liczbie hektarów przeliczeniowych gruntów gospodarstw rolnych oraz liczbie hektarów pozostałych gruntów opodatkowanych tym podatkiem,
- podatkiem leśnym, stanowiące zagregowane dane o powierzchni lasów oraz lasów wchodzących w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych opodatkowanych tym podatkiem.

Ww. dane wynikały z rejestrów składników opodatkowania – wydruk elektroniczny ze stanem powierzchni gruntów i budynków na dzień 30 czerwca 2022 roku, z podziałem na:

- grunty związane z działalnością gospodarczą – 272.367 m²,
  - grunty pod wodami powierzchniowymi (...) – 5,2731 ha,
  - grunty zajęte na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego – 115.907 m²,
  - budynki mieszkalne - 174.503 m²,
  - budynki związane z działalnością gospodarczą oraz budynki mieszkalne zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej – 25.090 m²,
  - budynki zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym – 0 m²,
  - budynki związane z udzielaniem świadczeń zdrowotnych – 508 m²,
  - budynki pozostałe w tym zajęte na prowadzenie działalności pożytku publicznego – 23.259 m²,
  - budowle – 23.719.255 zł,
  - grunty gospodarstw rolnych – 4.199,0834 ha przeliczeniowych,
  - grunty rolne pozostałe – 176,8469 ha,
  - lasy – 1.220,1242 ha,
  - lasy wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych – 0,00 ha,
2. podstawy opodatkowania zwolnione z podatku od nieruchomości, stanowiące zagregowane dane o powierzchni, powierzchni użytkowej oraz wartości przedmiotów opodatkowania zwolnionych od tego podatku na mocy uchwały nr XV/77/2011 z dnia 28 listopada 2011 roku w sprawie zwolnień w podatku od nieruchomości, w podziale na rodzaje przedmiotów opodatkowania zgodne z obowiązującymi na terenie gminy stawkami podatku od nieruchomości.
- grunty związane z prowadzoną działalnością gospodarczą – 0 m²,
  - grunty pozostałe – 9.485 m²,
  - budynki związane z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz budynki mieszkalne zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej – 0 m²,
  - budynki związane z udzielaniem świadczeń zdrowotnych – 0 m²,
  - budynki pozostałe w tym zajęte na prowadzenie statutowej działalności przez organizację pożytku publicznego – 1.809 m²,
  - budowle – 0 zł.

W 2022 roku kontrolowana jednostka przekazała przedmiotowe sprawozdanie do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w terminach określonych w § 7 i § 11 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 20 grudnia 2017 roku w sprawie sprawozdania podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 2455), tj. część A – pierwotne

sprawozdanie złożono w dniu 14 stycznia 2022 roku; część B – sprawozdanie złożono w dniu 26 lipca 2022 roku (korekta 7 września 2022 roku).

Rb-NDS - kwartalne sprawozdanie o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2021 roku i 31 grudnia 2022 roku

2021 rok

Na podstawie sprawozdania Rb-NDS – o nadwyżce/deficycie sporządzonego za rok 2021, ustalono, iż na dzień 31 grudnia 2021 roku w badanej jednostce wystąpił dodatni stan środków finansowych na kwotę 2.728.027,16 zł, zidentyfikowany według jednostki kontrolowanej jako wolne środki w kwocie 1.156.180,37 zł, oraz niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w kwocie 1.571.846,79 zł.

Stan środków finansowych wg sprawozdania Rb-NDS wynikał z wyliczenia:

- C. Nadwyżka - 1.783.121,05 zł
- D1. Przychody ogółem - 1.982.165,35 zł
- D2. Rozchody ogółem - 1.037.259,24 zł
- D1 - D2 + C = 2.728.027,16 zł

Stan środków finansowych ustalony na podstawie bilansu z wykonania budżetu sporządzonego na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosił 2.728.027,16 zł.

Treść		Pozycja bilansu	Kwota	Uwagi
+	Środki pieniężne budżetu	Aktywa I.1.1	3 458 376,91	Saldo Wn konta 133, 135
+	Pozostałe środki pieniężne	Aktywa I.1.2	7 153,80	Saldo Wn konta 133
+	Należności i rozliczenia	Aktywa II	138 792,00	Saldo Wn kont 222, 223, 224, 240
+	Inna aktywa	Aktywa III	0,00	Saldo Wn konta 909
-	Zobowiązania wobec budżetów	Pasywa I.2	7 153,80	Saldo Ma konta 224
-	Pozostałe zobowiązania	Pasywa I.3	0,00	Saldo Ma konta 272, 222
-	Inne pasywa	Pasywa III	869 141,75	Saldo Ma konta 909
-	Rezerwa na niewygasające wydatki	Pasywa II.3	0,00	Saldo Ma konta 904
Stan środków finansowych			2 728 027,16	

Treść		Pozycja bilansu	Kwota	Uwagi
+	Zobowiązania finansowe	Pasywa I.1	9 208 008,23	Saldo Ma kont 134, 260
-	Aktywa netto budżetu	Pasywa II	-6 479 981,07	saldo Wn konta 960 + saldo Ma konta 961- saldo Ma konta 904
-	Rezerwa na niewygasające wydatki	Pasywa II.3	0,00	saldo Ma konta 904
Stan środków finansowych			2 728 027,16	

W sprawozdaniu Rb-NDS za IV kwartał 2022 roku stan środków finansowych został wykazany w sposób następujący:

- D15 - wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w kwocie 1.156.180,37 zł,

- D13a - niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w kwocie 1.571.846,79 zł, w tym:
  - **1.321.846,79 zł niewykorzystane w 2021 roku środki z subwencji na kanalizację otrzymane na podstawie art. 70f i g ustawy z dnia 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2022 roku poz. 2267) ujęte w § 905.** Na podstawie pisma ST3.4751.6.2021.K Ministra Finansów z dnia 15 listopada 2021 roku poinformowano Gminę Mokrsko o przyznaniu kwoty 1.571.846,79 zł na uzupełnienie subwencji ogólnej, z przeznaczeniem na wsparcie finansowe inwestycji w zakresie kanalizacji, na podstawie ww. przepisów. Przyznane środki należało ująć dział 758 rozdział 75802 § 6280 – środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. z 2022 poz. 2267) dochodami jednostek samorządu terytorialnego są:

- 1) dochody własne;
- 2) subwencja ogólna;
- 3) dotacje celowe z budżetu państwa.

Należy wskazać, że na podstawie art. 7 ust. 3 ww. ustawy o przeznaczeniu środków otrzymanych z tytułu subwencji ogólnej decyduje organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego.

Natomiast stosownie do art. 70e ust. 1 i 2 ww. ustawy w roku 2021 gminy mogą otrzymać z budżetu państwa środki finansowe w kwocie 1.000 mln zł na uzupełnienie subwencji ogólnej, z przeznaczeniem na wsparcie finansowe inwestycji w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę. Kwota środków, o której mowa w ust. 1, podlega podziałowi między gminy, w których udział liczby mieszkańców danej gminy korzystających z sieci wodociągowej w ogólnej liczbie mieszkańców tej gminy jest mniejszy niż 90%. A także zgodnie z art. 70 f ust. 1 i 2 tej ustawy w roku 2021 gminy mogą otrzymać z budżetu państwa środki finansowe w kwocie 3.000 mln zł na uzupełnienie subwencji ogólnej, z przeznaczeniem na wsparcie finansowe inwestycji w zakresie kanalizacji. Kwota środków, o której mowa w ust. 1, podlega podziałowi między gminy, w których udział liczby mieszkańców danej gminy korzystających z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie mieszkańców tej gminy jest mniejszy niż 60%.

Artykuł 42 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 roku poz. 1270) stanowi, że środki publiczne pochodzące z poszczególnych tytułów nie mogą być przeznaczane na finansowanie imiennie wymienionych wydatków, chyba że odrębna ustawa stanowi inaczej.

Należy podkreślić, że w art. 42 ust 2 ww. ustawy została wyrażona tzw. zasada niefunduszowania, która określa, że poza środkami wymienionymi w odrębnych przepisach, dochody (środki) pochodzące z poszczególnych tytułów nie mogą być przeznaczane na finansowanie określonych rodzajów wydatków. W uproszczeniu oznacza ona, że wszystkie otrzymane przez jst środki (dochody) stanowią jedno wspólne źródło dokonywania wydatków. Kontrolujące wskazują, że otrzymane środki na uzupełnienie subwencji ogólnej, stanowią zgodnie z wcześniej przytoczonym art. 3 ust. 1 i art. 7 ust. 3 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego dochód jednostek samorządu terytorialnego, które są objęte zasadą niefunduszowania. Wskazanie, że Gmina otrzymała środki uzupełniające subwencję z przeznaczeniem na wsparcie finansowe inwestycji w zakresie kanalizacji (również wodociągów) nie wyłącza działania zasady niefunduszowania, gdyż z regulacji zawartych w art. 70e, 70f i 70h nie wynika, że

otrzymane środki mają być przeznaczone na wsparcie inwestycji w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę oraz kanalizacji a jedynie równowartość otrzymanych kwot ma zostać wydatkowana na ww. cel w latach 2021 – 2025 zgodnie z art. 70e ust. 7 oraz art. 70f ust. 5 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Podsumowując należy stwierdzić, że zarówno niewydatkowana kwota subwencji uzupełniającej otrzymana jednorazowo w 2021 roku jak też niewydatkowana kwota na uzupełnienie subwencji ogólnej, z przeznaczeniem na wsparcie finansowe inwestycji w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę oraz na wsparcie finansowe inwestycji w zakresie kanalizacji nie powinna zostać wykazana w sprawozdaniu Rb-NDS jako niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych, natomiast powinna powiększyć nadwyżkę budżetu.

– 250.000 zł - pochodzące z nagrody w konkursie „Rosnąca odporność”,

Stosownie do § 4 ust. 9-12 Regulaminu konkursu „Rosnąca odporność” organizator, za pośrednictwem Wojewody, przekazuje nagrodę na wskazany we wniosku rachunek bankowy, który stanowi wydzielony rachunek dochodów gminy, zgodnie z art. 65 ust. 11 ustawy zmieniającej (ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 poz. 568, z późn. zm.)). Przekazanie Nagród następuje w terminie do 60 dni od dnia terminowego otrzymania przez organizatora poprawnie wypełnionego wniosku. Laureat Konkursu przeznacza nagrodę na dowolny cel związany z przeciwdziałaniem COVID-19. Zgodnie z art. 2 ust. 2 ww. ustawy o COVID-19, mogą być to wszelkie czynności związane ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków, w tym społeczno-gospodarczych COVID-19. Rozliczenie otrzymanych nagród przebiega zgodnie z art. 65 ust. 13 ustawy zmieniającej.

Kontrolujące wskazują, że nagroda w konkursie „Rosnąca odporność” jak inne środki pochodzące z Funduszu COVID-19 miała wpływać na wyodrębniony rachunek dochodów gminy oraz miała zostać wydatkowana na dowolny cel związany z przeciwdziałaniem COVID-19.

Szczególne reguły wykonywania budżetu stanowią odstępstwo od jednej z podstawowych zasad budżetowych, jaką jest zasada nefunduszowania wyrażona w art. 42 ust. 2 ustawy o finansach publicznych (przytoczona powyżej), która wskazuje, że do uznania określonych rodzajowo środków za szczególne zasady wykonywania budżetu niezbędne jest wskazanie odrębnej ustawy stanowiącej o tym. W przypadku środków z Funduszu COVID-19 wskazanie takiej ustawy jest niemożliwe. Przepisy ww. ustawy z dnia 31 marca 2020 roku przewidują bowiem wyłącznie możliwość finansowania lub dofinansowania z Funduszu zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, a beneficjentem środków mogą być także JST. Wsparcie nie ma charakteru stałego, systematycznego. Ma natomiast charakter celowy, co zbliża przekazywane środki do transferów dotacyjnych. Okoliczność, że przekazywane do budżetu JST środki mają wyznaczone przeznaczenie nie przesądza jednak, że od razu wpisane są w reżim szczególnych zasad wykonywania budżetu, gdyż wówczas każdy dochód z tytułu dotacji mógłby zostać uznany za szczególne zasady wykonania budżetu.

Jeżeli w danym roku JST nie ponosi wydatków związanych z realizacją zadania finansowanego z Funduszu COVID-19, to otrzymane środki powinny być ujmowane w rozliczeniach międzyokresowych – jako przychody stanowiące dochody przyszyłych okresów z zastosowaniem konta 909 – rozliczenia międzyokresowe.

Określenie, że nagroda w konkursie „Rosnąca odporność” otrzymana z Funduszu COVID-19 stanowi szczególne zasady wykonywania budżetu pozwala jednak – przy niezastosowaniu rozliczeń międzyokresowych – na ułomne wprowadzenie, ale jednak wykazywanie niewykorzystanych w danym roku środków z Funduszu w sprawozdawczości budżetowej i ujmowanie w budżecie.

Należy zatem wskazać, że prawidłowo kwota niewykorzystanych środków, o których mowa w art. 217 ust. 1 pkt 8 ustawy o finansach publicznych wynikająca z rozliczeń 2021 roku, a ujęta w sprawozdaniach Rb-NDS w 2022 roku powinna wynieść 0,00 zł.

Kontrolujące ustaliły również, że część wolnych środków wykazanych w pozycji D.15. sprawozdania Rb-NDS za IV kwartał 2022 roku powinna zostać wykazana jako nadwyżka z lat poprzednich wg wyliczenia zamieszczonego w poniższej tabeli:

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota
1	Nadwyżka z 2021 roku	1 783 121,05
2	Nadwyżka z lat wcześniejszych, w tym:	1 613 260,39
3	- niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych (alkohole 2020 rok)	0,00
4	Rozchody pokryte z nadwyżki	- 1 037 259,24
5(1+2+3-4)	Razem nadwyżki po pomniejszeniu o rozchody	2 359 122,20
6	- niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych (- 2021 rok)	0,00
7 (5-6)	Nadwyżka do wykorzystania	2 359 122,20

Kontrolujące w wyniku kontroli stwierdziły, że w 2022 roku stan środków finansowych Gminy Mokrsko powinien zostać wykazany w sprawozdaniu Rb-NDS w następujący sposób:

- **368.904,96 – wolne środki** (128.255,96 zł wolne środki z 2020 roku + przychody z kredytów z 2021 roku w kwocie 240.649,00 zł), o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych (D15),
- **2.359.122,20 zł – nadwyżka z lat ubiegłych**, pomniejszona o niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych (D13), w tym przypadku pomniejszenie wynosiło 0,00 zł,

Należy stwierdzić, że jednostka prawidłowo ustaliła stan środków finansowych, jednak dokonała nieprawidłowej identyfikacji źródeł ich pochodzenia, a co za tym idzie nieprawidłowo wykazała je w sprawozdaniach Rb-NDS w 2022 roku.

2022 rok

Na podstawie sprawozdania Rb-NDS – o nadwyżce/deficycie sporządzonego za rok 2022, ustalono, iż na dzień 31 grudnia 2022 roku w badanej jednostce wystąpił dodatni stan środków finansowych na kwotę **1.879.056,69 zł**, zidentyfikowany przez jednostkę jako nadwyżka z lat ubiegłych w kwocie 363.037,76 zł oraz wolne środki w kwocie 1.516.018,93 zł.

Stan środków finansowych wg sprawozdania Rb-NDS wynikał z wyliczenia:

- C. Nadwyżka - 363.037,76 zł
- D1. Przychody ogółem - 2.728.027,16 zł
- D2. Rozchody ogółem - 1.212.008,23 zł
- D1 - D2 - C = **1.879.056,69 zł**

Stan środków finansowych ustalony na podstawie bilansu z wykonania budżetu sporządzonego na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosił również **1.879.056,69 zł**.

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE MOKRSKO
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Ogrodowa 28d
91-065 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

Treść		Pozycja bilansu	Kwota	Uwagi
+	Środki pieniężne budżetu	Aktywa I.1.1	2 752 559,35	Saldo Wn konta 133, 135
+	Pozostałe środki pieniężne	Aktywa I.1.2	288 335,55	Saldo Wn konta 133
+	Należności i rozliczenia	Aktywa II	351,41	Saldo Wn kont 222, 223, 224, 240, 271
+	Inna aktywa	Aktywa III	0,00	Saldo Wn konta 909
-	Zobowiązania wobec budżetów	Pasywa I.2	288 128,05	Saldo Ma konta 224
-	Pozostałe zobowiązania	Pasywa I.3	207,50	Saldo Ma konta 240, 272, 224
-	Inne pasywa	Pasywa III	873 854,07	Saldo Ma konta 909
-	Rezerwa na niewygasające wydatki	Pasywa II.3	0,00	Saldo Ma konta 904
Stan środków finansowych			1 879 056,69	

Treść		Pozycja bilansu	Kwota	Uwagi
+	Zobowiązania finansowe	Pasywa I.1	7 996 000,00	Saldo Ma kont 134, 260
-	Aktywa netto budżetu	Pasywa II	-6 116 943,31	saldo Wn konta 960 + saldo Ma konta 961- saldo Ma konta 904
-	Rezerwa na niewygasające wydatki	Pasywa II.3	0,00	saldo Ma konta 904
Stan środków finansowych			1 879 056,69	

W sprawozdaniu Rb-NDS za I kwartał 2023 roku stan środków finansowych został wykazany w sposób następujący:

- D13 - nadwyżka z lat ubiegłych, pomniejszona o niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych **w kwocie 363.037,76 zł**,
- D15 - wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych **w kwocie 1.516.018,93 zł**.

Kontrolujące ustaliły, że część wolnych środków wykazanych w pozycji D.15. sprawozdania Rb-NDS za I kwartał 2023 roku powinna zostać wykazana jako nadwyżka z lat poprzednich wg wyliczenia zamieszczonego w poniższej tabeli:

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota
1	Nadwyżka z 2022 roku	363.037,76
2	Nadwyżka z lat wcześniejszych, w tym:	2 359 122,20
3	- niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych (2021 rok)	0,00
4	Rozchody pokryte z nadwyżki	- 1 212 008,23
5(1+2-4)	Razem nadwyżki po pomniejszeniu o rozchody	1 510 151,73
6	- niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych (alkohole 2020 rok)	0,00
7 (5-6)	Nadwyżka do wykorzystania	1 510 151,73

Kontrolujące w wyniku kontroli stwierdziły, że w 2023 roku stan środków finansowych Gminy Mokrsko powinien zostać wykazany w sprawozdaniu Rb-NDS w następujący sposób:

- **368.904,96 zł – wolne środki**, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych (D15), (tj. wolne środki z 2021 roku),

- **1.150.151,73 zł – nadwyżka z lat ubiegłych**, pomniejszona o niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych (D13),

Należy stwierdzić, że jednostka prawidłowo ustaliła stan środków finansowych jednak dokonała nieprawidłowej identyfikacji źródeł ich pochodzenia, a co za tym idzie nieprawidłowo je wykazała w sprawozdaniach Rb-NDS za I kwartał 2023 roku.

Rb-Z - kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wg stanu na koniec IV kwartału 2022 roku oraz na koniec na koniec II kwartału 2023 roku

2022 rok

W sprawozdaniu Rb-Z sporządzonym na dzień 31 grudnia 2022 roku, wykazano zobowiązania tworzące dług publiczny w kwocie 7.997.002,45 zł – były to zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów. Wystąpiły zobowiązania wymagalne wobec przedsiębiorstw niefinansowych w kwocie 1.002,45 zł, które wynikały z następujących dowodów księgowych: [1] faktura nr 700234911222 z dnia 6 grudnia 2022 roku na kwotę 91,20 zł z terminem płatności do dnia 20 grudnia 2022 roku (usługi telekomunikacyjne) - zapłacono w dniu 3 stycznia 2022 roku oraz [2] faktura nr 700160851222 z dnia 6 grudnia 2022 roku na kwotę 911,25 zł z terminem płatności do dnia 20 grudnia 2022 roku (usługi telekomunikacyjne) - zapłacono w dniu 3 stycznia 2022 roku.

Wartość nominalna niewymagalnych (potencjalnych) zobowiązań z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji wynosiła 0,00 zł. Wartość poręczeń i gwarancji udzielonych w okresie sprawozdawczym – 0,00 zł. Wartość kredytów i pożyczek na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych wynosiła 0,00 zł.

2023 rok (I półrocze)

W sprawozdaniu Rb-Z sporządzonym na koniec II kwartału 2023 roku, wykazano zobowiązania tworzące dług publiczny w kwocie 8.960.000,00 zł – były to zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów w kwocie 2.960.000,00 zł i emisji papierów wartościowych (obligacji) w kwocie 6.000.000,00 zł. Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły. Wartość nominalna niewymagalnych (potencjalnych) zobowiązań z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji wynosiła 0,00 zł. Wartość poręczeń i gwarancji udzielonych w okresie sprawozdawczym – 0,00 zł. Wartość kredytów i pożyczek na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych wynosiła 0,00 zł.

Stwierdzono zgodność kwot zobowiązań długoterminowych, wykazanych w ww. sprawozdaniach z saldami kont: 134 – kredyty bankowe i 260 – zobowiązania finansowe.

Bilans organu (:z wykonania budżetu) na dzień 31 grudnia 2022 roku

AKTYWA	Saldo konta	PASYWA	Saldo konta
I. Środki pieniężne	3 040 894,90	I. Zobowiązania	8 284 335,55
1. Środki pieniężne	3 040 894,90	1. Zobowiązania finansowe	7 996 000,00
1.1. Środki pieniężne budżetu	2 752 559,35	1.1. Krótkoterminowe (do 12 miesięcy)	0,00
1.2. Pozostałe środki pieniężne	288 335,55	1.2. Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)	7 996 000,00

II. Należności i rozliczenia	351,41	2. Zobowiązania wobec budżetów	288 128,05
1. Należności finansowe	0,00	3. Pozostałe zobowiązania	207,50
1.1. Krótkoterminowe (do 12 miesięcy)	0,00	II. Aktywa netto budżetu	-6 116 943,31
1.2. Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)	0,00	1. Wynik wykonania budżetu(+,-)	363 037,76
2. Należności od budżetów	98,00	1.1. Nadwyżka budżetu (+)	363 037,76
3. Pozostałe należności i rozliczenia	253,41	1.2. Deficyt budżetu (-)	0,00
III. Inne aktywa	0,00	1.3. Niewykonane wydatki (-)	0,00
		2. Wynik na operacjach niekasowych (+, -)	0,00
		3. Rezerwa na niewygasające wydatki	0,00
		4. Środki z prywatyzacji	0,00
		5. Skumulowany wynik budżetu (+, -)	-6 479 981,07
		III. Inne pasywa	873 854,07
Suma aktywów	3 041 246,31	Suma pasywów	3 041 246,31

Środki pieniężne

W bilansie z wykonania budżetu w poz. I.1 wykazano środki pieniężne w wysokości 3.040.894,90 zł, które wynikały z salda Wn konta 133 – rachunek budżetu, **140 – środki pieniężne w drodze i 223 – rozliczenie wydatków budżetowych.**

Środki pieniężne wykazane w pozycji I.1 bilansu z wykonania budżetu (3.040.894,90 zł) dotyczyły:

- 1) konta 133 saldo w kwocie 2.445.147,91 zł, na które złożyły się następujące rachunki bankowe:

- saldo rachunku bankowego budżetu wynikające z wyciągu nr 237/2022 z dnia 30 grudnia 2022 roku w kwocie 2.159.045,31 zł (konto 133-1, 133-4),
- saldo rachunku bankowego „Fundusz Pomocy Ukrainie” wynikające z wyciągu bankowego nr 52 z dnia 30 grudnia 2022 roku na kwotę 3,21 zł (konto 133-8).

Powyższy rachunek przypisany był do ewidencji Urzędu Gminy Mokrsko, natomiast w ewidencji budżetu (organu) operacje na tym rachunku dokonywane były na podstawie polecenia księgowania.

- saldo rachunku bankowego wyodrębnionego dla dodatku węglowego dla niektórych podmiotów niebędących gospodarstwami domowymi oraz z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła wynikające z wyciągu nr 14/2022 z dnia 27 grudnia 2022 roku w kwocie 131.925,35 zł (konto 133-7);

Powyższy rachunek przypisany był do ewidencji Urzędu Gminy Mokrsko, natomiast w ewidencji budżetu (organu) operacje dokonywane na tym rachunku były na podstawie polecenia księgowania.

- salda rachunku bankowego wyodrębnionego dla dodatku dla gospodarstw domowych wynikające z wyciągu nr 47/2022 z dnia 31 grudnia 2022 roku w kwocie 37.491,11 zł (konto 133-7);

Powyższy rachunek przypisany był do ewidencji Urzędu Gminy Mokrsko, natomiast w ewidencji budżetu (organu) operacje na tym rachunku dokonywane były na podstawie polecenia księgowania.

Wpływ środków dotyczący: [1] „Funduszu pomocy Ukrainie”, [2] „Funduszu COVID-19” (w tym w szczególności dodatku węglowego oraz dodatku do innych źródeł ciepła) był ewidencjonowany w organie (ewidencja budżetu Gminy) poleceniem księgowania poprzez zapis Wn 133 Ma 901 oraz równocześnie w tej samej kwocie, tym samym poleceniem księgowania Wn 223 Ma 133 ujmowano przekazanie środków na wydatki.

Wpływ środków dotyczący: [1] „Funduszu pomocy Ukrainie”, [2] „Funduszu COVID-19” (w tym w szczególności dodatku węglowego oraz dodatku do innych źródeł ciepła) ewidencjonowany był księgach Urzędu Gminy Mokrsko na podstawie wyciągów bankowych poprzez zapisy na kontach Wn 130 Ma 223, czyli tak jak wpływ zasilenia z rachunku budżetu na rachunek wydatków, jednak faktycznie środki te wpływały na wyodrębniony rachunek przypisany do ewidencji Urzędu, a zasilenia środków na wydatki w rzeczywistości (czyli poprzez przelew środków) nie były dokonywane.

Kontrolujące wskazują, że wyodrębnione rachunki bankowe dotyczące „Funduszu pomocy Ukrainie”, „Funduszu COVID-19” (w szczególności dotyczące dodatku węglowego oraz dodatku do innych źródeł ciepła) powinny być przypisane tylko do ewidencji budżetu (organu), a środki pieniężne na nich się znajdujące powinny podlegać ewidencji w organie na podstawie wyciągów bankowych do tych rachunków, a co za tym idzie wynikające z nich salda na ostatni dzień roku obrotowego (budżetowego) powinny zostać wykazane w bilansie z wykonania budżetu bez wykazywania ich w bilansie jednostki budżetowej.

Należy wskazać, że same księgowania na koncie 133 ze względu na systematykę operacji były poprawne (lecz niezgodne ze stanem rzeczywistym), natomiast z uwagi na brak fizycznego przekazywania środków pomiędzy rachunkami budżetu a rachunkami urzędu i niewłaściwe przypisanie rachunków do ewidencji urzędu, na dzień 31 grudnia 2022 roku salda ww. rachunków bankowych ujęte zostały równocześnie w bilansie wykonania budżetu oraz w bilansie Urzędu.

Status ww. środków określa art. 3 ustawy z dnia 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. z 2021 roku poz. 1672 ze zm.) zgodnie z ust. 1 dochodami jst są dochody własne, subwencja ogólna i dotacje celowe z budżetu państwa. Natomiast stosownie do ust. 3 ww. artykułu dochodami jst mogą być: środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi, środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej, inne środki określone w odrębnych przepisach.

Ponadto stosownie do art. 8 ust. 1 ww. ustawy dochodami jednostek samorządu terytorialnego mogą być dotacje celowe z budżetu państwa na:

- 1) zadania z zakresu administracji rządowej oraz na inne zadania zlecone ustawami;
- 2) zadania realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego na mocy porozumień zawartych z organami administracji rządowej;
- 3) usuwanie bezpośrednich zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego, skutków powodzi i osuwisk ziemnych oraz skutków innych klęsk żywiołowych;
- 4) finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych;
- 5) realizację zadań wynikających z umów międzynarodowych.

Stosownie do brzmienia art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 roku o dodatku węglowym gminy otrzymują środki na realizację wypłat dodatku węglowego z Funduszu

Przeciwdziałania COVID-19, o którym mowa w art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, w granicach kwot określonych na ten cel w planie tego Funduszu.

Środki pochodzące z funduszu przeciwdziałania COVID-19 przekazywały gminom urzędy wojewódzkie na wykonywanie zadań, zleczanych przez wojewodę, jako dysponenta tych środków. Należy wskazać, że tego rodzaju środki przekazywane przez inne budżety podlegają ewidencji jako dochody budżetu bezpośrednio na koncie 901, zatem ich wpływ powinien wynikać z rachunku budżetu lub wyodrębnionego rachunku traktowanego jak rachunek budżetu (jeśli dysponent środków określił, że rachunek bankowy powinien być wyodrębniony). Stwierdzić należy, że prawidłowo wyodrębnione rachunki dla środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 powinny funkcjonować jako rachunki budżetu, a w ewidencji urzędu środki powinny zostać zaewidencjonowane jako dochody nieprzypisane w planach finansowych innych jednostek, co jednostka uczyniła Poleceniem księgowania nr 142 z dnia 31 grudnia 2022 roku poprzez zapis na kontach Wn 800 Ma 720 oraz Wn 720 Ma 860 w jednej kwocie wraz z innymi nie przypisanymi dochodami np. z tytułu dotacji i subwencji.

Kontrolujące wskazują, że Fundusz Pomocy Ukrainie został powołany na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państw (tekst jednolity Dz. U. z 2023 roku poz. 103). Zgodnie z art. 14 ust. 14 i 15 ww. ustawy państwowe jednostki budżetowe i jednostki samorządu terytorialnego gromadzą środki z Funduszu na wydzielonym rachunku dochodów i przeznaczają na wydatki, o których mowa w ust. 1, w ramach planu finansowego tego rachunku. Wójt (burmistrz, prezydent miasta), zarząd powiatu oraz zarząd województwa dysponują środkami oraz opracowują plan finansowy dla rachunku, o którym mowa w ust. 14.

Regulacje dotyczące Funduszu Pomocy Ukrainie określające charakter tych środków są analogiczne jak w przypadku Funduszu COVID-19.

Zgodnie ze znajdującym się opisem do konta 901 w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz. U. 2020 poz. 342) służy ono do ewidencji dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Na stronie Ma konta 901 ujmuje się dochody budżetu:

- 1) na podstawie sprawozdań budżetowych jednostek budżetowych, w korespondencji z kontem 222;
- 2) na podstawie sprawozdań innych organów w zakresie dochodów budżetów jednostek samorządu terytorialnego, w korespondencji z kontem 224;
- 3) z tytułu rozrachunków z innymi budżetami za dany rok budżetowy, w korespondencji z kontem 224;
- 4) z innych tytułów, w szczególności subwencje i dotacje, w korespondencji z kontem 133;
- 5) pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi, w korespondencji z kontem 133;
- 6) pochodzące z budżetu Unii Europejskiej, w korespondencji z kontem 133.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 901 powinna umożliwiać ustalenie stanu poszczególnych dochodów budżetu według podziałek planu finansowego.

Natomiast stosownie do opisu konta 133 – rachunek budżetu - służy ono do ewidencji operacji pieniężnych dokonywanych na bankowych rachunkach budżetu. Zapisy na koncie 133 są dokonywane na podstawie dokumentów bankowych, w związku z czym musi zachodzić zgodność zapisów między jednostką a bankiem. W razie stwierdzenia błędu w dokumencie bankowym sumy księguje się zgodnie z wyciągiem, natomiast różnicę wynikającą z błędu odnosi się na konto 240, jako "sumy do wyjaśnienia". Różnicę tę wyksięgowuje się na podstawie dokumentu bankowego zawierającego sprostowanie błędu (...).

Podkreślić jeszcze raz należy, że wpływ środków z Funduszu Pomocy Ukrainie oraz Funduszu COVID-19 powinien być dochodem budżetu, który ujmowany jest na rachunek budżetu (nawet jeśli jest to wyodrębniony rachunek to musi być on przypisany tylko i wyłącznie do ewidencji budżetu - organu), natomiast środki pochodzące z tego Funduszu powinny zostać przekazane na rachunek wydatków Urzędu w celu ich właściwego wydatkowania (zapis Wn 223 Ma 133), a kwoty niewydatkowane zwracane są do budżetu (Wn 133 Ma 223), a następnie zwracane dysponentowi środków, który je przekazał (Wn 901 Ma 133, zapis ujemny Wn 901 Ma 901).

- saldo rachunku bankowego – dotyczącego sprzedaży i zakupu węgla wynikające z wyciągu nr 16/2022 z dnia 30 grudnia 2022 roku w kwocie 116.682,93 zł (konto 133-3).

Faktyczne saldo na rachunku dotyczącym sprzedaży i zakupu węgla wynosiło 232.160,48 zł.

Powyższy rachunek przypisany był do ewidencji Urzędu Gminy Mokrsko, natomiast w ewidencji budżetu (organu) operacje na tym rachunku dokonywane były na podstawie polecenia księgowania (PK nr 193 z dnia 31 grudnia 2022 roku).

Kwota która została ujęta w ewidencji budżetu tj. 116.682,93 zł stanowiła należny podatek VAT z tytułu sprzedaży węgla za miesiąc grudzień 2022 roku.

W wyniku kontroli stwierdzono, że zarówno dochody ze sprzedaży węgla, jak i wydatki dokonywane na zakup węgla dotyczą bieżącej działalności gminy, która jest realizowana na podstawie ustawy z dnia 27 października 2022 roku o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych (Dz. U. z 2022 roku poz. 2236). Na mocy przepisów art. 3 ww. ustawy gminy mogły dokonywać zakupu paliwa stałego z przeznaczeniem do sprzedaży w ramach zakupu preferencyjnego (zakup preferencyjny rozumiany jako zakup paliwa stałego przez osoby fizyczne w gospodarstwie domowym na zasadach określonych w ustawie).

Na podstawie ww. przepisów gmina stała się jedynie pośrednikiem w sprzedaży paliwa stałego, której rola sprowadzała się do właściwej dystrybucji tego paliwa między mieszkańcami gminy, którzy zgłosili chęć jego nabycia. Gmina nie otrzymywała na ten cel żadnych środków publicznych, a dochody uzyskane ze sprzedaży paliwa stałego na rzecz mieszkańców miały pokryć koszty jego zakupu i dostawy, natomiast w przypadku pozostania nadwyżki środków stawały się one dochodem gminy, bez konieczności jakiegokolwiek zwrotu. Działalność ta zatem miała charakter bieżący i miała do niej zastosowanie ogólne zasady finansowania. Wymaga podkreślenia fakt, że gmina nie miała obowiązku otwierania wyodrębnionego rachunku (ustawa o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych nie zawiera regulacji w tym zakresie), na którym będą gromadzone dochody i dokonywane wydatki, a operacje dotyczące zakupu paliwa stałego finansowane powinny być poprzez zasilenie rachunku

wydatków urzędu środkami z budżetu z zastosowaniem konta 223. Natomiast dochody uzyskane od mieszkańców gminy z tytułu sprzedaży paliwa stałego powinny zostać odprowadzone na rachunek budżetu z zastosowaniem konta 222.

Analogicznie jak w przypadku środków pochodzących np. z Funduszu COVID-19 środki pochodzące ze sprzedaży węgla w grudniu 2022 roku ewidencjonowane były w księdze organu na podstawie polecenia księgowania pod datą 31 grudnia 2022 roku zapisem Wn 133 Ma 222 oraz jako przekazanie środków na wydatki Wn 223 Ma 133. Należy wskazać, że księgowania co do zasady były poprawne, natomiast rachunek dla tych środków był przypisany do ewidencji księgowej urzędu gminy i nie następowało fizyczne przekazanie środków pomiędzy rachunkiem budżetu a rachunkami urzędu (odprowadzenie zebranych dochodów oraz przekazanie środków na wydatki), o czym szerzej w dalszej części protokołu dotyczącej ROZRACHUNKÓW MIĘDZY BUDŻETEM A URZĘDZEM JST Z TYTUŁU DOCHODÓW I WYDATKÓW.

Należy wskazać, że wyodrębniony rachunek bankowy dotyczący sprzedaży węgla był właściwie przypisany do ewidencji Urzędu, a także same księgowania na koncie 133 we względu na systematykę operacji były poprawne (jednak było to niezgodne z faktycznym przebiegiem operacji), natomiast z uwagi na brak fizycznego przekazywania środków pomiędzy rachunkami budżetu a rachunkami urzędu i niewłaściwe przypisanie rachunków do ewidencji urzędu, na dzień 31 grudnia 2022 roku spowodowało to, że saldo ww. rachunku bankowego ujęte zostało równocześnie w bilansie wykonania budżetu oraz w bilansie Urzędu.

- 2) konta 140 - środki pieniężne w drodze wpłacone do kasy Urzędu Gminy Mokrsko przy użyciu terminala płatniczego, które wpłynęły na rachunek bankowy dochodów Urzędu Gminy w dniu 3 stycznia 2023 roku w kwocie 4.093,62 zł, a następnie zostały przekazane na rachunek budżetu w dniu 12 maja 2023 roku;

Powyższa kwota stanowiła środki pieniężne w drodze, ale w ewidencji Urzędu Gminy Mokrsko, ponieważ dochody zostały wpłacone przy użyciu terminala płatniczego w 2022 roku, natomiast na rachunek dochodów Urzędu Gminy wpłynęły w dniu 3 stycznia 2023 roku, a następnie dopiero w dniu 12 maja 2023 roku zostały przekazane na rachunek budżetu. Zatem nie stanowiły one środków pieniężnych budżetu, gdyż nie znajdowały się w drodze na rachunek budżetu, a na rachunek dochodów Urzędu wpłynęły w 2023 roku.

- 3) konta 223 - rozliczenie wydatków budżetowych, na które złożyły się następujące rachunki bankowe:

- salda rachunku Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych wynikające z wyciągu nr 10/2022 z dnia 31 grudnia 2022 roku w kwocie 348.890,69 zł,

Powyższy rachunek był przypisany do ewidencji Urzędu Gminy Mokrsko, w ewidencji budżetu powyższa kwota wynikała z salda strony Wn konta 223-6,

- salda rachunku BGK stanowiące wkład własny do projektu „Modernizacja systemu wodno-kanalizacyjnego w Gminie Mokrsko” wynikające z wyciągu nr 17/2022 z dnia 31 grudnia 2022 roku w kwocie 39.306,79 zł,

Powyższy rachunek był przypisany do ewidencji Urzędu Gminy Mokrsko, w ewidencji budżetu powyższa kwota wynikała z salda strony Wn konta 223-11,

- salda rachunku dla środków otrzymanych w ramach RPO WŁ z tytułu dofinansowania projektu „Budowa systemu oczyszczania ścieków w Gminie

Mokrsko – etap III” wynikające z wyciągu nr 13/2022 z dnia 20 grudnia 2022 roku w kwocie 60.198,96 zł,

Z treści umowy nr UDA-RPLD.05.03.02-10-0005/19-00 z dnia 22 listopada 2019 roku wynikało, że kwoty dofinansowania niewydatkowane z końcem roku, pozostają na wskazanym rachunku bankowym Urzędu Gminy Mokrsko, do dyspozycji Beneficjenta w następnym roku budżetowym, jednak nie dłużej niż do dnia złożenia wniosku o płatność końcową (§ 8 ust. 13 umowy).

Powyższy rachunek był przypisany do ewidencji Urzędu Gminy Mokrsko, w ewidencji budżetu powyższa kwota wynikała z salda konta 223-13,

- salda rachunku dla środków otrzymanych w z tytułu dofinansowania projektu „Cyfrowa Gmina” wynikające z wyciągu nr 7/2022 z dnia 21 grudnia 2022 roku w kwocie 27.779,38 zł,

Powyższy rachunek był przypisany do ewidencji Urzędu Gminy Mokrsko, w ewidencji budżetu powyższa kwota wynikała z salda strony Wn konta 223-19,

- salda rachunku bankowego sprzedaży i zakupu węgla wynikające z wyciągu nr 16/2022 z dnia 30 grudnia 2022 roku w kwocie 115.477,55 zł stanowiące pozostałe środki na tym rachunku po pomniejszeniu je o kwotę należnego podatku VAT za m-c grudzień 2022 roku z tytułu sprzedaży węgla w miesiącu grudniu 2022 roku.

Faktycznie kwota środków na ww. rachunku na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosiła 232.160,48 zł i stanowiła różnicę pomiędzy dochodami otrzymanymi od mieszkańców z tytułu opłat za węgiel (624.000 zł brutto) a wydatkami dokonanymi z tego rachunku dotyczącymi zakupu węgla oraz innych wydatków z tym związanych (391.839,52 zł).

Powyższy rachunek był przypisany do ewidencji Urzędu Gminy Mokrsko, w ewidencji budżetu powyższa kwota wynikała z salda strony Wn konta 223-23.

Zgodnie ze znajdującym się opisem do konta 223 w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej służy ono do ewidencji rozliczeń z jednostkami budżetowymi z tytułu dokonanych przez te jednostki wydatków budżetowych. Na stronie Wn konta 223 ujmuje się środki przelane z rachunku budżetu na pokrycie wydatków jednostek budżetowych, w korespondencji z kontem 133. Na stronie Ma konta 223 ujmuje się wydatki dokonane przez jednostki budżetowe w wysokości wynikającej z okresowych sprawozdań tych jednostek, w korespondencji z kontem 902. Ewidencję szczegółową do konta 223 prowadzi się w sposób umożliwiający ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami budżetowymi z tytułu przekazanych na ich rachunki środków pieniężnych przeznaczonych na pokrycie realizowanych przez nie wydatków budżetowych. Saldo Wn konta 223 oznacza stan przelanych środków na rachunki bieżące jednostek budżetowych, lecz niewykorzystanych na pokrycie wydatków budżetowych.

Kontrolujące stwierdziły, że brak było podstaw do uwzględniania w bilansie z wykonania budżetu w kwocie środków pieniężnych (I.1) rozliczeń zaewidencjonowanych na koncie 223. Dotyczyło to przede wszystkim środków przekazanych na realizację projektów, środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych oraz preferencyjnej sprzedaży węgla, a także projektów

współfinansowanych z środków UE. Saldo konta 223 wynikające z środków niezwróconych przez jednostki organizacyjne na rachunek budżetu wykazuje się w bilansie z wykonania budżetu w pozycji II.3. – pozostałe należności i rozliczenia.

Rachunki bankowe projektów posiadają cechy, które kwalifikują je jako rachunki bankowe, które są wspólne dla budżetu i urzędu (jednostki budżetowej). Przesądza o tym fakt, że środki zewnętrzne przekazywane na te rachunki powinny być traktowane jako dochód otrzymany przez budżet, ponieważ środki zewnętrzne stanowią dochód budżetu (organu) na podstawie art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Również zasilenie tego rachunku w środki na wydatki (przekazanie z budżetu środków z budżetu na wydatki do jednostki budżetowej), jak też dokonanie z niego pewnej kategorii wydatków (wykonanie wydatku przez jednostkę budżetową) świadczy o dwoistym charakterze tego typu rachunków bankowych.

Kontrolujące wskazują, że w przypadku rachunków bankowych dotyczących projektów, których realizacja następuje z dofinansowaniem środków zewnętrznych, ujęcie tych rachunków bankowych powinno nastąpić zarówno w księgach budżetu (organu) jak i w księgach urzędu poprzez zastosowanie wspólnego rachunku dla budżetu (organu) oraz urzędu, na co umożliwiają zapisy zawarte w opisie do konta 130 – rachunek bieżący jednostki znajdującej się w załączniku nr 3 do ww. rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Z powyższych przepisów wynika, że konto 130 może służyć również do ewidencji dochodów i wydatków realizowanych bezpośrednio z rachunku bieżącego budżetu jednostki samorządu terytorialnego. W takim przypadku saldo konta 130 w zakresie zrealizowanych wydatków podlega okresowemu przeksięgowaniu na podstawie sprawozdań budżetowych na stronę Ma konta 800, a w zakresie dochodów – na stronę Wn konta 800.

W takim przypadku, gdy mamy do czynienia ze wspólnym rachunkiem budżetu (organu) i urzędu pierwotny zapis dokonywany jest w ewidencji budżetu (organu) na koncie 133 na podstawie dokumentów banku (musi zachodzić zgodność z zapisami banku) natomiast powtórzony zapis dokonywany jest w księdze urzędu na podstawie tego samego wyciągu bankowego, z tym że salda rachunku jest w zakresie zrealizowanych dochodów i wydatków podlega odrębnemu przeksięgowaniu na podstawie sprawozdań jednostkowych Rb-28S i Rb-27S na konto 800 – fundusz jednostki. Takie rozwiązanie powoduje, że wspólny rachunek bankowy na koniec roku wykazuje saldo jedynie w księdze budżetu (organu), a pozostałe elementy konieczne do prawidłowej ewidencji są właściwie ujęte, tj. dochody budżetu, wydatki urzędu.

W sprawozdaniu Rb-ST sporządzonym na dzień 31 grudnia 2022 roku wykazano stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego w wysokości 3.036.801,28 zł, w tym:

- środki z niewykorzystanych dotacji w roku budżetowym – 171.865,52 zł,
- środki dotacji i subwencji przekazane w grudniu na styczeń następnego roku – 497.184,00 zł,
- stan środków na rachunku wydatków niewygasających – 0,00 zł.

W wyniku kontroli ustalono, że w sprawozdaniu Rb-ST w pozycji stan środków na rachunku budżetu jst wykazano kwotę 3.036.801,28 zł, co było zgodne z

ewidencją księgową na **kontach 133 i 223**. Na powyższą kwotę złożyły się salda rachunków powyżej wymienionych bez środków pieniężnych w drodze ujętych na koncie 140.

Faktyczny stan na środków pieniężnych na rachunku budżetu wynosił 2.159.045,31 zł (Wb nr 237/2022 z dnia 30 grudnia 2022 roku). Pozostałe rachunki były przypisane do ewidencji urzędu i budżetu, co zostało opisane powyżej. **Zatem kwota środków pieniężnych na rachunku budżetu wykazana w sprawozdaniu Rb-ST za 2022 rok była niezgodna z kwotą wynikającą z salda konta 133 ujętego w ewidencji księgowej budżetu (organu).**

Kontrolujące wskazują, że zgodnie z § 20 ust. 1 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 37 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 roku poz. 144 ze zm.) w **sprawozdaniach rocznych wykazuje się stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego na podstawie dowodów bankowych.**

Natomiast zgodnie z § 9 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia stanowi, że **kierownicy jednostek, kierownicy jednostek obsługujących i naczelnicy urzędów skarbowych są obowiązani sporządzać sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.**

Zatem w sprawozdaniu Rb-ST na dzień 31 grudnia 2022 roku w pozycji **środki pieniężne na rachunku budżetu powinna zostać wykazana jedynie kwota znajdująca się na głównym rachunku budżetu, ponieważ tylko ten rachunek był przypisany do ewidencji organu i odbywała się na nim ewidencja na podstawie wyciągów bankowych.**

Na kwotę środków dotacji i subwencji przekazanych w grudniu na styczeń następnego roku złożyła się subwencja oświatowa w kwocie 497.184,00 zł.

Na kwotę dotacji do zwrotu złożyły się następujące kwoty.

Lp.	Konto	Wyszczególnienie	Kwota	Wb nr z dnia
1	224-26	Fundusz alimentacyjny odsetki	202,00	Wb 2/2023 z 3.01.2023
2	224-13	Fundusz alimentacyjny- dochody budżetu państwa	138,62	WB 2/2023 z 3.01.2023
3	224-30	Dodatek węglowy oraz odsetki - zwrot	37 602,11	Wb 1/2013 z 3.01.2023
4	224-30	Fundusz Pomocy – zwrot	3,21	Wb 1/2013 z 3.01.2023
5	224-30	Dodatki na inne źródła ciepła dla podmiotów wrażliwych i gospodarstw domowych - zwrot	131 925,35	Wb 1/2013 z 3.01.2023
6	224-30	Zwrot dotacji celowej - wychowanie przedszkolne	1 506,00	Wb 4/2023 z 5.01.2023
7	224-30	Zwrot dotacji celowej - zakup podręczników	452,01	Wb 15/2023 z 24.01.2023
8	224-30	Zwrot dotacji - sprawy obywatelskie	36,22	Wb 16/2023 z 26.01.2023
Razem			171 865,52	x

Kontrolujące ustaliły, że na dzień 31 grudnia 2021 roku kwota dotacji i środków podlegających zwrotowi wynosiła 171.524,90 zł i została zaksięgowana na koncie 224-30. Kontrolujące wskazują, że kwoty zwracane do ŁUW w wyniku wpłat przez dłużników zaliczki alimentacyjnej i funduszu alimentacyjnego nie stanowią zwrotu dotacji (poza zwrotami dokonanyymi w tym samym roku, w którym zostały wypłacone środki z funduszu alimentacyjnego), lecz są to dochody realizowane przez jednostki obsługujące wypłaty z funduszu alimentacyjnego, gdyż otrzymana dotacja na ten cel została wykorzystana i rozliczona w roku, w którym została udzielona, a nie w roku w którym uzyskano zwrot. W takim przypadku nie następuje wznowienie wydatków, a

realizacja dochodów, które są odprowadzane na rachunek dysponenta (w odpowiedniej proporcji).

Jako dotacje podlegające zwrotowi w sprawozdaniu Rb-ST powinna zostać wykazana jedynie kwota 171.524,52 zł.

Akta kontroli nr 1 strony nr 1-17: Wydruk sprawozdania Rb-ST sporządzonego na dzień 31 grudnia 2022 roku, wydruk zapisów na koncie 133 – rachunek budżetu za okres od 1 do 31 grudnia 2022 roku.

Pozostałe środki pieniężne

W bilansie z wykonania budżetu na dzień 31 grudnia 2022 roku w pozycji pozostałe środki pieniężne wykazano kwotę 288.335,55 zł, która dotyczyła następujących środków, które zostały wymienione w tabeli:

Lp.	Konto	Tytuł zobowiązania	Dyspo- -nent	Rozdział	Paragraf	Kwota	Wb nr z dnia	Uwagi
1	224-26	Fundusz alimentacyjny odsetki	ŁUW	85502	2350	202,00	Wb 2/2023 z 3.01.2023	
2	224-13	Fundusz alimentacyjny-dochód budżetu państwa	ŁUW	85502	2350	138,62	Wb 2/2023 z 3.01.2023	
3	224-30	Dodatek węglowy oraz odsetki- zwrot	ŁUW			37 602,11	Wb 1/2013 z 3.01.2023	
4	224-30	Fundusz Pomocy – zwrot	ŁUW			3,21	Wb 1/2013 z 3.01.2023	
5	224-30	Dodatki na inne źródła ciepła dla podmiotów wrażliwych i gospodarstw domowych - zwrot	ŁUW			131 925,35	Wb 1/2013 z 3.01.2023	
6	224-30	Zwrot dotacji celowej - wychowanie przedszkolne	ŁUW	80104	2030	1 506,00	Wb 4/2023 z 5.01.2023	
7	224-30	Zwrot dotacji celowej - zakup podręczników	ŁUW	80153	2010	452,01	Wb 15/2023 z 24.01.2023	
8	224-30	Zwrot dotacji - sprawy obywatelskie	ŁUW	75011	2010	36,22	Wb 16/2023 z 26.01.2023	
Razem zwrot dotacji						171 865,52		

Środki podlegające zwrotowi wynikające z powyższej tabeli były wyższe niż kwota wynikająca z salda konta 224 oraz kwota wykazana w bilansie o 0,21 zł stanowiące zwrot błędnie rozliczonej dotacji udzielonej na zadania realizowane przez GOPS dokonany z środków budżetu a następnie zrefundowany z środków GOPS.

Ponadto jako pozostałe środki pieniężne wykazano kwotę 116.262,74 zł stanowiącą należny podatek VAT z tytułu sprzedaży węgla w 2022 roku, wynikający z salda strony Ma konta 224-32. **Środki te nie znajdowały się na rachunku bankowym budżetu, a na rachunku wyodrębnionym, który przypisany był do ewidencji Urzędu Gminy w Mokrsku. Środki zgromadzone na tym rachunku na dzień 31 grudnia 2022 roku nie zostały przekazane na rachunek budżetu, a co za tym idzie nie mogły zostać wykazane jako pozostałe środki pieniężne w bilansie z wykonania budżetu.**

Jako pozostałe środki pieniężne wyodrębniono również kwotę 207,50 zł, stanowiącą saldo strony Ma konta 240, dotyczącą kwoty błędnie przekazanej przez GOPS na rachunek budżetu.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe dotyczyły zaciągniętych przez Gminę kredytów i pożyczek i były

zgodne z saldami kont 134 i 260.

Zobowiązania wobec budżetów

W bilansie z wykonania budżetu w pozycji zobowiązania wobec budżetu wykazano kwotę 288.128,05 zł.

Saldo strony Ma konta 224 – rozrachunki budżetu na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosiło 288.128,05 zł. W tym kwota 171.835,52 zł stanowiąca zwroty dotacji i innych środków została rozpisana w tabeli w punkcie dotyczącym pozostałych środków pieniężnych oraz kwota 116.262,74 zł stanowiąca należny podatek VAT z tytułu sprzedaży węgla w 2022 roku.

Pozostałe zobowiązania

W bilansie z wykonania budżetu w pozycji pozostałe zobowiązania wykazano kwotę 207,50 zł. Na dzień 31 grudnia 2022 roku pozostałe zobowiązania wynikały z salda strony Ma konta 240. Powyższa kwota dotyczyła błędnie zwróconych środków na rachunek budżetu przez GOPS. W dniu 24 marca 2023 roku kwota 207,50 zł została przekazana na rachunek GOPS (Wb 26/2023).

Należności od budżetów

W bilansie z wykonania budżetu w pozycji należności od budżetów wykazano kwotę 98,00 zł.

Saldo Wn konta 224 – rozrachunki budżetu na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosiło 98,00 zł i dotyczyło podatku od czynności cywilnoprawnych za 2022 roku przekazanych na rachunek budżetu w dniach 3 stycznia 2023 roku – 30 zł (Wb 2/2023) oraz w dniu 4 stycznia 2023 roku – 68 zł (Wb 3/2023).

Pozostałe należności

W bilansie z wykonania budżetu wykazano pozostałe należności i rozliczenia w kwocie 0,00 zł. Na dzień 31 grudnia 2022 roku wystąpiły pozostałe należności wynikające z konta 222 w kwocie 253,41 zł (zwrot na rachunek budżetu w dniu 12 maja 2023 roku (Wb 88/2023)).

Kontrolujące wskazują ponadto, że kwota 4.093,62 zł wynikająca z salda konta 140 – środki pieniężne w drodze, a dotycząca wpłat dochodów w kasie przy pomocy terminala płatniczego, powinna zostać wykazana na koncie 222 – rozliczenie dochodów budżetowych jako dochody zrealizowane (wykonane) lecz nieprzekazane na rachunek budżetu. Powyższa kwota stanowiła środki pieniężne w drodze, ale w ewidencji Urzędu Gminy Mokrsko, ponieważ dochody zostały wpłacone przy użyciu terminala płatniczego w 2022 roku, natomiast na rachunek dochodów Urzędu Gminy wpłynęły w dniu 3 stycznia 2023 roku, a następnie dopiero w dniu 12 maja 2023 roku zostały przekazane na rachunek budżetu. Zatem do tego czasu stanowiły rozliczenia z tytułu dochodów budżetowych pomiędzy Urzędem a budżetem.

Wynik wykonania budżetu

W bilansie z wykonania budżetu na dzień 31 grudnia 2022 roku wykazano wynik wykonania budżetu w kwocie 363.037,76 zł (nadwyżka budżetu). Taką też kwotę ujęto w sprawozdaniu Rb-NDS, sporządzonym za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 roku. W ewidencji księgowej na dzień 31 grudnia 2022 roku konto księgowe 961 - wynik wykonania budżetu wykazywało saldo strony Ma w kwocie 363.037,76 zł.

Skumulowane wyniki budżetu

W bilansie z wykonania budżetu na dzień 31 grudnia 2022 roku wykazano skumulowany niedobór budżetu w kwocie 6.479.981,07 zł. Wymieniona kwota wynikała z ewidencji księgowej na koncie 960 - skumulowane wyniki budżetu.

Wynik na operacjach niekasowych

W bilansie z wykonania budżetu na dzień 31 grudnia 2022 roku wykazano wynik na operacjach niekasowych w kwocie 0,00 zł. Z ewidencji księgowej wynikało, że w 2022 roku na koncie 962 - wynik na operacjach niekasowych nie dokonywano żadnych księgowania.

Rozliczenia międzyokresowe

W bilansie z wykonania budżetu, po stronie aktywów w pozycji III - rozliczenia międzyokresowe, nie wykazano żadnej kwoty, co było zgodne z saldem strony Wn konta 909 - rozliczenia międzyokresowe.

Po stronie pasywów w ww. pozycji wykazano kwotę 873.854,07 zł, która dotyczyła:

- subwencji oświatowej w kwocie 497.184,00 zaliczonej do dochodów w styczniu 2023 roku,
- niewykorzystanych środków z programu „Cyfrowa Gmina” w kwocie 27.779,38 zł zaliczonych do dochodów w maju 2023 roku,
- niewykorzystanych środków z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w kwocie 348.890,69 zł, do dnia kontroli niezaliczonych dochodów budżetu.

Powyższe kwoty wynikały z salda strony Ma konta 909 - rozliczenia międzyokresowe.

Stwierdzono zgodność danych wykazanych w sprawozdaniu finansowym z ewidencją księgową organu.

V. ROZRACHUNKI I ROSZCZENIA. KONTO 080

ROZRACHUNKI Z ODBIORCAMI I DOSTAWCAMI. TERMINOWOŚĆ REGULOWANIA ZOBOWIĄZAŃ (LATA 2021 - 2022)

Zgodnie z zakładowym planem kont dla Urzędu Gminy w Mokrsku, konto 201 - rozrachunki z odbiorcami i dostawcami, służy do ewidencji rozrachunków i roszczeń krajowych i zagranicznych oraz rozliczeń. Ewidencja odbywa się według poszczególnych kontrahentów.

W wyniku kontroli zobowiązań Urzędu Gminy na dzień 31 grudnia 2022 roku stwierdzono, że:

- ogólna kwota zobowiązań z tytułu dostaw i usług wykazana w sprawozdaniu Rb-28S była zgodna z kwotą wynikającą z ewidencji księgowej, poza kwotę 290,86 zł, która w sprawozdaniu Rb-28S za 2022 rok została wykazana w rozdziale 92601 § 4210, natomiast kwota ta dotyczyła wynagrodzenia z tytułu umów zleceń i powinna zostać wykazana w § 4170.
- wystąpiły zobowiązania wymagalne w kwocie 1.002,45 zł, w sprawozdaniach Rb-Z i Rb-28S wykazano zobowiązania wymagalne w kwocie 1.002,45 zł, co było zgodne ze stanem faktycznym,
- nie wystąpiły koszty i zobowiązania nie ujęte w księgach rachunkowych 2022 roku.

Z ewidencji księgowej na koncie 201 wynikało, że jednostka na dzień 31 grudnia 2022 roku posiadała zobowiązania z tytułu dostaw i usług w kwocie 663.360,49 zł. W bilansie jednostki budżetowej (Urzędu Gminy) za 2022 rok ujęto zobowiązania z tytułu dostaw i usług w kwocie 663.360,49 zł.

Zestawienie zobowiązań wobec dostawców na dzień 31 grudnia 2022 roku stanowi załącznik nr 3 do protokołu kontroli.

Próbę dotyczącą terminowości regulowania zobowiązań stanowiło 31 dokumentów księgowych (faktury, rachunki, noty) które wpłynęły w dniach 1-13 stycznia 2023 roku, zawartych w załączniku nr 4 do protokołu kontroli. Na dokumentach zasadniczo odnotowano daty wpływu do Urzędu. Spośród 31 skontrolowanych dokumentów źródłowych, 2 zostały zapłacone 1 dzień po upływie terminu płatności.

Kontrolujące ponadto ustaliły, że w przypadku noty odsetkowej dotyczącej zobowiązań wymagalnych w kwocie 0,44 zł została ujęta jako usługa obca na koncie 402, zamiast jako koszty finansowe na koncie 751 – koszty finansowe. Natomiast w przypadku faktury za usługę cateringową w kwocie 3.360 zł została ona ujęta na koncie 401 – zużycie materiałów i energii, zamiast na koncie 402 – zakup usług obcych.

ROZRACHUNKI PUBLICZNOPRAWNE

W bilansie Urzędu Gminy za 2022 rok po stronie aktywów w poz. B.II.2 – Należności od budżetów wykazano kwotę 1.731,28 zł, natomiast po stronie pasywów w poz. D.II.2 – Zobowiązania wobec budżetów wykazano kwotę 37.637,00 zł. Powyższe pozycje wynikały z sald następujących kont:

- 1) 1.731,28 zł – saldo strony Wn konta 221, stanowiące należności pozostałe do zapłaty z tytułu podatku od czynności cywilnoprawnych oraz karty podatkowej pobieranych przez urzędy skarbowe na rzecz gminy.

Kontrolujące wskazują, że dochody realizowane przez urzędy skarbowe na rzecz jst ujmowane są w ewidencji księgowej budżetu (organu), ponieważ wpływają na rachunek bankowy budżetu, natomiast w ewidencji księgowej Urzędu powinny być ewidencjonowane jedynie są jako przychody z tytułu dochodów nie ujętych w planach finansowych innych jednostek, stosownie do § 9 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Ujęcie w księgach urzędu gminy przychodów z tytułu podatków pobranych przez urzędy skarbowe na rzecz gminy jako dochodów nie przypisanych w planach finansowych innych jednostek ma na celu poprawne sporządzenie sprawozdania jednostkowego Rb-27S urzędu i organu w zakresie dochodów wykonanych (jest ujęcie analogiczne jak w przypadku dotacji czy subwencji wpływających na rachunek budżetu). Uwagi dotyczące ewidencji przychodów z tytułu podatków pobranych przez urzędy skarbowe na rzecz gminy jako dochodów nie przypisanych w planach finansowych innych jednostek zostały zawarte w dalszej części protokołu dotyczącej ROZRACHUNKÓW MIĘDZY BUDŻETEM A URZĘDEM JST Z TYTUŁU DOCHODÓW I WYDATKÓW.

Należy zauważyć, że dochody realizowane przez urzędy skarbowe na rzecz jst są zasadniczo ujmowane w księgach rachunkowych urzędów skarbowych je realizujących w pełnym zakresie danych, tj. przypisy, odpisy, należności, zaległości i nadpłaty na podstawie dokumentacji źródłowej. **W księgach rachunkowych budżetu gminy (organu) ani urzędu gminy nie są ujmowane należności czy zaległości jakie**

urząd skarbowy posiada od podatników z tytułu podatków pobieranych na rzecz jst. Natomiast w księgach budżetu gminy (organu) dochody wykonane ujmowane są na koncie 901 – dochody budżetu (strona Ma) w korespondencji z kontem 224 – rozrachunki z budżetami na podstawie informacji udostępnionych przez Ministerstwo Finansów oraz w zakresie wpływów przekazanych przez urzędy skarbowe na rachunek budżetu jst poprzez zapis Wn 133 – rachunek budżetu Ma 224 – rozrachunki z budżetami. Jeżeli urząd skarbowy nie przekaże wszystkich zrealizowanych dochodów na koniec roku budżetowego (lub okresu sprawozdawczego) to w ewidencji budżetu gminy (organu) powstanie należność od urzędu skarbowego z tytułu wykonanych lecz nie przekazanych dochodów, która zostanie wykazana w bilansie z wykonania budżetu.

Kontrolowana jednostka wykazała natomiast w bilansie urzędu gminy należności wynikające z informacji udostępnionych przez Ministerstwo Finansów, które urząd skarbowy posiada wobec podatników tytułu podatków pobieranych na rzecz jst i które są ujmowane w księgach rachunkowych urzędu skarbowego na podstawie dokumentacji źródłowej, co należy uznać za nieprawidłowość, gdyż dochody wykonane, należności i zaległości z tytułu podatków pobieranych przez urzędy skarbowe na rzecz jst wykazuje się jedynie w sprawozdaniu Rb-27S (jednostkowym urzędu i organu) na podstawie wyżej wspomnianych informacji udostępnianych Ministerstwo Finansów, a nie na podstawie ewidencji księgowej budżetu czy też urzędu gminy, o czym stanowią przepisy rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Zgodnie bowiem z § 3 ust.2 pkt 1 ppkt b i c załącznika nr 37 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 roku poz. 144 ze zm.) dochody budżetowe pobierane przez urzędy skarbowe na rzecz jednostki samorządu terytorialnego z tytułu podatków i opłat wykazuje się w sprawozdaniach za marzec, czerwiec, wrzesień i rok budżetowy w sposób następujący, z zastrzeżeniem pkt 3 (...) w kolumnach: "Należności", "Dochody wykonane (wpływy minus zwroty)", "zaległości netto" wykazuje się dane zgodnie z danymi wykazanymi w informacji udostępnionej w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych, odpowiednio do dnia 15 kwietnia, 15 lipca, 15 października danego roku budżetowego i 10 lutego roku następującego po roku budżetowym, w kolumnie "należności pozostałe do zapłaty" wykazuje się kwoty stanowiące różnicę pomiędzy kwotami wykazanymi w kolumnie "Należności" oraz kwotami wykazanymi w kolumnie "Dochody wykonane (wpływy minus zwroty)".

Kontrolujące zwracają uwagę, że w bilansie urzędu gminy nie wykazuje się należności budżetu (organu), gdyż są one wykazywane w bilansie z wykonania budżetu. Natomiast w ewidencji organu, jak już wyżej wspomniano nie można również ująć należności będących należnościami urzędu skarbowego od podatnika, gdyż dopiero w momencie wpłaty należności podatkowej przez podatnika do urzędu skarbowego staną się one dochodem należnym na rzecz budżetu jst, co znajdzie odzwierciedlenie w informacjach udostępnionych przez Ministerstwo Finansów oraz w przekazanych przez urząd skarbowy przelewach środków.

Warto również zaznaczyć, że zgodnie z opisem do konta 720 – przychody z tytułu dochodów budżetowych zawartym z załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej jest ono właściwe do ujęcia dochodów nieprzypisanych w planach finansowych innych jednostek, gdyż konto 720 służy do ewidencji przychodów z

tytułu dochodów budżetowych związanych bezpośrednio z podstawową działalnością jednostki, w szczególności dochodów, do których zalicza się podatki, składki, opłaty, inne dochody budżetu państwa, jednostek samorządu terytorialnego oraz innych jednostek, należne na podstawie odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych. (...) W zakresie podatkowych i niepodatkowych dochodów budżetowych ewidencja szczegółowa jest prowadzona według zasad rachunkowości podatkowej, natomiast w zakresie podatków pobieranych przez inne organy ewidencję szczegółową stanowią sprawozdania o dochodach budżetowych sporządzane przez te organy.

2) 37.637,00 zł – saldo strony Ma konta 225, stanowiące podatek dochodowy:

- od dodatkowego wynagrodzenia rocznego naliczonego w grudniu za 2022 rok w kwocie 18.704 zł. W 2023 roku naliczono 1.000 zł podatku dochodowego od dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2022 roku na podstawie PK nr 48 z dnia 30 kwietnia 2023 roku, którego wcześniej nie uwzględniono w naliczeniu w grudniu 2022 roku. Podatek od DWR za 2022 rok został przekazany do Urzędu Skarbowego w dniu 4 lutego 2022 roku (Wb 18/2023).
- od wynagrodzenia za m-c grudzień 2022 roku w kwocie 18.933 zł uregulowany w dniu 5 stycznia 2023 roku.

Podatek dochodowy od osób fizycznych

Ewidencja podatku dochodowego od osób fizycznych dokonywana jest na koncie 225-1. Sprawdzone terminowość zapłaty podatku dochodowego od osób fizycznych za 2022 rok, co przedstawiono w poniższej tabeli:

Miesiąc	Naliczony podatek		Potracone wynagrodzenie z tyt. term. wpłacania zaliczek	Termin płatności	Wpłaty			Uwagi
					Kwota	Data	Nr WB	
1	2			3	4	5	6	7(2-4)
Styczeń	26 065,00	PIT-4	78	20.02.2022	25 824,00	04.02.2022	Wb 18/2022	0,00
					163,00	26.01.2022	Wb 1/2022	
	Razem styczeń				25 987,00			
Luty	14 267,00	PIT-4	43	20.03.2022	14 105,00	07.03.2022	Wb 34/2022	0,00
					119,00	25.02.2023	Wb 2/2022	
	Razem luty				14 224,00			
Marzec	13 511,00	PIT-4	41	20.04.2022	13 164,00	05.04.2022	Wb 51/2022	0,00
		PIT-8A			306,00	25.03.2022	Wb 3/2022	
	Razem marzec				13 470,00			
Kwiecień	16 752,00	PIT-4	50	20.05.2022	16 528,00	05.05.2022	Wb 65/2022	0,00
					174,00	26.04.2022	Wb 4/2022	
	Razem kwiecień				16 702,00			
Maj	11 993,00	PIT-4	36	20.06.2022	11 783,00	06.06.2022	Wb 82/2022	0,00
					174,00	26.05.2022	WB 5/2022	
	Razem maj				11 957,00			
Czerwiec	11 280,00	PIT-4	34	20.07.2022	10 786,00	05.07.2022	Wb 98/2022	0,00
					174,00	24.06.2022	Wb 6/2022	
					286,00	24.06.2022	Wb 23/2022	
	Razem czerwiec				11 246,00			
Lipiec	8 839,00	PIT-4	53	20.08.2022	8 658,00	04.08.2022	Wb 117/2022	-27,00
					155,00	26.07.2022	Wb 7/2022	
	Razem lipiec				8 813,00			
Sierpień	8 392,00	PIT-4	50	20.09.2022	8 187,00	05.09.2022	Wb 132/2022	0,00
					155,00	26.08.2022	Wb 8/2022	
	Razem sierpień				8 342,00			
Wrzesień	11 463,00	PIT-4	69	20.10.2022	11 238,00	05.10.2022	Wb 151/2022	-35,00
					36,00	29.09.2022	WB 5/2022	

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE MOKRSKO
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Ogrodowa 28d
91-065 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

					155,00	26.09.2022	Wb 9/2022	
	Razem wrzesień				11 429,00			
Październik	14 501,00	PIT-4	87	20.11.2022	10 808,00	07.11.2022	Wb 170/2022	0,00
					155,00	26.10.2022	Wb 10/2022	
					3 451,00	27.10.2022	Wb 25/2022	
	Razem październik				14 414,00			
Listopad	11 954,00	PIT-4	72	20.12.2022	11 416,00	05.12.2022	Wb 187/2022	0,00
					156,00	25.11.2022	Wb 12/2022	
					219,00	28.11.2022	Wb 8/2022	
					91,00	28.11.2022	Wb 34/2022	
	Razem listopad				11 882,00			
Grudzień	19 938,00	PIT-4	120	20.01.2023	18 813,00	05.01.2023	Wb 3/2023	0,00
					101,00	28.12.2022	Wb 201/2022	
					155,00	20.12.2022	Wb 13/2022	
					179,00	30.12.2022	Wb 46/2022	
					570,00	27.12.2022	Wb 13/2022	
	Razem grudzień				19 818,00			-62,00

Zobowiązania z tytułu zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, przekazywano do Urzędu Skarbowego w terminie zgodnym z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jednolity z 2022 r., poz. 2467), tj. do 20-go dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zaliczki zostały pobrane. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Jednostka pobierała prowizję od przekazywanej do Urzędu Skarbowego kwoty zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, prawo takie określa art. 28 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 2651). Stosownie do delegacji wynikającej z art. 28 § 3 ustawy Ordynacja podatkowa Minister właściwy do finansów publicznych określa w formie rozporządzenia szczegółowe zasady sposobu ustalania wynagrodzenia płatników i inkasentów pobierających podatki na rzecz budżetu państwa, w relacji do kwoty pobranych podatków, oraz tryb pobrania wynagrodzenia, uwzględniając przy ustalaniu wynagrodzenia rodzaj pobranego podatku, a także sprawność pobrania wynagrodzenia.

Od dnia 1 lipca 2022 roku obowiązuje rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 czerwca 2022 roku w sprawie wynagrodzenia płatnika i inkasenta z tytułu terminowego wpłacania podatków na rzecz budżetu państwa (Dz. U. z 2022 roku poz. 1377) z którego wynika, że wynagrodzenie z tytułu terminowego wpłacania podatków na rzecz budżetu państwa w przypadku:

- 1) płatnika wynosi 0,3% kwoty tych podatków pobranych przez płatnika;
- 2) inkasenta wynosi 0,1% kwoty tych podatków pobranych przez inkasenta.

Stosownie do § 2 ww. rozporządzenia wynagrodzenie, o którym mowa w § 1, jest potrącanie z kwoty podatków pobranych przez płatnika i inkasenta.

Ponadto rozporządzenie w § 3 stanowi, że wynagrodzenie, o którym mowa w § 1 pkt 1, z tytułu terminowego wpłacania podatku dochodowego od osób fizycznych pobranego przez płatnika w okresie od dnia 1 lipca 2022 roku do dnia 31 grudnia 2023 roku od dochodu podlegającego opodatkowaniu przy zastosowaniu skali podatkowej, o której mowa w art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, wynosi 0,6% kwoty tego podatku pobranego przez płatnika.

Kontrolowana jednostka w okresie objętym kontrolą potrąciła wyższe wynagrodzenie z tytułu terminowego odprowadzenia podatku dochodowego od osób fizycznych od miesiąca lipca 2022 roku, przy czym w miesiącu lipcu i wrześniu wynagrodzenie płatnika podatku zostało naliczone wg stawki 0,3%, natomiast w deklaracji rocznej PIT-4R wykazano wynagrodzenie płatnika podatku za ww. miesiące we właściwej kwocie, jednocześnie wraz ze złożeniem deklaracji PIT-4R Urząd Gminy w Mokrsku zwrócił się do

Urzędu Skarbowego o zwrot nadpłaty w podatku z tytułu niepotrąconego wynagrodzenia płatnika podatku w kwocie 62 zł.

Podatek VAT

Kontrolą objęto terminowość składania zbiorczych deklaracji VAT-7 i zapłaty podatku od towarów i usług za m-ce X, XI, XII 2022 roku oraz za I, II, III 2023 roku. Zobowiązania z tytułu podatku VAT, przekazywano do Urzędu Skarbowego w terminie zgodnym z art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 931 ze zm.), tj. do 25-go dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Zbiorcze deklaracje VAT-7 Gminy Mokrsko sporządzane były na podstawie częściowych deklaracji VAT-7 za poszczególne miesiące. Zbiorcze deklaracje VAT-7 przesyłano do Łódzkiego Urzędu Skarbowego w Łodzi w formie elektronicznej. Do każdej deklaracji załączono urzędowe poświadczenie odbioru dokumentu elektronicznego. Nie stwierdzono złożenia deklaracji VAT-7 i zapłaty podatku VAT po terminie.

Ustalenia dotyczące ewidencji operacji związanych z podatkiem VAT

Wójt Gminy Mokrsko w dniu 29 grudnia 2016 roku wydał zarządzenie nr 77/16 w sprawie scentralizowanych zasad rozliczeń podatku VAT w Gminie Mokrsko i jej jednostkach organizacyjnych.

W § 2 zarządzenia określono, że jednostki objęte centralizacją zostały ujęte w wykazie stanowiącym załącznik do przedmiotowego zarządzenia. Procedury zawierały między innymi następujące regulacje:

- 1) dostarczanie częściowej deklaracji VAT-7 do Referatu Finansowego w Urzędzie Gminy za dany miesiąc w terminie do 10 dnia następnego miesiąca oraz przekazania zobowiązania z tytułu podatku VAT do zapłaty;
- 2) dokonanie stosowanych zmian w polityce rachunkowości;
- 3) agregacja danych zawartych w częściowych rejestrach sprzedaży i zakupu, deklaracjach, będzie następować w zbiorczym rejestrze zakupu i sprzedaży oraz zbiorczej deklaracji i zbiorczym Jednolitym Pliku Kontrolnym sporządzonym przez pracownika zajmującego się rozliczaniem podatku VAT w Referacie Finansowym Urzędu.

Ewidencja rozliczeń podatku VAT w zakresie Urzędu Gminy odbywała się w księgach Urzędu Gminy Mokrsko, natomiast ewidencja rozliczeń wynikających z deklaracji częściowych jednostek organizacyjnych odbywała w księgach budżetu Gminy.

Zarządzeniem nr 41/18 z dnia 17 lipca 2018 roku w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości w zakresie planu kont dla budżetu Gminy Mokrsko wskazano, że:

- 1) **Konto 271 – służące do rozliczenia VAT należnego z jednostkami budżetowymi.** Księgowania na koncie 271 VAT dotyczą wpłat z jednostek organizacyjnych z tytułu VAT należnego występującego w operacjach sprzedaży na podstawie ich miesięcznych deklaracji VAT-7. Na stronie Wn konta 271 ujmuje się należności od jednostek organizacyjnych z tytułu VAT należnego, **natomiast po stronie Ma konta 271 księguje się wpłaty na rachunek budżetu należnego VAT przez jednostki organizacyjne.**
- 2) **Konto 272 – służące do rozliczenia VAT naliczonego z jednostkami budżetowymi.** Księgowania na koncie 272 VAT dotyczą „wpłat z jednostek.

organizacyjnych i do jednostek z tytułu VAT naliczonego, występującego w operacjach zakupu tych jednostek” **Na stronie Wn konta 272 VAT ujmuje się przekazanie do jednostek organizacyjnych zwrotu VAT naliczonego**, natomiast na stronie Ma konta 272 VAT ewidencjonuje się zobowiązanie wobec jednostek z tytułu zwrotu VAT naliczonego na podstawie deklaracji VAT-7 jednostki.

Z przytoczonych opisów do kont 271 i 272 znajdujących się w zakładowym planie kont wynika, że jednostki organizacyjne Gminy Mokrsko w całości miały przekazać na rachunek budżetu VAT należny ale jednocześnie miał zostać im zwrócony w całości VAT naliczony. Powyższy sposób rozliczenia stanowi naruszenie niżej przytoczonych przepisów.

Ponadto kontrolujące ustaliły, że faktycznie ewidencja rozliczeń wynikających z centralizacji podatku VAT odbywała się na kontach 226 – rozliczenia z jednostkami z tytułu VAT i 227 – rozliczenia z Urzędem Skarbowym z tytułu VAT, co było nie niezgodne z obowiązującą w jednostce polityką rachunkowości.

Kontrolujące wskazują, że zwrot nadwyżki podatku naliczonego nad należnym jednostkom budżetowym jest możliwy jedynie w przypadku zakładu budżetowego, z uwagi na fakt, że przepisy ustawy z dnia 5 września 2016 roku o szczególnych zasadach rozliczeń podatku od towarów i usług oraz dokonywania zwrotu środków publicznych przeznaczonych na realizację projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej lub od państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu przez jednostki samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U z 2018 r., poz. 280), nie przewidują przekazywania z budżetu jednostki samorządu terytorialnego środków finansowych wynikających z rozliczenia podatku VAT do jednostek budżetowych. Zwrot różnicy podatku wynikającej ze scentralizowanej deklaracji VAT ma być dokonywany przez urząd skarbowy na rachunek jednostki samorządu terytorialnego. Natomiast jednostka samorządu terytorialnego decyduje według swojego uznania o przekazaniu tej nadwyżki jedynie do zakładu budżetowego. Powyższe wynika z przepisów:

- art. 15 ust. 4a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, w świetle którego samorządowy zakład budżetowy może otrzymać z budżetu jednostki samorządu terytorialnego środki finansowe wynikające z rozliczenia podatku od towarów i usług, z tym że ich wysokość nie może być wyższa niż wynikająca z rozliczenia tego podatku związanego z tym zakładem,
- art. 24 ustawy z dnia 5 września 2016 roku o szczególnych zasadach rozliczeń podatku od towarów i usług (...), zgodnie z którym, jeżeli organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego przewiduje przekazywanie środków finansowych, o których mowa w art. 15 ust. 4a ustawy zmienianej w art. 21, w brzmieniu nadanym ustawą, samorządowemu zakładowi budżetowemu utworzonemu przed dniem wejścia w życie ustawy, organ ten określi zasady ustalania i przekazywania z budżetu jednostki samorządu terytorialnego tych środków, nie później niż przed dniem przekazania tych środków,
- art. 16 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, w myśl którego tworząc samorządowy zakład budżetowy, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa zasady ustalania i przekazywania z budżetu jednostki samorządu terytorialnego środków finansowych wynikających z rozliczenia podatku od towarów i usług, jeżeli przewiduje przekazywanie tych środków temu zakładowi.

Z uzyskanych od kontrolowanych informacji wynikało, że w Gminie Mokrsko nie podjęto uchwały Rady Gminy w powyższym zakresie, gdyż nie prowadzi zakładu budżetowego.

Ewidencja podatku VAT w jednostce budżetowej odbywała się następująco:

- 1) VAT należny wg faktur Wn 201 Ma 225-3-1;
- 2) Przekazanie VAT należnego na koniec miesiąca w kwocie podatku naliczonego podlegającego odliczeniu Wn 225-3-1 Ma 130-(analityki dotyczące poszczególnych dochodów);
- 3) Przekazanie VAT należnego po zakończeniu miesiąca do budżetu z rachunku dochodów do wysokości nadwyżki podatku należnego nad naliczonym Wn 225-3-1 Ma 130-2-34-1-1
- 4) VAT naliczony jedynie w kwocie, która została przekazana z rachunku dochodów na rachunek wydatków Wn 225-1-5 Ma konta zespołu 4;
- 5) VAT należny przekazany (zrefundowany) z rachunku dochodów w kwocie podatku naliczonego Wn 130-1-2-1 (lub 130-2-34-2 – w przypadku sprzedaży węgla, gdzie rachunek jest wspólny dla dochodów i wydatków)
- 6) Przeksięgowanie VAT naliczonego na koniec miesiąca Wn 225-3-2 Ma 225-1-5

Kontrolujące stwierdziły, że ewidencja podatku VAT na koncie 225 nie pozwalała na odzwierciedlenie rozliczeń podatku VAT dokonanych w trakcie miesiąca, których efektem jest sporządzenie deklaracji cząstkowej. Ewidencja ta opierała się na przepływach pieniężnych dotyczących podatku VAT dokonanych w trakcie miesiąca, tj.:

- 1) w zakresie podatku należnego ewidencjonowano przypis podatku wynikający z faktur oraz przekazanie nadwyżki podatku należnego nad naliczonym (w przypadku gdy wystąpiła, w kontrolowanym okresie dotyczyło to miesiąca stycznia 2023 roku),
- 2) w zakresie podatku naliczonego ewidencjonowano wpływ podatku należnego przekazanego (zrefundowanego) na rachunek wydatków z rachunku dochodów bądź budżetu, a następnie w kwocie tego wpływu dokonywano zmniejszenia kosztów o podatek VAT podlegający odliczeniu i jednocześnie ujmowano go wówczas na koncie 225 jako podatek do odliczenia zapisem Wn 130 Ma 225-3-2 (opóźnienia w przekazywaniu wynosiły nawet kilka miesięcy, zdarzały się również sytuacje, w których np. w okresie październik - grudzień nie zmniejszano kosztów, gdyż podatek nie został zrefundowany, a co za tym idzie, na koncie 225 nie ujmowano podatku naliczonego podlegającego odliczeniu).

Wydatki jednostek budżetowych realizowane są kasowo w kwocie brutto (bo taka kwota jest przekazywana jako zapłata na rzecz kontrahenta) i w tej też kwocie powinny być ujmowane w sprawozdaniu Rb-28S. Natomiast w wyniku odliczenia podatku VAT pomniejszana jest wysokość poniesionych kosztów lub w przypadku inwestycji wartość wydatków inwestycyjnych na koncie 080 poprzez ich wyksięgowanie z kont zespołu 4 lub z konta 080 i jednoczesne zaewidencjonowanie na koncie 225 – rozrachunki publiczno-prawne z uwzględnieniem analityki dotyczącej podatku VAT, jako podatek naliczony podlegający odliczeniu w deklaracji cząstkowej jednostki. Powyższe księgowanie prowadzi oczywiście do niezgodności pomiędzy kontem 130 w zakresie wydatków, a kontami kosztów lub kontem 080 – środki trwałe w budowie, jednak pozwala na zachowanie zgodności obrotów konta 130 ze sprawozdaniem Rb-28S, w którym zostaną wykazane poniesione wydatki w kwocie brutto, co jest obligatoryjne. Natomiast ujęcie kwot netto na kontach kosztów nie powoduje ich zawyżenia, również ujęcie wydatków poniesionych na wytworzenie środków trwałych w kwotach netto nie powoduje, że będą one amortyzowane po wprowadzeniu na stan środków trwałych w kwotach brutto, lecz w kwotach netto.

Należy również podkreślić, że ujęcie na koncie 225 naliczonego podatku VAT podlegającego odliczeniu powinno następować w miesiącu, w którym tego odliczenia jednostka dokonuje w deklaracji VAT.

Ewidencja podatku VAT w budżecie (organie) odbywała się następująco:

- 1) Wpływ od jednostek organizacyjnych (w tym urzędu) nadwyżki podatku należnego nad naliczonym Wn 133-3 Ma 226
- 2) Przekazanie do urzędu skarbowego nadwyżki podatku należnego nad naliczonym Wn 227 Ma 133-3
- 3) Podatek naliczony wynikający z deklaracji scentralizowanej Wn 226 Ma 227
- 4) Podatek należny wynikający z deklaracji scentralizowanej Wn 227 Ma 226

Kontrolujące ustaliły, że ewidencja scentralizowanego podatku VAT odbywała się w księgach organu przy zastosowaniu kont 226 i 227. Kontrolujące ustaliły, że ewidencja dotyczyła tylko deklaracji scentralizowanej poprzez ujęcie zarówno podatku naliczonego jak i podatku należnego wynikających z tej deklaracji. Stwierdzono, że nadwyżka podatku naliczonego nad należnym wynikająca na dzień 31 grudnia 2022 roku a dotycząca miesięcy październik – grudzień 2022 roku w łącznej kwocie 172.852 zł została na podstawie polecenia księgowania nr 199 z dnia 31 grudnia 2022 roku przeksięgowana zapisem Wn 226 Ma 227, tj. w sposób, który zamknął salda kont 226 i 227. Powyższe księgowanie nie odzwierciedlało żadnej operacji gospodarczej oraz nie uwzględniało faktu, że Gmina w deklaracjach za okres październik – grudzień 2022 roku wniosowała o zwrot nadwyżki podatku naliczonego nad należnym na rachunek bankowy. Zwrot ten do końca 2022 nie wpłynął na rachunek budżetu.

Urząd skarbowy zwrócił na rachunek budżetu Gminy Mokrsko nadwyżki podatku naliczonego nad należnym w następujących terminach: [1] w dniu 20 stycznia 2023 roku – 15.545 zł za m-c październik 2022 roku, [2] w dniu 17 lutego 2023 roku – 114.983 zł za m-c listopad 2022 roku, [3] w dniu 24 marca 2023 roku – 42.324 zł za m-c grudzień 2022 roku.

Wpływ zwrotu podatku VAT został ujęty poprzez zapis Wn 133-3 Ma 225. A następnie zapisem Wn 225 Ma 133-3 przekazywano zwrócone nadwyżki podatku naliczonego nad należnym na rachunek wydatków urzędu gminy. Kontrolujące wskazują, że konto 225 – rozliczenie wydatków niewygasających w księgach rachunkowych budżetu gminy (organu) służy do ewidencji rozliczeń z jednostkami budżetowymi z tytułu zrealizowanych przez te jednostki niewygasających wydatków, na co wskazuje opis do tego konta zawarty w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Pozostałe rozrachunki publicznoprawne

Na dzień 31 grudnia 2022 roku w bilansie Urzędu Gminy wykazano zobowiązania z tytułu ubezpieczeń na kwotę 167.490,39 zł (poz. C.II.3 – Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i innych świadczeń). Konto 229 – pozostałe rozrachunki publicznoprawne wykazywało na dzień 31 grudnia 2022 roku saldo zobowiązań w kwocie 167.490,39 zł. Na powyższą kwotę składały się zobowiązania z tytułu składek ZUS od dodatkowego

wynagrodzenia rocznego za 2022 rok w kwocie 80.568,01 zł (zapłata w dniu 6 lutego 2023 roku w kwocie 80.227,87 zł) oraz wynagrodzeń za m-c grudzień 2022 roku w kwocie 86.922,38 zł (zapłata w dniu 5 stycznia 2023 roku w kwocie 86.922,38 zł). Zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego zostały skorygowane na podstawie polecenia księgowania nr 48 z dnia 30 kwietnia 2023 roku poprzez zmniejszenie składki zdrowotnej w kwocie 340,54 zł oraz zwiększenia naliczenia składek finansowanych przez pracodawcę o kwotę 0,40 zł. Powyższa korekta doprowadziła do zgodności dokonanych naliczeń DWR z kwotą dokonanej zapłaty na rzecz ZUS.

Kontroli poddano terminowość odprowadzania składek ZUS za IV kwartał 2022 roku oraz I kwartał 2023 roku. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli:

Należność za miesiące	Składki zadeklarowane według DRA		Termin płatności	Wpłaty			Uwagi
	Tytuł składki	Kwota w zł		Kwota w zł	Data	Dowód księgowy nr	
1	2	3	4	5	6	7	8
Październik 2022	Społeczne	71 668,58	05.11.2022	79 470,13	07.11.2022	Wb 170/2022	-81,00
	Zdrowotne	18 630,27	05.11.2022	14 612,71	27.10.2022	Wb 25/2022	
	Fundusz Pracy	4 482,98	05.11.2022	617,99	26.10.2022	Wb 10/2022	
Listopad 2022	Społeczne	56 843,24	05.12.2022	1 071,25	28.11.2022	Wb 1/2022	0,00
	Zdrowotne	15 823,47	05.12.2022	74 347,67	05.12.2022	Wb 187/2022	
	Fundusz Pracy	3 752,70	05.12.2022	382,50	28.12.2022	Wb 1/2022	
Grudzień 2022				617,99	25.11.2022	Wb 12/2022	0,00
	Społeczne	66 693,95	05.01.2023	86 922,38	05.01.2023	Wb 3/2023	
	Zdrowotne	19 544,19	05.01.2023	617,99	20.12.2023	Wb 13/2022	
	Fundusz Pracy	4 639,76	05.01.2023	376,62	28.12.2022	Wb 13/2022	
Styczeń 2023				2 261,38	27.12.2022	Wb 201/2022	0,00
				699,53	30.12.2022	Wb 46/2022	
	Społeczne	118 685,56	05.02.2023	921,01	26.01.2023	Wb 1/2023	
Luty 2023	Zdrowotne	30 958,79	05.02.2023				0,00
	Fundusz Pracy	7 786,30	05.02.2023	156 509,64	06.02.2023	Wb 18/2023	
	Społeczne	63 108,50	05.03.2023	82 954,53	06.03.2023	Wb 33/2023	
Marzec 2023	Zdrowotne	16 712,94	05.03.2023				-
	Fundusz Pracy	4 054,09	05.03.2023	921,00	24.02.2023	Wb 15/2023	
	Społeczne	62 490,21	05.04.2023	921,00	24.03.2023	Wb 3/2023	
Marzec 2023	Zdrowotne	16 730,62	05.04.2023				-
	Fundusz Pracy	4 006,35	05.04.2023	82 306,18	05.04.2023	Wb 50/2023	

Składki na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne oraz składki na Fundusz Pracy za ww. okresy przekazywane były na rachunek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w terminach określonych w art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 1009 ze zm.) **poza miesiącem październikiem 2022 roku, gdzie składki zostały odprowadzone z jednodniowym opóźnieniem.**

Ponadto w miesiącu październiku wystąpiła różnica w wysokości 81 zł, która dotyczyła potrącenia składek nadpłaconych w miesiącach czerwiec i lipiec na podstawie korekt deklaracji złożonych za te miesiące.

Wpłaty na PFRON

Stosownie do art. 21 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 100), pracodawca zatrudniający, co najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy jest obowiązany, dokonywać miesięcznych wpłat na Fundusz,

w wysokości kwoty stanowiącej iloczyn 40,65% przeciętnego wynagrodzenia i liczby pracowników odpowiadającej różnicy między zatrudnieniem zapewniającym osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wysokości 6%, a rzeczywistym zatrudnieniem osób niepełnosprawnych. Z wpłat zwolnieni są pracodawcy, u których wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych wynosi, co najmniej 6%.

Kontroli poddano prawidłowość ustalania wpłat na PFRON za 2022 rok. W kontrolowanej jednostce w miesiącach I-XI 2022 rok wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych nie przekraczał 6%, natomiast w miesiącu XII wskaźnik ten został przekroczony, w związku z powyższym jednostka dokonywała wpłat na PFRON poza miesiącem grudniem 2022 roku. Deklaracje i informacje były składane w terminie określonym w art. 49 ustawy. W wyniku kontroli ustalono, że przeciętne zatrudnienie w przeliczeniu na etaty wykazane w deklaracjach DEK-1-A (miesiące I-XI) oraz w informacji INF-1 (m-c XII) było zgodne ze stanem faktycznym po za miesiącami I-VII i XII. Natomiast przeciętne zatrudnienie w przeliczeniu na etaty osób niepełnosprawnych było zgodne ze stanem faktycznym, poza miesiącem grudniem 2022 roku, gdzie zostało zawyżone o 0,16 etatu.

W wyniku kontroli ustalono, że przeciętne zatrudnienie w przeliczeniu na etaty wykazane w deklaracjach DK-1-A (I-XI/2022) oraz informacji INF-1 (XII/2022) w niektórych miesiącach różniło się od faktycznego przeciętnego zatrudnienia obliczonego na podstawie dokumentacji źródłowej, co zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Miesiąc	Przeciętne zatrudnienie w m-cu wg deklaracji	Przeciętne zatrudnienie wg wyliczeń kontrolujących	Różnica
2022 rok			
Styczeń	38,67	37,67	1,00
Luty	38,67	38,13	0,54
Marzec	38,67	38,25	0,42
Kwiecień	38,17	37,67	0,50
Maj	38,17	37,68	0,49
Czerwiec	38,17	37,67	0,50
Lipiec	37,92	37,67	0,25
Sierpień	37,67	37,67	0,00
Wrzesień	37,67	37,67	0,00
Październik	37,67	37,67	0,00
Listopad	37,67	37,67	0,00
Grudzień	36,67	38,51	-1,84

Powyższe wynikało między innymi z **błędnego wyliczenia etatów (przez system informatyczny obsługujący płace) oraz błędnego przeliczenia na etaty dni pracy w miesiącu, w sytuacji, gdy pracownik nie przepracował pełnego miesiąca. Zgodnie z objaśnieniami do deklaracji składanych do PFRON przy wyliczeniu zatrudnienia należy stosować metodę średniej arytmetycznej ze stanów dziennych w miesiącu, tzn. należy zsumować stany zatrudnienia z każdego dnia w miesiącu, łącznie z niedzielami, świętami i dniami wolnymi od pracy. Dla dni wolnych od pracy przyjmuje się stan zatrudnienia z dnia poprzedniego lub następnego – jeżeli miesiąc rozpoczyna się takim dniem. Uzyskany w wyniku sumowania wynik trzeba podzielić przez ilość dni w miesiącu. Pozycja musi być wypełniona.**

W oparciu o przedłożone informacje o stanie zatrudnienia, orzeczenia o niepełnosprawności, wyliczenia kontrolowanych i kontrolujących stwierdzono, że wpłaty na PFRON w 2022 roku zostały zawyżone łącznie o kwotę 531,00 zł, co przedstawia poniższa tabela.

Miesiąc	Przeciętne wynagrodzenie	Liczba pracowników	Liczba niepełno	Należna kwota opłaty	Kwota wg złożonej	Różnica	Data złożenia
---------	--------------------------	--------------------	-----------------	----------------------	-------------------	---------	---------------

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE MOKRSKO
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Ogrodowa 28d
91-065 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

		w przeliczeniu na etaty	sprawnych		deklaracji		deklaracji
2022							
styczeń	5 657,30	37,67	2,00	598,00	736,00	138,00	18.02.2022
luty	5 657,30	38,13	2,00	662,00	736,00	74,00	18.03.2022
marzec	5 995,09	38,25	2,00	719,00	780,00	61,00	19.04.2022
kwiecień	5 995,09	37,67	2,00	634,00	707,00	73,00	18.05.2022
maj	5 995,09	37,68	2,00	636,00	707,00	71,00	15.06.2022
czerwiec	6 235,22	37,67	2,00	660,00	736,00	76,00	19.07.2022
lipiec	6 235,22	37,67	2,00	660,00	698,00	38,00	18.08.2022
sierpień	6 235,22	37,67	2,00	660,00	660,00	0,00	20.09.2022
wrzesień	6 156,25	37,67	2,00	651,00	651,00	0,00	14.10.2022
październik	6 156,25	37,67	2,00	651,00	651,00	0,00	15.11.2022
listopad	6 156,25	37,67	2,00	651,00	651,00	0,00	19.12.2022
grudzień	6 480,67	38,51	2,84	0,00	0,00	0,00	18.01.2023
Razem	72 954,95	x	x	7 182,00	7 713,00	531,00	x

Ewidencja naliczeń i wpłat na PFRON odbywała się przy użyciu konta 229-5 tylko w przypadku gdy występowały zobowiązania z tytułu wpłaty na PFRON na koniec roku obrachunkowego, natomiast w pozostałych miesiącach opłata ewidencjonowana była bezpośrednio w koszty (konto 405 – ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia) przy zastosowaniu § klasyfikacji budżetowej 4140.

W wyniku kontroli ustalono, że wpłaty na PFRON za miesiące I, III, V, VII, VIII, X, XI zostały zaewidencjonowane na koncie 405 – ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia, natomiast za miesiące II, IV, VI, i IX zostały zaewidencjonowane na koncie 409 – pozostałe koszty rodzajowe.

Kontrolujące wskazują, że zgodnie z art. 49 ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych do wpłat, o których mowa w art. 21 ust. 1, ustawy (...), stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem ust. 5a-5d oraz art. 49a i art. 49b, przepisy Ordynacji podatkowej, z tym że uprawnienia organów podatkowych określone w tej ustawie przysługują Prezesowi Zarządu Funduszu. Powyższa regulacja podkreśla charakter podatkowy wpłat na PFRON. W związku z powyższym jednostka powinna rozważyć czy właściwym kontem kosztowym do ewidencji wyżej wymienionych wpłat nie powinno być konto 403 – podatki i opłaty.

Stosownie do opisu konta 403 – podatki i opłaty zawartego w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, służy ono do ewidencji w szczególności kosztów z tytułu podatku akcyzowego, podatku od nieruchomości i podatku od środków transportu, podatku od czynności cywilnoprawnych oraz opłat o charakterze podatkowym, a także opłat: notarialnej, skarbowej i administracyjnej oraz składek i wpłat do organizacji międzynarodowych.

ROZRACHUNKI MIĘDZY BUDŻETEM A URZĘDEM JST Z TYTUŁU DOCHODÓW I WYDATKÓW

Budżet Gminy (organ) - konto 223

Na dzień 31 grudnia 2022 roku konto 222 wykazywało saldo Wn w kwocie 253,41 zł, natomiast konto 223 wykazywał saldo strony Wn 591.653,37 zł.

Obroty na koncie 223 za 2022 rok wynosiły 47.547.282,30 zł. Natomiast wydatki wykazane w sprawozdaniu zbiorczym Rb-28S za 2022 rok wyniosły 41.161.700,25 zł. Wydatki ogółem różniły się od kwoty stanowiącej obroty konta 223 o 6.385,582,05 zł, na kwotę różnicy złożyły się przede wszystkim zwroty wydatków dokonane w trakcie roku, do których nie stosowano czystości zapisów w tym kwota przebiegowa pomiędzy poszczególnymi analitykami konta 223 w kwocie 5.047.376,92 zł oraz kwota zwrotów dokonanych przez jednostki organizacyjne – 834.282,97 zł.

Należy wskazać, że w przypadku, gdy obroty na kontach mogą dostarczać fałszywych informacji o przebiegu operacji gospodarczej, można stosować ujemny zapis techniczny dla zachowania czystości obrotów. Celem tego zapisu jest zachowanie czystości obrotów na koncie księgowym oraz przywrócenie jego pierwotnego charakteru. Przepisy prawa bilansowego nie określają sytuacji, w których dokonuje się zapisów technicznych. Jednak w praktyce w celu zachowania "czystości obrotów" na koncie księgowym oraz przywrócenia jego pierwotnego charakteru często stosuje się takie zapisy. Zapisu technicznego dokonuje się po obu stronach tego samego konta, tymi samymi kwotami oraz tym samym znakiem.

W wyniku analizy zapisów z miesiąca grudnia 2022 roku na koncie 223 – rozliczenie wydatków budżetowych stwierdzono, że kontrolowana jednostka dokonywała księgowania pomiędzy kontami 222 i 223 w następujących kwotach:

Jednostka organizacyjna	Konta		Kwota przebiegowa
Urząd Gminy Mokrsko	Wn 223-1	Ma 222-1	6 367,48
Urząd Gminy Mokrsko	Wn 223-6	Ma 222-1	702,79
ZSiP Mokrsko	Wn 223-7	Ma 222-4	19 172,34
ZSiP Krzyworzeka	Wn 223-8	Ma 222-5	2 987,81
ZSiP Ożarów	Wn 223-9	Ma 222-6	2 756,00
ZSiP Komorniki	Wn 223-10	Ma222-7	3 992,58
Razem			35 979,00

Kontrolujące zwracają uwagę, że konto 223 – rozliczenie wydatków budżetowych zasadniczo nie koresponduje z kontem 222 – rozliczenie dochodów budżetowych. Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz. U. 2020 poz. 342) **przewiduje, że konto 223 koresponduje z kontem 133 – rachunek budżetu i kontem 902 – wydatki budżetu. Natomiast z kontem 222 – rozliczenie dochodów budżetowych w zakresie zrealizowanych dochodów korespondują konta, 901 – dochody budżetu oraz 133 – rachunek budżetu. Zatem korespondencja kont 223 i 222 zaburza zamknięcie kręgu dochodów i wydatków, jak również stanowi naruszenie zasad ewidencji operacji gospodarczych na tych kontach.**

Kontrolujące ustaliły ponadto, że w dniu 30 grudnia 2022 roku Zespół Szkoły i Przedszkola w Mokrsku przekazał na rachunek budżetu kwotę 9.656,60 zł (Wb 237/2022) natomiast z ewidencji na koncie 130 w księgach ww. jednostki wynikało, że jednostka powinna przekazać zrealizowane dochody w kwocie 19.172,34 zł. Powyższe oznacza, że ZSiP w Mokrsku w dniu 30 grudnia 2022 roku powinien przekazać na rachunek budżetu kwotę 19.172,34 zł, natomiast przelew został zrealizowany jedynie na kwotę 9.656,60 zł, tj. o 9.515,74 zł za mało. Powyższe prowadzi do wniosku, że Zespół Szkoły i Przedszkola w Mokrsku pokrył wydatki co najmniej w kwocie 9.515,74 zł z kwoty

zrealizowanych dochodów, co znalazło potwierdzenie w dokumentacji źródłowej oraz stanowiło naruszenie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, zgodnie z którym jednostkami budżetowymi są jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych nieposiadające osobowości prawnej, które pokrywają swoje wydatki bezpośrednio z budżetu, a pobrane dochody odprowadzają na rachunek odpowiednio dochodów budżetu państwa albo budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Na podstawie wyciągu bankowego do rachunku bankowego Zespołu Szkoły i Przedszkola w Mokrsku nr 230/2022 z dnia 30 grudnia 2022 roku ustalono, że saldo początkowe na ww. rachunku bankowym w dniu 30 grudnia 2022 roku wynosiło 37.011,83 zł (w tym kwota [1] zgromadzonych dochodów nieodprowadzonych na rachunek budżetu – 18.903,84 zł, [2] środków na wydatki 18.107,99 zł), w dniu 30 grudnia 2022 roku dokonano wpłat w łącznej kwocie 268,50 zł, ponadto dokonano zasilenia rachunku w środki na wydatki w kwocie 30.000 zł, natomiast dokonano wydatków w łącznej kwocie 57.623,73 zł oraz zwrócono na rachunek budżetu kwotę 9.656,60 zł. Kwota odprowadzona na rachunek budżetu stanowiła dochody Zespołu Szkoły i Przedszkola w Mokrsku.

Wyciągiem bankowym nr 230 z dnia 30 grudnia 2022 roku dokonano m.in. księgowania operacji polegającej na zasileniu rachunku wydatków środki w kwocie 9.656,60 zł poprzez zapis Wn 130-1-2 Ma 223-1, jednak faktycznie operacja ta nie miała miejsca, gdyż środki nie wpłynęły na rachunek bankowy Zespołu a jedynie pokryto w tej kwocie wydatki z środków, które zostały zgromadzone z uzyskanych dochodów na rachunku bankowym.

Poleceniem księgowania nr PK 187 z dnia 30 grudnia 2022 roku w księgach rachunkowych budżetu (organu) dokonano przeksięgowania w kwocie 19.172,34 zł dotyczącej zrealizowanych dochodów przeznaczonych na pokrycie wydatków poprzez zapis na kontach Wn 223-7 Ma 222-4.

W dniu 12 września 2023 roku wyjaśnienie złożyła Małgorzata Gruszka – inspektor ds. księgowości budżetowej wraz z Dyrektorem Zespołu Szkoły i Przedszkola w Mokrsku, w którym potwierdzono, że wydatkowana kwota 9.515,74 zł przewyższała posiadane środki finansowe przeznaczone na pokrycie wydatków. Ponadto wyjaśniający zobowiązali się do utworzenia od dnia 1 stycznia 2024 roku nowego rachunku bankowego, który będzie służył jedynie dokonywaniu wydatków, a dotychczasowy rachunek będzie służył jedynie gromadzeniu dochodów.

Wyjaśnienie w sprawie pokrycia wydatków ze zgromadzonych dochodów z dnia 19 września 2023 roku złożone przez Małgorzatę Gruszkę – inspektora ds. księgowości budżetowej i Dyrektora Zespołu Szkoły i Przedszkola w Mokrsku – Piotra Piechowskiego stanowi załącznik nr 17 do protokołu kontroli.

Akta kontroli nr 2 str. 18-40: Kserokopie wyciągu nr 230/2022 z dnia 30 grudnia 2022 roku oraz faktur i list płac dokumentujących dokonanie wydatków w dniu 30 grudnia 2022 roku

Natomiast kwota - 6.367,48 zł przeksięgowana z konta 223 na konto 222 przez Urząd Gminy w Mokrsku dotyczyła zaliczenia do dochodów środków otrzymanych na szkolenie żołnierzy, które to środki nie wpłynęły fizycznie na rachunek dochodów i zostało to zauważone po zakończeniu roku budżetowego i brak było możliwości zrealizowania przelewu powyższej kwoty na rachunek dochodów w celu uwzględnienia jej w sprawozdawczości. Również kwota 702,79 zł nie wpłynęła fizycznie na rachunek dochodów Urzędu Gminy, gdyż stanowiła kapitalizację odsetek na dzień 31 grudnia 2022 roku dokonaną przez bank a dotycząca wyodrębnionego rachunku dla środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych.

W przypadku pozostałych jednostek oświatowych przeksięgowania pomiędzy kontami 223 i 222 dotyczyły zwrotu środków jaki został dokonany w dniu 30 grudnia 2022 roku

na rachunek budżetu, w których zawierały się łącznie środki niewykorzystanych wydatków oraz zrealizowanych dochodów. Niemniej jednak podkreślenia wymaga fakt, że sposób rozksięgowania tych środków był nieprawidłowy, gdyż powinien zostać księgowo rozbity na dwie kwoty jedna dotycząca zwrotu niewykorzystanych środków na wydatki zapisem Wn 133 Ma 223 oraz przekazanych dochodów zapisem Wn 133 Ma 222.

Uzgodnienie konta 223 i sprawozdań jednostkowych Rb-28S za 2022 rok przedstawia poniższa tabela.

Jednostka organizacyjna	Obroty Wn konta 223	Kwota zwrotów	kwota innych księgowañ zawiązających obroty konta 223	Wydatki na koncie 223 po uwzględnieniu zwrotów i innych księgowañ	Kwota wydatków wynikająca z Rb-28S	Różnica	Konto
1	2	3	4	4=(2-3)	5	6=(4-5)	7
Urząd Gminy w Mokrsku	30 060 439,34	834 282,97	5 047 376,92	24 178 779,45	24 178 779,45	0,00	223-1, 223-6, 223-11, 223-12, 223-13, 223-16, 223-17, 223-19, 223-22, 223-23
Zespół Szkoły i Przedszkola w Krzyworzece	2 057 005,63	15 521,98		2 041 483,65	2 041 483,65	0,00	223-8, 223-20
Zespół Szkoły i Przedszkola w Mokrsko	4 210 228,50	9 656,60		4 200 571,90	4 200 571,90	0,00	223-7, 223-20
Zespół Szkoły i Przedszkola w Ożarowie	1 810 471,40	28 647,83		1 781 823,57	1 781 823,57	0,00	223-9, 223-20
Zespół Szkoły i Przedszkola w Komornikach	1 805 333,84	8 333,84		1 797 000,00	1 797 000,00	0,00	223-10
GOPS w Mokrsku	6 720 001,67	441 761,91		6 278 239,76	6 278 239,76	0,00	223-2, 223-3, 223-4, 223-5, 223-15, 223-18
Środowiskowy Dom Samopomocy w Mokrsku	883 801,92	0,00		883 801,92	883 801,92	0,00	223-14
Razem	47 547 282,30	1 338 205,13	5 047 376,92	41 161 700,25	41 161 700,25	0,00	223

Obroty konta 902 w 2022 roku wynosiły 41.161.700,25 zł i były zgodne z kwotą wydatków wynikająca ze zbiorczego sprawozdania Rb-28S za 2022 rok, która wynosiła 41.161.700,25 zł.

Budżet Gminy (organ) - konto 222

W zakresie dochodów obroty na koncie 222 wynosiły 6.024.794,71 zł, natomiast suma sprawozdań jednostkowych jednostek organizacyjnych wyniosła 6.022.874,11 zł, różnica w kwocie 2.174,01 zł dotyczyła:

- kwoty 1.354,62 zł stanowiącej kapitalizację odsetek na rachunku dodatku węglowego, którą zaksięgowano początkowo jako dochód, jednak w dniu 3 stycznia 2023 roku niewykorzystany dodatek węglowy wraz z odsetkami od rachunku, na którym był przechowywany został zwrócony do ŁUW. W dniu 23 stycznia 2023 roku dokonano korekty księgowania zapisem odwrotnym, jednak nie zastosowano czystości zapisów na koncie 222, co spowodowało zawyżenie obrotów konta 222 o ww. kwotę;
- kwoty 5,60 zł stanowiącą kapitalizację odsetek od rachunku RFIL, którą zaksięgowano początkowo jako dochód, jednak w dniu 23 stycznia 2023 roku

dokonano przeksięgowania ww. kwoty na konto 909 - rozliczenia międzyokresowe, gdyż będzie ona podlegać wykorzystaniu wraz środkami RFIL w roku następnym;

- kwoty 111 zł stanowiącą mylnie przekazane środki z rachunku dodatku węglowego na rachunek Zespołu Szkół i Przedszkola w Mokrsku w dniu 30 grudnia 2022 roku, a dotyczyło to wpłaty rodzica za wyżywienie dziecka w szkole, które zostało wpłacone na rachunek dochodów urzędu, zamiast na rachunek Zespołu Szkoły i Przedszkola w Mokrsku. Poleceniem księgowania nr 185 ujęto ww. wpłatę poprzez zapis Wn 222 Ma 224-33, czym zawyżono obroty konta 222 (gdyż kwota ta jako dochód została wykazana przez Zespół Szkoły i Przedszkola w Mokrsku, co zostało wynikało z zapisu Wn 222 Ma 901),
- kwoty 702,79 zł stanowiącą kapitalizację odsetek od rachunku RFIL, którą zaksięgowano początkowo jako środki na wydatki na koncie 223, a następnie poleceniem księgowania nr 198 z dnia 31 grudnia 2023 roku przeksięgowano ww. kwotę na konto 222 zapisem **Wn 223-6 Ma 222-1 (zmniejszenie środków otrzymanych na wydatki i zwiększenie zrealizowanych dochodów)**. Kontrolujące zwracają ponownie uwagę, że konto 223 - rozliczenie wydatków budżetowych zasadniczo nie koresponduje z kontem 222 - rozliczenie dochodów budżetowych. Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej przewiduje, że konto 223 koresponduje z kontem 133 - rachunek budżetu i kontem 902 - wydatki budżetu. Natomiast z kontem 222 - rozliczenie dochodów budżetowych w zakresie zrealizowanych dochodów korespondują konta, 901 - dochody budżetu oraz 133 - rachunek budżetu. Zatem korespondencja kont 223 i 222 zaburza zamknięcie kręgu dochodów i wydatków, jak również stanowi naruszenie zasad ewidencji operacji gospodarczych na tych kontach.

Sprawozdania pozostałych jednostek organizacyjnych oraz Urzędu Gminy za 2022 rok zostały złożone przez wszystkie jednostki, które zrealizowały dochody, co przedstawia poniższa tabela:

Jednostka organizacyjna	Dochody wykonane Rb-27S	Konto 222 (obroty Ma)	Nieodprowadzone dochody	Różnica	Konto
1	2	3	4	5 = (3-2-4)	6
Urząd Gminy w Mokrsku	5 736 076,34	5 737 996,94	253,41	2 174,01	222-1
Zespół Szkoły i Przedszkola w Krzyworzece	46 044,80	46 044,80	0,00	0,00	222-4
Zespół Szkoły i Przedszkola w Mokrsko	159 265,50	159 265,50	0,00	0,00	222-28
Zespół Szkoły i Przedszkola w Ożarówie	27 242,30	27 242,30	0,00	0,00	222-26
Zespół Szkoły i Przedszkola w Komornikach	40 087,42	40 087,42	0,00	0,00	222-3

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE MOKRSKO
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Ogrodowa 28d
91-065 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

GOPS w Mokrsku	14 047,75	14 047,75	0,00	0,00	222-2
Środowiskowy Dom Samopomocy w Mokrsku	110,00	110,00	0,00	0,00	222-27
Razem	6 022 874,11	6 024 794,71	253,41	2 174,01	

Obroty na koncie 901 wynosiły 43.137.845,59 zł natomiast kwota dochodów wykonanych wykazanych w sprawozdaniu Rb-27S wynosiła 41.524.738,01 zł. Różnica pomiędzy obrotami konta 901 i sprawozdaniem Rb-27S wyniosła 1.613.107,58 zł i dotyczyła **operacji, do których nie zastosowano ujemnych zapisów technicznych tzw. „czystości obrotów”**.

Należy wskazać, że w przypadku, gdy obroty na kontach mogą dostarczać fałszywych informacji o przebiegu operacji gospodarczej, można stosować ujemny zapis techniczny dla zachowania czystości obrotów. Celem tego zapisu jest zachowanie czystości obrotów na koncie księgowym oraz przywrócenie jego pierwotnego charakteru. Przepisy prawa bilansowego nie określają sytuacji, w których dokonuje się zapisów technicznych. Jednak w praktyce w celu zachowania "czystości obrotów" na koncie księgowym oraz przywrócenia jego pierwotnego charakteru często stosuje się takie zapisy. Zapisu technicznego dokonuje się po obu stronach tego samego konta, tymi samymi kwotami oraz tym samym znakiem.

Sprawdzono również jednostkowe sprawozdania budżetowe Rb-27S i Rb-28S złożone przez jednostki organizacyjne Gminy Mokrsko na koniec 2022 roku. Ustalono, że wszystkie jednostki złożyły przedmiotowe sprawozdania, w tym:

Sprawozdania jednostkowe Rb-285 na dzień 31 grudnia 2022 roku			Data sporządzenia sprawozdania
Jednostka organizacyjna	Wydatki wykonane	Zobowiązania	
Urząd Gminy w Mokrsku	24 178 779,45	1 004 745,33	30.03.2023 kor
Zespół Szkoły i Przedszkola w Krzyworzece	2 041 483,65	191 582,21	17.02.2023
Zespół Szkoły i Przedszkola w Mokrsko	4 200 571,90	352 081,29	20.02.2023
Zespół Szkoły i Przedszkola w Ożarowie	1 781 823,57	165 533,66	20.02.2023
Zespół Szkoły i Przedszkola w Komornikach	1 797 000,00	158 389,02	17.02.2023
GOPS w Mokrsku	6 278 239,76	43 012,14	16.02.2023
Środowiskowy Dom Samopomocy w Mokrsku	883 801,92	53 752,03	31.01.2023
Razem	41 161 700,25	1 969 095,68	x
Sprawozdanie zbiorcze Rb-285	41 161 700,25	1 969 095,68	x
Sprawozdanie zbiorcze Rb-285-wydatki niewygasające	0,00	x	x

Sprawozdania jednostkowe Rb-27S na dzień 31 grudnia 2022 roku				Data sporządzenia sprawozdania
Jednostka organizacyjna	Dochody wykonane	Należności pozostałe do zapłaty	Zaległości	
Urząd i organ	41 237 940,24	1 036 673,29	912 350,20	20.02.2023 kor
Urząd Gminy w Mokrsku	5 736 076,34	702 083,33	327 501,56	brak
Zespół Szkoły i Przedszkola w Krzyworzece	46 044,80	0,00	0,00	17.02.2023
Zespół Szkoły i Przedszkola w Mokrsko	159 265,50	0,00	0,00	20.02.2023
Zespół Szkoły i Przedszkola w Ożarowie	27 242,30	0,00	0,00	20.02.2023
Zespół Szkoły i Przedszkola w Komornikach	40 087,42	0,00	0,00	17.02.2023
GOPS w Mokrsku	14 047,75	997,00	0,00	2.02.2023

Środowiskowy Dom Samopomocy w Mokrsku	110,00	0,00	0,00	31.01.2023
Razem bez Rb-27S UG	41 524 738,01	1 037 670,29	912 350,20	
Sprawozdanie zbiorcze Rb-27S	41 524 738,01	1 037 670,29	916 704,09	

Sprawozdanie jednostkowe Urzędu Gminy jako urzędu i budżetu opiewało na kwotę 41.237.940,24 zł.

Sprawozdania jednostkowe Rb-27S i Rb-28S Urzędu Gminy nie zawsze zawierały daty sporządzenia i przedłożenia zarządowi jst, a niektóre zostały złożone po dniu 10 od zakończenia okresu sprawozdawczego, co stanowi naruszenie terminu określonego w załączniku nr 41 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 roku poz. 144 ze zm.). Zwraca się uwagę, że w ww. załączniku do rozporządzenia określono termin przekazania sprawozdania, zatem na każdym sprawozdaniu powinna zostać umieszczona informacja o dacie wpływu przedmiotowego dokumentu.

Ewidencja Urzędu Gminy

Na dzień 31 grudnia 2022 roku konto 222 – rozliczenie dochodów budżetowych wykazywało salda Wn i Ma w kwocie 0,00 zł, również konto 223 – rozliczenie wydatków budżetowych wykazywało saldo Ma w kwocie 645.595,49 zł.

Konto 223

Obroty strony Ma konta 223 za 2022 rok w ewidencji Urzędu Gminy w Mokrsku wyniosły 24.432.646,92 zł. Konto to wykazywało na dzień 31 grudnia 2022 roku saldo strony Ma w kwocie 645.595,49 zł. Wydatki wykonane wg sprawozdania jednostkowego Rb-28S Urzędu Gminy za 2022 rok wyniosły 24.178.779,45 zł. Różnica pomiędzy obrotami po stronie Ma konta 223 pomniejszonymi o saldo strony Ma tego konta a wydatkami wynikającymi ze sprawozdania jednostkowego Rb-28S urzędu gminy wynosiła 391.728,02 zł (24.432.646,92 zł – 645.595,49 zł – 24.178.779,45 zł) i dotyczyła:

- kwoty 391.839,52 zł stanowiącej wydatki zrealizowane na zakup paliw stałych (węgla) w grudniu 2022 roku, które nie zostały zaksięgowane z zastosowaniem konta 223, gdyż wydatki i dochody z tytułu sprzedaży paliwa stałego na rzecz mieszkańców realizowane były na podstawie wspólnego rachunku bankowego wyodrębnionego dla tego typu operacji (o czym szerzej poniżej w części dotyczącej konta 222). Kontrolujące wskazują, że wszelkie wydatki realizowane przez Urząd powinny być finansowane z budżetu poprzez przekazanie z rachunku budżetu środków na wydatki na rachunek wydatków Urzędu;

pomniejszone o kwoty:

- 0,50 zł dotyczącej korekty przeksięgowania wydatków zrealizowanych w 2021 roku, które zostały zawyżone o 0,50 zł,
- 111 zł kwota, która została błędnie przekazana z rachunku dodatku węglowego na rachunek Zespołu Szkół i Przedszkola w Mokrsku w dniu 30 grudnia 2022 roku, a dotyczyło to wpłaty rodzica za wyżywienie dziecka w szkole, które zostało wpłacone na rachunek dochodów urzędu, zamiast na rachunek Zespołu Szkoły i Przedszkola w Mokrsku.

Natomiast na saldo konta 223 złożyły się kwoty:

- 60.198,96 zł niewykorzystane środki na wydatki wynikające z salda rachunku dla środków otrzymanych w ramach RPO WŁ z tytułu dofinansowania projektu „Budowa systemu oczyszczania ścieków w Gminie Mokrsko – etap III” (Wb nr 13/2022 z dnia 20 grudnia 2022 roku);

- 39.306,79 zł niewykorzystane środki na wydatki wynikające z salda rachunku BGK stanowiące wkład własny do projektu pn. „Modernizacja systemu wodno-kanalizacyjnego w Gminie Mokrsko” (Wb nr 17/2022 z dnia 31 grudnia 2022 roku),
- 27.779,38 zł niewykorzystane środki na wydatki wynikające z salda rachunku dla środków otrzymanych w z tytułu dofinansowania projektu „Cyfrowa Gmina” (Wb nr 7/2022 z dnia 21 grudnia 2022 roku);
- 348.890,69 zł niewykorzystane środki na wydatki wynikające z salda rachunku Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych (Wb nr 10/2022 z dnia 31 grudnia 2022 roku). Należy podkreślić, że środki RFIL pochodzą z Funduszu COVID-19 i są dochodami budżetu jako inne środki określone w odrębnych przepisach. Kontrolujące wskazują, że powyższy rachunek powinien zostać ujęty jako rachunek budżetu w ewidencji budżetu (organu), a środki przekazane z budżetu do Urzędu na wydatki na koniec roku powinny zostać zwrócone na rachunek budżetu jako zwrot niewykorzystanych środków (o czym szerzej we wcześniejszej części protokołu dotyczącej bilansu z wykonania budżetu). Ewidencja takiego zwrotu powinna spowodować, że konto 223 nie będzie mieć salda;
- 3,21 zł niewykorzystane środki na wydatki wynikające z salda rachunku bankowego „Fundusz pomocy Ukrainie” (Wb nr 52 z dnia 30 grudnia 2022 roku). Środki ww. Funduszu pochodzą ze specjalnego Funduszu powołanego w tym celu a przepisy na podstawie których on działała są analogiczne do przepisów Funduszu COVID-19;
- 37.491,11 zł niewykorzystane środki na wydatki wynikające z salda rachunku bankowego wyodrębnionego dla dodatku dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła (Wb nr 47/2022 z dnia 31 grudnia 2022 roku), środki te pochodzą z Funduszu COVID-19;
- 131.925,35 zł niewykorzystane środki na wydatki stanowiące saldo rachunku bankowego wyodrębnionego dla dodatku dla niektórych podmiotów niebędących gospodarstwami domowymi z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła (Wb nr 14/2022 z dnia 27 grudnia 2022 roku, środki te pochodzą z Funduszu COVID-19.

Uwagi dotyczące ewidencji poszczególnych środków pieniężnych znajdują się we wcześniejszej części protokołu dotyczącej bilansu z wykonania budżetu.

Kontrolujące wskazują, że wyodrębnione rachunki bankowe dotyczące „Funduszu pomocy Ukrainie”, „Funduszu COVID-19” (w tym tzw. dodatku węglowego oraz dodatku do innych źródeł ciepła, Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych) powinny być przypisane do ewidencji budżetu (organu), a środki pieniężne na nich się znajdujące powinny podlegać ewidencji w organie (a nie równocześnie w ewidencji Urzędu Gminy), a co za tym idzie wynikające z nich salda na ostatni dzień roku obrotowego (budżetowego) powinny zostać wykazane w bilansie z wykonania budżetu bez wykazywania ich w bilansie jednostki budżetowej.

Konto 222

Obroty konta 222 za 2022 rok w ewidencji Urzędu Gminy wyniosły 5.980.425,52 zł, natomiast dochody wykonane wg sprawozdania jednostkowego Rb-27S Urzędu Gminy za 2022 rok wyniosły 5.736.076,34 zł. Różnica w kwocie 244.349,18 zł (248.737,40 zł - 4.093,62 zł + 294,60 zł) dotyczyła:

- **Udziału w podatku dochodowym od osób prawnych oraz podatków pobieranych przez urzędy skarbowe na rzecz gminy w łącznej kwocie 248.737,40 zł, które zostały zaewidencjonowane na koncie 222 poprzez następujące zapisy Wn 222 Ma 221-1 oraz Wn 800-1-1 Ma 222, co spowodowało wyższe obroty na koncie 222.**

W wyniku kontroli ustalono również, że ewidencja dochodów nieprzypisanych w planach finansowych innych jednostek dotyczących udziałów w podatku dochodowym od osób prawnych oraz podatków pobieranych przez urzędy skarbowe na rzecz jst odbywała się w ewidencji Urzędu Gminy w Mokrsku poprzez zapisy Wn 221-3 Ma 720 oraz Wn 222 Ma 221-3, a następnie na koniec roku dokonywano przeniesienia dochodów nieprzypisanych na fundusz zapisem Wn 222 Ma 800-1-1 oraz w roku następnym następowało przeksięgowanie wyniku finansowego na fundusz zapisem Wn 860 Ma 800-1-1.

Należy wskazać, że dochody przekazywane przez urzędy skarbowe tj. dochody z podatków pobieranych na rzecz gminy oraz udziały w dochodach z podatku dochodowego od osób prawnych są dochodami, które wpływają bezpośrednio na rachunek budżetu a w ewidencji urzędu gminy są ujmowane memoriałowo jako dochody nie przypisane w planach finansowych innych jednostek.

Kontrolujące ustaliły, że sposób ujęcia w księgach Urzędu Gminy ww. dochodów jako nieprzypisanych w planach finansowych innych jednostek jest niezgodny z systematyką określoną w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z § 9 ww. rozporządzenia do przychodów urzędu jednostki samorządu terytorialnego zalicza się dochody budżetu jednostki samorządu terytorialnego nieujęte w planach finansowych innych samorządowych jednostek budżetowych.

Należy wskazać, że do dochodów budżetu nieujętych w planach finansowych innych niż urząd samorządowych jednostek budżetowych zaliczane są przede wszystkim dotacje, subwencje, środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz ze źródeł zagranicznych. Zgodnie z opisem do konta 901 zamieszczonym w załączniku nr 2 ww. rozporządzenia na stronie Ma konta 901 ujmują się dochody budżetu:

- na podstawie sprawozdań budżetowych jednostek budżetowych, w korespondencji z kontem 222;
- na podstawie sprawozdań innych organów w zakresie dochodów budżetów jednostek samorządu terytorialnego, w korespondencji z kontem 224;
- z tytułu rozrachunków z innymi budżetami za dany rok budżetowy, w korespondencji z kontem 224;
- z innych tytułów, w szczególności subwencje i dotacje;
- pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi;
- pochodzące z budżetu Unii Europejskiej.

Zatem wpływ tych dochodów następuje bezpośrednio na rachunek budżetu bez udziału jednostek organizacyjnych, a co za tym idzie, nie są one ujmowane w planach finansowych tychże jednostek.

Zgodnie z przyjętymi zasadami ewidencjonowania przychodów, o których mowa w § 9 rozporządzenia, powinny być one ujmowane po stronie Wn na koncie 800 – fundusz jednostki w korespondencji z kontem 720 - przychody z tytułu dochodów budżetowych (strona Ma). Opis do konta 720 wskazuje, że służy ono do ewidencji przychodów z tytułu dochodów budżetowych związanych bezpośrednio z podstawową działalnością jednostki, w szczególności dochodów, do których zalicza się podatki, składki, opłaty, inne dochody

budżetu państwa, jednostek samorządu terytorialnego oraz innych jednostek, należne na podstawie odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych. Saldo konta 720 na koniec roku podlega przeksięgowaniu na konto 860 – wynik finansowy, a następnie saldo konta 860 po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego zostaje przeniesione na konto 800, co oznacza, że taki sposób ewidencji dochodów wpływających bezpośrednio na rachunek, a nieujętych w planach finansowych innych jednostek organizacyjnych pozostaje neutralny dla ewidencji księgowej, gdyż po dokonaniu wszystkich księgowania nie zmienia stanu funduszu jednostki. Ponadto pominięcie w przedstawionym schemacie ewidencji, księgowania ww. przychodów przy użyciu kont 130 i 221 jest zasadne, z uwagi na fakt, że eliminuje on problem zawyżonych należności i dochodów ujmowanych w sprawozdaniu jednostkowym Urzędu z wykonania planu dochodów. Natomiast nigdzie nie pojawia się konto 222 – rozliczenie odchodów budżetowych, ponieważ służy ono do rozliczeń z jednostkami organizacyjnymi, a dochody przekazywane na rzecz jst przez urzędu skarbowe takim rodzajem dochodów nie są, a co za tym idzie konto 222 nie może być uwzględniane przy ewidencji dochodów nieprzypisanych w planach finansowych innych jednostek, gdyż zaburzałoby to rozliczenia z jednostkami organizacyjnymi w związku z realizowanymi przez nie dochodami.

Kontrolujące ustaliły, że przychody z tytułu dochodów nieprzypisanych w planach finansowych innych jednostek np. z dotacji czy subwencji itp. ewidencjonowane były wg przedstawionego schematu (PK nr 142 z dnia 31 grudnia 2022 roku).

Kontrolujące stwierdziły również, że kwota (5.731.688,12 zł), która została przeksięgowana z konta 222 (Ma) na konto 800 (Wn) stanowiąca dochody zrealizowane przez urząd gminy nie odpowiadała kwocie dochodów (5.736.076,34 zł), która wynikała ze sprawozdania jednostkowego Urzędu Gminy w Mokrsku. Różnica wynosiła 4.388,22 zł i dotyczyła:

- środków pieniężnych w drodze, które zostały wpłacone w ostatnim dniu roboczym w kasie przy pomocy kart płatniczych w kwocie 4.093,62 zł (konto 141 – środki pieniężne w drodze wykazywało saldo strony Wn w ww. kwocie na dzień 31 grudnia 2022 roku), zostały one ujęte w sprawozdaniu jako dochody wykonane dochody i powinny stanowić faktyczne saldo strony Ma na koncie 222, gdyż wpływ na rachunek bankowy dochodów urzędu nastąpił w dniu 3 stycznia 2023 roku, natomiast nie zostały one uwzględnione w poleceniu księgowania nr 142 z dnia 31 grudnia 2022 roku, którym przeksięgowano dochody zrealizowane przez Urząd Gminy Mokrsko na podstawie sprawozdania jednostkowego Rb-27S. **Powyższa nieprawidłowość spowodowała przede wszystkim, że konto 222 nie wykazywało salda strony Wn w zakresie nieprzekazanych do budżetu dochodów uwzględnionych w sprawozdaniu jednostkowym Rb-27S;**
- wpłata z 2021 roku w wysokości 294,60 zł stanowiąca saldo konta 240-1-1 o nieustalonym charakterze, przekazana wraz z innymi dochodami prawdopodobnie w grudniu 2021 roku na rachunek budżetu, natomiast kontrolującym nie udało się ustalić, czy powyższa kwota została uwzględniona w sprawozdaniu Rb-27S jednak różnica pomiędzy obrotami konta 222 a sprawozdaniem Rb-27S na to wskazuje (zatem prawdopodobnie stanowić powinna saldo strony Wn konta 222). Powyższa rozbieżność wymaga na pewno analizy i dokumentacji źródłowej i wyjaśnienia oraz doprowadzenia do właściwego rozliczenia salda konta 240-1-1, na którym nadal figuruje ww. kwota.

Kontrolujące zwracają uwagę, że zgodnie z opisem do konta 222 – rozliczenie dochodów budżetowych zawartym w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych

oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, konto 222 służy do ewidencji rozliczenia zrealizowanych przez jednostkę dochodów budżetowych. Na stronie Wn konta 222 ujmuje się dochody budżetowe przelane do budżetu, w korespondencji z kontem 130. Na stronie Ma konta 222 ujmuje się w ciągu roku budżetowego okresowe lub roczne przebiegowania zrealizowanych dochodów budżetowych na konto 800, na podstawie sprawozdań budżetowych. Konto 222 może wykazywać saldo Ma, które oznacza stan dochodów budżetowych zrealizowanych, lecz nieprzelanych do budżetu. Saldo konta 222 ulega likwidacji poprzez księgowanie przelewu do budżetu dochodów budżetowych pobranych, lecz nieprzelanych do końca roku, w korespondencji z kontem 130.

Należy wskazać, że na koncie 222 prowadzonym w jednostce budżetowej dokonuje się przebiegowania zrealizowanych dochodów w kwocie wynikającej ze sprawozdania Rb-27S, co wprost wynika z opisu do tego konta w przytoczonym wyżej załączniku nr 2 do rozporządzenia. Jednostka nie ma zatem dowolności w ustalaniu kwoty jaka zostanie przebiegowana na konto 800. Jeżeli kwota wynikająca ze sprawozdania Rb-27S będzie się różniła od kwoty dochodów przekazanej na rachunek budżetu, to pozostanie saldo na koncie 222, które powinno ulec likwidacji poprzez przelew brakujących dochodów na rachunek budżetu, po ich wpływie na rachunek bankowy jednostki. Taka sytuacja dotyczy między innymi dochodów, które są wpłacane przy użyciu kart płatniczych itp., wtedy przekazanie wpłaconej kwoty przez operatora terminalu płatniczego następuje z pewnym opóźnieniem, co ma szczególne znaczenie na koniec okresu sprawozdawczego. W takim przypadku wpłacone środki ewidencjonowane są przy pomocy konta 141 – środki pieniężne w drodze i stanowią ono saldo strony Wn konta 141 odzwierciedlając środki, które do końca okresu nie wpłynęły na rachunek bankowy jednostki budżetowej, jednocześnie te same środki stanowiąc będą saldo konta 222, gdyż dochody zostały zrealizowane i przebiegowane na podstawie sprawozdania, a nie zostały przekazane na rachunek budżetu.

Podczas analizy zapisów konta 222 – rozliczenie dochodów budżetowych kontrolujące ustaliły, że pod datą 31 grudnia 2022 roku ujęto operację dotyczącą „przebiegowania sprzedaży węgla” poprzez zapis Wn 222 Ma 221-1 w kwocie 507.317,07 zł stanowiącą wpływy netto (bez podatku VAT) uzyskane ze sprzedaży węgla w miesiącu grudniu 2022 roku. Dochody ze sprzedaży węgla zostały przebiegowane w ogólnej kwocie, tj. 5.731.688,12 zł jako dochody zrealizowane wynikające ze sprawozdania Rb-27S zapisem Wn 800 Ma 222.

Kontrolującym przedłożono wyciągi bankowe z miesiąca grudnia 2022 roku, z których wynikało, że w kontrolowanej jednostce (Urząd Gminy Mokrsko) wyodrębniono rachunek bankowy, na którym gromadzono dochody z preferencyjnej sprzedaży węgla oraz jednocześnie z tego rachunku pokrywano wydatki związane z zakupem węgla w celu preferencyjnej sprzedaży gospodarstwom domowym na terenie gminy Mokrsko. W wyniku kontroli wyciągów nr 8/2022, 13/2022, 15/2022, 16/2023 ustalono, że gromadzone dochody z tytułu opłaty za preferencyjną sprzedaż węgla nie podlegały odprowadzeniu na rachunek budżetu Gminy Mokrsko. Ponadto z budżetu Gminy Mokrsko nie przekazywano środków na wydatki na wyodrębniony rachunek dotyczący preferencyjnej sprzedaży węgla. Z ww. rachunku bezpośrednio z zebranych dochodów (z opłaty wnoszonej z celu preferencyjnego zakupu węgla przez mieszkańców) pokrywano wydatki ponoszone na preferencyjny zakup węgla i inne wydatki z nim związane (szkolenia czy wynagrodzenia dla pracowników zajmujących się obsługą programu).

Saldo rachunku bankowego służącego do gromadzenia dochodów ze sprzedaży węgla oraz wydatków na jego zakup na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosiło

232.160,48 zł (Wb 16/2022 z dnia 30 grudnia 2022 roku). W wyniku kontroli ustalono, że do dnia 31 grudnia 2022 roku zrealizowano dochody z tytułu preferencyjnej sprzedaży węgla w kwocie brutto 624.000 zł (507.317,07 zł netto) oraz wydatki w łącznej kwocie 391.839,52 zł, w tym: [1] w dniu 19 grudnia 2022 roku w kwocie 300 zł brutto (szkolenie) – Wb 8/2022, [2] w dniu 27 grudnia 2022 roku w kwocie 44.980,14 zł (zakup węgla, wynagrodzenia pracowników, składki ZUS i podatek dochodowy) – Wb 13/2022, [3] w dniu 29 grudnia 2022 roku w kwocie 269.819,50 zł (zakup węgla) – Wb 15/2022, [4] w dniu 30 grudnia 2022 roku w kwocie 76.739,86 zł (zakup węgla) – Wb 16/2022. Dochody w kwocie 624.000 zł brutto nie zostały odprowadzone na rachunek budżety Gminy Mokrsko do końca 2022 roku, a w związku z faktem, że nie dokonywano zasileń ww. rachunku bankowego w środki, które mogłyby być przeznaczone na wydatki, wydatki były pokrywane ze zgromadzonych na nim dochodów.

Należy stwierdzić, że powyższe działanie stanowiło naruszenie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 roku poz. 1270 ze zm.), gdyż zgodnie z jego treścią jednostkami budżetowymi są jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych nieposiadające osobowości prawnej, które pokrywają swoje wydatki bezpośrednio z budżetu, a pobrane dochody odprowadzają na rachunek odpowiednio dochodów budżetu państwa albo budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Ewidencja zakupu

Faktury z tytułu preferencyjnego zakupu węgla przez Gminę w celu odsprzedaży mieszkańcom ewidencjonowane były Wn 401-2 – koszty zużycia materiałów i energii Ma 201-1-2 natomiast zapłata za fakturę Wn 201-1-2 Ma 130-2-34-2.

W wyniku kontroli ustalono, że w ewidencji księgowej zakupu węgla pominięte zostało konto 330 – towary. Stosownie do opisu konta 330 – towary zawartego w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, **konto 330 jest przeznaczone do ewidencji zapasów towarów.** Ewidencją na tym koncie obejmuje się towary znajdujące się zarówno we własnych magazynach, punktach sprzedaży, punktach przerobu, jak również w magazynach obcych i przerobie obcym. Na stronie Wn konta 330 ujmuje się zwiększenie ilości i wartości stanu zapasów towarów, a na stronie Ma - jego zmniejszenia. Konto 330 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan zapasów towarów w cenach zakupu, nabycia lub w stałych cenach ewidencyjnych.

Kontrolujące wskazują, że zakupiony w celu preferencyjnej sprzedaży mieszkańcom węgiel stanowił towar, który powinien podlegać ewidencji na koncie 330 – towary. Nie stanowił on natomiast kosztów zużycia materiałów i energii, gdyż nie został przeznaczony na potrzeby własne jednostki (Gminy Mokrsko), zatem nie powinien zostać zaewidencjonowany na koncie 401.

Ewidencja sprzedaży

Ewidencja dochodów z tytułu wnoszonej przez mieszkańców opłaty z tytułu preferencyjnej sprzedaży węgla odbywała się poprzez zapis Wn 130-2-34-1 Ma 730 – sprzedaż towarów i wartość ich zakupu.

Kontrolujące wskazują, że w ewidencji księgowej sprzedaży węgla pominięta została operacja dotycząca wartości sprzedanych towarów w cenie zakupu

(nabycia), co jest konsekwencją nieuwzględniania ewidencji towarów na koncie 330 – towary, jak też wskazuje na naruszenie zasad ewidencji na koncie 730 określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z opisem do tego konta służy ono do ewidencji sprzedaży towarów i wartości ich zakupu.

Na stronie Wn ujmuje się wartość sprzedanych towarów w cenie zakupu (nabycia), w korespondencji z kontami 330 i 340; za cenę zakupu (nabycia) uważa się również cenę ewidencyjną skorygowaną o odchylenia od tej ceny.

Na stronie Ma konta 730 ujmuje się przychody ze sprzedaży towarów, w korespondencji z kontami przede wszystkim zespołu 1 i 2 oraz zespołu 0 i 8 bądź 4 i 5. W końcu roku obrotowego przenosi się:

- 1) przychody ze sprzedaży towarów na stronę Ma konta 860 (Wn konto 730);
- 2) wartość sprzedanych towarów w cenie zakupu na stronę Wn konta 860 (Ma konto 730).

Na koniec roku konto 730 nie wykazuje salda.

Należy wskazać również, że pod datą 31 grudnia 2022 roku poleceniem księgowania nr 138 dokonano następujących księgowania dotyczących preferencyjnej sprzedaży węgla:

- **Wn 222 Ma 221 w kwocie 507.317,07 zł odpowiadającej wartości sprzedaży węgla dokonanej w grudniu 2022 roku.** Należy zauważyć, że dochody te w zakresie ewidencji zostały potraktowane analogicznie jak przychody z tytułu dochodów nieprzypisanych w planach finansowych innych jednostek realizowane przez urzędy skarbowe na rzecz jst, ponadto na podstawie polecenia księgowania nr 142 z dnia 31 grudnia 2022 roku powyższa kwota została przeksięgowana na konto funduszu jednostki poprzez zapis Wn 800-1-1 Ma 222.

Podkreślenia wymaga fakt, że korespondencja kont 222 i 221 nie znajduje uzasadnienia opisie tych kont zawartym w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Mimo że, oba konta są kontami rozrachunkowymi pełnią one inne funkcje, gdyż konto 222 służy do ewidencji rozliczeń jednostki budżetowej z budżetem (organem) z tytułu zrealizowanych przez tę jednostkę dochodów, natomiast konto 221 służy do ewidencji należności z tytułu dochodów budżetowych. Zatem korespondencja tych kont zaburza ewidencję różnych rodzajowo rozrachunków poprzez mieszanie rozliczeń urzędu z budżetem (organem) oraz urzędu z dłużnikami (kontrahentami i podatnikami). Ponadto powoduje, że zachwiane zostają rozliczenia pieniężne pomiędzy ww. podmiotami, na co kontrolujące zwracały już kilkakrotnie uwagę w tym protokole.

Zgodnie z opisem do konta 221 na stronie Wn konta 221 ujmuje się ustalone należności z tytułu dochodów budżetowych i zwroty nadpłat. Na stronie Ma konta 221 ujmuje się wpłaty należności z tytułu dochodów budżetowych oraz odpisy (zmniejszenia) należności. Na koncie 221 ujmuje się również należności z tytułu podatków pobieranych przez właściwe organy. Zapisy z tego tytułu mogą być dokonywane na koniec okresów sprawozdawczych na podstawie sprawozdań z ewidencji podatkowej (zaległości i nadpłaty). Ewidencja szczegółowa do konta 221 powinna być prowadzona według

dłużników i podziałek klasyfikacji budżetowej oraz budżetów, których należności dotyczą. Ewidencja szczegółowa według podziałek klasyfikacji budżetowej może być też stosowana alternatywnie na kontach korespondujących z kontem należności z tytułu dochodów budżetowych. Konto 221 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności z tytułu dochodów budżetowych, a saldo Ma - stan zobowiązań jednostki budżetowej z tytułu nadpłat w tych dochodach.

Natomiast opis konta 222 wskazuje że służy ono do ewidencji rozliczenia zrealizowanych przez jednostkę dochodów budżetowych. Na stronie Wn konta 222 ujmuje się dochody budżetowe przelane do budżetu, w korespondencji z kontem 130. Na stronie Ma konta 222 ujmuje się w ciągu roku budżetowego okresowe lub roczne przeksięgowania zrealizowanych dochodów budżetowych na konto 800, na podstawie sprawozdań budżetowych. Konto 222 może wykazywać saldo Ma, które oznacza stan dochodów budżetowych zrealizowanych, lecz nieprzelanych do budżetu. Saldo konta 222 ulega likwidacji poprzez księgowanie przelewu do budżetu dochodów budżetowych pobranych, lecz nieprzelanych do końca roku, w korespondencji z kontem 130.

- Wn 730 Ma 860 - przeniesienie na wynik salda konta 730 w zakresie przychodów ze sprzedaży węgla.

Ewidencja preferencyjnego zakupu i sprzedaży węgla w budżecie Gminy Mokrsko

Kwota dochodów uzyskanych ze sprzedaży węgla została zaewidencjonowana poprzez zapisy:

- Wn 222-8 Ma 901 kwota 507.317,07 zł na podstawie PK nr 174 z dnia 30 grudnia 2022 roku dochody zgodnie ze sprawozdaniem Rb-27S;
- **Wn 133-12 Ma 222-7 kwota 507.317,07 zł na podstawie PK nr 193 z dnia 30 grudnia 2022 roku. Kontrolujące wskazują, że powyższa kwota dochodów z opłaty za preferencyjną sprzedaż węgla na rzecz mieszkańców nie wpłynęła na rachunek budżetu i pozostawała na wyodrębnionym rachunku przypisanym do ewidencji Urzędu, co szczegółowo zostało opisane powyżej. Powyższy zapis miał charakter memoriałowy, co jest niedopuszczalne, gdyż zgodnie z opisem do konta 133 zawartym w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, zapisy na koncie 133 są dokonywane na podstawie dokumentów bankowych, w związku z czym musi zachodzić zgodność zapisów między jednostką a bankiem. (...) Saldo Wn konta 133 oznacza stan środków pieniężnych na rachunku budżetu. Podstawą do ewidencji na koncie 133 jest wyciąg bankowy a nie polecenie księgowania.**

Kwota wydatków dokonanych z tytułu zakupu węgla przeznaczonego do preferencyjnej sprzedaży na rzecz mieszkańców została zaewidencjonowana następująco:

- Wn 902 Ma 223-23 kwota 391.839,52 zł na podstawie PK nr 175 z dnia 30 grudnia 2022 roku wydatki zrealizowane zgodnie ze sprawozdaniem Rb-28S;
- **Wn 223-23 Ma 133-12 kwota 391.839,52 zł na podstawie PK nr 193 z dnia 30 grudnia 2022 roku. Kontrolujące wskazują, że powyższa kwota wydatków z tytułu preferencyjnego zakupu węgla na rzecz mieszkańców nie została przekazana z rachunku budżetu na rachunek jednostki**

realizującej wydatki (Urząd Gminy). Wydatki realizowano bezpośrednio z wyodrębnionego rachunku przypisanego do ewidencji Urzędu, co szczegółowo zostało opisane powyżej. Zapis miał charakter memoriałowy, co jest niedopuszczalne zgodnie z opisem do konta 133, jak wskazano powyżej.

Akta kontroli nr 3 strony nr 41-76 Kserokopie: wyciągów nr 8/2022, 13/2022, 15/2022, 16/2022 dotyczących rachunku bankowego preferencyjnej sprzedaży węgla, faktur zapłaconych z ww. rachunku w grudniu oraz wynagrodzeń opłaconych z tego rachunku.

KONTO 080

Na dzień 31 grudnia 2022 roku konto 080 – środki trwałe w budowie (inwestycje) wykazywało saldo Wn w kwocie 9.448.561,41 zł, na które składały się poniesione koszty dotyczące środków trwałych w budowie w ramach prowadzonych inwestycji, a także poniesione koszty ulepszenia środka trwałego (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja, modernizacja). Saldo obejmowało 32 zadania. Ewidencja analityczna na koncie 080 prowadzona była z wykorzystaniem 2 stopniowej analityki i pozwalała na ustalenie nakładów poniesionych na poszczególne zadania.

W bilansie jednostkowym Urzędu Gminy w Mokrsku za 2022 rok w rubryce aktywów – A.II.2 – środki trwałe w budowie (inwestycje) wykazano kwotę zgodną z saldem strony Wn konta 080, tj. 9.448.561,41 zł.

Przedłożono kontrolującym zestawienie „Weryfikacji salda konta 080” sporządzone wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku, z którego wynikało, że większość niezakończonych zadań zostało ujętych do dalszej realizacji w budżecie na 2023 roku lub WPF na lata następne. 13 zadań pozostawało nie ujętych w budżecie lub WPF, w tym dla 6 określono, że ich realizacja będzie kontynuowana (zakończona) do 2025 roku, dla 4 określono że zakończenie inwestycji nastąpiło w 2023 roku, a dla 2 zadań określono, że nie będą one kontynuowane. W jednym przypadku inwestycja nie będzie kontynuowana z uwagi na przyjęcie alternatywnego mniej kosztowego rozwiązania, w jednym przypadku nie będzie kontynuowane z uwagi na fakt, że koszty odrolnienia gruntu przekraczają koszty inwestycji. Inwestycje te zostaną odpisane z konta 080 po dokonaniu ostatecznych uzgodnień między referatami.

Weryfikacja salda konta 080 sporządzona na dzień 31 grudnia 2022 roku przez Inspektora ds. księgowości budżetowej oraz Kierownika Referatu Zamówień, Funduszy, Inwestycji, Drogownictwa i Spraw Społecznych stanowi załącznik nr 5 do protokołu kontroli.

VI. GOSPODARKA KASOWA

ZABEZPIECZENIE WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH I DRUKÓW ŚCISŁEGO ZARACHOWANIA. KONTROLA KASY. INSTRUKCJA KASOWA

Zarządzeniem nr 60/19 Wójta Gminy Mokrsko z dnia 21 sierpnia 2019 roku wprowadzono instrukcję kasową w Urzędzie Gminy Mokrsko.

W instrukcji kasowej określono, że do ewidencji szczegółowej wszystkich dowodów kasowych służy program KASA dostarczony przez firmę CENTUR. Raport kasowy jest sporządzany automatycznie przez program kasowy w porządku chronologicznym. Instrukcja wprowadzała również obsługę transakcji opłacanych instrumentami płatniczymi z wykorzystaniem terminala POS. Dla obsługi transakcji bezgotówkowych w systemie KASA służą odrębne dokumenty kasowe: a) raport transakcji bezgotówkowych,

przy czym raporty te nie podlegają zasadzie ciągłości sald, przez co należy rozumieć, że saldo otwarcia w nowym dziennym raporcie jest zawsze zerowe, b) dowody „TB” – potwierdzenia transakcji bezgotówkowych, które są sporządzone na zasadach określonych dla dowodów KP.

Obowiązki kasjera w kontrolowanej jednostce pełni – referent w Referacie Finansowym Urzędu Gminy Marzena Idasiak - zgodnie z zakresem obowiązków i odpowiedzialności z dnia 1 czerwca 2021 roku.

W aktach osobowych ww. pracownika brak było informacji z Krajowego Rejestru Karnego, że ww. osoba nie figuruje w rejestrze karnym.

Należy wskazać, że jednym z warunków zatrudnienia pracownika samorządowego na podstawie umowy o pracę na stanowisku urzędniczym jest brak skazania prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe, co wynika z treści art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 poz. 530).

Natomiast pracodawcy przysługuje prawo do uzyskania informacji z Krajowego Rejestru Karnego o osobach, których dane zostały zgromadzone w rejestrze, w zakresie niezbędnym dla zatrudnienia pracownika, co do którego z przepisów ustawy wynika wymóg niekaralności, korzystania z pełni praw publicznych, a także ustalenia uprawnienia do zajmowania określonego stanowiska, wykonywania określonego zawodu lub prowadzenia określonej działalności gospodarczej, o czym stanowi art. 6 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 24 maja 2000 roku o Krajowym Rejestrze Karnym (tekst jednolity Dz. U. z 2023 poz. 1068 ze zm.).

Kontrolującym udostępniono dokumentację z naboru na wolne stanowisko urzędnicze, w której to dokumentacji znajdowało się oświadczenie o niekaralności złożone przez kandydata.

Kontrolujące wskazują, że zgodnie z § 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 grudnia 2018 roku w sprawie dokumentacji pracowniczej (Dz. U. 2018 poz. 2396) oświadczenia lub dokumenty dotyczące danych osobowych, zgromadzone w związku z ubieganiem się o zatrudnienie, a także skierowania na badania lekarskie i orzeczenia lekarskie dotyczące wstępnych, okresowych i kontrolnych badań lekarskich (art. 229 § 1 pkt 1, § 11 i 12 Kodeksu pracy) gromadzone są w części A akt osobowych pracownika.

Kontrolujące stwierdziły, że w aktach osobowych pracownika nie znajdowało się oświadczenie pracownika o przyjęciu odpowiedzialności materialnej za powierzone mu pieniądze, w sytuacji gdy z zakresu jego obowiązków wynikało prowadzenie kasy oraz odpowiedzialność za odpowiednie przechowywanie i zabezpieczenie dokumentów kasowych, gotówki oraz czeków. Zaniedbanie pracodawcy w zakresie złożenia przez pracownika takiego oświadczenia (deklaracji) może skutkować brakiem pełnej odpowiedzialności tego pracownika za szkody powstałe w mieniu Urzędu.

W trakcie kontroli przedłożono kontrolującym oświadczenie pracownika o przyjęciu odpowiedzialności materialnej za powierzone mu pieniądze podpisane z datą 8 września 2023 roku.

Kontrolujący ustalili, że poprzez kasę Urzędu Gminy dokonywane są obecnie jedynie wpłaty bezgotówkowe dochodów podatkowych i innych przy użyciu terminala POS.

W Urzędzie Gminy Mokrsko nie ma ustalonego pogotowia kasowego.

Okresowa kontrola (inventaryzacja) kasy przeprowadzana była na koniec każdego roku kalendarzowego.

DOKUMENTOWANIE OPERACJI KASOWYCH

Kontrolujące odstąpiły od kontroli dokumentacji operacji kasowych z uwagi na fakt, że sporządzane są jedynie raporty kasowe z transakcji bezgotówkowych. Zaliczki nie były udzielane.

VII. WYKONYWANIE BUDŻETU JEDNOSTKI. ZAGADNIENIA OGÓLNE

INFORMACJE OGÓLNE – 2022 ROK.

Dochody i przychody budżetu

Wyszczególnienie	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
DOCHODY OGÓLEM	43 449 875,02	41 524 738,01
Dochody bieżące	35 300 191,11	34 379 549,33
Dochody majątkowe	8 149 683,91	7 145 188,68
Dotacje	8 621 024,00	8 022 850,00
z tego:		
- z budżetu Wojewody	7 090 001,00	7 036 764,00
- z funduszy celowych	197 342,00	178 926,00
Środki zagraniczne	1 333 681,00	807 170,00
PRZYCHODY, z tego:	2 199 933,66	2 728 027,16
Kredyty i pożyczki	299 933,66	0,00
Nadwyżka z lat poprzednich	0,00	0,00
Niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych	750 000,00	1 571 846,79
Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych	1 150 000,00	1 156 180,37

Wydatki i rozchody budżetu.

Wyszczególnienie	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
WYDATKI OGÓLEM	44 437 800,45	41 161 700,25
z tego:		
Wydatki majątkowe	11 385 628,00	10 118 443,54
Wydatki bieżące	33 052 172,45	31 043 256,71
ROZCHODY	1 212 008,23	1 212 008,23

w tym: spłata kredytów i pożyczek	1 212 008,23	1 212 008,23
-----------------------------------	--------------	--------------

5. WIELOLETNIA PROGNOZA FINANSOWA

Uchwałą nr XXXIX/217/22 z dnia 24 stycznia 2022 roku Rada Gminy Mokrsko uchwaliła wieloletnią prognozę finansową Gminy na lata 2022 – 2030.

Zmiany do WPF wprowadzono uchwałami Rady Gminy:

- nr XL/228/22 z dnia 16 marca 2022 roku,
- nr XLI/234/22 z dnia 12 kwietnia 2022 roku,
- nr XLIII/240/22 z dnia 9 maja 2022 roku,
- nr XLVI/251/22 z dnia 14 lipca 2022 roku,
- nr XLVII/256/22 z dnia 28 lipca 2022 roku,
- nr XLIX/260/22 z dnia 20 września 2022 roku,
- nr LI/268/22 z dnia 25 października 2022 roku,
- nr LIII/275/22 z dnia 10 listopada 2022 roku.

Analizie poddano dane zawarte w uchwale nr XXXIX/217/22 Rady Gminy Mokrsko z dnia 24 stycznia 2022 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2022–2030 z uwzględnieniem zmian do WPF, wprowadzonych uchwałą nr LIII/275/22 Rady Gminy Mokrsko z dnia 10 listopada 2022 roku. W szczególności zweryfikowano dane dotyczące kosztów obsługi zadłużenia, poręczeń i gwarancji, przychodów i rozchodów budżetu oraz kwoty długu w 2022 roku i w latach następnych.

Wydatki na obsługę zadłużenia

Wydatki na obsługę zadłużenia w latach	Uchwała nr XXXIX/217/22 z dnia 24.01.2022	Wzrost/ spadek w stosunku do poprzedniego roku (w %)	Wydatki z tytułu poręczeń i gwarancji	Odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu projektu lub otrzymaniu refundacji	Odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu od zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy	Pozostałe odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań
	Kwota w zł					
Wykonanie 2019	374 708,00	-	-	-	-	-
Wykonanie 2020	250 685,18	-	-	-	-	-
Wykonanie 2021 plan III kw.	270 000,00	-	-	-	-	-
Wykonanie 2021 NDS	187 317,04	-	-	-	-	-
WPF 2022	255 000,00	26,54%	-	-	-	-
WPF 2023	240 000,00	-6,25%	-	-	-	-
WPF 2024	230 000,00	-4,35%	-	-	-	-
WPF 2025	215 000,00	-6,98%	-	-	-	-

Wydatki na obsługę zadłużenia w latach	Uchwała nr LIII/275/22 z dnia 10.11.2022	Wzrost/ spadek w stosunku do poprzedniego roku (w %)	Wydatki z tytułu poręczeń i gwarancji	Odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu projektu lub otrzymaniu refundacji	Odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu od zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy	Pozostałe odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań
	Kwota w zł					
Wykonanie 2019	374 708,00	-	-	-	-	-
Wykonanie 2020	250 685,18	-	-	-	-	-
Wykonanie 2021 plan III kw.	270 000,00	-	-	-	-	-
Wykonanie 2021 NDS	187 317,04	-	-	-	-	-

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE MOKRSKO
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Ogrodowa 28d
91-065 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

WPF 2022	615 000,00	69,54%	-	-	-	-
WPF 2023	240 000,00	-156,25%	-	-	-	-
WPF 2024	230 000,00	-4,35%	-	-	-	-
WPF 2025	215 000,00	-6,98%	-	-	-	-

Wg informacji uzyskanych od Skarbnika Gminy Mokrsko, wydatki na obsługę zadłużenia zostały skalkulowane w oparciu o obowiązujące stawki WIBOR, jak również o warunki wynikające z zawartych umów (w przypadku zobowiązań historycznych). Do kalkulacji kosztów obsługi długu przyjęto skorelowany z inflacją poziom stóp procentowych, w związku z powyższym odsetki skalkulowano w oparciu o prognozę własną WIBOR.

Poręczenia i gwarancje

W okresie prognozy Gmina Mokrsko nie planowała wydatków z tytułu poręczeń i gwarancji.

Przychody budżetu

Według pierwotnej WPF, w latach 2022 i 2023 planowano zaciągać kredytów i pożyczek z przeznaczeniem na spłatę przypadających w tym roku zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz pokrycie planowanego deficytu budżetu.

Wg ostatniej zmiany WPF z dnia 10 listopada 2022 roku, planowano deficyt budżetu w kwocie 987.925,43 zł. W związku z powyższym zaplanowano przychody budżetu na poziomie 2.199.933,66 zł, w tym: nadwyżka z lat ubiegłych w wysokości 750.000,00 zł, wolne środki w wysokości 1.150.000,00 zł oraz przychody z tytułu kredytów/pożyczek/emisji papierów wartościowych w wysokości 299.933,66 zł. Planowaną kwotę przychodów przeznaczono na rozchody i pokrycie planowanego deficytu budżetu, który ostatecznie nie wystąpił – osiągnięto nadwyżkę w kwocie 363.037,76 zł.

Rozchody budżetu

Na dzień 31 grudnia 2022 roku Gmina Mokrsko była stroną siedmiu umów kredytowych (spłata do 2029 roku).

Uchwała nr XXXIX/217/22 Rady Gminy Mokrsko z dnia 24 stycznia 2022 roku

Rozchody budżetu			
w latach	spłaty rat kapitałowych (poz. 5)	wyłączenia określone w art. 234 ust. 3 ustawy (poz. 5.1.1.1)	wyłączenia określone w art. 234 ust. 3a ustawy (poz. 5.1.1.2)
WPF 2022	1 312 008,23	240 649,00	0,00
WPF 2023	2 959 118,24	1 598 044,00	0,00
WPF 2024	1 300 296,96	0,00	0,00
WPF 2025	1 400 296,96	0,00	0,00
WPF 2026	2 019 954,00	0,00	0,00
WPF 2027	2 249 857,00	0,00	0,00
WPF 2028	2 478 788,00	0,00	0,00
WPF 2029	1 748 028,16	0,00	0,00
WPF 2030	1 716 528,15	0,00	0,00
Razem	17 184 875,70	1 836 693,00	0,00

Zgodnie z powyższą tabelą Gmina Mokrsko posiada w latach 2022-2023 zobowiązania podlegające określonemu w art. 243 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych wyłączeniu z kwoty rozchodów. Wykazana powyżej kwota wyłączenia – 1.836.693 zł wynika z umowy pożyczki zaciągniętej w 2021 roku w BGK na wyprzedzające finansowanie w ramach PROW na lata 2014-2020 (w kwocie wyłączenia nie uwzględniono kwoty 71.198 zł, której wpływ zaplanowano - zgodnie z zawartą umową pożyczki - w 2022 roku).

Różnica pomiędzy spłatami rat kapitałowych wynikającymi wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych (poz. 10.6 WPF), a spłatami rat kapitałowych kredytów i pożyczek (poz. 5.1 WPF) dotyczyła planowanych do zaciągnięcia zobowiązań z tytułu kredytów/pożyczek w kwocie 299.933,66 zł w 2022 roku i 4.909.515,24 zł w 2023 roku (ostatecznie plan nie został zrealizowany).

VIII. WYKONYWANIE BUDŻETU. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH

DOCHODY Z PODATKÓW I OPŁAT LOKALNYCH - 2021 - 2022

Rachunkowość w zakresie podatków i opłat. Plan kont

Ewidencja podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych dla organów podatkowych jest prowadzona z wykorzystaniem kont syntetycznych planu kont urzędu jako jednostki budżetowej. Zasady klasyfikacji zdarzeń oraz zakres ksiąg pomocniczych do poszczególnych kont księgi głównej wynikały z zarządzenia nr 41/18 Wójta Gminy Mokrsko z dnia 17 lipca 2018 roku w sprawie zakładowego planu kont, którym ustalono plan kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego stanowiący załącznik nr 3 do niniejszego zarządzenia.

Wymiar i księgowość wszystkich podatków od nieruchomości, rolnego i leśnego prowadzone są w systemie komputerowym w programie firmy Usługi Informatyczne INFO - SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek sp. jawna.

Ewidencja syntetyczna i analityczna w kontrolowanej jednostce prowadzona jest techniką komputerową.

Do szczegółowej ewidencji rozrachunków z podatnikami z tytułu zobowiązania pieniężnego prowadzi się konta podatników, na których ewidencjonowane są przez urząd przypisy, odpisy, umorzenia, wpłaty i zwroty oraz zobowiązania bieżące i zaległości.

Ewidencja podatków prowadzona techniką komputerową spełniała wymogi zawarte w § 27 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 roku nr 208, poz. 1375).

W jednostce kontrolowanej prowadzone jest konto 221 – należności z tytułu dochodów budżetowych. Na stronie Wn konta ujmuje się należności z tytułu dochodów budżetowych i zwroty nadpłat; na stronie Ma – wpłaty należności z tytułu dochodów budżetowych oraz odpisy (zmniejszenia należności). Na koncie 221 ujmuje się należności z tytułu podatków pobieranych przez właściwe organy. Zapisy z tego tytułu mogą być dokonywane na koniec okresów sprawozdawczych na podstawie sprawozdań z ewidencji podatkowej (zaległości i nadpłaty). Ewidencję szczegółową do konta 221 prowadzi się wg dłużników i podziałek klasyfikacji budżetowej.

W odniesieniu do wszystkich podatników objętych próbą kontroli w zakresie podatku od nieruchomości od osób fizycznych i prawnych oraz podatku od środków transportowych od osób fizycznych i prawnych przeanalizowano zapisy na kartach kontowych podatników z dokumentami źródłowymi (deklaracje podatkowe, informacje o nieruchomościach, decyzje przypisu i odpisu).

Od dnia 1 lutego 2019 roku obowiązuje instrukcja w sprawie ewidencji i poboru podatków, opłat i należności niepodatkowych w Urzędzie Gminy Mokrsko wprowadzona zarządzeniem nr 1/19 Wójta Gminy Mokrsko z dnia 2 stycznia 2019 roku.

Organizacja wymiaru i poboru podatków i opłat (inkaso)

Realizację dochodów Gminy z tytułu podatków i opłat lokalnych w latach 2021-2022 przedstawiono w poniżej zamieszczonych tabelach.

Tabela
Plan i realizacja dochodów własnych w 2021 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	Procent Wykonania planu	Udział procentowy w wykonaniu budżetu
1	2	3	4	5	6
DOCHODY BUDŻETOWE - ogółem		31 717 283	33 453 468	105,5	-
1.	Podatek od nieruchomości	1409 438	1 426 103	101,2	4,3
2.	Podatek rolny	603 611	646 256	107,1	1,9
3.	Podatek leśny	47 801	52 660	110,2	0,2
4.	Podatek od środków transportowych	93 240	96 501	103,5	0,3
5.	Opłata targowa	0	0	0	0

Tabela
Plan i realizacja dochodów za 2022 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	Procent Wykonania planu	Udział procentowy w wykonaniu budżetu
1	2	3	4	5	6
DOCHODY BUDŻETOWE - ogółem		43 449 875	41 524 640	95,6	-
1.	Podatek od nieruchomości	1 689 676	1 621 085	95,9	3,9
2.	Podatek rolny	660 267	702 409	106,4	1,7
3.	Podatek leśny	51 080	56 385	110,4	0,1
4.	Podatek od środków transportowych	94 316	97 500	103,4	0,2
5.	Opłata targowa	0	0	0	0

Podatek od nieruchomości

Stawki podatku od nieruchomości na lata 2022 – 2023 określone zostały uchwałą nr :

- XXXVI/202/21 Rady Gminy Mokrsko z dnia 8 listopada 2021 r. w sprawie określenia wysokości podatku od nieruchomości (Dz. Urz. Woj. Łódz. z 2021 r. poz. 5557)
- LIII/273/22 Rady Gminy Mokrsko z dnia 10 listopada 2022 roku (Dz. Urz. Woj. Łódz. z 2022 r., poz. 6899).

Porównanie stawek podatku uchwalonych przez Radę Gminy Mokrsko, a górnymi stawkami podatku obwieszczonymi przez Ministra Rozwoju i Finansów obrazuje poniższe zestawienie:

Przedmiot opodatkowania	2022 rok	2023 rok
-------------------------	----------	----------

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE MOKRSKO
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Ogrodowa 28d
91-065 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

	Górna ustawowa stawka podatku	Stawka podatku uchwalona przez RG Mokrsko	Górna ustawowa stawka podatku	Stawka podatku uchwalona przez RG Mokrsko
Od gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków – od 1 m ² powierzchni	1,03	1,00	1,16	1,10
Od gruntów pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych – od 1 ha powierzchni	5,17	5,17	5,79	5,79
Od gruntów pozostałych, w tym: zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego – od 1 m ² powierzchni	0,54	0,50	0,61	0,60
Od gruntów niezabudowanych objętych obszarem rewitalizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji i położonych na terenach, dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową, usługową albo zabudowę o przeznaczeniu mieszanym obejmującym wyłącznie te rodzaje zabudowy, jeżeli od dnia wejścia w życie tego planu w odniesieniu do tych gruntów upłynął okres 4 lat, a w tym czasie nie zakończono budowy zgodnie z przepisami prawa budowlanego – od 1 m ² powierzchni	3,40	3,40	3,81	3,81
Od budynków mieszkalnych lub ich części – od 1 m ² powierzchni użytkowej	0,89	0,80	1,00	0,90
Od budynków lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej – od 1 m ² powierzchni użytkowej	25,74	25,00	28,78	27,00
Od budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym – od 1 m ² powierzchni użytkowej	12,04	12,04	13,47	13,47
Od budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń – od 1 m ² powierzchni użytkowej	5,25	5,25	5,87	5,87
Od pozostałych budynków lub ich części, w tym: zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego – od 1 m ² powierzchni użytkowej	8,68	6,50	9,71	6,50
Od budowli – % ich wartości określonej na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i ust. 3-7 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych	2%	2%	2%	2%

Rada Gminy Mokrsko uchwałą nr XV/77/2011 z dnia 28 listopada 2011 roku (opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego nr 373 pod poz. 23201 w dniu 15 grudnia 2011 roku) zwolniła od podatku od nieruchomości: [1] grunty, budynki lub ich części wykorzystywane na cele ochrony przeciwpożarowej, [2] grunty, budynki lub ich części wykorzystywane na potrzeby działalności kulturalnej, [3] grunty, budynki lub ich części wykorzystywane na potrzeby działalności sportowej. Wskazane zwolnienia nie obejmują budynków lub ich części oraz gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Uchwałą XL/242/13 z dnia 26 listopada 2013 roku Rada Gminy Mokrsko wprowadziła zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach programu de minimis na tworzenie nowych miejsc pracy.

Uchwałą V/33/10 z dnia 27 lutego 2019 roku Rada Gminy Mokrsko wprowadziła zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach pomocy de minimis.

Podatek od nieruchomości od osób prawnych

Wpływy z podatku od nieruchomości od osób prawnych w 2022 roku wynosiły 973.323,27 zł i stanowiły 2,34% dochodów budżetowych, a w I półroczu 2023 roku - 567.463,13 zł i stanowiły odpowiednio 3,69%. Jako próbę do kontroli przyjęto w latach 2022-2023 dziesięciu podatników o numerach kont: 1003, 1009, 1012, 1016, 10010014, 10010020, 10010021, 10010032, 10010035, 10010036. Przypis netto podatku od nieruchomości od osób prawnych (wymiar podatku według deklaracji podatkowych + przypisy - odpisy) w kontrolowanej jednostce wynosił w 2022 roku kwotę 1.002.989,00 zł; w roku 2023 roku - 1.090.105,00 zł.

Przypis podatku od nieruchomości dla podatników objętych kontrolą według złożonych deklaracji podatkowych wynosił w 2022 roku - 856.948 zł (85,44% ogółu przypisanego podatku netto na 2022 rok) a w 2023 roku - 902.974 zł (82,83% ogółu przypisanego podatku netto na 2023 rok).

Zestawienie podatników (osób prawnych) podatku od nieruchomości objętych kontrolą w latach 2022 I połowa 2023 roku stanowi załącznik nr 6 do protokołu kontroli.

Ustalenia kontroli:

Podatnik nr 1003

Podatnik będący spółką z o.o. w deklaracjach na lata 2022 - 2023 wykazał grunty związane z prowadzeniem działalności o pow. jedynie 200 m². Z wypisu z rejestru gruntów i budynków wynikało, że podatnik jest właścicielem działki nr 1157 (obręb 0007) o pow. 1,1451 ha (w tym: RIVa - 0,2522 ha, Br-RIVa - 0,1912 ha, RV - 0,5307 ha, RIVb - 0,1710 ha) oraz budynku o pow. zabudowy 152 m². Ponadto w załączniku do deklaracji ZDN-1 podatnik wykazał budowle stanowiące drogę i plac utwardzony. Z ortofotomapy zamieszczonej na geoportalu2 wynikało, że powierzchnia działki nr 1157 zajęta na budynki, place i parkingi wynosi około 2.500 m².

W trakcie kontroli (2 sierpnia 2023 roku) podatnik złożył korekty deklaracji za lata 2022 - 2023, w których określił, że powierzchnia gruntów zajęta na prowadzenie działalności gospodarczej wynosi 2.452 m², powierzchnia użytkowa budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wynosi 125,71 m².

Wg korekty deklaracji za 2022 rok kwota podatku od nieruchomości wynosiła 6.508 zł wg wyliczenia [1] grunty 2.452 m² x 1 zł = 2.452 zł, [2] budynki 125,71 m² x 25 zł = 3.142,75 zł, [3] budowle 45.643 zł x 2% = 912,86 zł, [4] łącznie 6.507,61 zł ≈ 6.508 zł. **Podatek od nieruchomości został zwiększony o 2.620 zł (6.508 zł - 3.888 zł).**

Wg korekty deklaracji za 2023 rok kwota podatku od nieruchomości wynosiła 6.508 zł wg wyliczenia [1] grunty 2.452 m² x 1,10 zł = 2.697,20 zł, [2] budynki 125,71 m² x 27 zł = 3.394,17 zł, [3] budowle 45.643 zł x 2% = 912,86 zł, [4] łącznie 7.004,23 zł ≈ 7.004 zł. **Podatek od nieruchomości został zwiększony o 2.874 zł (7.004 zł - 4.130 zł).**

Należności wynikające ze złożonych korekt zostały przypisane na koncie podatnika w dniu 2 sierpnia 2023 roku. Na poczet zaległości podatnik w dniu 2 sierpnia 2023 roku wpłacił kwotę 4.300 zł.

Podatnik nr 1016

Podatnik w załącznikach ZDN-1 do deklaracji za lata 2022-2023 wykazał 270 m² jako powierzchnię gruntów związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, na której

znajduje się konstrukcja i urządzenia wieży telekomunikacyjnej będące własnością podatnika. Z załącznika nr ZDN-1 wynikało, że podatnik opodatkował 270 m² działki nr 1289 i wskazał, że jest posiadaczem zależnym. Z wypisu z rejestru gruntów wynikało, że właścicielem działki nr 1289/1 o pow. 0,0295 ha (oznaczenie Bi) jest Telecom Assets Poland sp. z o.o. z Warszawy na podstawie aktu notarialnego Rep. A 2405/2021 z dnia 24 sierpnia 2021 roku, na mocy którego ww. spółka nabyła ww. działkę od Gminy Mokrsko. Podatnik dzierżawił wcześniej ww. powierzchnię od gminy. Ponadto ww. spółka opodatkowała działkę nr 1289/1 w złożonych deklaracjach jako grunty związane z prowadzona działalnością gospodarczą.

Kontrolujące wskazują, że pow. 270 m² będąca częścią działki nr 1289/1 została dwukrotnie opodatkowana, raz przez właściciela, a drugi raz przez posiadacza zależnego. Zatem należy stwierdzić, że posiadacz zależny zawyżył w 2022 roku podatek od nieruchomości o kwotę 270 zł (270 m² x 1,00 zł), a w 2023 roku o kwotę 297 zł (270 m² x 1,10 zł), do którego zapłaty nie był zobowiązany.

Organ podatkowy wezwał posiadacza zależnego do złożenia korekty deklaracji pismem z dnia 1 sierpnia 2023 roku. Do czasu zakończenia kontroli posiadacz zależny nie odpowiedział na wezwanie.

Podatnik nr 10010021

Podatnik wg wypisu z rejestru gruntów jest właścicielem gruntów o pow. 17,6247 ha. Klasyfikację posiadanych użytków przedstawia poniższa tabela:

Nr działki	OFU	Klasa	Powierzchnia użytku	Powierzchnia działki
101704_2.0007.1180/5	K		1,3131	1,3131
101704_2.0007.1180/8	K		0,1318	0,1318
101704_2.0007.1180/10	K		0,0696	0,0696
101704_2.0007.1180/11	K		0,115	0,115
101704_2.0007.1180/15	K		0,015	0,015
101704_2.0007.1180/16	K		0,0266	0,0266
101704_2.0007.1180/17	R	IIIb	0,6393	4,1517
	R	Ivb	0,1242	
	K		3,3131	
	Ba		0,0751	
101704_2.0007.1180/18	K		5,8035	8,7992
	R	IIIb	0,0093	
	Ba		2,9864	
101704_2.0007.1205	R	IIIa	0,018	0,0502
	R	IVa	0,0203	
	R	V	0,0119	
101704_2.0007.1206	R	IIIa	0,0894	0,4213
	R	IVa	0,196	
	R	V	0,1359	
101704_2.0007.1226/2	R	IIIb	1,2157	1,7741
	R	IVa	0,5584	
101704_2.0007.1227	R	IIIb	0,2191	0,4133
	R	IVa	0,1942	
101704_2.0007.1228	R	IIIb	0,1839	0,2397
	R	IVa	0,0558	
101704_2.0007.1229	R	IIIb	0,1041	0,1041
Razem			17,6247	17,6247

W deklaracji na podatek rolny za 2022 i 2023 rok podatnik wykazał m.in. grunty orne klasy IIIa o łącznej pow. 0,2913 ha oraz klasy IIIb o łącznej pow. 2,1875 ha, natomiast z wypisów z rejestru gruntów wynikało, że podatnik na działce nr 1228 obręb 7 posiada użytki klasy IIIb o pow. 0,1839 ha (przelicznik 1,35) natomiast został on wykazany przez podatnika jako klasy IIIa (przelicznik 1,65), powyższe spowodowało zawyżenie podatku rolnego w 2022 roku o 9 zł wg wyliczenia $0,1839 \text{ ha} \times 0,3 (1,65-1,35) = 0,0552 \times 152,50 \text{ zł} = 8,42 \text{ zł}$. W ogólnym podsumowaniu podatku dawało to kwotę 9 zł. Podobnie z 2023 roku różnica wynosiła 9 zł wg wyliczenia $0,1839 \text{ ha} \times 0,3 (1,65-1,35) = 0,0552 \times 170 \text{ zł} = 9,38 \text{ zł}$. W ogólnym podsumowaniu podatku dawało to kwotę 9 zł.

Podatnik w dniu 7 sierpnia 2023 roku złożył korektę deklaracji na podatek rolny, której wykazał poprawnie poszczególne powierzchnie użytków rolnych zmniejszając kwotę podatku rolnego w 2022 i 2023 roku o 9 zł rocznie, łącznie 18 zł.

W deklaracji na podatek od nieruchomości za 2022 i 2023 rok podatnik wykazał grunty związane z prowadzoną działalnością gospodarczą o pow. 138.492 m², co było zgodne z klasyfikacją użytków wynikającą z ewidencji gruntów i budynków. Podatnik wykazał również budynki związane z prowadzoną działalnością gospodarczą o pow. użytkowej 3.027,04 m² oraz budowle o wartości 61.170 zł stanowiące piec wypoławowy i 2 wiaty. Podatnik w załączniku nr ZDN-1 do deklaracji wskazał budynki podlegające opodatkowaniu jedną powierzchnią bez wyszczególnienia konkretnych budynków. Z wypisu z ewidencji gruntów i budynków wynikało, że na działce nr 1180/18 znajduje się 10 następujących budynków:

Nr budynku	rodzaj wg KŚT	Kondygnacje	Powierzchnia zabudowy w m ²
1	zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	1	423
2	pozostałe budynki niemieszkalne	1	22
3	budynki przemysłowe	1	185
4	budynki przemysłowe	1	419
5	budynki produkcyjne usługowe i gospodarcze dla rolnictwa	1	131
6	budynki przemysłowe	2	1 130
7	budynki przemysłowe	2	3 066
8	budynki przemysłowe	1	4 152
9	budynki przemysłowe	1	643
10	pozostałe budynki niemieszkalne	1	110
Razem			10 281

Kontrolujące wskazują, że różnica pomiędzy powierzchnią użytkową wykazaną przez podatnika do opodatkowania a powierzchnią zabudowy wynikającą z rejestru gruntów i budynków wynosiła aż 7.253,96 m² (ok. 70% powierzchni zabudowy).

W trakcie kontroli podatnik przedłożył korekty deklaracji za lata 2022-2023, w której nie zmieniły się podstawy opodatkowania a jedynie załączniki, w części dotyczącej budynków w załączniku ZDN-2 wykazano cztery budynki o powierzchni w tym: [1] pomieszczenia socjalne, warsztat, biuro – pow. 347 m², [2] pomieszczenie socjalne – 80,04 m², [3] budynek wyrobowni, przerobu wstępnego i suszarni – 2.512 m², [4] budynek przemysłowy – 88 m².

Powyższa korekta nie pozwalała na weryfikację powierzchni budynków, które wynikały z ewidencji budynków ani nie wyjaśniała tak dużej różnicy między pow. zabudowy a pow. użytkową.

Z przedłożonej przez podatnika po kolejnym wezwaniu mapy, na której zostały zaznaczone poszczególne i opisane budynki przez podatnika, wynikało, że jeden z budynków został wyburzony, dwa są wiatami opodatkowanymi jako budowle, dwa największe budynki zostały określone jako piece wypalowe, które również są opodatkowane jako budowle, a pozostałe budynki (przemysłowy, wyrobowni i suszarni, 2 socjalne oraz biuro z warsztatem) o łącznej powierzchni 3.027,04 m² zostały wykazane w deklaracji i opodatkowane. Kontrolujące wskazują, że zarówno podatnik jak i organ podatkowy powinien dołożyć starań, aby ostatecznie wyjaśnić powierzchnię użytkową budynków podlegającą opodatkowaniu. Przede wszystkim należy zbadać, czy opodatkowane budowle nie spełniają definicji budynku w rozumieniu art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 poz. 70).

Kontrolującym przedłożono ponadto decyzję Marszałka Województwa Łódzkiego nr RSV.7422.130.2015.AW z dnia 30 września 2015 roku w sprawie przeniesienia koncesji na wydobycie kopaliny ze złoża „Mokrsko” na rzecz podatnika za zgodą dotychczasowego koncesjodawcy udzieloną przez Urząd Wojewódzki w Sieradzu z dnia 20 czerwca 1996 roku znak OS.IV-7512/38/95/96, a następnie zmienioną decyzją z dnia 20 sierpnia 2002 roku znak DG/Si.IV-7412-2/12/02 i ponownie zmienioną decyzją z dnia 9 lutego 2007 roku znak RO.VI-AK-7512-2/3/06/07 na wydobycie kopalin ze złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej „Mokrsko” położonego na działkach nr 1180/5, 1180/6, 1180/7, 1180/8, 1180/9, 1180/10, 1180/11, 1180/17, 1180/18 w obrębie 7 – Mokrsko.

Z powyższej decyzji nie wynikała powierzchnia ani obszaru ani terenu górniczego objętego ww. decyzją.

Kontrolujące ustaliły, że działki nr 1180/6 o pow. 0,1785 ha, 1180/7 o pow. 0,1671 ha oraz 1180/9 o pow. 0,1512 ha nie były własnością podatnika nr 10010021.

Działka nr 1180/9

W trakcie kontroli w dniu 11 sierpnia 2023 roku właściciel działki złożył informację o nieruchomościach i obiektach budowlanych INF-1, w której wykazał m in. grunty związane z prowadzoną działalnością gospodarczą o pow. 1.512,00 m². Powyższa powierzchnia dotyczyła działki nr 1180/9 o pow. 0,1512 ha (ZIN-1). **Powierzchnia ta w latach 2022-2023 była opodatkowana jako grunty pozostałe (podatek w 2023 roku - 907,20 zł, w 2022 roku - 756 zł).**

Organ podatkowy w dniu 11 sierpnia 2023 roku wydał decyzje nr 3123.80173.2.2023, w której opodatkował w 2023 roku pow. 1.512 m² podatkiem od nieruchomości wg stawek najwyższych, tj. 1,10 zł x 1.512 m² = 1.663,20 zł. W tym samym dniu organ podatkowy wydał decyzję dotyczącą 2022 roku nr 3123.80173.2.2022, w której opodatkował pow. 1.512 m² podatkiem od nieruchomości wg stawek najwyższych, tj. 1,00 zł x 1.512 m² = 1.512 zł. Decyzje zostały odebrane przez podatnika osobiście w dniu 11 sierpnia 2023 roku.

Podatek w 2023 roku został zniżony o 756 zł (1.663,20 zł - 907,20 zł), natomiast w 2022 roku o 756 zł (1.512 zł - 756 zł).

Działka nr 1180/7

W trakcie kontroli w dniu 8 sierpnia 2023 roku właściciel działki złożył informację o nieruchomościach i obiektach budowlanych INF-1, w której wykazał m in. grunty związane z prowadzoną działalnością gospodarczą o pow. 1.671,00 m². Powyższa powierzchnia dotyczyła działki nr 1180/7 o pow. 0,1671 ha (ZIN-1). **Powierzchnia ta w latach 2022-2023 była opodatkowana jako nieużytki (podatek od nieruchomości - 0,00 zł), co było niezgodne z ewidencją gruntów i budynków.**

Organ podatkowy w dniu 8 sierpnia 2023 roku wydał decyzje nr 3123.80226.2.2023, w której opodatkował pow. 1.671 m² podatkiem od nieruchomości wg stawek najwyższych, tj. 1,10 zł x 1.671 m² = 1.838,10 zł. W tym samym dniu organ podatkowy wydał decyzję dotyczącą 2022 roku nr 3123.80226.2.2022, w której opodatkował pow. 1.671 m² podatkiem od nieruchomości wg stawek najwyższych, tj. 1,00 zł x 1.671 m² = 1.671 zł. Decyzje zostały odebrane przez podatnika osobiście w dniu 8 sierpnia 2023 roku.

Podatek w 2023 roku został zaniżony o 1.838 zł, natomiast w 2022 roku o 1.671 zł.

Działka nr 1180/6

W trakcie kontroli w dniu 8 sierpnia 2023 roku właściciel działki złożył informację o nieruchomościach i obiektach budowlanych INF-1, w której wykazał m in. grunty związane z prowadzoną działalnością gospodarczą o pow. 1.758,00 m². Powyższa powierzchnia dotyczyła działki nr 1180/6 o pow. 0,1758 ha (ZIN-1). **Powierzchnia ta w latach 2022-2023 była opodatkowana jako nieużytki (podatek od nieruchomości - 0,00 zł), co było niezgodne z ewidencją gruntów i budynków.**

Organ podatkowy w dniu 8 sierpnia 2023 roku wydał decyzje nr 3123.80108.2.2023, w której opodatkował pow. 1.758 m² podatkiem od nieruchomości wg stawek najwyższych, tj. 1,10 zł x 1.758 m² = 1.933,80 zł. W tym samym dniu organ podatkowy wydał decyzję dotyczącą 2022 roku nr 3123.80108.2.2022, w której opodatkował pow. 1.758 m² podatkiem od nieruchomości wg stawek najwyższych, tj. 1,00 zł x 1.758 m² = 1.758 zł. Decyzje zostały odebrane przez podatnika osobiście w dniu 8 sierpnia 2023 roku.

Podatek w 2023 roku został zaniżony o 1.934,00 zł, natomiast w 2022 roku o 1.758 zł.

Ponadto kontrolujące stwierdziły, że działki nr: 1180/12 o pow. 0,0469 ha, 1180/13 o pow. 0,0669 ha oraz 1180/14 o pow. 0,0286 ha były sklasyfikowane jako użytki kopalne - K. Działki te wcześniej były objęte koncesją, ale w wyniku zmiany decyzji o koncesji zostały z niej wyłączone natomiast klasyfikacja jako użytki kopalne nie została zmieniona. **Powierzchnie te w latach 2022-2023 były opodatkowane jako nieużytki (podatek od nieruchomości - 0,00 zł), co było niezgodne z ewidencją gruntów i budynków.**

W trakcie kontroli w dniu 2 sierpnia 2023 roku organ podatkowy wysłał do właścicieli ww. działek wezwania do złożenia informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych w związku z klasyfikacją wskazanych działek w ewidencji gruntów i budynków jako użytki kopalne oznaczone symbolem K.

Właściciel działki 1180/14 złożył w dniu 17 sierpnia 2023 roku informację o nieruchomościach i obiektach budowlanych INF-1, w której wykazał m in. grunty pozostałe o pow. 286,00 m². **Powierzchnia ta w latach 2022-2023 była opodatkowana jako nieużytki (podatek od nieruchomości - 0,00 zł), co było niezgodne z ewidencją gruntów i budynków.**

Organ podatkowy w dniu 17 sierpnia 2023 roku wydał decyzje nr 3123.80144.2.2023, w której opodatkował pow. 286 m² podatkiem od nieruchomości wg stawek jak dla gruntów pozostałych, tj. 0,60 zł x 286 m² = 171,60 zł. W tym samym dniu organ podatkowy wydał decyzję dotyczącą 2022 roku nr 3123.80144.2.2022, w której opodatkował pow. 286 m² podatkiem od nieruchomości wg stawek jak dla gruntów pozostałych, tj. 0,50 zł x 286 m² = 143 zł. Decyzje zostały odebrane przez podatnika osobiście w dniu 17 sierpnia 2023 roku.

Podatek w 2023 roku został zaniżony o 171 zł, natomiast w 2022 roku o 143 zł.

Właściciel działki 1180/12 złożył w dniu 17 sierpnia 2023 roku informację o nieruchomościach i obiektach budowlanych INF-1, w której wykazał m in. grunty pozostałe o pow. 469,00 m². **Powierzchnia ta w latach 2022-2023 była opodatkowana jako nieużytki (podatek od nieruchomości - 0,00 zł), co było niezgodne z ewidencją gruntów i budynków.**

Organ podatkowy w dniu 17 sierpnia 2023 roku wydał decyzje nr 3123.80211.2.2023, w której opodatkował pow. 469 m² podatkiem od nieruchomości wg stawek jak dla gruntów pozostałych, tj. 0,60 zł x 469 m² = 281,40 zł. W tym samym dniu organ podatkowy wydał decyzję dotyczącą 2022 roku nr 3123.80211.2.2022, w której opodatkował pow. 469 m² podatkiem od nieruchomości wg stawek jak dla gruntów pozostałych, tj. 0,50 zł x 469 m² = 234,50 zł. Decyzje zostały odebrane przez podatnika osobiście w dniu 17 sierpnia 2023 roku.

Podatek w 2023 roku został zaniżony o 281,00 zł, natomiast w 2022 roku o 234 zł.

Do czasu zakończenia kontroli właściciel działki nr 1180/13 nie zgłosił się na wezwanie.

Podatek od nieruchomości od osób fizycznych

W 2022 roku uzyskane dochody z tytułu podatku od nieruchomości od osób fizycznych wyniosły 647.761,67 zł, a w I połowie 2023 roku – 447.023,48 zł.

Przypis podatku od nieruchomości od osób fizycznych netto (przypisy minus odpisy) stanowił w 2022 roku kwotę 692.496,00 zł; w I półroczu 2023 roku – 728.702,00 zł.

Jako próbę do kontroli przyjęto w latach 2021-2022 dziesięciu podatników.

Przypis podatku od nieruchomości w badanej próbie wyniósł w 2022 roku 148.434 zł, w 2023 roku kwotę 160.313 zł. Próba przyjęta do kontroli wyniosła w 2023 roku – 22,91% ogółu przypisanego podatku, w 2023 roku – 23,15%.

Zestawienie podatników (osób fizycznych) podatku od nieruchomości objętych kontrolą w latach 2022- I półrocze 2023 roku stanowi załącznik nr 7 do protokołu kontroli.

Ustalenia kontroli:

Podatnik o nr konta 110338 - w informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych IN-1 oraz w załączniku do informacji ZIN-1 obowiązującej w okresie kontroli wykazał do opodatkowania grunty związane z prowadzoną działalnością gospodarczą o pow. 40 m². Zgodnie z wypisem z ewidencji gruntów i budynków podatnik posiada grunt o pow. 0,1636 ha oznaczony jako Br-RIvb. Zgodnie z decyzjami nr 3127.110338.1.2022 i 3127.110338.1.2023 podatkiem rolnym opodatkowano powierzchnię 0,1636 ha (całość działki nr 570), nie wyłączając powierzchni 40 m² zajętej na prowadzenie działalności gospodarczej z podatku rolnego. Podatek rolny w 2022 roku został określony w kwocie 50 zł, a w 2023 roku w kwocie 56 zł. W trakcie kontroli w dniu 3 sierpnia 2023 roku podatnik złożył nową informację o gruntach, w której wykazał powierzchnię niestanowiącą gospodarstwa rolnego 0,1596 ha. W dniu 3 sierpnia 2023 roku organ podatkowy wydał decyzję nr 3127.110338.2.2022 w sprawie łącznego zobowiązania pieniężnego ustalając podatek rolny w kwocie 49 zł oraz decyzję nr 3127.110338.2.2023 w sprawie łącznego zobowiązania pieniężnego ustalając podatek rolny w kwocie 54 zł. Decyzje zostały odebrane przez podatnika w dniu 3 sierpnia 2023 roku. **Łącznie podatek rolny został zawyżony o 3 zł (1 zł w 2022 roku i 2 zł w 2023 roku).** Odpisu zawyżonego podatku dokonano w dniu 3 sierpnia 2023 roku.

Podatnik o nr konta 110378 - w informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych IN-1 oraz w załączniku do informacji ZIN-1 obowiązującej w okresie kontroli wykazał do

opodatkowania: grunty związane z prowadzoną działalnością gospodarczą o pow. 50 m² oraz pozostałe grunty o pow. 628 m², a także budynki związane z prowadzoną działalnością gospodarczą 30 m², pozostałe budynki – 110,04 m². Zgodnie z wypisem z ewidencji gruntów i budynków podatnik posiada grunty o łącznej pow. 0,8716 ha oznaczone jako B – 0,0628 ha, RIVa – 0,5122 ha i RIIIb – 0,2966 ha. Zgodnie z decyzjami nr 3127.110378.1.2022 i 3127.1103378.1.2023 podatkiem rolnym opodatkowano powierzchnię 0,8088 ha (0,5122 ha + 0,2966 ha), nie wyłączając powierzchni 50 m² zajętej na prowadzenie działalności gospodarczej z podatku rolnego. Podatek rolny w 2022 roku został określony w kwocie 247 zł natomiast podatek od nieruchomości w kwocie 1.829 zł. Podatek rolny w 2023 roku został określony w kwocie 275 zł natomiast podatek od nieruchomości w kwocie 1.957 zł.

W trakcie kontroli w dniu 4 sierpnia 2023 roku podatnik złożył nową informację o gruntach, w której wykazał powierzchnię niestanowiącą gospodarstwa rolnego 0,7988 ha (mniej o 100 m² – grunt klasy IIIb). Złożył również nową informację o nieruchomościach i obiektach budowlanych określając, że grunty zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej to 120 m² (wcześniej było 50 m²), grunty pozostałe to 608 m² (wcześniej było 628 m², 20 m² zostało zajęte na działalność gosp.) powierzchnia użytkowa budynków mieszkalnych to 46,04 m², budynków związanych z działalnością gospodarczą – 30 m², pozostałe budynki - 34 m². Łącznie powierzchnia wszystkich budynków wynosiła 110,04 m² i odpowiadała powierzchni budynków wcześniej opodatkowanych jako pozostałe budynki. Jak oświadczył podatnik budynek, w który wcześniej prowadził działalności był w złym stanie technicznym i został rozebrany. Obecnie budynek jest podzielny na 3 części, część mieszkalną, garaż oraz pomieszczenia, w których prowadzi działalność gospodarczą.

W dniu 4 sierpnia 2023 roku organ podatkowy wydał decyzję nr 3127.110378.2.2022 w sprawie łącznego zobowiązania pieniężnego na 2022 rok ustalając podatek rolny w kwocie 244 zł, a podatek od nieruchomości w kwocie 1.432 zł oraz decyzję nr 3127.110378.2.2023 w sprawie łącznego zobowiązania pieniężnego na 2023 rok ustalając podatek rolny w kwocie 272 zł a podatek od nieruchomości w kwocie 1.569 zł. Decyzje zostały odebrane przez podatnika w dniu 4 sierpnia 2023 roku. **Łącznie podatek rolny został zawyżony o 6 zł (3 zł w 2022 roku (0,01 ha x 308 zł = 3,08 zł) i 3 zł w 2023 roku (0,01 ha x 3,40 zł = 3,40 zł), a podatek od nieruchomości został zawyżony o 785 zł (397 zł w 2022 roku i 388 zł w 2023 roku).** Odpisu zawyżonego podatku dokonano w dniu 4 sierpnia 2023 roku.

Różnica w podatku od nieruchomości za 2022 rok wg wyliczenia:

- grunty pozostałe 608 m² - 628 m² = -20 m² x 0,50 zł = -10 zł,
- grunty pod działalność 120 m² - 50 m² = 70 m² x 1,00 zł = 70 zł,
- budynki pozostałe 34 m² - 110,04 m² = 76,04 m² x 6,50 zł = - 494,26 zł,
- budynki pod działalność gospodarczą - 30 m² - 30 m² = 0,00,
- budynki mieszkalne - 46,04 m² - 0,00 m² = 46,04 m² x 0,80 zł = 36,83 zł,

Razem = 397,43 zł.

Różnica w podatku od nieruchomości za 2023 rok wg wyliczenia:

- grunty pozostałe 608 m² - 628 m² = -20 m² x 0,60 zł = -12 zł,
- grunty pod działalność 120 m² - 50 m² = 70 m² x 1,10 zł = 77 zł,
- budynki pozostałe 34 m² - 110,04 m² = 76,04 m² x 6,50 zł = - 494,26 zł,
- budynki pod działalność gospodarczą - 30 m² - 30 m² = 0,00,
- budynki mieszkalne - 46,04 m² - 0,00 m² = 46,04 m² x 0,90 zł = 41,44 zł,

Razem = 387,82 zł

Udzielone ulgi w zapłacie podatku w zakresie podatku od nieruchomości (np. umorzenie zaległości, rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności)

2021 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	3	575
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	0	0
Odroczenie terminu płatności podatku	0	0
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	2	433
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	0	0

2022 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	2	2 024
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	0	0
Odroczenie terminu płatności podatku	0	0
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	1	10 377
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	0	0

Kontrolą objęto decyzje wydane w 2022 roku:

- decyzję nr FN.3120.1.4.2022.KZ z dnia 6 czerwca 2022 roku w sprawie rozłożenia na raty zaległości z tytułu łącznego zobowiązania pieniężnego IV rata za 2021 rok, oraz I rata za 2022 rok (w tym podatek od nieruchomości – 10.377 zł, rolny – 1.038 zł, leśny – 20 zł) wraz z odsetkami i kosztami upomnienia na trzy raty płatne w terminach 10.06.2022, 11.07.2022 i 10.08.2022. Decyzję wydano na wniosek podatnika z dnia 5 maja 2022 roku (data wpływu - 6 maja 2022 roku) umotywowany trudnościami finansowymi w związku sytuacją na rynku rolnym. Przedłożono dokumenty: oświadczenie o stanie majątkowym.
- decyzję nr FN.3120.1.5.2022.KZ z dnia 7 czerwca 2022 roku w sprawie umorzenia II raty podatku od nieruchomości za 2022 rok w kwocie łącznej 1.012,00 zł. Decyzję wydano na wniosek podatnika z dnia 16 maja 2022 roku (data wpływu – 16 maja 2022 roku) umotywowany trudną sytuacją ekonomiczno-finansową spowodowaną pandemią oraz pożarem. Przedłożono dokumenty: oświadczenie o stanie majątkowym, postanowienie o umorzeniu dochodzenia w sprawie pożaru oraz wyciąg z księgi przychodów i rozchodów.
- decyzję nr FN.3120.1.6.2022.KZ z dnia 14 października 2022 roku w sprawie umorzenia III raty podatku od nieruchomości za 2022 rok w kwocie łącznej 1.012,00 zł. Decyzję wydano na wniosek podatnika z dnia 16 września 2022 roku (data wpływu – 16 września 2022 roku) umotywowany trudną sytuacją ekonomiczno-finansową spowodowaną pandemią oraz pożarem. Przedłożono dokumenty: oświadczenie o stanie majątkowym, deklaracje rozliczeniowe DRA oraz wyciąg z księgi przychodów i rozchodów.

Ustalenia kontroli

1. Rada Gminy Mokrsko nie podjęła uchwały w sprawie opłaty prolongacyjnej.
2. Wszystkie sprawy z wniosków podatników dotyczących udzielenia ulg podatkowych zostały załatwione w drodze decyzji, zgodnie z art. 207 ustawy Ordynacja podatkowa. Decyzje w sprawach ulg podpisywane były przez Wójta Gminy Mokrsko, do każdej dołączono pisemne potwierdzenie odbioru decyzji. Podatnikom prowadzącym działalność gospodarczą wydawano stosowne zaświadczenia o pomocy de minimis.
3. **Kontrolującym nie przedłożono dokumentacji w sprawie wyznaczenia stronom siedmiodniowego terminu do wypowiedzenia się w zakresie zebranego materiału dowodowego stosownie do wymogów określonych w art. 200 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa.**
4. Decyzje zawierały elementy określone w art. 210 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa. Wszystkie decyzje objęte kontrolą wydane zostały na wnioski podatników, na których umieszczono datę wpływu do Urzędu Gminy w Mokrsku.

Udzielone ulgi i zwolnienia w zakresie podatku rolnego (w szczególności ulga inwestycyjna i z tytułu nabycia gruntów)

2021 rok

Rodzaj decyzji	Ilość decyzji (szt.)	Kwota ulgi lub zwolnienia (zł)
Ulga inwestycyjna	6	6 920
Zwolnienie z tytułu nabycia gruntów	18	3 942
Ulga żołnierska	0	0
Umorzenie zaległości, odsetek	2	995
Rozłożenie na raty zapłaty podatku (zaległości)	2	9 012
Odroczenie terminu zapłaty podatku (zaległości)	0	0

2022 rok

Rodzaj decyzji	Ilość decyzji (szt.)	Kwota ulgi lub zwolnienia (zł)
Ulga inwestycyjna	5	2 660
Zwolnienie z tytułu nabycia gruntów	14	2 298
Ulga żołnierska	0	0
Umorzenie zaległości, odsetek	0	0
Rozłożenie na raty zapłaty podatku (zaległości)	1	10 719
Odroczenie terminu zapłaty podatku (zaległości)	0	0

Zwolnienia z tytułu nabycia gruntów

1. Decyzją nr Fn.3121.1.4.2022.KZ z dnia 21 kwietnia 2022 roku Wójt Gminy zwolnił z podatku rolnego na okres 5 lat, tj. od dnia 1 maja 2022 roku do dnia 31 marca 2027 roku grunty o powierzchni 1,6088 ha sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako grunty orne, pastwiska i rowy, nabyte na własność dnia 23 marca

- 2022 roku na powiększenie gospodarstwa rolnego. Decyzję wydano na wniosek z dnia 6 kwietnia 2022 roku.
2. Decyzją nr Fn.3121.1.4.2022.KZ z dnia 27 lipca 2022 roku Wójt Gminy zwolnił z podatku rolnego na okres 5 lat, tj. od dnia 1 sierpnia 2022 roku do dnia 30 czerwca 2027 roku grunty o powierzchni 0,9502 ha sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako grunty orne RIIIA i RIIIB, nabyte na własność dnia 30 czerwca 2022 roku na powiększenie gospodarstwa rolnego. Decyzję wydano na wniosek z dnia 14 lipca 2022 roku.
  3. Decyzją nr Fn.3121.1.12.2022.KZ z dnia 5 października 2022 roku Wójt Gminy zwolnił z podatku rolnego na okres 5 lat, tj. od dnia 1 października 2022 roku do dnia 30 września 2027 roku grunty o powierzchni 0,4719 ha sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako grunty orne i pastwiska, nabyte na własność dnia 9 września 2022 roku na powiększenie gospodarstwa rolnego. Decyzję wydano na wniosek z dnia 20 września 2022 roku.
  4. Decyzją nr Fn.3121.1.13.2022.KZ z dnia 21 października 2022 roku Wójt Gminy zwolnił z podatku rolnego na okres 5 lat, tj. od dnia 1 listopada 2022 roku do dnia 30 września 2027 roku grunty o pow. 3,4748 ha sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako grunty orne, rowy i pastwiska, nabyte na własność dnia 29 września 2022 roku na powiększenie gospodarstwa rolnego. Decyzję wydano na wniosek z dnia 3 października 2022 roku.
  5. Decyzją nr Fn.3121.1.14.2022.KZ z dnia 6 grudnia 2022 roku Wójt Gminy zwolnił z podatku rolnego na okres 5 lat, tj. od dnia 1 grudnia 2022 roku do dnia 30 listopada 2027 roku grunty o pow. 1,5027 ha sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako grunty orne i pastwiska, nabyte na własność dnia 24 listopada 2022 roku na powiększenie gospodarstwa rolnego. Decyzję wydano na wniosek z dnia 29 listopada 2022 roku.

Ww. decyzje wydano zgodnie z obowiązującymi przepisami - art. 12 ust. 3 oraz art. 13d ust. 3, w zw. z art. 13 d ust. 1 ustawy o podatku rolnym. Zastosowano odpowiedni okres zwolnienia, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zawarto umowę sprzedaży gruntów oraz okres stosowania ulgi od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek. W decyzjach wskazano, że po upływie okresu zwolnienia podatnikowi przysługiwać będzie ulga w wysokości 75% w pierwszym roku i ulga wysokości 50% w drugim roku. Z oświadczeń złożonych przez podatników wynikało, że grunty nabyte zostały od osoby obcej.

Ulgi inwestycyjne

- Decyzja nr Fn.3121.2.5.2022.KZ z dnia 15 września 2022 roku w sprawie przyznania podatnikowi ulgi inwestycyjnej w podatku rolnym w wysokości 8.500 zł (25% udokumentowanych wydatków brutto) począwszy od miesiąca września 2022 roku w kwocie należnego w każdym roku podatku rolnego w okresie nie dłuższym niż 15 lat. Decyzję wydano na wniosek podatnika z dnia 29 sierpnia 2022 roku. Do wniosku została załączona faktura z dnia 22 lutego 2022 roku za zakup i montaż systemu fotowoltaicznego na kwotę brutto 34.000,00 zł. Podatnik oświadczył, że ww. wydatki nie zostały sfinansowane środkami publicznymi oraz że nie jest podatnikiem podatku VAT. Ponadto z dokumentacji źródłowej nie wynikało, miejsce montażu/instalacji mikroinstalacji z panelami fotowoltaicznymi (np. budynek gospodarczy), a także sposób jej wykorzystania (tj. czy jest ona wykorzystywana na cele produkcyjne).
- Decyzja nr Fn.3121.2.4.2022.KZ z dnia 12 lipca 2022 roku w sprawie przyznania podatnikowi ulgi inwestycyjnej w podatku rolnym w wysokości 6.201,50 zł (25% udokumentowanych wydatków brutto) począwszy od miesiąca lipca 2022 roku w kwocie należnego w każdym roku podatku rolnego w okresie nie dłuższym niż 15 lat.

- Decyzję wydano na wniosek podatnika z dnia 22 czerwca 2022 roku. Do wniosku została załączona faktura z dnia 15 listopada 2021 roku za zakup i montaż systemu fotowoltaicznego na kwotę brutto 24.806,00 zł. Podatnik oświadczył, że ww. wydatki nie zostały sfinansowane środkami publicznymi oraz że nie jest podatnikiem podatku VAT. Ponadto z dokumentacji źródłowej nie wynikało, miejsce montażu/installacji mikroinstalacji z panelami fotowoltaicznymi (np. budynek gospodarczy), a także sposób jej wykorzystania (tj. czy jest ona wykorzystywana na cele produkcyjne).
- Decyzja nr Fn.3121.2.3.2022.KZ z dnia 14 czerwca 2022 roku w sprawie przyznania podatnikowi ulgi inwestycyjnej w podatku rolnym w wysokości 9.722,22 zł (25% udokumentowanych wydatków netto) począwszy od miesiąca czerwca 2022 roku w kwocie należnego w każdym roku podatku rolnego w okresie nie dłuższym niż 15 lat. Decyzję wydano na wniosek podatnika z dnia 16 maja 2022 roku. Do wniosku została załączona faktura z dnia 4 kwietnia 2022 roku za zakup i montaż systemu fotowoltaicznego na kwotę brutto 38.888,89 zł. Podatnik oświadczył, że ww. wydatki nie zostały sfinansowane środkami publicznymi oraz że jest podatnikiem podatku VAT. Ponadto z dokumentacji źródłowej nie wynikało, miejsce montażu/installacji mikroinstalacji z panelami fotowoltaicznymi (np. budynek gospodarczy), a także sposób jej wykorzystania (tj. czy jest ona wykorzystywana na cele produkcyjne).
  - Decyzja nr Fn.3121.2.2.2022.KZ z dnia 4 maja 2022 roku w sprawie przyznania podatnikowi ulgi inwestycyjnej w podatku rolnym w wysokości 4.675 zł (25% udokumentowanych wydatków brutto) począwszy od miesiąca maja 2022 roku w kwocie należnego w każdym roku podatku rolnego w okresie nie dłuższym niż 15 lat. Decyzję wydano na wniosek podatnika z dnia 22 kwietnia 2022 roku. Do wniosku zostały załączone faktury z dnia 3 i 18 sierpnia 2021 roku za zakup i montaż systemu fotowoltaicznego na kwotę brutto 18.700 zł. Podatnik oświadczył, że ww. wydatki nie zostały sfinansowane środkami publicznymi oraz że nie jest podatnikiem podatku VAT. Ponadto z dokumentacji źródłowej nie wynikało, miejsce montażu/installacji mikroinstalacji z panelami fotowoltaicznymi (np. budynek gospodarczy), a także sposób jej wykorzystania (tj. czy jest ona wykorzystywana na cele produkcyjne).
  - Decyzja nr Fn.3121.2.1.2022.KZ z dnia 4 marca 2022 roku w sprawie przyznania podatnikowi ulgi inwestycyjnej w podatku rolnym w wysokości 6.000 zł (25% udokumentowanych wydatków brutto) począwszy od miesiąca marca 2022 roku w kwocie należnego w każdym roku podatku rolnego w okresie nie dłuższym niż 15 lat. Decyzję wydano na wniosek podatnika z dnia 21 lutego 2022 roku. Do wniosku została załączona faktura z dnia 5 lutego 2022 roku za zakup i montaż systemu fotowoltaicznego na kwotę brutto 24.000 zł. Podatnik oświadczył, że ww. wydatki nie zostały sfinansowane środkami publicznymi oraz że nie jest podatnikiem podatku VAT. Ponadto z dokumentacji źródłowej nie wynikało, miejsce montażu/installacji mikroinstalacji z panelami fotowoltaicznymi (np. budynek gospodarczy), a także sposób jej wykorzystania (tj. czy jest ona wykorzystywana na cele produkcyjne).

Ustalenia kontroli:

Kontrolujące wskazują, że warunkiem otrzymania ulgi podatkowej dla rolników na zakup instalacji fotowoltaicznej jest konieczność użytkowania pozyskanej energii elektrycznej wyłącznie na potrzeby gospodarstwa rolnego. Oznacza to, że rolnik ubiegający się o ulgę może odliczyć od podatku 25% poniesionych kosztów tylko wtedy, jeżeli wykaże, że energia elektryczna pochodząca z mikroinstalacji jest wykorzystywana do działalności rolniczej. Pozyskany prąd może więc np. zasilać urządzenia wykorzystywane w rolnictwie oraz służyć do oświetlenia budynków gospodarczych, ale nie może być wykorzystywany do zasilania instalacji znajdujących się w domu inwestora.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym (tekst jednolity, Dz. U. z 2020 roku, poz. 333), podatnikom podatku rolnego przysługuje ulga inwestycyjna z tytułu wydatków poniesionych na: [1] budowę lub modernizację budynków inwentarskich służących do chowu, hodowli i utrzymywania zwierząt gospodarskich oraz obiektów służących ochronie środowiska, [2] zakup i zainstalowanie: a) deszczowni, b) urządzeń melioracyjnych i urządzeń zaopatrzenia gospodarstwa w wodę, c) urządzeń do wykorzystywania na cele produkcyjne naturalnych źródeł energii (wiatru, biogazu, słońca, spadku wód) - jeżeli wydatki te nie zostały sfinansowane w całości lub w części z udziałem środków publicznych. Ulga inwestycyjna przyznawana jest po zakończeniu inwestycji i polega na odliczeniu od należnego podatku rolnego od gruntów położonych na terenie gminy, w której została dokonana inwestycja - w wysokości 25% udokumentowanych rachunkami nakładów inwestycyjnych (art. 13 ust. 2 ww. ustawy).

Natomiast art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity, Dz. U. z 2023 roku, poz. 1270 ze zm.) wskazuje, że środkami publicznymi są: [1] dochody publiczne; [2] środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), w tym: środki, o których mowa w art. 3b ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 225 i 412) i środki, o których mowa w art. 202 ust. 4; [3] środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi, inne niż wymienione w pkt 2; [4] przychody budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz innych jednostek sektora finansów publicznych pochodzące: a) ze sprzedaży papierów wartościowych, b) z prywatyzacji majątku Skarbu Państwa oraz majątku jednostek samorządu terytorialnego, c) ze spłat pożyczek i kredytów udzielonych ze środków publicznych, d) z otrzymanych pożyczek i kredytów, e) z innych operacji finansowych; [5] przychody jednostek sektora finansów publicznych pochodzące z prowadzonej przez nie działalności oraz pochodzące z innych źródeł.

Z kolei zgodnie z art. 5 ust. 2 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, dochodami publicznymi są daniny publiczne, do których zalicza się: podatki, składki, opłaty, wpłaty z zysku przedsiębiorstw państwowych i jednoosobowych spółek Skarbu Państwa oraz banków państwowych, a także inne świadczenia pieniężne, których obowiązek ponoszenia na rzecz państwa, jednostek samorządu terytorialnego, państwowych funduszy celowych oraz innych jednostek sektora finansów publicznych wynika z odrębnych ustaw.

W związku powyższym organ podatkowy – przed podjęciem decyzji o przyznaniu ulgi – winien zgromadzić w oparciu o dokumenty źródłowe przedłożone przez podatnika (np. faktura potwierdzająca zakup i montaż instalacji fotowoltaicznej) środki dowodowe potwierdzające oświadczenie podatnika o niekorzystaniu ze środków publicznych w zakresie finansowania przedmiotowej inwestycji (np. informacja z Urzędu Skarbowego w zakresie korzystania przez podatnika z ulgi termomodernizacyjnej wykazywanej w zeznaniu podatkowym w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych).

Przepis art. 5a pkt 18c ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jednolity, Dz. U. z 2022 roku, poz. 2647 ze zm.) definiuje przedsięwzięcie modernizacyjne, jako przedsięwzięcie termomodernizacyjne w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o wspieraniu termomodernizacji i remontów. Katalog wydatków podlegających odliczeniu znajduje się w załączniku do Rozporządzenia Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 21 grudnia 2018 roku w sprawie określenia wykazu rodzajów materiałów budowlanych, urządzeń i usług związanych z realizacją przedsięwzięć termomodernizacyjnych. Przedmiotowa ulga dotyczy wydatków ściśle związanych z termomodernizacją istniejącego budynku

mieszkalnego - w rozumieniu art. 3 pkt 2a ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (tekst jednolity, Dz. U. z 2023 roku, poz. 682 ze zm.), poniesionych na jego docieplenie i modernizację systemu grzewczego. Odliczenia dokonuje się w zeznaniu składanym za rok, w którym poniesiono wydatki. Natomiast zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 2 lit. c ustawy o podatku rolnym, podatnikom podatku rolnego przysługuje ulga inwestycyjna z tytułu wydatków poniesionych na zakup i zainstalowanie urządzeń do wykorzystywania na cele produkcyjne naturalnych źródeł energii (wiatru, biogazu, słońca, spadku wód), jeżeli wydatki te nie zostały sfinansowane w całości lub w części z udziałem środków publicznych.

Tak więc cechą charakterystyczną ulgi inwestycyjnej – wymaganą przez ustawodawcę – jest cel produkcyjny wykorzystywanych naturalnych źródeł energii. Obie ulgi (ulga termomodernizacyjna i inwestycyjna), mimo, że dotyczą teoretycznie tych samych wydatków mają różny zakres. Ulga inwestycyjna w podatku rolnym w zakresie zakupu urządzeń do wykorzystywania odnawialnych źródeł energii dotyczy wykorzystywania energii na cele produkcyjne. Natomiast ulga termomodernizacyjna dotyczy m.in. wydatków na całkowitą lub częściową zamianę źródeł energii na źródła odnawialne w budynku mieszkalnym podatnika.

Zgodnie z informacjami zawartymi w objaśnieniach podatkowych z dnia 16 września 2019 roku dotyczących nowych preferencji w podatku dochodowym od osób fizycznych wspierających przedsięwzięcia termomodernizacyjne, prawo do odliczenia obejmuje wydatki na realizację przedsięwzięcia termomodernizacyjnego wyłącznie w budynku mieszkalnym jednorodzinnym. Oznacza to, że ulga dotyczy termomodernizacji budynku mieszkalnego jednorodzinnego, a nie innych budynków, których właścicielem jest podatnik, a które związane są z działalnością gospodarczą, czy też rolniczą. Ponadto wskazano, że ulga przysługuje również w sytuacji, gdy w budynku mieszkalnym jednorodzinnym, np. w związku z brakiem technicznych możliwości montażu instalacji (np. fotowoltaicznej) na tym budynku, instalacja ta zostanie zamontowana na innym budynku, np. garażu, budynku gospodarczym, lecz służy budynkowi mieszkalnemu. Zatem jednym z warunków uprawniających do skorzystania z ulgi termomodernizacyjnej jest poniesienie wydatku na urządzenia służące pozyskiwaniu odnawialnych źródeł energii służących do zasilania budynku mieszkalnego.

Jeśli nakłady poniesione przez podatnika spełniają warunki do objęcia preferencją przewidzianą w art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku rolnym, to fakt wykazania ulgi termomodernizacyjnej w zeznaniu podatkowym w oparciu o tę samą inwestycję, a więc sfinansowanie jej w części z udziałem środków publicznych stanowi niedopuszczalność udzielenia ulgi inwestycyjnej w podatku rolnym z tytułu wydatków poniesionych na zakup i zainstalowanie urządzenia do wykorzystywania na cele produkcyjne naturalnych źródeł energii.

Zetem organ podatkowy powinien zbadać, czy podatnik nie skorzystał dla tej samej inwestycji polegającej na zakupie i montażu instalacji fotowoltaicznej z ulgi termomodernizacyjnej w podatku dochodowym od osób fizycznym i z ulgi inwestycyjnej w podatku rolnym, gdyż jest to ze wskazanych powyżej względów niedopuszczalne.

Decyzje wydano zgodnie z ustawą o podatku rolnym. Decyzje zostały podpisane z upoważnienia Wójta przez Karolinę Zgondek - inspektora ds. wymiaru podatku i opłat lokalnych.

Podatek od środków transportowych

Stawki podatku od środków transportowych na 2022 rok określono uchwałą nr XXXVI/203/21 Rady Gminy Mokrsko z dnia 8 listopada 2021 roku, natomiast na 2023 rok ustalono uchwałą nr LIII/274/22 Rady Gminy Mokrsko z dnia 10 listopada 2022 roku.

Rady Gminy Mokrsko nie podejmowała uchwały w sprawie zwolnień z podatku od środków transportowych.

Ewidencja podatku od środków transportowych prowadzona jest w systemie komputerowym AUTA autorstwa firmy Usługi Informatyczne INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek sp. j. Organ podatkowy weryfikował informacje zawarte w składanych przez podatników deklaracjach z danymi otrzymywanymi z Wydziału Komunikacji Starostwa Powiatowego w Wieluniu, zawierającymi informacje na temat zarejestrowania bądź wyrejestrowania pojazdów podlegających opodatkowaniu.

Wpływy podatku od środków transportowych (osoby fizyczne i prawne) w 2022 roku wyniosły 97.501 zł i stanowiły 0,23% dochodów budżetowych ogółem.

Wpływy podatku od środków transportowych (osoby fizyczne i prawne) w I półroczu 2023 roku wyniosły 39.891 zł i stanowiły 0,37% dochodów budżetowych ogółem.

Podatek od środków transportowych – osoby fizyczne

Wpływy z podatku od środków transportowych od osób fizycznych wyniosły w 2022 roku 91.815 zł i stanowiły 0,22% dochodów budżetowych roku 2022, natomiast w I półroczu 2023 roku wynosiły 54.685 zł i stanowiły 0,35% dochodów budżetowych za ten okres.

Kontrolą prawidłowości poboru i ewidencji podatku od środków transportowych od osób fizycznych objęto 25 podatników posiadających: [1] w 2022 roku - 87 środków transportowych, [2] w I połowie 2023 roku - 76 pojazdów. W 2022 roku skontrolowano podatek od środków transportowych na kwotę 96.771 zł (próba 100%), natomiast w I półroczu 2023 roku na kwotę 103.933 zł (próba 100%).

Zbadano zgodność stawek podatku zastosowanych przez podatników w deklaracjach ze stawkami uchwalonymi przez Radę Gminy Mokrsko.

Zestawienie pojazdów objętych kontrolą stanowi załącznik nr 8 do protokołu kontroli.

Ustalenia kontroli

Stwierdzono przypadki złożenia deklaracji po terminie, tj. po 15 lutego roku podatkowego. W przypadku gdy podatnik opóźniał się ze złożeniem deklaracji organ podatkowy podejmował głównie działania informacyjne mające na celu doprowadzenie do złożenia przez podatnika deklaracji.

W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości w zakresie stawek podatkowych:

1. **Przyczepa o nr rej. EW1 3WF6** – (DMCZP – 22,79t, 2 osie, zawieszenie pneumatyczne) podatnik nr 10 zakupił pojazd w czerwcu 2022 roku natomiast jego pierwsza rejestracja na terenie RP nastąpiła w dniu 10 sierpnia 2022 roku w deklaracji za 2022 rok pojazd został opodatkowany stawką 515 zł za okres 6 m-cy, tj. w kwocie 258 zł. Prawidłowo pojazd w 2022 powinien zostać opodatkowany za 4 m-ce, gdyż obowiązek podatkowy powstał od września 2022 roku i właściwa kwota podatku za 2022 roku dla ww. pojazdu wyniosła 172 zł wg wyliczenia 515 zł / 12 m-cy x 4 m-cy. **Podatek za 2022 rok został zawyżony o 86 zł (258 zł – 172 zł)**. Podatnik złożył korektę deklaracji za 2022 rok w dniu 11 sierpnia 2023 roku zmniejszając podatek o 86 zł.
2. **Naczepa o nr rej. EW1 6VT8** – (DMCZP – 40t, 3 osie, zawieszenie pneumatyczne) podatnik nr 100048 zakupił pojazd w styczniu 2022 roku natomiast jego pierwsza rejestracja na terenie RP nastąpiła w dniu 8 lutego 2022 roku. W deklaracji za 2022 rok pojazd został opodatkowany stawką 1.146 zł za okres 11 m-cy tj. w kwocie 1.051 zł. Prawidłowo pojazd w 2022 powinien zostać opodatkowany za 10 m-cy, gdyż obowiązek podatkowy powstał od marca 2022 roku i właściwa kwota podatku

za 2022 roku dla ww. pojazdu wyniosła 955 zł wg wyliczenia 1.146 zł / 12 m-cy x 10 m-cy. **Podatek za 2022 rok został zawyżony o 96 zł (1.051 zł – 955 zł).** Podatnik złożył korektę deklaracji za 2022 rok w dniu 28 sierpnia 2023 roku zmniejszając podatek o 96 zł.

Art. 9 ust. 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych określa, że obowiązek podatkowy, o którym mowa w ust. 1 i 2, powstaje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym środek transportowy został zarejestrowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a w przypadku nabycia środka transportowego zarejestrowanego - od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym środek transportowy został nabyty.

3. **Naczepa o nr rej. EWI 2RC2** – (DMCZP – 40t, 3 osie, zawieszenie pneumatyczne) podatnik nr 100023, w deklaracjach pojazd został opodatkowany stawką 1.032 zł za 2022 rok i 1.187 zł za 2023 roku. Podatnik wskazał w deklaracjach, że pojazd posiada DMC pojazdu i DMC zespołu równe 35 t. W dniu 16 sierpnia 2023 roku podatnik złożył korekty deklaracji za 2022 i 2023 rok wraz z wyjaśnieniem, z którego wynikało, że jako DMC zespołu w deklaracjach została wpisane DMC pojazdu, ponieważ nie było ono określone w dowodzie rejestracyjnym. Poprawnie DMC zespołu dla pojazdu powinno wynosić 40 t. Prawidłowo pojazd w 2022 powinien zostać opodatkowany wg stawki 1.146 zł, natomiast w 2023 roku wg stawki 1.000 zł (dla pojazdów o DMC powyżej 38t). **Podatek za 2022 rok został zaniżony o 114 zł (1.146 zł – 1.032 zł). W 2023 roku podatek został zawyżony o kwotę 187 zł.**
4. **Ciągnik o nr rej. EWI 04622** – pojazd w dowodzie rejestracyjnym w pozycji F3 – DMC zespołu wpisane miał 16 t, natomiast w pozycji F1 i F2 – 18 t. Podatnik wyjaśnił, że w deklaracji wpisał dane wynikające z dowodu rejestracyjnego jednak stawkę podatku określił jak dla pojazdu o DMCZP powyżej 38t, gdyż ciągnik z naczepą może osiągać masę powyżej 40t. Natomiast kwestia DMCZP określonego w dowodzie rejestracyjnym musi zostać wyjaśniona w urzędzie, gdzie pojazd był wcześniej zarejestrowany co wymaga czasu. Ponadto w przypadku naczepy nr rej. EWI 5SF9 została ona zezłomowana w listopadzie 2022 roku i nie jest możliwe w tej chwili określenie jej DMCZP, gdyż podatnik nie posiada już dokumentów na podstawie, których mógł to uczynić.
5. **Naczepa o nr rej. EWI 7UG3** - (DMCZP – 40t, 3 osie, zawieszenie pneumatyczne) podatnik nr 100048, w deklaracjach pojazd został opodatkowany stawką 1.032 zł za 2022 rok i 1.187 zł za 2023 roku. Podatnik wskazał w deklaracjach, że pojazd posiada DMC pojazdu i DMC zespołu równe 36 t. W dniu 28 sierpnia 2023 roku podatnik złożył korekty deklaracji za 2022 i 2023 rok oraz wyjaśnienie, z którego wynikało, że jako DMC zespołu w deklaracjach została wpisane DMC pojazdu, ponieważ nie było ono określone w dowodzie rejestracyjnym. Poprawnie DMC zespołu dla pojazdu powinno wynosić 40 t. Prawidłowo pojazd w 2022 powinien zostać opodatkowany wg stawki 1.146 zł, natomiast w 2023 roku wg stawki 1.000 zł (dla pojazdów o DMC powyżej 38t). **Podatek za 2022 rok został zaniżony o 114 zł (1.146 zł – 1.032 zł). W 2023 roku podatek został zawyżony o kwotę 187 zł.**

Podatek od środków transportowych – osoby prawne

Wpływy z podatku od środków transportowych od osób prawnych wyniosły w 2022 roku 5.685 zł i stanowiły 0,01% dochodów budżetowych roku 2022, natomiast w I półroczu 2023 roku wynosiły 2.250 zł i stanowiły 0,01% dochodów budżetowych za ten okres.

Kontrolą prawidłowości poboru i ewidencji podatku od środków transportowych od osób prawnych objęto 2 podatników w 2022 roku oraz 1 podatnika w I półroczu 2023 roku posiadających: [1] w 2022 roku 5 środków transportowych, [2] w I półroczu 2023 roku 4 pojazdy. W 2022 roku skontrolowano podatek od środków transportowych na kwotę 5.685 zł, natomiast w I półroczu 2023 roku na kwotę 4.500 zł (próba przyjęta do kontroli wyniosła 100%).

Zbadano zgodność stawek podatku zastosowanych przez podatników w deklaracjach ze stawkami uchwalonymi przez Radę Gminy Mokrsko.

Zestawienie pojazdów objętych kontrolą stanowi załącznik nr 9 do protokołu kontroli.

Ustalenia kontroli

Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Udzielone ulgi w zapłacie podatku w zakresie podatku od środków transportowych (umorzenie zaległości, rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności)

2021 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	0	0
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	0	0
Odroczenie terminu płatności podatku	0	0
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	0	0
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	0	0

2022 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	1	4 000
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	0	0
Odroczenie terminu płatności podatku	0	0
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	1	7 114
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	0	0

W okresie objętym kontrolą organ podatkowy wydał 2 decyzje w sprawach ulg.

Decyzja nr Fn.3120.1.3.2022.KZ z dnia 6 czerwca 2022 roku w sprawie rozłożenia na raty zaległości podatkowej w kwocie 6.940 zł (I rata za 2022 rok) wraz z odsetkami w kwocie 158 zł i kosztami upomnienia w kwocie 16 zł, na wniosek podatnika z dnia 5 maja 2022 roku. Zaległość została rozłożona na 3 raty płatne do 10 czerwca, 11 lipca i 10 sierpnia 2022 roku.

Decyzja nr FN.3120.1.7.2022.KZ z dnia 24 października 2022 roku w sprawie umorzenia podatku od środków transportowych w kwocie 4.000 zł (stanowiącej część II raty podatku za 2022 rok) na wniosek podatnika z dnia 27 września 2022 roku.

Terminowość podejmowania czynności windykacyjnych w odniesieniu do zaległości podatkowych

W sprawozdaniach Rb-27S - z wykonania planu dochodów budżetowych Gminy Mokrsko, sporządzonych za 2022 rok i I półrocze 2023 roku, wykazane zostały następujące kwoty zaległości w podatku od nieruchomości:

Zaległości z tytułu podatku od nieruchomości	Stan na 31.12.2022 rok	Stan na 30.06.2023 rok
osoby prawne	32 473,59	32 940,46
Osoby fizyczne	66 082,14	53 053,59

Podatek od nieruchomości od osób prawnych

Zgodnie z przedłożonym wykazem zaległości na dzień 31 grudnia 2022 roku stwierdzono zaległości w podatku od nieruchomości od osób prawnych w kwocie 32.473,59 zł na kontach 3 podatników, na dzień 30 czerwca 2023 roku zadłużenie w podatku od nieruchomości od osób prawnych wynosiło 32.940,46 zł na kontach 5 podatników.

Kwoty zaległości wykazane w sprawozdawczości były zgodne z ewidencją analityczną prowadzoną na kontach poszczególnych podatników.

Skontrolowano terminowość regulowania zobowiązań przez podatników objętych kontrolą z tytułu podatku od nieruchomości od osób prawnych dotyczących XII raty za 2022 i V raty za 2023 rok. W wyniku kontroli stwierdzono, że XII ratę za 2022 rok oraz V ratę za 2023 rok uregulował po terminie 1 podatnik.

Kontrolą objęto 100% zaległości w podatku od nieruchomości na dzień 31 grudnia 2022 roku i 100% zaległości na dzień 30 czerwca 2023 roku.

Nr ewidencyjny podatnika	Kwota zaległości na dzień 31.12.2022	Kwota zaległości na dzień 30.06.2023
1008	4,00	
1009	6 749,59	7 051,46
1013		11,00
10010007		133,00
10010025	25 720,00	25 720,00
10010040		25,00
<i>Razem</i>	<i>32 473,59</i>	<i>32 940,46</i>
<i>Sprawozdanie</i>	<i>32 473,59</i>	<i>32 940,46</i>
<i>Próba kontroli</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>

W stosunku do ww. zaległości podjęto działania windykacyjne:

Podatnik o numerze ewidencyjnym 1009

Na dzień 31 grudnia 2022 roku na koncie podatnika figurowała zaległość w kwocie 6.749,59 zł obejmująca raty podatku od nieruchomości za okres od IV/2022 do XII/2022. Na dzień 30 czerwca 2023 roku na koncie podatnika figurowała zaległość w kwocie 7.051,46 zł obejmująca raty podatku od nieruchomości za okres od IV/2022 do XI/2022 w kwocie 5.963,59 zł oraz V/2023 w kwocie 298,87 zł i VI/2023 w kwocie 789 zł. Czynności windykacyjne obejmowały wystawienie tytułu wykonawczego nr SW4/1/1009/2022 z dnia 15 grudnia 2022 roku na kwotę 5.174,59 zł (raty część IV oraz V-X/2022), który zostały poprzedzony upomnieniem nr Fn.3161.1/2022 z dnia 21 października 2022 roku (odbiór 26 października 2022 roku). Wystawiono również upomnienie nr Fn.3161.4/2022 z dnia 16 grudnia 2022 roku na kwotę 1.575 zł (raty XI i XII).

W dniu 21 grudnia 2022 roku do Urzędu Gminy w Mokrsku wpłynęło pismo od podatnika informujące, iż w dniu 6 grudnia 2022 roku w Krajowym Rejestrze Zadłużonych

opublikowano zatwierdzenie układu podatnika z wierzycielami i w związku z tym stosuje się przepisy art. 312 ustawy z dnia 15 maja 2015 roku Prawo restrukturyzacyjne, określające, że postępowanie egzekucyjne skierowane do majątku dłużnika wchodzącego w skład masy sanacyjnej wszczęte przed dniem otwarcia postępowania sanacyjnego ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem otwarcia postępowania. Na wniosek dłużnika lub zarządcy sędzia-komisarz postanowieniem stwierdza zawieszenie postępowania egzekucyjnego. Postanowienie doręcza się również organowi egzekucyjnemu. Podatnik prosił o przesłanie informacji o zadłużeniu na dzień 8 grudnia 2022 roku wraz z odsetkami od dnia 7 grudnia 2022 roku.

Zatem przesłany w dniu 15 grudnia 2022 roku tytuł wykonawczy nie mógł być egzekwowany z uwagi na zawarcie układu podatnika z wierzycielami. Natomiast w dniu 20 czerwca 2023 roku Naczelnik Urzędu Skarbowego w Wieluniu wydał postanowienie nr 1024-SEE.7113.456.2023.3 w sprawie podjęcia zawieszono postępowania egzekucyjnego z uwagi na informację w dniu 6 czerwca 2023 roku od nadzorca układu w postępowaniu o zatwierdzenie układu dłużnika, z którego wynika, że nie doszło do złożenia wniosku o zatwierdzenia układu. Zgodnie z art. 226g ustawy prawo restrukturyzacyjne - jeżeli dłużnik w terminie czterech miesięcy od dnia dokonania obwieszczenia nie złoży do sądu wniosku o zatwierdzenie układu skutki obwieszczenia wygasają z mocy prawa.

Zaległości podatnika w kwocie 6.749,59 zł zostały wykazane w kolumnie zaległości w sprawozdaniu Rb-27S sporządzonym na dzień 31 grudnia 2022 roku, pomimo poinformowania Urzędu Gminy w Mokrsku o wystąpieniu podatnika o zastosowanie postępowania o zatwierdzeniu układu.

Postępowanie o zatwierdzenie układu uregulowane zostało w ustawie z dnia 15 maja 2015 roku Prawo restrukturyzacyjne (Dz.U. z 2022 roku poz. 2309). Stosownie do art. 2 ww. ustawy restrukturyzację przeprowadza się w następujących postępowaniach restrukturyzacyjnych:

- 1) postępowaniu o zatwierdzenie układu;
- 2) przyspieszonym postępowaniu układowym;
- 3) postępowaniu układowym;
- 4) postępowaniu sanacyjnym.

Natomiast zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 7 załącznika nr 37 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia stycznia 2022 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 roku poz. 144 ze zm.) sprawozdanie jednostkowe z wykonania planu dochodów budżetowych z tytułu podatków, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego, sporządza się na podstawie danych księgowości podatkowej w sposób następujący w odpowiednich kolumnach "Saldo końcowe" wykazuje się należności pozostałe do zapłaty, w tym zaległości netto (należności pozostałe do zapłaty, których termin zapłaty minął i mogą być egzekwowane) oraz nadpłaty (kwoty nadpłacone) ustalone na podstawie danych analitycznych kont podatkowych; w kolumnie "zaległości netto" nie należy wykazywać zaległości płatnych w ratach (jeżeli termin spłaty raty nie minął), odroczonej (w przypadku gdy odroczonej termin płatności nie minął), kwot objętych wstrzymaniem wykonania decyzji na mocy postanowienia organu podatkowego, sądu administracyjnego lub odrębnych przepisów oraz zaległości objętych postępowaniem ugodowym, układowym lub restrukturyzacyjnym. Natomiast zgodnie z § 4 ust. 2 ww. załącznika określono, że jednostki samorządu terytorialnego sporządzają zbiorcze sprawozdania z wykonania planu dochodów budżetowych, w pełnym zakresie informacji wynikających ze sprawozdań jednostkowych z wykonania planu dochodów budżetowych.

Podatnik o numerze ewidencyjnym 10010025

Na dzień 31 grudnia 2022 roku i na dzień 30 czerwca 2023 roku na koncie podatnika figurowała zaległość w kwocie 25.720 zł obejmująca raty podatku od nieruchomości za okres od I/2017 do XII/2018. Zaległości zostały przypisane w 2022 roku na koncie podatnika w wyniku rozstrzygnięcia dokonanego przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze. Czynności windykacyjne obejmowały wystawienie tytułów wykonawczych:

- nr SW4/2/10010025/2022 z dnia 16 grudnia 2022 roku na kwotę 12.860,00 zł (raty za 2017 rok), który został poprzedzony upomnieniem nr Fn.3161.2/2022 z dnia 26 października 2022 roku (odbiór 15 listopada 2022 roku);
- nr SW4/2/10010025/2022 z dnia 16 grudnia 2022 roku na kwotę 12.860,00 zł (raty za 2018 rok), który został poprzedzony upomnieniem nr Fn.3161.3/2022 z dnia 26 października 2022 roku (odbiór 15 listopada 2022 roku).

Do dnia kontroli podatnik nie uregulował zaległości.

Podatnik o numerze ewidencyjnym 1008

Podatnik na dzień 31 grudnia 2022 roku posiadał zaległość w kwocie 4 zł. Podatnik wpłacił ww. kwotę w dniu 30 stycznia 2023 roku.

Podatnik o numerze ewidencyjnym 10010040

Podatnik na dzień 30 czerwca 2023 roku posiadał zaległość w kwocie 25 zł. Podatnik wpłacił ww. kwotę w dniu 20 lipca 2023 roku.

Podatnik o numerze ewidencyjnym 10010007

Podatnik na dzień 30 czerwca 2023 roku posiadał zaległość w kwocie 133 zł. Podatnik wpłacił ww. kwotę w dniu 11 lipca 2023 roku.

Podatnik o numerze ewidencyjnym 1013

Podatnik na dzień 30 czerwca 2023 roku posiadał zaległość w kwocie 11 zł. Organ podatkowy wystawił w dniu 6 lipca 2023 roku upomnienie nr 00002/2023 na ww. kwotę. Do czasu zakończenia kontroli podatnik nie uregulował zaległości.

Podatek rolny

Podatnik o numerze ewidencyjnym 10010034

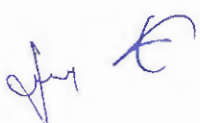
Podatnik na dzień 30 czerwca 2023 roku posiadał zaległość w podatku rolnym w kwocie 13 zł. Podatnik wpłacił ww. kwotę w dniu 31 lipca 2023 roku.

Podatnik o numerze ewidencyjnym 10010010

Podatnik na dzień 30 czerwca 2023 roku posiadał wg ewidencji księgowej zaległość w podatku rolnym w kwocie 48 zł. Podatnik zapłacił w styczniu podatek jednak został on błędnie zaewidencjonowany jako podatek od nieruchomości. Na dzień 30 czerwca 2023 roku podatnik posiadał nadpłatę w podatku od nieruchomości oraz zaległość w podatku rolnym. W lipcu dokonano przeksięgowania błędnie ujętej w styczniu wpłaty. Podatnik wpłacił ponownie kwotę 48 zł w dniu 11 lipca 2023 roku i obecnie posiada nadpłatę w podatku rolnym w kwocie 48 zł.

W wyniku kontroli ustalono, że w sprawozdaniu Rb-27S sporządzonym na dzień 30 czerwca 2023 roku nie wykazano zaległości w podatku rolnym od osób prawnych w kwocie 61 zł. Korektę sprawozdania Rb-27S sporządzono w dniu 4 sierpnia 2023 roku.

Podatek od nieruchomości od osób fizycznych

Zgodnie z przedłożonym wykazem zaległości na dzień 31 grudnia 2022 roku stwierdzono zaległości w podatku od nieruchomości od osób fizycznych w kwocie 66.082,14 zł na kontach 115 podatników, na dzień 30 czerwca 2023 roku zadłużenie w podatku od nieruchomości od osób prawnych wynosiło 53.053,59 zł na kontach 89 podatników.

Kwoty zaległości wykazane w sprawozdawczości były zgodne z ewidencją analityczną prowadzoną na kontach poszczególnych podatników.

Skontrolowano terminowość regulowania zobowiązań przez podatników objętych kontrolą z tytułu podatku od nieruchomości od osób fizycznych dotyczących II raty za 2022 i I raty za 2023 rok. W wyniku kontroli stwierdzono, że II ratę za 2022 rok oraz I ratę za 2023 rok uregulował po terminie 1 podatnik.

Kontrolą objęto 100% zaległości w podatku od nieruchomości na dzień 31 grudnia 2022 roku i 100% zaległości na dzień 30 czerwca 2023 roku.

Nr ewidencyjny podatnika	Kwota zaległości na dzień 31.12.2022	Kwota zaległości na dzień 30.06.2023
20059	3 765,50	4 291,50
50172	1 332,00	1 442,00
60252	27 503,00	17 201,73
80384	1 476,00	1 550,00
90073	1 762,75	2 696,75
<i>Razem</i>	<i>35 839,25</i>	<i>27 181,98</i>
<i>Sprawozdanie</i>	<i>66 082,14</i>	<i>53 053,59</i>
<i>Próba kontroli</i>	<i>54,23%</i>	<i>51,23%</i>

W stosunku do ww. zaległości podjęto działania windykacyjne:

Podatnik o numerze ewidencyjnym 20059

Na dzień 31 grudnia 2022 roku na koncie podatnika figurowała zaległość w kwocie 3.959,84 zł (w tym podatek od nieruchomości - 3.765,50 zł, podatek rolny - 194,34 zł obejmująca raty podatku od nieruchomości za okres od IV/2016 do IV/2019 i od I/2021 do IV/2022. Na dzień 30 czerwca 2023 roku na koncie podatnika figurowała zaległość w kwocie 4.509,84 zł obejmująca raty podatku od nieruchomości za okres od IV/2016 do IV/2019 i od I/2021 do II/2023 (w tym podatek od nieruchomości - 4.291,50 zł, podatek rolny 218,34 zł).

Czynności windykacyjne obejmowały niżej wymienione wystawione tytuły wykonawcze, które zostały poprzedzone upomnieniami:

- SW.4/4/20059/2017 ŁZP na kwotę 514 zł z dnia 3 lutego 2017 roku (II-IV/2016),
- SW.4/43/20059/2017 ŁZP na kwotę 342 zł z dnia 3 sierpnia 2017 roku (I-II/2017),
- SW.4/2/20059/2018 ŁZP na kwotę 514 zł z dnia 9 maja 2018 roku (III-IV/2017, I/2018),
- SW.4/2/20059/2019 ŁZP na kwotę 514 zł z dnia 24 stycznia 2019 roku (II-IV/2018),
- SW.4/67/20059/2019 ŁZP na kwotę 171 zł z dnia 10 maja 2019 roku (I/2019),
- SW.4/104/20059/2019 ŁZP na kwotę 171 zł z dnia 10 lipca 2019 roku (II/2019),
- SW.4/154/20059/2019 ŁZP na kwotę 171 zł z dnia 6 listopada 2019 roku (III/2019),
- SW.4/1/20059/2020 ŁZP na kwotę 172 zł z dnia 20 lutego 2020 roku (IV/2019),
- SW.4/43/20059/2021 ŁZP na kwotę 382 zł z dnia 9 lipca 2021 roku (I, II/2021),
- SW.4/83/20059/2021 ŁZP na kwotę 191 zł z dnia 25 listopada 2021 roku (III/2021),

- SW.4/4/20059/2022 ŁZP na kwotę 187 zł z dnia 4 kwietnia 2022 roku (IV/2021),
- SW.4/21/20059/2022 ŁZP na kwotę 271 zł z dnia 8 czerwca 2022 roku (I/2022),
- SW.4/53/20059/2022 ŁZP na kwotę 271 zł z dnia 31 października 2022 roku (II/2022),
- SW.4/1/20059/2023 ŁZP na kwotę 544 zł z dnia 23 marca 2023 roku (III-IV/2022),
- SW.4/74/20059/2023 ŁZP na kwotę 550 zł z dnia 7 lipca 2023 roku (I-II/2023),

Do dnia kontroli podatnik nie uregulował zaległości.

Podatnik o numerze ewidencyjnym 50172

Na dzień 31 grudnia 2022 roku na koncie podatnika figurowała zaległość dotycząca 4 raty za 2022 rok w kwocie 1.375 zł (w tym podatek od nieruchomości – 1.332,00 zł, podatek rolny – 43,00 zł). Czynności windykacyjne obejmowały wystawienie tytułu wykonawczego nr SW4/1/50172/2023 z dnia 29 marca 2023 roku na kwotę 1.375 zł, który został poprzedzony upomnieniem nr Fn.3161.334/2022 z dnia 30 grudnia 2022 roku (odbiór 4 stycznia 2023 roku). Wpłata w dniu 6 kwietnia 2023 roku.

Na dzień 30 czerwca 2023 roku na koncie podatnika figurowała zaległość dotycząca 2 raty za 2023 rok w kwocie 1.491,00 zł (w tym podatek od nieruchomości – 1.442,00 zł, podatek rolny – 49,00 zł). Czynności windykacyjne obejmowały wystawienie tytułu wykonawczego nr SW4/82/50172/2023 z dnia 10 lipca 2023 roku na kwotę 1.491 zł, który został poprzedzony upomnieniem nr Fn.3161.247/2023 z dnia 9 czerwca 2023 roku (odbiór 15 czerwca 2023 roku). Wpłata w dniu 24 lipca 2023 roku.

Podatnik o numerze ewidencyjnym 60252

Na dzień 31 grudnia 2022 roku na koncie podatnika figurowała zaległość łącznej w kwocie 28.349,00 zł, dotycząca lat: [1] 2017 rok – 3.144 zł podatek od nieruchomości, [2] 2018 rok – 7.547 zł podatek od nieruchomości, [3] 2020 rok – 8.860 zł (w tym podatek od nieruchomości – 8.406,00 zł, podatek rolny – 274 zł), [4] 2021 rok – 8.860 zł (w tym podatek od nieruchomości – 8.406,00 zł, podatek rolny – 274 zł), [5] 2022 rok – 298 zł – podatek rolny. Czynności windykacyjne obejmowały wystawienie tytułu wykonawczego nr SW4/70/30252/2020 z dnia 15 grudnia 2022 roku na kwotę 28.276 zł (dotyczące ww. zaległości poza ratą IV/2022 w kwocie 73 zł), który został poprzedzony upomnieniem nr Fn.3161.213/2022 z dnia 21 października 2022 roku (odbiór 26 października 2022 roku).

Na dzień 30 czerwca 2023 roku na koncie podatnika figurowała zaległość łącznej w kwocie 17.201,73 zł, dotycząca lat: [1] 2018 rok – 389,73 zł podatek od nieruchomości, [2] 2020 rok – 8.406 zł podatek od nieruchomości, [3] 2021 rok – 8.406 zł podatek od nieruchomości, [4] 2022 rok – 148 zł – podatek rolny, [3] 2023 rok – 166 zł. Czynności windykacyjne obejmowały wystawienie upomnienia nr Fn.3161.291/2023 z dnia 11 lipca 2023 roku na kwotę 166 zł dotyczącą I i II raty za 2023 rok.

Ustalono, że działaniami windykacyjnymi nie objęto IV raty podatku rolnego za 2022 rok w kwocie 73 zł. W trakcie kontroli (4 sierpnia 2023 roku) zostało wystawione upomnienie nr Fn.3161.296/2023 na kwotę 73 zł dotyczącą IV raty podatku rolnego za 2023 rok.

Wpłaty w 2023 roku do czasu kontroli łącznie na kwotę 11.961,78 zł wraz z odsetkami w kwocie 1.539,79 zł (uregulowano zaległości za 2017 i 2018 rok oraz podatek rolny za 2020, 2021 i I,II/2022 oraz 572,78 zł na poczet podatku od nieruchomości za 2020 rok).

Podatnik o numerze ewidencyjnym 80384

Na dzień 31 grudnia 2022 roku na koncie podatnika figurowała zaległość dotycząca 4 raty za 2022 rok w kwocie 1.437 zł i części III raty za 2022 rok w kwocie 39 zł.

Czynności windykacyjne obejmowały wystawienie upomnienia nr Fn.3161.355/2022 z dnia 30 grudnia 2022 roku (odbiór 4 stycznia 2023 roku). Wpłata w dniu 13 stycznia 2023 roku.

Na dzień 30 czerwca 2023 roku na koncie podatnika figurowała zaległość dotycząca II raty za 2023 rok w kwocie 1.550,00 zł. Czynności windykacyjne obejmowały wystawienie upomnienia nr Fn.3161.212/2023 z dnia 7 czerwca 2023 roku (odbiór 13 czerwca 2023 roku). Wpłata w dniu 11 lipca 2023 roku w kwocie 1.526 zł wraz z odsetkami i kosztami upomnienia. Pozostała do zapłaty kwota 24 zł.

Podatnik o numerze ewidencyjnym 90099

Na dzień 31 grudnia 2022 roku na koncie podatnika figurowała zaległość dotyczące 2021 roku w kwocie 202,75 zł, 2022 roku w kwocie 1.560 zł. Na dzień 30 czerwca 2023 roku na koncie podatnika figurowała zaległości w kwocie 2.696,75 zł, dotycząca 2021 roku w kwocie 202,75 zł, 2022 roku w kwocie 1.560 zł, 2023 roku w kwocie 934 zł. Czynności windykacyjne obejmowały wystawienie tytułów wykonawczych, które zostały poprzedzone wystawieniem upomnień:

- nr SW4/16/90099/2022 z dnia 5 kwietnia 2022 roku na kwotę 198 zł (IV/2021 rok),
- nr SW4/45/90099/2022 z dnia 10 czerwca 2022 roku na kwotę 398 zł (I/2022 rok),
- nr SW4/25/90099/2023 z dnia 25 marca 2023 roku na kwotę 1.170 zł (II,III,IV/2022 rok),
- nr SW4/63/90099/2023 z dnia 25 maja 2023 roku na kwotę 467 zł (I/2023 rok),
- nr SW4/83/90099/2023 z dnia 10 lipca 2023 roku na kwotę 467 zł (II/2023 rok),

Do czasu kontroli podatnik nie uregulował zaległości.

Podatek od środków transportowych

W sprawozdaniach Rb-27S - z wykonania planu dochodów budżetowych Gminy Mokrsko, sporządzonych za lata 2022- I półrocze 2023 roku, wykazane zostały następujące kwoty zaległości w podatku od środków transportowych:

Zaległości z tytułu podatku od środków transportowych	Stan na 31.12.2022 rok	Stan na 30.06.2023 rok
osoby fizyczne	1 047,00	1 005,00
osoby prawne	0,00	0,00

Zgodnie z przedłożonym wykazem zaległości na dzień 31 grudnia 2022 roku stwierdzono zaległości w podatku od środków transportowych od osób fizycznych w kwocie 1.047 zł na koncie 1 podatnika, na dzień 30 czerwca 2023 roku zadłużenie w ww. podatku wynosiło 1.005 zł na kontach 2 podatników.

Kwoty zaległości wykazane w sprawozdawczości były zgodne z ewidencją analityczną prowadzoną na kontach poszczególnych podatników.

Skontrolowano terminowość regulowania zobowiązań przez podatników objętych kontrolą z tytułu podatku od środków transportowych od osób fizycznych i prawnych dotyczących II raty za 2022 i I raty za 2023 rok. W wyniku kontroli stwierdzono, że II ratę za 2022 rok 12 podatników - osób fizycznych i 1 osoba prawna uregulowało po terminie, a I ratę za 2023 rok uregulowało po terminie 11 podatników - osób fizycznych.

Zestawienie terminowości regulowania II raty za 2022 rok i I raty za 2023 rok podatku od środków transportowych od osób fizycznych przez podatników wybranych do próby kontrolnej stanowi załącznik nr 10 do protokołu kontroli.

Kontrolą objęto 100% zaległości w podatku od środków transportowych od osób fizycznych na dzień 31 grudnia 2022 roku i 100% zaległości na dzień 30 czerwca 2022 roku.

Nr ewidencyjny podatnika	Kwota zaległości na dzień 31.12.2022	Kwota zaległości na dzień 30.06.2023
6	1 047,00	0,00
8	0,00	505,00
100040	0,00	500,00
<i>Razem</i>	<i>1 047,00</i>	<i>1 005,00</i>
<i>Sprawozdanie</i>	<i>1 047,00</i>	<i>1 005,00</i>
<i>Próba kontroli</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>

W stosunku do ww. zaległości podjęto działania windykacyjne:

Podatnik o numerze ewidencyjnym 6

Na dzień 31 grudnia 2022 roku podatnik posiadał zaległość w kwocie 1.047 zł wynikającą z raty dotyczącej podatku od pojazdu zakupionego w październiku 2022 roku w kwocie 273 zł oraz podatku dotyczącego pojazdu, który przez część roku był czasowo wycofany i został w listopadzie 2022 roku ześlomowany. Podatnik uregulował zaległość w dniu 9 stycznia 2023 roku wraz z odsetkami.

Podatnik o numerze ewidencyjnym 8

Na dzień 30 czerwca 2022 roku na koncie podatnika figurowała zaległość w kwocie 505 zł dotycząca I raty podatku za 2023 roku. Czynności windykacyjne obejmowały wystawienie tytułu wykonawczego nr SW4/1/8/2023 z dnia 6 lipca 2023 roku na kwotę 505 zł, który został poprzedzony upomnieniem nr Fn.3161.1/2023 z dnia 19 maja 2023 roku (odbiór 23 maja 2023 roku).

Podatnik o numerze ewidencyjnym 100040

Na dzień 30 czerwca 2022 roku na koncie podatnika figurowała zaległość w kwocie 500 zł dotycząca I raty podatku za 2023 roku. Czynności windykacyjne obejmowały wystawienie upomnienia nr Fn.3161.4/2023 z dnia 19 maja 2023 roku (odbiór 23 maja 2023 roku). Podatnik dokonał wpłaty w dniu 3 lipca 2023 roku wraz z odsetkami.

DOCHODY Z MAJĄTKU

Zgodnie z obowiązującym w okresie objętym kontrolą Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Gminy w Mokrsku, zadania z zakresu tworzenia i gospodarowania gminnym zasobem nieruchomości oraz opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należą do Referatu Gospodarki Komunalnej i Nieruchomości, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, którym kieruje Tadeusz Kik.

W kontrolowanej jednostce nie ma opracowanego planu wykorzystania zasobu nieruchomości. Na powyższe wskazywano również w trakcie kontroli kompleksowej przeprowadzonej w 2019 roku. W świetle art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 344 ze zm.) – do gminnego zasobu nieruchomości należą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste, oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego gminy. Gminne zasoby nieruchomości mogą być wykorzystywane na cele rozwojowe gmin i zorganizowanej działalności inwestycyjnej, a w szczególności na realizację budownictwa mieszkaniowego oraz związanych z tym budownictwem urządzeń infrastruktury technicznej, a także na realizację innych celów publicznych (art. 24 ust. 2 ustawy). Podstawą tworzenia gminnych zasobów nieruchomości są studia uwarunkowań

i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin uchwalane na podstawie przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (art. 24 ust. 3 ustawy).

Stosownie do art. 25 ww. ustawy, gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje wójt, burmistrz albo prezydent miasta. Gospodarowanie zasobem polega w szczególności na wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 23 ust. 1, a ponadto na sporządzaniu planów wykorzystania zasobu, przygotowywaniu opracowań geodezyjno-prawnych i projektowych, dokonywaniu podziałów oraz scaleń i podziałów nieruchomości, a także wyposażaniu ich, w miarę możliwości, w niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej. Plany wykorzystania zasobu, o których mowa w ust. 2, opracowuje się na okres 3 lat. Plany zawierają w szczególności:

- 1) zestawienie powierzchni nieruchomości zasobu oraz nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste;
- 2) prognozę:
  - a) dotyczącą udostępnienia nieruchomości zasobu oraz nabywania nieruchomości do zasobu,
  - b) poziomu wydatków związanych z udostępnieniem nieruchomości zasobu oraz nabywaniem nieruchomości do zasobu,
  - c) wpływów osiągniętych z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste oraz opłat z tytułu trwałego zarządu nieruchomości,
  - d) dotyczącą aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste oraz opłat z tytułu trwałego zarządu nieruchomości;
- 3) program zagospodarowania nieruchomości zasobu.

Biorąc pod uwagę ww. przepisy, jednostka kontrolowana powinna opracować plan wykorzystania zasobu zawierający wszystkie wskazane w art. 25 ust. 2a elementy.

Uchwałą nr XV/84/11 z dnia 28 listopada 2011 roku Rada Gminy Mokrsko określiła zasady nabycia, zbycia i obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawienia lub najmu na okres dłuższy niż trzy lata (opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 30 stycznia 2012 roku pod pozycją 309). Mocą uchwały ustalono:

- Czynności związane z nabywaniem, zbywaniem, obciążaniem nieruchomości oraz jej wydzierżawianiem na czas oznaczony dłuższy niż trzy lata oraz na czas nieoznaczony dokonywane są przez Wójta samodzielnie i nie jest wymagana zgoda Rady Gminy (§ 2, § 5, § 9, § 10 uchwały).
- Każdorazowo przed wydaniem zarządzenia o nabyciu oraz zbyciu nieruchomości wymagane jest przeprowadzenie konsultacji z Radą Sołectką sołectwa, na obszarze którego znajduje się przedmiotowa nieruchomość (§ 3 i § 6 uchwały).
- Wójt powiadamia radnych o podaniu do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży.

Uchwałą nr XIV/81/19 z dnia 20 grudnia 2019 roku określono zasady, sposób i tryb umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Mokrsko lub jej jednostkom organizacyjnym oraz warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organu lub osób uprawnionych do udzielania ulg.

Z informacji uzyskanych od Skarbnika Gminy Mokrsko wynika, że w latach 2021-2023 (do 30 czerwca) udzielono 3 ulg w zapłacie należności cywilnoprawnych (rozłożenie na

raty, które nie zostały wydane w formie decyzji - z dłużnikami podpisano umowę w sprawie spłaty zadłużenia).

Dochody z tytułu sprzedaży nieruchomości

W sprawozdaniach rocznych Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za lata 2021-2022 jednostka wykazała dochody ze sprzedaży nieruchomości w nw. kwotach:

Klasyfikacja budżetowa	2021 rok		2022 rok	
	Plan po zmianach	Wykonanie	Plan po zmianach	Wykonanie
700, 70005 § 0770	215.000,00	221.718,33	244.352,00	98.373,98
700, 70005 § 0870	5.000,00	4.466,00	3.500,00	4.003,86

Wykaz nieruchomości sprzedanych w latach 2021-2022 stanowi załącznik nr 11 do protokołu kontroli.

Przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gruntowej nr 1289/1 o powierzchni 0,0295 ha, położonej w miejscowości Mokrsko i stanowiącej własność Gminy Mokrsko

Właścicielem nieruchomości wg ewidencji gruntów jest Gmina Mokrsko. Dla nieruchomości jest prowadzona przez Sąd Rejonowy w Wieluniu V Wydział Ksiąg Wieczystych księga wieczysta nr SR1W/00030283/3.

W dniu 23 października 2020 roku do Urzędu Gminy w Mokrsku wpłynął wniosek dotychczasowego najemcy nieruchomości z ofertą jej zakupu za cenę wywoławczą równą 100 czynszom miesięcznym.

W dniu 12 stycznia 2020 roku Gmina Mokrsko uzyskała zgodę Rady Sołectkiej Mokrsko I na sprzedaż przedmiotowej nieruchomości gruntowej.

Operat szacunkowy nieruchomości został sporządzony przez rzeczoznawcę majątkowego posiadającego uprawnienia nr 5012 w dniu 21 kwietnia 2021 roku (prawo własności nieruchomości oszacowano na kwotę 800,00 zł).

W ewidencji gruntów działka nr 1289/1 posiadała oznaczenie klasy użytku: Bi – inne tereny zabudowane (na nieruchomości posadowiony jest maszt telefonii cyfrowej, który stanowi odrębny od gruntu przedmiot własności).

Zgodnie z Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Mokrsko zatwierdzonym uchwałą nr XIV/64/03 Rady Gminy w Mokrsku z dnia 18 grudnia 2003 roku przedmiotowa nieruchomość położona jest na terenie wysypiska śmieci i oznaczona została symbolem 1.1NU.

Zarządzeniem nr 33/21 z dnia 26 kwietnia 2021 roku Wójt Gminy Mokrsko sporządził wykaz nieruchomości, którym przeznaczył do sprzedaży w drodze przetargu ustnego nieograniczonego nieruchomość gruntową nr 1289/1 o pow. 0,0295 ha. W wykazie wskazano: [1] oznaczenie nieruchomości według ewidencji gruntów, [2] oznaczenie i powierzchnia nieruchomości, [3] opis nieruchomości, [4] przeznaczenie i sposób jej zagospodarowania, [5] cena wywoławcza – 251.500,00 zł brutto (w tym należny podatek Vat), [6] informacja o formie jej zbycia – ustny przetarg nieograniczony, [7] termin do złożenia wniosku przez osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości, na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami - 7 czerwca 2021 rok, [8] wysokość opłat i terminy ich wnoszenia – cena uzyskana w przetargu płatna przed zawarciem aktu notarialnego (koszty zawarcia aktu ponosi nabywca nieruchomości).

Wykaz został podany do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie na tablicy ogłoszeń Urzędu w dniach od 26 kwietnia do 9 czerwca 2021 roku, w BIP oraz na stronie

internetowej gminy. Ponadto, informację o podaniu wykazu do publicznej wiadomości przekazano radnym Gminy Mokrsko, podczas sesji Rady Gminy nr XXIX w dniu 28 kwietnia 2021 roku, a także zamieszczono na portalu prasy codziennej o zasięgu lokalnym „Nasz Tygodnik” (data emisji 30 kwietnia 2021 roku – zamówienie nr 3190872). Za publikację wykazu w prasie została wystawiona faktura VAT nr FVS2021/0003700/BLO z dnia 30 kwietnia 2021 na kwotę 18,94 zł (data wpływu do UG – 4 maja 2021 roku), termin płatności do 14 maja 2021 roku – zapłacono w dniu 7 maja 2021 roku, wb nr 63/2021.

Kontrolującym przedłożono dokumentację w zakresie przeliczenia ceny wywoławczej zbywanej nieruchomości na równowartość euro wg średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski na dzień 10 czerwca 2021 roku (kurs euro 4,48 zł). W związku z powyższym cena wywoławcza ustalona wg ww. przeliczenia stanowiła kwotę 56.138,39 euro.

W dniu 10 czerwca 2021 roku Wójt Gminy Mokrsko ogłosił pierwszy ustny przetarg nieograniczony na zbycie ww. nieruchomości. Ogłoszenie zostało podane do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie urzędu w okresie od 10 czerwca do 12 lipca 2021 roku oraz publikację na stronie internetowej BIP (wyciąg z ogłoszenia o przetargu zamieszczono w prasie codziennej Dziennik Łódzki – Nasz Tygodnik - data emisji 18 czerwca 2021 rok). Za publikację ogłoszenia w prasie została wystawiona faktura VAT nr FVS2021/0005696/BLO z dnia 29 czerwca 2021 na kwotę 37,88 zł, termin płatności do 13 lipca 2021 roku – zapłacono w dniu 5 lipca 2021 roku, wb nr 92/2021. Ponadto ogłoszenie zostało wywieszone na tablicy ogłoszeń sołectwa (Mokrsko I).

W ogłoszeniu o przetargu zawarto informacje wskazane w wykazie oraz określono między innymi: [1] cenę wywoławczą - 251.500,00 zł brutto, [2] wadium - 10% ceny wywoławczej, tj. w kwocie 25.150,00 zł, płatne najpóźniej do dnia 15 lipca 2021 roku, [3] data przetargu - 20 lipca 2021 roku o godz. 10.00 w budynku UG Mokrsko, [4] opis nieruchomości - działka zabudowana masztem aktywnie działającej stacji bazowej systemu łączności bezprzewodowej GSM).

Zarządzeniem nr 50/21 z dnia 19 lipca 2021 roku Wójt Gminy Mokrsko powołał Komisję Przetargową do przeprowadzania przetargu ustnego na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Mokrsko.

Z protokołu Komisji przetargowej z dnia 20 lipca 2021 roku wynikało, że wadium w kwocie i terminie podanym w ogłoszeniu zostało wpłacone i tym samym dopuszczono do przetargu 1 oferenta. W wyniku licytacji ustalono cenę na nieruchomość gruntową będącą przedmiotem przetargu w wysokości 254.020,00 zł brutto, w tym 23% Vat. Nabywca podpisał protokół z przetargu.

Z notatki znajdującej się w aktach sprawy wynikało, że informacja o wyniku przetargu została opublikowana w BIP urzędu oraz wywieszona na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Mokrsko w dniu 20 lipca 2023 roku.

Nabywca nieruchomości dokonał wpłat: [1] wadium w dniu 8 lipca 2021 roku w kwocie 25.150,00 zł, wb nr 007/2021 – przeksięgowano na rachunek dochodów w dniu 25 sierpnia 2021 roku, wb nr 008/2021, [2] w dniu 23 sierpnia 2021 roku na kwotę 228.870,00 zł.

W dniu 24 sierpnia 2021 roku został sporządzony akt notarialny Rep. A nr 2405/2021. Przedmiotowym aktem zawarto umowę sprzedaży działki nr 1289/1 o pow. 295 m². Koszty aktu poniosła strona kupująca. Sprzedaż nieruchomości była opodatkowana podatkiem VAT.

W dniu 23 września 2021 roku nabywca nieruchomości złożył deklarację na podatek od nieruchomości, w której wykazał powierzchnię działki w pozycji gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Podatek VAT od sprzedanej nieruchomości ujęto w rejestrze sprzedaży VAT za miesiąc sierpień 2021 roku pod poz. 22.

Przedmiotową działkę wyksięgowano z ewidencji środków trwałych (wartość ewidencyjna 1.114,66 zł) w dniu 30 września 2021 roku (data wpływu aktu notarialnego do UG Mokrsko w dniu 10 września 2021 roku) na podstawie polecenia księgowania nr 96 z dnia 30 września 2021 roku.

Zakup nieruchomości

Z informacji uzyskanych od Łukasza Wolnego – Inspektora ds. rolnictwa i gospodarki nieruchomościami Gminy Mokrsko wynikało, że w latach 2021-2023 (do 30 czerwca) nie dokonywano wydatków na zakup nieruchomości do gminnego zasobu nieruchomości.

Dochody z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości, użytkowania, zarządu

W okresie objętym kontrolą Gmina Mokrsko osiągnęła nw. dochody z opłaty z tytułu użytkowania wieczystego, użytkowania lub zarządu.

Dochody z użytkowania wieczystego nieruchomości, użytkowania, zarządu

Dział, rozdział, §	2022 rok		I półrocze 2023 rok	
	Plan po zmianach	Dochody wykonane	Plan po zmianach	Dochody wykonane
700,70005 § 0550	5 670,00	6 560,09	3 570,00	3 601,34

W okresie objętym kontrolą nie przekazywano nieruchomości w użytkowanie wieczyste.

Z informacji uzyskanych od Łukasza Wolnego – Inspektora ds. rolnictwa i gospodarki nieruchomościami wynikało, że w kontrolowanym okresie było 5 użytkowników wieczystych.

Wpłaty z tytułu prawa użytkowania wieczystego

Kontroli poddano prawidłowość uiszczania opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego pod względem ich wysokości oraz terminowości dotyczących następujących użytkowników wieczystych:

- działka nr 1265/9 o łącznej powierzchni 0,0480 ha położona w Mokrsku (KW nr SR1W/00044361/5)

Użytkownik wieczysty (osoba fizyczna) nabył prawo użytkowania wieczystego przedmiotowej nieruchomości do dnia 28 marca 2094 roku od Gminy Mokrsko, na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 800/2000 z dnia 31 marca 2000 roku. Aktem notarialnym Rep. A nr 1674/2021 z dnia 29 marca 2021 roku sprzedano prawo użytkowania wieczystego nieruchomości spółce jawnej. Z przedłożonej dokumentacji wynikała opłata roczna obowiązująca od 2006 roku w kwocie 67,17 zł (3% wartości gruntu – aktualną wówczas wartość gruntu wyceniono na kwotę 2.239,00 zł).

Opłata za rok 2022 i 2023 kwocie 134,34 zł została wniesiona przez użytkownika wieczystego w dniu 28 kwietnia 2023 roku. Z tytułu nieterminowego uiszczenia należności w 2022 roku użytkownik dokonał zapłaty odsetek w kwocie 9,02 zł. Należy wskazać, że ww. zaległość nie była objęta czynnościami windykacyjnymi.

Ustalono, że użytkowaną wieczystą działkę opodatkowano podatkiem od nieruchomości wg stawek najwyższych;

- działka nr 1265/18, o pow. 0,0424 ha, położona w obrębie Mokrsko, oddana w użytkowanie wieczyste na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 173/2003 z dnia 23 stycznia 2003 roku. Opłatę z tytułu prawa użytkowania wieczystego przedmiotowej działki zaktualizowano w 2006 roku na podstawie operatu szacunkowego sporządzonego przez rzeczoznawcę majątkowego w dniu 9 października 2006 roku - oszacowana wartość rynkowa gruntu 2.372,00 zł. Opłata roczna począwszy od 2007 roku stanowi kwotę 71,16 zł (2.372,00 zł x 3%).

Użytkownik uiścił opłatę za 2022 rok w dniu 21 marca 2022 roku, za 2023 rok w dniu 13 kwietnia 2023 roku wraz z należnymi odsetkami za zwłokę.

Użytkowana wieczysta działka została opodatkowana podatkiem rolnym;

- działka nr 886/2 o pow. 0,3247 ha oddana w użytkowanie wieczyste na podstawie aktu notarialnego z 1999 roku (nr 3380/99). Dla działki została ustalona opłata roczna w wysokości 132,00 zł. Opłatę zaktualizowano w 2006 roku na podstawie operatu szacunkowego sporządzonego przez rzeczoznawcę majątkowego w dniu 9 października 2006 roku (oszacowana wartość rynkowa gruntu 15.811,00 zł). Opłata roczna, począwszy od 2007 roku stanowi kwotę 474,33 zł (15.811,00 zł x 3%).

Użytkownik wniósł opłatę za 2022 rok w dniu 13 lipca 2022 roku wraz z odsetkami w kwocie 13,55 zł i kosztami upomnienia; za 2023 rok - w dniu 20 kwietnia 2023 roku wraz z odsetkami za zwłokę w kwocie 3,02 zł.

Użytkowane wieczysta działka została opodatkowana podatkiem od nieruchomości wg stawek najwyższych (1.308 m²) oraz podatkiem rolnym (0,1939 ha);

- działka nr 1265/17, o pow. 0,0517 ha, oddana w użytkowanie wieczyste na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 3441/2004 z dnia 1 października 2004 roku. Dla wymienionej działki została ustalona opłata roczna w wysokości 22,95 zł. Opłatę zaktualizowano w 2006 roku na podstawie operatu szacunkowego sporządzonego przez rzeczoznawcę majątkowego w dniu 9 października 2006 roku - oszacowana wartość rynkowa gruntu 2.875,00 zł. Opłata roczna począwszy od 2007 roku wynosi 86,25 zł (2.875,00 zł x 3%).

Użytkownik uiścił opłatę za 2022 rok w dniu 31 marca 2022 roku; za 2023 rok - w dniu 29 marca 2023 roku.

Użytkowana wieczysta działka została opodatkowana podatkiem od nieruchomości wg stawek najwyższych (100 m²) oraz podatkiem rolnym (0,0417 ha);

- działki nr: 1265/6 o pow. 0,4770 ha, 1265/7 o pow. 0,4367 ha i 1265/14 o pow. 0,7534 ha położone w Mokrsku. Użytkownik wieczysty (osoba fizyczna) nabył prawo użytkowania wieczystego nieruchomości nr 1265/14 do dnia 28 marca 2004 roku od poprzedniego użytkownika wieczystego (osoby fizycznej), na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 2139/2005 z dnia 22 czerwca 2005 roku. Prawo użytkowania wieczystego działek nr 1265/6 i 1265/7 nabyto również w 2005 roku aktem notarialnym Rep. A nr 1888/2005. Z przedłożonej dokumentacji wynikała opłata roczna obowiązująca do 2006 roku kwocie łącznej 740,19 zł. W wyniku aktualizacji opłaty (zawiadomienie o wypowiedzeniu i aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego gruntów z dnia 6 grudnia 2006 roku) ustalono od 1 stycznia 2007 roku opłatę roczną w łącznej wysokości 2.543,88 zł (operaty szacunkowe nieruchomości z dnia 1 października 2006 roku, na podstawie których ustalono wartość nieruchomości nr: [1] 1265/14 w wysokości 38.856,00 zł i [2] 1265/6, 1265/7 w łącznej wysokości 45.940,00 zł; opłata roczna 3% wartości gruntów).

W dniu 11 maja 2022 roku pomiędzy Gminą Mokrsko a użytkownikiem wieczystym zawarto umowę w sprawie spłaty zadłużenia, które wg stanu na dzień 5 maja 2022 roku wynosiło: 2.543,88 zł – należność główna, 22,15 zł – odsetki ustawowe za zwłokę w nieterminowym regulowaniu należności na dzień 5 maja 2022 roku, 16 zł – koszty upomnienia. Dłużnik zobowiązał się do zapłaty zaległości wg harmonogramu ustalonego w umowie, tj. [1] do dnia 10 czerwca 2022 roku – 843,88 zł (należność główna) wraz z odsetkami 22,15 zł i kosztami upomnienia 16 zł, [2] do dnia 11 lipca 2022 roku – 850 zł (należność główna), [3] do dnia 10 sierpnia 2022 roku – 850 zł (należność główna).

Opłata za rok 2022 została wniesiona przez użytkownika wieczystego w dniach: 7 i 9 czerwca oraz 6 i 20 lipca 2022 roku wraz z odsetkami i kosztami upomnienia (zgodnie z terminami ustalonymi w umowie spłaty zadłużenia); **za rok 2023 opłatę wniesiono w dniu 23 maja 2023 roku wraz z należnymi odsetkami.**

Użytkowane wieczystośćie działki zostały wykazane w informacji na podatek rolny.

Ustalenia kontroli

Wysokość opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości objętych kontrolą została zaktualizowana w 2006 roku, tj. 13 lat temu. Zgodnie z art. 77 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, wysokość opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a, podlega aktualizacji nie częściej niż raz na 3 lata, jeżeli wartość tej nieruchomości ulegnie zmianie. Zaktualizowaną opłatę roczną ustala się, przy zastosowaniu dotychczasowej stawki procentowej, od wartości nieruchomości określonej na dzień aktualizacji opłaty. **Należy podkreślić, że brak aktualizacji ww. opłaty został stwierdzony również w czasie wcześniejszych kontroli.**

Dochody z tytułu opłaty za użytkowanie wieczyste ewidencjonowano w księgach Urzędu Gminy na koncie 221 – należności z tytułu dochodów budżetowych. Dla poszczególnych użytkowników wieczystych prowadzono ewidencję szczegółową, która umożliwiała ustalenie kwoty przypisu należności, wpłaty oraz salda końcowego.

Dochody z tytułu najmu i dzierżawy nieruchomości

Z informacji uzyskanych od Tadeusza Kik – Kierownika Referatu Gospodarki Komunalnej i Nieruchomości, Ochrony Środowiska i Rolnictwa wynikało, że w latach 2021-2023 nie uchwalono wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.

W świetle art. 21 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobem gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 725), rada gminy uchwała wieloletnie programy gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.

Zarządzeniem nr 3/13 z dnia 9 stycznia 2013 roku Wójt Gminy Mokrsko ustalił minimalne stawki czynszu dzierżawnego za grunty mienia komunalnego.

Zarządzeniem nr 21/20 z dnia 14 kwietnia 2020 roku Wójt Gminy Mokrsko ustalił minimalne stawki czynszu najmu za lokale użytkowe.

Zarządzeniem nr 12/22 z dnia 10 marca 2022 roku Wójt Gminy Mokrsko ustalił miesięczne stawki czynszu za najem lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy Mokrsko.

Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE MOKRSKO
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Ogrodowa 28d
91-065 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

Klasyfikacja	2022 rok		I półrocze 2023 rok	
	Plan po zmianach	Wykonanie	Plan po zmianach	Wykonanie
01095 § 0750	5 500,00	5 929,13	6 000,00	7 141,38
70005 § 0750	45 500,00	39 801,00	46 530,00	15 041,73
70007 § 0750	26 500,00	27 100,27	40 000,00	20 492,60
Razem	77 500,00	72 830,40	92 530,00	42 675,71

Wykaz lokali użytkowych i nieruchomości gruntowych oddanych przez Gminę Mokrsko w najem lub dzierżawę zawiera załącznik nr 12 do protokołu kontroli.

Analizie poddano prawidłowość zawierania umów, opłaty za najem lokali użytkowych i dzierżawę gruntów, stanowiących własność Gminy Mokrsko na podstawie zawartych umów najmu/dzierżawy:

1. Umowy najmu z dnia 20 grudnia 2022 roku zawarta z Przychodnią Lekarzy Specjalistów „SANMED” M. Świdorski R. Puławski Sp.J. z/s w Wieluniu. Ze strony gminy umowę podpisał Wójt Gminy Mokrsko – Zbigniew Dąbrowski. Przedmiotem najmu jest: [1] 25 pomieszczeń użytkowych o pow. łącznej 265,40 m² położonych w budynku dwukondygnacyjnym w Mokrsku na działce nr 1386 i w budynku w Ożarowie pomieszczenia użytkowe nr 1-9 o łącznej powierzchni 86,60 m², [2] wyposażenie i sprzęt rehabilitacyjny, znajdujący się w pomieszczeniach budynku komunalnego w Mokrsku i Ożarowie (szczegółowy wykaz i opis: a) oddawanego w najem wyposażenia i sprzętu zawiera załącznik nr 2 do umowy, b) zajmowanych lokali stanowi załącznik nr 1 do umowy). W § 1 umowy wskazano również, że pomieszczenia będące przedmiotem wynajmu wyposażone są w instalację elektryczną, wodno-kanalizacyjną, centralnego ogrzewania i ciepłej wody. Ponadto wynajmowane pomieszczenia będą wykorzystywane przez najemcę wyłącznie do celu świadczenia usług medycznych z wykluczeniem funkcji mieszkaniowych (§ 3 umowy).

Ustalono czynsz miesięczny w wysokości 6,77 zł netto za 1 m² powierzchni użytkowej lokalu + Vat 23%, płatny z dołu, w terminie do dnia 20 każdego następnego miesiąca na podstawie wcześniej wystawionych faktur. Z przedłożonych przez kontrolowanych faktur Vat wystawianych tytułem czynszu za lokal użytkowy wynikało, że jako termin płatności wskazywano konkretny dzień danego miesiąca, którego dotyczyła faktura, np. 22 lutego 2022 roku – czynsz za m-c luty, 22 maj 2022 roku – czynsz za m-c maj, 31 sierpnia 2022 roku – czynsz za m-c sierpień, 30 listopada 2022 roku – czynsz za miesiąc listopad, 10 lutego 2023 roku – czynsz za m-c styczeń, itp.

W związku z powyższym należy wskazać na brak spójności w przedmiotowym zakresie pomiędzy zapisami umownymi a zapisami umieszczonymi na wystawionych fakturach.

W § 4 umowy zapisano, że zmiana stawki czynszu będzie następowała w przypadku wydania przez Wójta Gminy Mokrsko zarządzenia zmieniającego stawkę.

Umowę zawarto na czas określony – 12 miesięcy od dnia 1 stycznia 2023 roku do dnia 31 października 2023 roku.

Oddając w najem ww. nieruchomość jednostka nie zachowała procedury w zakresie obowiązku sporządzenia oraz podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości, stosownie do art. 35 ust. 1 i 1b ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, zgodnie z którym właściwy organ sporządza i podaje do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do zbycia lub oddania w użytkowanie, najem, dzierżawę lub użyczenie. Wykaz ten wywiesza się na okres 21 dni w siedzibie właściwego urzędu, a także zamieszcza się na stronach

internetowych właściwego urzędu. Informację o zamieszczeniu wykazu właściwy organ podaje do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w prasie lokalnej o zasięgu obejmującym co najmniej powiat, na terenie którego położona jest nieruchomość. Ponadto wykaz ten sporządza się i podaje do publicznej wiadomości, jeżeli po umowie zawartej na czas oznaczony do 3 miesięcy strony zawierają kolejne umowy, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość.

W okresie wcześniejszym obowiązywały umowy zawarte w dniach: [1] 18 października 2016 roku na okres 12 miesięcy, [2] 23 października 2017 roku na okres 12 miesięcy, [3] 23 października 2018 roku na okres 12 miesięcy. Nie przedłożono umów obejmujących okres 23 października 2019 roku – 19 grudnia 2022 roku.

Powyższe terminy zawartych umów wskazują na brak ciągłości ich obowiązywania. Kontrolowani oświadczyli, że w okresach, które nie były objęte umową, najemca nadal wykorzystywał pomieszczenia oraz wyposażenia w celu świadczenia usług medycznych; o tym fakcie świadczą również faktury wystawiane przez Gminę Mokrsko tytułem czynszu najmu za okresy, które nie zostały objęte umową (próba kontroli terminowości czynszu objęto m.in. rok 2022, w którym umowa najmu nie obowiązywała, mimo to wystawiano faktury sprzedażowe za m-c styczeń – grudzień). W związku z powyższym brak było podstawy prawnej do wystawiania dowodów sprzedaży (faktur) za okresy nieobjęte umową najmu. Należy wskazać, że w powyższej sytuacji jednostka winna rozważyć ewentualność skorzystania z wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z pomieszczeń i wyposażenia stanowiącego własność Gminy Mokrsko.

Dzierżawca wnosił czynsz za lata 2022-2023 (I półrocze) - z reguły - w terminie wskazanym na fakturze, poza pojedynczymi przypadkami, kiedy opóźnienia wynosiły maksymalnie do 7 dni.

Dzierżawca został opodatkowany podatkiem od nieruchomości w zakresie dzierżawionego od Gminy Mokrsko lokalu użytkowego wg stawki dla budynków związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych.

- Umowa najmu z dnia 23 listopada 2022 roku zawarta z Apteką Nova Cezary Caban z/s w Wieluniu. Ze strony gminy umowę podpisał Wójt Gminy Mokrsko – Zbigniew Dąbrowski. Przedmiotem najmu jest lokal użytkowy składający się z 10 pomieszczeń (ekspedycji, komory przyjęć, archiwum, sanitariatu, pomieszczenia sprzątaczek i socjalnego, dwóch magazynów i dwóch pomieszczeń komunikacji) o łącznej pow. 71 m², znajdujący się w budynku usytuowanym w Mokrsku nr 233.

Umowę zawarto na czas określony, tj. od dnia 1 stycznia 2023 roku do dnia 31 grudnia 2025 roku z przeznaczeniem na prowadzenie apteki.

Ustalono czynsz miesięczny w wysokości 6,77 zł netto za 1 m² powierzchni użytkowej lokalu + Vat 23%, płatny z góry, w terminie do dnia 10 każdego miesiąca (w umowie nie wskazano informacji w zakresie wystawiania faktur przez wynajmującego).

W § 4 umowy zastrzeżono możliwość zmiany wysokości czynszu i opłat w czasie trwania umowy.

Oddając w najem ww. nieruchomość jednostka nie zachowała procedury w zakresie obowiązku sporządzenia oraz podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości, stosownie do art. 35 ust. 1 i 1b ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, zgodnie z którym właściwy organ sporządza i podaje do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do zbycia lub oddania w użytkowanie,

najem, dzierżawę lub użyczenie. Wykaz ten wywiesza się na okres 21 dni w siedzibie właściwego urzędu, a także zamieszcza się na stronach internetowych właściwego urzędu. Informację o zamieszczeniu wykazu właściwy organ podaje do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w prasie lokalnej o zasięgu obejmującym co najmniej powiat, na terenie którego położona jest nieruchomość. Ponadto wykaz ten sporządza się i podaje do publicznej wiadomości, jeżeli po umowie zawartej na czas oznaczony do 3 miesięcy strony zawierają kolejne umowy, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość.

W okresie wcześniejszym obowiązywały umowy zawarte w dniach: [1] 6 lipca 2018 roku, na okres od dnia zawarcia umowy do dnia 5 lipca 2021 roku, [2] 6 lipca 2015 roku, na okres od dnia zawarcia umowy do dnia 5 lipca 2018 roku, [3] 6 lipca 2012 roku, na okres od dnia zawarcia umowy do dnia 5 lipca 2015 roku, [4] 6 lipca 2009 roku, na okres od dnia zawarcia umowy do dnia 5 lipca 2012 roku, [5] 6 lipca 2006 roku, na okres od dnia 6 lipca 2006 roku do dnia 5 lipca 2009 roku. Nie przedłożono umów obejmujących okres 6 lipca 2021 roku – 31 grudnia 2022 roku.

Powyższe terminy zawartych umów wskazują na brak ciągłości ich obowiązywania. Kontrolowani oświadczyli, że w okresach, które nie były objęte umową, najemca nadal wykorzystywał pomieszczenia oraz wyposażenie w celu świadczenia usług medycznych; o tym fakcie świadczą również faktury wystawiane przez Gminę Mokrsko tytułem czynszu najmu za okresy, które nie zostały objęte umową (próba kontroli terminowości czynszu objęto m.in. rok 2022, w którym umowa najmu nie obowiązywała, mimo to wystawiano faktury sprzedażowe za m-c styczeń – grudzień). W związku z powyższym brak było podstawy prawnej do wystawiania dowodów sprzedaży (faktur) za okresy nieobjęte umową najmu. Należy wskazać, że w powyższej sytuacji jednostka winna rozważyć ewentualność skorzystania z wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z pomieszczeń i wyposażenia stanowiącego własność Gminy Mokrsko.

Dzierżawca wnosił czynsz za lata 2022-2023 (I półrocze) - z reguły - w terminie wskazanym w umowie; w przypadku opóźnień w spłacie wynoszących maksymalnie kilkanaście dni naliczano i pobierano odsetki ustawowe.

Najemca został opodatkowany podatkiem od nieruchomości w zakresie wynajmowanego od Gminy Mokrsko lokalu użytkowego wg stawki najwyższej.

- Umowa dzierżawy z dnia 4 maja 2021 roku zawarta z osobą fizyczną. Ze strony gminy umowę podpisał Wójt Gminy Mokrsko – Zbigniew Dąbrowski. Przedmiotem dzierżawy jest nieruchomość gruntowa położona obręb Mokrsko o pow. ok. 1,1403 ha, stanowiąca działkę nr 26. Nieruchomość będąca przedmiotem umowy zostanie przeznaczona na prowadzenie działalności rolniczej. Ustalono roczny czynsz dzierżawny w wysokości 447,00 zł, płatny w terminie do dnia 30 września każdego roku. Z przedłożonej przez kontrolowanych faktury Vat wystawionej tytułem miesięcznego czynszu dzierżawnego wynikało, że jako termin płatności czynszu za rok 2022 wskazano datę 7 października 2022 roku. W związku z powyższym należy wskazać na brak spójności w przedmiotowym zakresie pomiędzy zapisami umownymi a zapisami zamieszczonymi na wystawionych fakturach. Ponadto w umowie nie zawarto klauzuli waloryzacyjnej czynszu.

Umowę zawarto na okres 3 lat od dnia podpisania umowy.

W dniu 9 kwietnia 2021 roku Łukasz Wolny – inspektor ds. rolnictwa i gospodarki nieruchomościami sporządził z upoważnienia Wójta Gminy Mokrsko wykaz przeznaczonej do oddania w dzierżawę na okres do 3 lat nieruchomości nr 26 o pow. 1,1403 ha. W wykazie wskazano wartość czynszu rocznego w kwocie 447,00 zł, płatnego do dnia 30 września każdego roku oraz ponoszenie świadczeń publicznych

związanych z dzierżawioną nieruchomością. W wykazie wskazano również, że nieruchomość zostanie wydzierżawiona na czas oznaczony do 3 lat. Wykaz został wywieszony na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Mokrsko w okresie 9 kwietnia – 3 maja 2021 roku oraz opublikowany na stronie BIP urzędu. Ponadto informację o wywieszeniu wykazu opublikowano w prasie codziennej „Nasz Tygodnik” (data emisji – 16 kwietnia 2021 roku).

Dzierżawca wniósł czynsz za rok 2022 w dniu 10 października, tj. z trzydniowym opóźnieniem (wg terminu płatności wskazanego na fakturze).

Dzierżawca został opodatkowany podatkiem rolnym.

Zaległości z tytułu zawartych umów najmu/dzierżawy nieruchomości gminnych

Zaległości według ewidencji analitycznej z tytułu czynszów za najem/dzierżawę na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosiły 19.340,65 zł; na dzień 30 czerwca 2023 roku – 15.994,31 zł. Takie też kwoty wykazano w sprawozdaniach Rb-27S sporządzonych odpowiednio na koniec 2022 oraz I półrocza 2023 roku.

Kontrolą objęto zaległości w kwocie 11.785,26 zł, tj. 73,68% ogółu zaległości z tytułu najmu/dzierżawy na dzień 30 czerwca 2023 roku:

Najemca o nr konta 96

Na dzień 31 grudnia 2022 roku najemca posiadał zaległość w kwocie 7.970,89 zł. Na dzień 30 czerwca 2023 roku kwota zaległości wyniosła 7.306,65 zł. Zaległości obejmowały okres od stycznia 2014 roku do grudnia 2019 roku oraz miesiąc czerwiec 2023 roku (zaległość z miesiąca czerwca została uregulowana w dniu 5 lipca 2023 roku). Zaległości obejmujące lata 2014-2016 roku zostały objęte kontrolą kompleksową przeprowadzoną w 2019 roku.

Ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty obejmujące lata 2017-2019 wysłano w dniu 7 listopada 2019 roku (data odbioru – 12 listopada 2019 roku).

W dniu 9 grudnia 2019 roku w UG Mokrsko najemca złożył podanie o rozłożenie na raty przedmiotowych zaległości. W dniu 17 grudnia 2019 roku zawarto z dłużnikiem umowę w sprawie spłaty zadłużenia (z umowy wynikała zaległość w kwocie 27.691,01 zł - należność główna, odsetki w kwocie 8.024,96 zł, która obejmowała należności czynszowe wraz z zaległościami z tyt. centralnego ogrzewania). Dłużnik uregulował 10 z 34 rat – ostatnią ratę zapłacił w październiku 2020 roku; z umowy wynikała data ostatniej raty w dniu 15 listopada 2021 roku).

W dniu 28 marca 2022 roku wysłano upomnienie obejmujące zaległości w kwocie 714,68 zł z tytułu rat za okres październik-grudzień 2021 roku i styczeń 2022 roku.

W dniu 14 września 2022 roku wydano nakaz w postępowaniu upominawczym Sygn. akt I Nc 699/22 na kwotę 12.280,23 zł wraz z odsetkami ustawowymi (okres objęty nakazem – lata 2017-2019).

Najemca złożył w dniu 24 października 2022 roku podanie o rozłożenie na raty zaległości ujętej w nakazach zapłaty wystawionych za okres 2014-2016 i 2017-2019 (podanie pozostało bez rozpatrzenia, ze względu na niespełnienie przez najemcę wymogów formalnych).

W dniu 8 marca 2023 roku został skierowany do Komornika Sądowego wniosek o egzekucję nieruchomości.

W dniu 2 czerwca 2023 roku dokonano rozliczenia na poczet zaległości kaucji w kwocie 1.342,32 zł, z której rozliczono zaległości czynszowe w kwocie 948,10 zł brutto (w tym podatek Vat 43,64 zł) oraz odsetki w kwocie 394,22 zł.

Najemca o nr konta 292

Na dzień 31 grudnia 2022 roku najemca posiadał zaległość w kwocie 1.382,40 zł. Na dzień 30 czerwca 2023 roku kwota zaległości wyniosła 2.764,80 zł. Zaległości obejmowały okres od lipca 2022 roku do czerwca 2023 roku.

W dniu 20 grudnia 2022 roku została zawarta z najemcą umowa na spłatę zaległości w ratach (zaległość obejmowała okres lipiec-grudzień 2022 rok), jednak dłużnik nie wywiązywał się z terminów spłat określonych w umowie (nie uregulował żadnej raty).

W dniu 22 lutego 2023 roku wysłano upomnienie obejmujące okres lipiec 2022 – luty 2023 na kwotę 1.843,20 zł. Ponowne upomnienie obejmujące okres lipiec 2022 – maj 2023 w kwocie 2.534,40 zł zostało wysłane w dniu 19 maja 2022 roku.

W dniu 29 czerwca 2023 roku najemca ponownie złożył podanie o rozłożenie zaległości na raty (podanie zostało złożone wraz z formularzem informacyjnym dla osób fizycznych). W dniu 24 lipca 2023 roku została zawarta z najemcą umowa w sprawie spłaty zadłużenia w kwocie 2.764,80 zł. Na dzień prowadzenia czynności kontrolnych zapłacono 2 raty – zgodnie z zawartą umową.

Najemca o nr konta 279

Na dzień 30 czerwca 2023 roku kwota zaległości wyniosła 1.713,81 zł. Zaległości obejmowały okres od grudnia 2022 roku (część raty) do czerwca 2023 roku.

W dniu 22 lutego 2023 roku wysłano upomnienie obejmujące okres maj 2022 – luty 2023 na kwotę 2.470,28 zł wraz z odsetkami w kwocie 117,47 zł. Upomnienie obejmujące okres wrzesień 2022 – maj 2023 wysłano w dniu 19 maja 2023 roku. W dniu 23 sierpnia 2023 roku zaległość (należność główna wraz z odsetkami i kosztami upomnienia została spłacona).

IX. WYKONYWANIE BUDŻETU. REALIZACJA WYDATKÓW BUDŻETOWYCH

WYDATKI NA ZADANIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ - 2022 ROK

Informacje ogólne

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mokrsku jest jednostką organizacyjną Gminy Mokrsko i działa na zasadach przewidzianych przez przepisy prawa dla jednostek budżetowych. GOPS został powołany uchwałą nr IX/39/90 Gminnej Rady Narodowej w Mokrsku z dnia 26 lutego 1990 roku.

Uchwałą nr XVIII/100/16 Rady Gminy Mokrsko z dnia 7 kwietnia 2016 roku nadano Statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Do dnia 28 lipca 2019 roku Kierownikiem GOPS w Mokrsku była Jolanta Gardyan powołana na to stanowisko aktem powołania z dnia 30 marca 1990 roku. Zarządzeniem nr 52/2019 z dnia 23 lipca 2019 roku Wójt Gminy Mokrsko powołał na Kierownika GOPS Agatę Orzeszynę. Powołanie nastąpiło na czas nieokreślony od dnia 29 lipca 2019 roku.

Wójt Gminy upoważnił Kierownika GOPS do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości Gminy Mokrsko (zarządzenie nr 54/2019 z dnia 29 lipca 2019 roku).

Wydatki na zadania z zakresu pomocy społecznej

Wykonanie zadań finansowych w 2022 roku

Wyszczególnienie	2022 rok (zł)
Dział 852 Rozdział 85203 (Ośrodki wsparcia)	883 801,92
Dział 852 Rozdział 85204 (Rodziny zastępcze)	-
Dział 852 Rozdział 85213 (Składki na ubezpieczenie zdrowotne płacone za osoby pobierające świadczenia)	6 482,40
Dział 852 Rozdział 85214 (zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego)	347 766,26
Dział 852 Rozdział 85215 (Dodatki mieszkaniowe)	-
Dział 852 Rozdział 85217 (Regionalne Ośrodki Polityki Społecznej)	-
Dział 852 Rozdział 85218 (Koszty utrzymania Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie)	-
Dział 852 Rozdział 85219 (Koszty utrzymania Ośrodków Pomocy Społecznej)	351 865,68
Dział 852 Rozdział 85231 (Pomoc dla uchodźców).	259 642,43
Dział 852 Rozdział 85278 (Usuwanie skutków klęsk żywiołowych).	-
Dział 852 Rozdział 85295 Pozostała działalność.	727 581,43

WYDATKI (DOTACJE) NA REALIZACJĘ ZADAŃ ZLECONYCH NA PODSTAWIE UMOWY JEDNOSTKOM SPOZA SEKTORA FINANSÓW PUBLICZNYCH – ROK 2022

Konsultacje z organizacjami pozarządowymi

Uchwałą nr XLVII/280/14 z dnia 1 sierpnia 2014 roku Rada Gminy Mokrsko określiła sposób konsultowania z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.

W dniu 3 listopada 2021 roku Wójt Gminy Mokrsko zarządził przeprowadzenie konsultacji projektu uchwały Rady Gminy Mokrsko w sprawie przyjęcia Programu współpracy Gminy Mokrsko z organizacjami pozarządowymi oraz z innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie na 2022 rok (zarządzenie nr 76/2021). Projekt uchwały Rady Gminy Mokrsko w sprawie uchwalenia Programu współpracy Gminy Mokrsko z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2022 rok zawarto w załączniku nr 2 do niniejszego zarządzenia. Z ww. zarządzenia wynikało, że konsultacje będą przeprowadzane w formie przyjmowania opinii i propozycji na piśmie, z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego, którego wzór stanowi załącznik do niniejszego zarządzenia.

Program współpracy z organizacjami pozarządowymi

Rada Gminy w Mokrsku podjęła w dniu 29 listopada 2021 roku uchwałę nr XXXVII/205/21 w sprawie uchwalenia Programu współpracy Gminy Mokrsko z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na 2022 rok.

Planowane wydatki na dotacje dla organizacji pozarządowych w budżecie

Uchwałą nr XXXIX/218/22 z dnia 24 stycznia 2022 roku Rada Gminy Mokrsko przeznaczyła na upowszechnianie kultury fizycznej i sportu kwotę 40.000,00 zł (dział 926 rozdział 92605).

Ogłoszenie otwartego konkursu ofert

W dniu 18 grudnia 2014 roku Wójt Gminy Mokrsko wydał zarządzenie 139/14 w sprawie wprowadzenia „Trybu planowania, ogłaszania, przeprowadzania i rozstrzygania otwartych konkursów ofert na realizację ze środków budżetu gminy Mokrsko zadań publicznych przez organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz kontroli realizowanych zadań i rozliczania przyznanych dotacji”.

Zarządzeniem nr 2/2022 z dnia 11 stycznia 2022 roku Wójt Gminy Mokrsko ogłosił konkurs ofert na realizację zadań publicznych w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej. Jako cel konkursu wskazano wyłonienie i zlecenie organizacji pozarządowej realizacji zadania publicznego w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, podejmowanego w celu zaspokojenia potrzeb i zagospodarowania wolnego czasu mieszkańców Gminy Mokrsko.

W treści ogłoszenia wskazano:

- rodzaj zadania publicznego: organizacja zajęć i szkoleń sportowych, udział w zawodach i współzawodnictwie sportowym o zasięgu lokalnym i ponadregionalnym, organizowanie zawodów sportowych, rozgrywek, turniejów oraz akcji i imprez sportowo-rekreacyjnych o charakterze powszechnym (masowym),
- zlecenie zadań odbywać się będzie w formie wsparcia realizacji zadania wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie realizacji zadania,
- wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania - 40.000,00 zł,
- suma dotacji przyznanych w ramach otwartego konkursu ofert na realizację tego rodzaju zadania w 2022 roku wyniosła 50.000 zł,
- zasady przyznawania dotacji, w tym między innymi określono, że dotacja może być wykorzystana na dofinansowanie kosztów: [1] transportu, [2] bieżącego utrzymania własnej bazy sportowej, [3] wynajmu obiektów sportowych w przypadku braku własnej bazy sportowej, [4] zakupu strojów sportowych, sprzętu sportowego i wyżywienia, niezbędnych do realizacji zadania, [5] zapewnienia obsługi medycznej, ochrony i porządku w czasie imprez sportowych, [6] ekwiwalentów sędziowskich, [7] opłat licencyjnych i startowych, [8] ubezpieczeń i badań lekarskich, [9] noclegów, [10] obsługi i administracji realizowanego zadania w tym finansowej i prawnej. W ogłoszeniu zastrzeżono możliwość zmiany wysokości i zakresu dotacji w stosunku do złożonej oferty;
- termin i warunki realizacji zadania - warunkiem przekazania dotacji jest zawarcie przed datą realizacji zadania umowy z zachowaniem formy pisemnej. Ponadto zadania powinny być realizowane w okresie od dnia podpisania umowy do 15 grudnia 2022 roku. Wszystkie dowody księgowość muszą zostać wystawione w okresie realizacji zadania, który określa umowa zawarta pomiędzy Gminą Mokrsko a wybranym oferentem,
- termin i miejsce składania ofert - w terminie 21 dni od dnia zamieszczenia ogłoszenia,
- tryb i kryteria stosowane przy wyborze ofert oraz termin dokonania wyboru ofert, w tym między innymi kryteria takie jak: możliwość realizacji zadania przez oferenta (0-5), proponowana jakość wykonania zadania i kwalifikacje osób, przy udziale których oferent będzie realizował zadanie, określone w standardach (0-5), kalkulacja kosztów realizacji zadania w tym w odniesieniu do jego zakresu rzeczowego (0-3), wysokość planowanego przez oferenta udziału środków finansowych własnych lub środków pochodzących z innych źródeł na realizację zadania (0-5), planowany przez oferenta wkład rzeczowy, osobowy, w tym świadczenia wolontariuszy i praca społeczna członków (0-4), ocena realizacji zadań publicznych w roku poprzednim w przypadku organizacji, które w latach

poprzednich realizowały zlecone zadania publiczne, w tym rzetelność i terminowość oraz sposób rozliczenia środków na realizację zadań (0-2).

Ogłoszenie zostało zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej w dniu 12 stycznia 2022 roku. Ogłoszenie wywieszono na tablicy ogłoszeń urzędu oraz umieszczono na stronie internetowej w dniu 12 stycznia 2022 roku.

W dniu 26 stycznia 2022 roku Wójt Gminy zamieścił na stronie BIP zaproszenie do udziału w pracach komisji konkursowej. Zgłoszenia osób do pracy w komisji należało dokonać w terminie do 4 lutego 2022 roku pisemnie lub drogą elektroniczną.

W dniu 8 lutego 2022 roku Wójt Gminy Mokrsko powołał Komisję Konkursową do zaopiniowania ofert (zarządzenie nr 6/2022). W skład Komisji weszło sześciu pracowników Urzędu.

Komisja w dniu 9 lutego 2022 roku sporządziła protokół z otwarcia ofert na realizację zadania publicznego „Wspieranie i upowszechniania kultury fizycznej na 2022 rok”, z którego wynikało, że złożono 4 oferty w wyznaczonym terminie oraz, że 4 oferty zostały złożone w prawidłowo zamkniętych kopertach.

Członkowie Komisji złożyli oświadczenia o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w pracach Komisji. W otwarciu ofert nie uczestniczyli oferenci.

Komisja sporządziła zestawienie wyników konkursu ofert w dniu 9 lutego 2022 roku, z którego wynikało, że wpłynęły 4 oferty, po rozpatrzeniu których przeznaczono kwotę dotacji w wysokości 40.000,00 zł w nw. sposób:

- 1) Ludowy Zespół Sportowy w Krzyworzece – 21.500,00 zł,
- 2) Międzyszkolne Gminne Towarzystwo Sportowe „MOGRE” – 8.000,00 zł,
- 3) Klub Sportowy „Feniks” Komorniki – 3.500,00 zł,
- 4) Klub Sportowy „Sparta” Mokrsko – 7.000,00 zł,

Do protokołu załączono karty formalnej i merytorycznej oceny ofert.

Z dokumentów przedłożonych kontrolującym nie wynikało, aby wyniki otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej zostały ogłoszone w sposób przewidziany w art. 15 ust. 2j ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Powyższy przepis stanowi, że wyniki otwartego konkursu ofert ogłasza się niezwłocznie po wyborze oferty w sposób określony w art. 13 ust. 3.

Zgodnie z § 8 ust. 3 i 4 zarządzenia nr 139/14 z dnia 18 grudnia 2014 roku sprawie wprowadzenia „Trybu planowania, ogłaszania, przeprowadzania i rozstrzygania otwartych konkursów ofert na realizację ze środków budżetu gminy Mokrsko zadań publicznych przez organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz kontroli realizowanych zadań i rozliczania przyznanych dotacji” komisja konkursowa podczas rozpatrywania ofert dokonuje najpierw ich analizy formalnej. Analiza ofert pod względem formalnym dokonywana jest pod kątem spełniania wymogów określonych w Karcie Analizy Formalnej Oferty, której ramowy wzór określa załącznik Nr 5 do Trybu. Z ramowej karty analizy formalnej oferty wynikało, że formalnej ocenie poddawano następujące elementy:

1. oferta złożona w terminie,
2. oferta złożona w prawidłowo opisanej kopercie,
3. wypełnione wszystkie punkty formularza oferty,
4. oferta złożona zgodnie z wymaganiami szczegółowymi zawartymi z punkcie IX ogłoszenia o konkursie,

5. oferta złożona na właściwym formularzu,
6. oferta złożona przez podmiot uprawniony,
7. oferta złożona przez oferenta, który prowadzi działalność statutową w dziedzinie objętej konkursem,
8. oferta podpisana przez osoby upoważnione do składania oświadczeń woli w imieniu oferenta,
9. oferent zamierza realizować zadanie na rzecz mieszkańców gminy Mokrsko,
10. termin realizacji zadania mieści się w przedziale czasowym wskazanym w ogłoszeniu konkursowym,
11. wnioskowana przez oferenta kwota dofinansowania spełnia kryteria wskazane w ogłoszeniu,
12. wysokość zadeklarowanej pracy społecznej oferenta spełnia kryterium określone w ogłoszeniu,
13. zadeklarowana wysokość wkładu własnego spełnia kryterium określone w ogłoszeniu

oraz załączniki:

1. kopia aktualnego odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego, innego rejestru lub ewidencji zgodnego z aktualnym stanem faktycznym i prawnym, niezależnie od tego kiedy został wydany,
2. w przypadku wyboru innego sposobu reprezentacji niż wynikający z Krajowego Rejestru Sądowego lub innego właściwego rejestru upoważnienie do działania w imieniu oferentów,
3. oświadczenie o niezaleganiu z należnościami wobec gminy,
4. inne wymagane w ogłoszeniu załączniki.

Kontroli poddano:

Ofertę Klubu Sportowego Sparta w Mokrsku na realizację zadania pn. „Czym skorupka za młodu nasiąknie...”

Oferta Klubu wpłynęła do Urzędu Gminy w dniu 2 lutego 2022 roku.

Oferta Klubu została podpisana przez Ewę Zarębę – prezesa i Roberta Klimaszewskiego – wiceprezesa.

W ofercie wskazano całkowity koszt zadania na kwotę 41.900,00 zł, w tym wnioskowana kwota dotacji 11.500,00 zł (27,45%); wkład własny niefinansowy (osobowy i rzeczowy) 30.400,00 zł (72,55%). Złożona oferta nie została uzupełniona o oświadczenia w zakresie zalegania z opłacaniem należności z tytułu: zobowiązań podatkowych oraz składek na ubezpieczenia społeczne. Należy wskazać, że z wypełnionej i podpisanej przez członków Komisji Konkursowej karty analizy formalnej oferty wynikało, że oświadczenie o zaleganiu/nie zaleganiu z należnościami wobec Gminy zostało złożone.

Do oferty sporządzano kartę analizy formalnej oferty.

Każda oferta została oceniona również na karcie oceny merytorycznej ofert przez każdego członka komisji wg kryteriów określonych w ogłoszeniu.

Pismem z dnia 9 lutego 2022 roku Wójt Gminy wezwał Klub do dostarczenia w terminie do dnia 21 lutego 2022 roku zaktualizowanego kosztorysu przedstawionego w ofercie, zgodnie z przyznaną kwotą dotacji w wysokości 7.000,00 zł. Oferta wraz z zaktualizowanym kosztorysem wpłynęła do Urzędu Gminy Mokrsko w dniu 21 lutego 2022 roku. Oferta Klubu została podpisana przez Ewę Zarębę – prezesa i Roberta Klimaszewskiego – wiceprezesa.

Według zaktualizowanej kalkulacji przewidywanych kosztów koszt całkowity realizacji zadania miał wynieść 35.900,00 zł, w tym 7.000,00 zł (19,50%) do pokrycia

z wnioskowanej dotacji; 28.900,00 zł (80,50%) koszt do pokrycia z wkładu własnego (osobowego i rzeczowego).

W dniu 28 lutego 2022 roku została zawarta umowa nr 3/O/2022 z Klubem Sportowym „Sparta” w Mokrsku. Ze strony Gminy umowę podpisał Wójt Gminy – Zbigniew Dąbrowski, przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy. Klub reprezentowali prezes – Ewa Zaręba i wiceprezes – Robert Klimaszewski. W umowie określono: [1] przedmiot umowy – realizacja zadania publicznego pod tytułem: „Czym skorupka za młodu nasiąknie...”, [2] termin realizacji zadania równy terminowi poniesienia wydatków dla środków pochodzących z dotacji oraz innych środków finansowych - od dnia 28 lutego 2022 roku do dnia 15 grudnia 2022 roku, [2] kwotę dotacji 7.000,00 zł, która zostanie przekazana w pełnej wysokości na rachunek bankowy zleceniobiorcy w terminie do 30 dni od dnia zawarcia umowy, [3] wartość wkładu osobowego oraz wkładu rzeczowego może się zmieniać, o ile nie zmniejszy się wartość tych środków w stosunku do wydatkowanej kwoty dotacji, [4] termin sporządzenia sprawozdania końcowego z realizacji zadania – 30 dni od dnia zakończenia realizacji zadania, w przypadku niezłożenia sprawozdania zleceniodawca wzywa do jego złożenia w ciągu 7 dni od dnia otrzymania wezwania, niezastosowanie się do wezwania skutkuje uznaniem dotacji za wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem.

Dotację przekazano w dniu 29 marca 2022 roku.

Sprawozdanie końcowe z wykonania zadania publicznego zostało złożone w dniu 16 stycznia 2023 roku (poniedziałek). Koszt całkowity zadania, zgodnie z umową, wyniósł 35.900,00 zł, z tego: środki pochodzące z dotacji (pokryte z wkładu osobowego) – 7.000,00 zł (19,46%). **Faktycznie poniesione wydatki wyniosły 35.979,19 zł** (udział wkładu osobowego w stosunku do otrzymanej kwoty dotacji – 80,54%). Wydatki na realizację zadania zostały poniesione w dniach 3 kwietnia – 15 grudnia 2022 roku.

Z części II Sprawozdania z wykonania wydatków wynikało poniższe rozliczenie wydatków:

Lp.	Rodzaj kosztu	Koszty zgodnie z umową w zł	Faktycznie poniesione wydatki w zł
I. Koszty realizacji zadań			
I.1.	Działanie 1	18.900,00	18.900,00
I.1.1.	Trening	3.000,00	3.000,00
I.1.2.	Woda	2.400,00	2.400,00
I.1.3.	Pranie	13.500,00	13.500,00
I.2.	Działanie 2	16.600,00	16.600,00
I.2.1.	Dojazd + wpisowe	5.000,00	5.000,00
I.2.2.	Woda	600,00	600,00
I.2.3.	Pranie	4.500,00	2.700,00
I.2.4.	Sprzęt	3.000,00	3.079,19
I.2.5.	Ubezpieczenie	2.000,00	2.000,00
I.2.6.	Badania lekarskie	1.500,00	1.500,00
I.3.	Działanie 3	100,00	100,00
I.3.1.	Reklama	100,00	100,00
Suma kosztów realizacji zadania		35.600,00	35.679,19
II. Koszty administracyjne			
II.1.	Koszt 1	300,00	300,00
Suma kosztów administracyjnych		300,00	300,00
Suma wszystkich kosztów realizacji zadania		35.900,00	35.979,19

Z przedłożonej dokumentacji wynikało, że do rozliczenia zadania załączono tylko dokumenty źródłowe (faktury, rachunki) potwierdzające dokonanie wydatków, które zostały sfinansowane z dotacji, tj. wydatki z poz. I.2.1 – dojazd+wpisowe w kwocie łącznej 3.983,93 zł (z dotacji pokryto kwotę 3.920,81 zł) i z poz. I.2.4 – sprzęt w kwocie 3.079,19 zł (100% wydatków

sfinansowanych z dotacji). Z informacji uzyskanych od kontrolowanych wynikało, że klub nie przedłożył dokumentów źródłowych potwierdzających wydatki poniesione ze środków własnych. Ponadto, z przedłożonego rozliczenia wydatków (tabela powyżej) wynika, że dokonano nieprawidłowego podsumowania poniesionych wydatków w zakresie działania 2 i w związku z tym sumy wszystkich faktycznie poniesionych kosztów realizacji zadania – wg podanych przez Klub wartości w tabeli – suma faktycznie poniesionych wydatków w ramach działania 2 wyniosła 14.879,19 zł (wpisano 16.600,00 zł), suma faktycznie poniesionych kosztów realizacji zadania – 33.779,19 zł (wpisano 35.679,19 zł) i suma wszystkich faktycznych kosztów realizacji zadania – 34.079,19 zł (wpisano 35.979,19 zł).

Należy wskazać, że powyższa nieprawidłowość nie mogła pozostać bez wpływu na wskazane przez organizację w sprawozdaniu końcowym rozliczenie ze względu na źródło finansowania, z którego wynikało, że faktycznie poniesione wydatki wyniosły: środki finansowe własne (poz. 2.1.) – 0,00 zł, koszty pokryte z wkładu osobowego – 28.900,00 zł (poz. 3.1.), co łącznie daje sumę 35.900,00 zł (z rozliczenia faktycznie poniesionych wydatków wynika kwota 35.979,19 zł, wg wyliczenia kontrolujących – 34.079,19 zł).

W związku z powyższym kontrolujące z uwagi na brak wystarczających danych oraz dokumentacji źródłowej nie mogły się odnieść do prawidłowości rozliczenia dotacji.

Należy wskazać, że Urząd Gminy nie dokonał poprawnego rozliczenia ww. dotacji. Kontrolujące zwracają uwagę, że nie przeprowadzono kontroli dotacji zarówno w trakcie trwania zadania jak i po jego zakończeniu.

Ustalenia kontroli:

Z powyższego wynika, że dotacje udzielane jednostkom spoza sektora finansów publicznych nie były w żaden sposób kontrolowane, o czym świadczy ilość i rodzaj stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie rozliczenia udzielonych dotacji. Należy mieć na uwadze, że skuteczna kontrola prowadzona przez jednostki udzielające dotacji ma kluczowe znaczenie dla efektywności realizacji zleczanych zadań i wydatkowania środków publicznych przeznaczonych na ich realizację. Zgodnie z art. 17 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie organ administracji publicznej zlecający realizację zadania publicznego może dokonywać kontroli i oceny realizacji zadania, w szczególności:

- 1) stopnia realizacji zadania;
- 2) efektywności, rzetelności i jakości realizacji zadania;
- 3) prawidłowości wykorzystania środków publicznych otrzymanych na realizację zadania;
- 4) prowadzenia dokumentacji związanej z realizowanym zadaniem.

Dotacje na realizację w formie powierzania lub wsparcia wykonywania zadań publicznych udzielane na mocy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie udzielane są ze środków publicznych i dlatego zarówno proces ich przyznawania jak i wykorzystanie muszą podlegać rygorystycznej kontroli.

W art. 126 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych zastrzeżono, że dotacje są to podlegające szczególnym zasadom rozliczania środki z budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz z państwowych funduszy celowych przeznaczone na podstawie niniejszej ustawy, odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych, na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych.

WYDATKI OSOBOWE

Wydatki na wynagrodzenia - 2022 rok

Na podstawie sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 roku ustalono, że wydatki osobowe Urzędu w rozdziale 75023 § 4010 wynosiły w 2022 roku – 2.261.666,28 zł (plan po zmianach 2.291.340,00 zł) i stanowiły 5,49% wydatków budżetu ogółem.

Prawidłowość ustalania i wypłaty wynagrodzeń na rzecz pracowników jednostki

Zasady wynagradzania pracowników samorządowych regulują następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 530),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 roku w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. 2021 poz.1960).

Ponadto zarządzeniem nr 88/2021 Wójta Gminy Mokrsko z dnia 2 grudnia 2021 roku wprowadzono Regulamin wynagradzania pracowników Urzędu Gminy Mokrsko, który stanowi załącznik nr 1 do zarządzenia.

Regulaminem ustalono w szczególności: [1] wymagania kwalifikacyjne, [2] szczegółowe warunki wynagradzania, [3] warunki przyznawania oraz warunki i sposób wypłaty dodatku specjalnego, funkcyjnego oraz nagród, [4] kwoty miesięcznego poziomu wynagrodzenia zasadniczego ustalonego w kategoriach zaszeregowania (załącznik nr 1), [5] tabela stawek dodatku funkcyjnego (załącznik nr 2), [3] wykaz stanowisk kierowniczych, urzędniczych oraz stanowisk pomocniczych i obsługi, zaszeregowanie do kategorii wynagrodzenia zasadniczego i stawek dodatku funkcyjnego, szczegółowe wymagania kwalifikacyjne dla pracowników samorządowych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę.

W okresie objętym kontrolą za prawidłowość i kompletność akt osobowych pracowników odpowiedzialność ponosiła Patrycja Baranowska – inspektor ds. kadrowych i oświaty, a za sporządzanie dokumentów dotyczących wypłat wynagrodzeń Aleksandra Pilarska – specjalista ds. płac.

Według informacji uzyskanej od Patrycja Baranowska – inspektor ds. kadrowych i oświaty, stan zatrudnienia w Urzędzie Gminy Mokrsko na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosił 41 osób, zatrudnionych na 37,67 etatów.

Kontrolą prawidłowości przyznanych wynagrodzeń poddano listy płac, na podstawie których dokonano wypłaty wynagrodzeń pracowników kontrolowanej jednostki wg wybranych miesięcy:

- luty 2022 roku – lista płac: podstawowa Administracja nr D-117 z dnia 25 lutego 2022 roku, na kwotę brutto 138.678,90 zł (przelewów wynagrodzeń dokonano w dniu 25 lutego 2022 roku, wyciąg bankowy nr 11/2022), Projekt nr D-118 z dnia 25 lutego 2022 roku, na kwotę brutto 1.503,00 zł (przelewów wynagrodzeń dokonano w dniu 25 lutego 2022 roku, wyciąg bankowy nr 2/2022),
- maj 2022 roku – lista płac: podstawowa Administracja nr D-273 z dnia 25 maja 2022 roku, na kwotę brutto 131.683,04 zł (przelewów wynagrodzeń dokonano w dniu 26 maja 2022 roku, wyciąg bankowy nr 76/2022, Projekt nr D-278 z dnia 25 maja 2022 roku, na kwotę brutto 1.503,00 zł (przelewów wynagrodzeń dokonano w dniu 26 maja 2022 roku, wyciąg bankowy nr 5/2022),

- październik 2022 roku - lista płac: podstawowa Administracja nr D-579 z dnia 25 października 2022 roku, na kwotę brutto 132.795,31 zł (przelewów wynagrodzeń dokonano w dniu 26 października 2022 roku, wyciąg bankowy nr 164/2022), podstawowa Administracja 2 nr D-595 z dnia 27 października 2022 roku, na kwotę brutto 35.700,00 zł (przelewów wynagrodzeń dokonano w dniu 27 października 2022 roku, wyciąg bankowy nr 25/2022), Projekt nr D-584 z dnia 25 października 2022 roku, na kwotę brutto 1.503,00 zł (przelewów wynagrodzeń dokonano w dniu 26 października 2022 roku, wyciąg bankowy nr 10/2022),
- maj 2023 roku - lista płac: podstawowa Administracja nr D-279 z dnia 25 maja 2023 roku, na kwotę brutto 141.497,65 zł (przelewów wynagrodzeń dokonano w dniu 26 maja 2023 roku, wyciąg bankowy nr 60/2023), podstawowa Obsługa nr D-280 z dnia 25 maja 2023 roku, na kwotę brutto 5.236,80 zł (przelewów wynagrodzeń dokonano w dniu 26 maja 2023 roku, wyciąg bankowy nr 76/2023),

w odniesieniu do niżej wymienionych pracowników Urzędu Gminy w Mokrsku:

1. Wójta Gminy Mokrsko,
2. Zastępcy Wójta,
3. Sekretarza Gminy,
4. Skarbnika Gminy,
5. Kierownika Referatu Zamówień, Funduszy, Inwestycji, Drogownictwa i Spraw Społecznych,
6. Kierownika Referatu Gospodarki Komunalnej i Nieruchomości, Ochrony Środowiska i Rolnictwa,
7. Inspektora ds. księgowości budżetowej,
8. Podinspektora ds. drogownictwa,
9. Informatyka,
10. Sprzątaczkę pomieszczeń biurowych.

W toku kontroli sprawdzono prawidłowość zastosowania kategorii zaszeregowania dla wymienionych pracowników Urzędu Gminy w Mokrsku, a także prawidłowość zastosowania stawek wynagrodzenia zasadniczego, dodatku funkcyjnego i dodatku specjalnego w oparciu o obowiązujące przepisy prawa i regulacje wewnętrzne. Na podstawie list płac, kart wynagrodzeń, umów o pracę i innych dokumentów zgromadzonych w teczkach akt osobowych stwierdzono, co następuje:

- w prawidłowy sposób zastosowano w angażach dla poszczególnych stanowisk pracy kategorie zaszeregowania i stawki dodatku funkcyjnego, z uwzględnieniem wymagań kwalifikacyjnych,
- od dnia 1 sierpnia 2021 roku na 0,10 etatu Zastępcą Wójta Gminy Mokrsko jest Kamil Piekarski, powołany na to stanowisko przez Wójta Gminy Mokrsko na mocy zarządzenia nr 52/2021 z dnia 27 lipca 2021 roku. Zatrudniony od dnia 17 września 2007 roku – obecnie - na stanowisku Kierownika Referatu Zamówień, Funduszy, Inwestycji, Drogownictwa i Spraw Społecznych. Porozumieniem zmieniającym z dnia 1 sierpnia 2021 roku ustalony wymiar czasu pracy na stanowisku Zastępcy Wójta – 0,10 etatu oraz na stanowisku Kierownika Referatu Zamówień, Funduszy, Inwestycji, Drogownictwa i Spraw Społecznych 0,90 etatu. Wynagrodzenie zasadnicze i dodatek funkcyjny dla Zastępcy Wójta zostały przyznane zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 roku w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych,
- zgodnie z art. 36 ust. 5 ustawy o pracownikach samorządowych, pracownikowi samorządowemu z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań może zostać przyznany dodatek specjalny. W toku kontroli ustalono, że dodatki specjalne na czas określony w 2022 roku zostały przyznane przez Wójta Gminy dla Sekretarza Gminy (3 x po 1 miesiącu -

zwiększenie obowiązków służbowych związanych z realizacją zadań zleconych), Kierownikowi Referatu Zamówień, Funduszy, Inwestycji, Drogownictwa i Spraw Społecznych (przez okres 12 miesięcy – zwiększenie obowiązków służbowych związanych z realizacją projektu), Kierownikowi Referatu Gospodarki Komunalnej i Nieruchomości, Ochrony Środowiska i Rolnictwa (przez okres 12 miesięcy – zwiększenie obowiązków służbowych związanych z realizacją projektu), inspektorowi ds. księgowości budżetowej (1 x po 1 miesiącu – zwiększenie obowiązków służbowych związanych z realizacją zadań zleconych) oraz informatykowi (1 x po 1 miesiącu – zwiększenie obowiązków służbowych związanych z realizacją zadań zleconych),

- wynagrodzenie Wójta Gminy Mokrsko ustalone zostało przez Radę Gminy uchwałą nr XXXVII/2/21 z dnia 29 listopada 2021 roku w następujący sposób:
  - wynagrodzenie zasadnicze – 8.200,00 zł,
  - dodatek funkcyjny – 2.520,00 zł,
  - dodatek specjalny w wysokości 30% łącznej kwoty wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego – 3.216,00 zł,
  - dodatek za wieloletnią pracę w wysokości wynikającej z dokumentacji pracowniczej;

Wynagrodzenie Wójta Gminy Mokrsko nie przekraczało maksymalnych stawek (dotyczących wynagrodzenia zasadniczego, dodatku funkcyjnego i dodatku specjalnego) określonych dla stanowisk z wyboru we wskazanym powyżej rozporządzeniu Rady Ministrów,

- Skarbnik Gminy Mokrsko spełniała wymagania kwalifikacyjne określone w ustawie o finansach publicznych. Wynagrodzenie Skarbnika nie przekraczało maksymalnych wartości w zakresie stawek wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego określonych we wskazanej we wcześniejszej części protokołu rozporządzeniu dla stanowisk z powołania,
- Sekretarzowi Gminy Mokrsko przyznano wynagrodzenie zasadnicze oraz dodatek funkcyjny w wysokości nie przekraczającej maksymalnych kwot wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego dla tego stanowiska, określonych w regulaminie wynagradzania obowiązującym w jednostce w okresie kontrolowanym,
- karty wynagrodzeń i listy płac pracowników Urzędu Gminy w okresie objętym kontrolą sporządzane były przy użyciu programu komputerowego Kadry i Płace 2022.2.3.14.629 firmy U.I. Info-System. Stwierdzono zgodność dokonanych wypłat ww. pracownikom objętym próbą kontroli z zapisami w angażach pracowniczych i na kartach wynagrodzeń. Listy płac zostały sporządzone przez Aleksandrę Pilarską – specjalistę ds. płac; zatwierdzone przez Skarbnika oraz kierownika jednostki.

Wypłata odpraw i ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy – 2022 – 2023 (I półrocze)

Z informacji uzyskanych od Patrycji Baranowskiej – inspektora ds. kadrowych i oświaty wynikało, że w 2022 roku wypłacono jeden ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy. Odpraw w 2022 roku nie wypłacano. Kontrolą objęto świadczenie wypłacone w 2022 roku:

- dla pracownika gospodarczego - palacza c.o. zatrudnionego w wymiarze ½ etatu, w związku z rozwiązaniem stosunku pracy, bez zachowania okresu wypowiedzenia, na wniosek pracodawcy z dniem 13 lipca 2022 roku (art. 30 § 3 w związku z art. 53 § 1 lit. b ustawy Kodeks pracy); ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w wymiarze 60 godzin/5 dni (12 godzin za rok 2021 i 48 godzin za

rok 2022) na kwotę brutto 1.154,40 zł został naliczony na podstawie listy płac nr D-391 z dnia 21 lipca 2022 roku, według wyliczenia: wynagrodzenie miesięczne 1.610,35 zł/10,46 (średnią liczbę dni pracy w miesiącu w 2022 roku ustaloną proporcjonalnie do wymiaru etatu) = 153,95 zł/8 godzin = 19,24 zł x 60 godzin urlopu (15 dni urlopu wypoczynkowego x 4 godziny) = 1.154,40 zł. **Wypłata ekwiwalentu nastąpiła przelewem w dniu 21 lipca 2022 roku, wb nr 109.**

Należy wskazać, że ww. świadczenia wypłacono pracownikom po rozwiązaniu stosunku pracy. **Ekwiwalent za niewykorzystany urlop powinien być wypłacony w ostatnim dniu zatrudnienia, z tym dniem bowiem pracownik nabywa do niego prawo.** Świadczenie to jest bowiem ściśle związane z faktem rozwiązania stosunku pracy. W tym dniu roszczenie pracownika o wypłatę tego świadczenia staje się wymagalne, a w konsekwencji powstaje prawo pracownika do jego wypłaty. Dlatego też ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy powinien być wypłacony już w dniu rozwiązania stosunku pracy. Termin wypłaty ekwiwalentu na ostatni dzień zatrudnienia potwierdził w swoich wyrokach Sąd Najwyższy: [1] w wyroku z dnia 5 grudnia 1996 roku (sygn. akt: I PKN34/96) SN stwierdził, że roszczenie o ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop, bez względu na to, czy chodzi o urlop bieżący, czy też zaległy, staje się wymagalne w dniu rozwiązania stosunku pracy; [2] w wyroku z dnia 15 października 1976 roku (I PRN 71/76) SN stwierdził, że pracownik nabywa prawo do ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop w dacie rozwiązania stosunku pracy; [3] w wyroku z dnia 29 marca 2001 roku (I PKN 336/00) Sąd Najwyższy stwierdził, że wraz z dniem rozwiązania stosunku pracy prawo pracownika do urlopu wypoczynkowego w naturze przekształca się w prawo do ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop. W tym samym dniu rozpoczyna bieg termin przedawnienia roszczenia o ekwiwalent pieniężny za niewykorzystane w naturze, a nieprzedawnione urlopy wypoczynkowe. Niedotrzymanie przez pracodawcę terminu wypłaty ekwiwalentu powoduje konieczność wypłacenia także odsetek za opóźnienie - zgodnie z art. 481 par. 1 ustawy Kodeks cywilny w związku z art. 300 Kodeksu pracy. Odsetki takie należą się pracownikowi za cały czas opóźnienia, niezależnie od faktu, czy pracownik poniósł szkody i także wówczas, jeżeli opóźnienie było następstwem okoliczności, za które pracodawca nie ponosi odpowiedzialności.

DOTACJE NA RZECZ SZKÓŁ I PRZEDSZKOLI PUBLICZNYCH I NIEPUBLICZNYCH - 2022 ROK

Gmina Mokrsko w 2022 roku nie udzielała dotacji na rzecz szkół i przedszkoli publicznych i niepublicznych.

WYDATKI INWESTYCYJNE

Plan i wykonanie wydatków inwestycyjnych w latach 2021 – 2022

Dział	Rozdział	Paragraf	2021 rok		2022 rok	
			Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
400	40002	6050	50 031	48 150	25 000	22 158
400	40002	6057	311 847	240 649	-	-
400	40002	6059	290 970	230 441	-	-
600	60016	6050	2 535 808	2 313 940	8 219 950	8 138 058
600	60095	6050	220 000	215 650	-	-

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE MOKRSKO
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Ogrodowa 28d
91-065 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

700	70005	6050	129 500	65 020	75 000	73 505
750	75023	6050	110 000	105 488	30 000	28 068
754	75412	6050	68 000	62 644	25 000	23 739
801	80101	6050	624 000	616 552	-	-
801	80103	6050	-	-	42000	41 800
900	90001	6050	26 000	12 900	37 000	36 900
900	90001	6057	369 759	368 205	861 064	395 306
900	90001	6059	325 686	325 659	880 733	266 833
900	90015	6050	85 000	75 476	103 000	82 847
926	92601	6050	42 100	40 050	169 011	167 614
Razem			5 188 701	4 720 824	10 540 758	9 276 828
Wydatki budżetowe ogółem			32 906 588	31 670 347	44 437 800	41 161 700
% udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem			15,8	14,9	23,7	22,5

Dane nie dotyczą zakupów inwestycyjnych środków trwałych (tylko inwestycje sensu stricto).

Źródła finansowania realizowanych inwestycji w latach 2021-2022

Źródła finansowania inwestycji w poszczególnych działach i rozdziałach stanowią załącznik nr 13 do protokołu kontroli.

Podstawowe dane o kontrolowanych zadaniach inwestycyjnych oraz informacja o kontrolach przeprowadzonych przez inne organy badanych zadań inwestycyjnych stanowią załącznik nr 14 do protokołu kontroli.

Ewidencja księgowa wydatków inwestycyjnych

Ewidencja księgowa kosztów inwestycji prowadzona jest przez kontrolowaną jednostkę na koncie syntetycznym 080. Kontrolującym przedłożono prowadzoną ewidencję analityczną do ww. konta, zapewniającą wyodrębnienie kosztów inwestycji według poszczególnych rodzajów efektów inwestycyjnych oraz skalkulowanie ceny nabycia lub kosztów wytworzenia poszczególnych obiektów środków trwałych.

Organizacja procesu inwestycyjnego (planowanie i nadzór)

Zgodnie z uregulowaniami wewnętrznymi, zawartymi między innymi w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Gminy w Mokrsku – prowadzeniem czynności związanych z przygotowaniem oraz przeprowadzaniem postępowań o udzielenie zamówień publicznych jak również planowanie, przygotowanie i koordynowanie wykonawstwa inwestycji, nadzorowaniem inwestycji i remontów na terenie Gminy Mokrsko zajmuje się Referat Zamówień, Funduszy, Inwestycji, Drogownictwa i Spraw Społecznych. Do zadań ww. Referatu należy również przygotowywanie wniosków o dofinansowania zadań inwestycyjnych, realizacja projektów unijnych i ich rozliczanie, współpraca z instytucjami dysponującymi środkami finansowymi dla gmin.

Kontrolowana jednostka posiada regulamin udzielania zamówień poniżej kwot określonych w ustawie prawo zamówień publicznych ustalony zarządzeniem nr 7/2021 Wójta Gminy Mokrsko z dnia 20 stycznia 2021 roku.

Kontrola realizacji wybranych inwestycji

„Przebudowa oraz budowa drogi gminnej nr 117059E w miejscowości Słupsko i Mątewki”

Zabezpieczenie środków na realizację inwestycji

WPF

Nr uchwały	Data	Okres realizacji	Łączne nakłady finansowe	Limit wydatków 2021	Limit wydatków 2022	Limit wydatków 2023	Limit zobowiązań
2021 rok							
XXXI/181/21	30.06.2021	2021-2023	4.001.812,00	3.000,00	-	3.998.812,00	4.001.812,00
2022 rok							
XXXIX/271/22	24.01.2022	2021-2023	2.370.000,00	-	-	2.370.000,00	2.370.000,00
2023 rok							
-	-	-	-	-	-	-	-

Kontrolujące stwierdziły, że w wieloletniej prognozie finansowej Gminy Mokrsko na lata 2023-2035 nie ujęto zadania polegającego na „Przebudowie oraz budowie drogi gminnej nr 117059E w miejscowości Słupsko i Mątewki”, pomimo zawarcia w 2021 roku umów, których termin zakończenia realizacji przypadają na 2023 rok (dotyczyło to przede wszystkim umowy nr 31/ZFIDIS/2021 z dnia 6 września 2021 roku zawartej, pomiędzy Gminą Mokrsko a Kajetanem Sową reprezentującym Przedsiębiorstwo Handlowo-Uslugowe „Larix” sp. z o.o., wraz z aneksem nr 1 zmieniającym termin zakończenia realizacji zadania na 31 maja 2023 roku oraz umowy zawartej z Wierczyśląwą Buczak właścicielką firmy ZPH Profmed w dniu 6 września 2021 roku umowa na nadzór inwestorski nad realizacją ww. zadania).

Stosownie do przepisów art. 226 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, w załączniku do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej określa się odrębnie dla każdego przedsięwzięcia: 1) nazwę i cel; 2) jednostkę organizacyjną odpowiedzialną za realizację lub koordynującą wykonywanie przedsięwzięcia; 3) okres realizacji i łączne nakłady finansowe; 4) limity wydatków w poszczególnych latach; 5) limit zobowiązań.

Ponadto w myśl art. 226 ust. 1 pkt 8 ww. ustawy, wieloletnia prognoza finansowa powinna być realistyczna i określać dla każdego roku objętego prognozą, co najmniej kwoty wydatków bieżących i majątkowych wynikających z limitów wydatków na planowane i realizowane przedsięwzięcia. Przedsięwzięciem jest wieloletnie zadanie lub projekt, o którym mowa w art. 226 ust. 3 ww. ustawy.

Należy wskazać, że zadanie wieloletnie w ostatnim roku jego realizacji pozostaje nadal zadaniem wieloletnim (kończącym się w danym roku) i nie ma podstaw, aby w tym roku traktować je jako zadanie jednoroczne, jeśli do tej pory pozostawało zadaniem wieloletnim.

Ponadto w WPF na lata 2022-2029 roku określono limit zobowiązań w kwocie 2.370.000 zł, przy czym wszystkie zobowiązania dotyczące przedmiotowego zadania inwestycyjnego zostały zaciągnięte w 2021 roku. Zatem w 2022 roku limit zobowiązań powinien wynosić 0,00 zł (również w 2023 roku limit zobowiązań powinien zostać określony w kwocie 0,00 zł).

Podkreślić należy, że uchwała w sprawie WPF stanowi jedyną podstawę zaciągnięcia zobowiązań w zakresie umów związanych z realizacją

przedsięwzięć, przynoszących wydatki w kolejnych latach budżetowych, o czym stanowi art. 228 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. W świetle tego przepisu, uchwała w sprawie wieloletniej prognozy finansowej może zawierać upoważnienie dla zarządu jednostki samorządu terytorialnego do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją zamieszczonych w niej przedsięwzięć.

Budżet

Nr uchwały/zarządzenia	Data	Klasyfikacja budżetowa	Wartość
2021 rok			
Zadanie: „Przebudowa oraz budowa drogi gminnej nr 117059E w miejscowości Słupsko i Mątewki”			
XXXI/182/21	30.06.2021	600, 60016 § 6050	3.000,00
2022 rok			
-	-	-	-
2023 rok			
LVII/289/23	18.01.2023	600, 60016 § 6050	2.370.000,00

Dokumentacja techniczna

Wykonanie dokumentacji projektowej do realizacji inwestycji pn. „Przebudowa oraz budowa drogi gminnej nr 117059E w miejscowościach Słupsko i Mątewki” dokonano na podstawie umowy nr 43/11 z dnia 31 października 2011 roku zawartej z firmą Multi-Projekt s.c. Adam Morawiak, Tomasz Stasiak z Wielunia. Wykonawcy zlecono wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej rozbudowy drogi gminnej Słupsko – Mątewki o dł. 1,675 km (dz. 143 Słupsko i dz. nr 36 Mątewki). Wynagrodzenie za wykonanie przedmiotu umowy określono w kwocie 28.905 zł brutto. Termin realizacji zamówienia określono na 31 grudnia 2012 roku. W związku ze zwiększeniem zakresu prac projektowych (budowa jednokierunkowej ścieżki rowerowej wraz z chodnikiem oraz zatok autobusowych w ciągu drogi powiatowej nr 4509E Skomlin – Turów i likwidacji kolizji energetycznej) zawarto w dniu 23 października 2012 roku aneks nr 1/2012 do ww. umowy zwiększający kwotę wynagrodzenia dla wykonawcy do kwoty 35.055 zł oraz wydłużono termin realizacji zadania do 15 września 2013 roku. Aneksem nr 1/2013 zmieniono ponownie termin realizacji zadania na 15 marca 2014 roku.

Koszty dokumentacji projektowej zostały ujęte w wartości środka trwałego „Droga gminna nr 117059E Słupsko Mątewki”, której częściowe wykonanie nastąpiło w latach wcześniejszych.

Wykonanie dokumentacji projektowej do realizacji inwestycji pn. „Przebudowa oraz budowa drogi gminnej nr 117059E w miejscowościach Słupsko i Mątewki” dokonano również na podstawie umowy nr 26/2012 z dnia 23 października 2012 roku zawartej z firmą Multi-Projekt s.c. Adam Morawiak, Tomasz Stasiak z Wielunia. Wykonawcy zlecono wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej rozbudowy drogi gminnej Słupsko – Mamzerówka o dł. 1,040 km (dz. 144 Słupsko). Wynagrodzenie za wykonanie przedmiotu umowy określono w kwocie 17.835 zł brutto. Termin realizacji zamówienia określono na 30 kwietnia 2013 roku. W związku ze zwiększeniem zakresu prac projektowych (długość drogi 982,64 m) zawarto w dniu 23 kwietnia 2012 roku aneks nr 1/2013 do ww. umowy, którym wydłużono termin realizacji zadania do 23 lipca 2013 roku.

Wykonawca wystawił następujące faktury za wykonanie ww. dokumentacji projektowych:

- 1) FV nr 62/2021 z dnia 27 grudnia 2012 roku na kwotę 17.096,50 zł, w tym kwota 10.516,50 zł - I część wynagrodzenia z umowy 43/11 i kwota 6.580 zł dotycząca I części wynagrodzenia z umowy nr 26/2012,

- 2) FV nr 29/2013 z dnia 15 października 2013 roku na kwotę 31.033,00 zł - II część wynagrodzenia z umowy 43/11,
- 3) FV nr 37/2013 z dnia 30 grudnia 2013 roku na kwotę 3.505,50 zł - III część wynagrodzenia z umowy 43/11.

Pozwolenie na budowę

Decyzją nr 1200/2013 z dnia 7 listopada 2013 roku Starosta Wieluński zatwierdził projekt budowlany i udzielił zezwolenia na realizację inwestycji drogowej pn.: „Budowa drogi gminnej w miejscowości Mątewki wraz z budową zjazdów zlokalizowanej na działkach o nr 143 obręb Słupsko, 36, ¼, 3, 4/1, 5, 7, 8/3, 9, 10, 11, 13/3, 13/4, 17, 19/2, 20, 21, 22, 23, 24/2, 25, 26, 27, 28, 29, 89, 32/1, 33, 68/2, 67, 66/1, 65, 64/1, 62/2, 61, 60, 58/1, 58/2, 57, 56/1, 54, 53, 52, 47, 47, 46/1, 45, 43, 42, 40/1, 39, 38, 37 obręb Mątewki.

Jednocześnie na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 roku o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych zatwierdzono podział ww. nieruchomości i przejęcie na własność przez Gminę Mokrsko następujących działek nr: 1/6 (część działki ¼), 3/1 (część działki 3), 4/3 (część działki 4/1), 5/1 (część działki 5), 7/1 (część działki 7), 8/4 (część działki 8/3), 9/1 (część działki 9), 10/1 (część działki 10), 11/1 (część działki 11), 13/5 (część działki 13/3), 13/7 (część działki 13/4), 17/1 (część działki 17), 19/3 (część działki 19/2), 20/1 (część działki 20), 21/1 (część działki 21), 22/1 (część działki 22), 23/1 (część działki 23), 24/3 (część działki 24/2), 25/1 (część działki 25), 26/1 (część działki 26), 27/1 (część działki 27), 28/1 (część działki 28), 29/1 (część działki 29), 89/1 (część działki 89), 32/3 (część działki 32/1), 33/1 (część działki 33), 68/3 (część działki 68/2), 67/1 (część działki 67), 66/3 (część działki 66/1), 65/1 (część działki 65), 64/3 (część działki 64/1), 62/3 (część działki 62/2), 61/1 (część działki 61), 60/1 (część działki 60), 58/3 (część działki 58/1), 58/5 (część działki 58/2), 57/1 (część działki 57), 56/3 (część działki 56/1), 54/1 (część działki 54), 53/1 (część działki 53), 52/1 (część działki 52), 48/1 (część działki 48), 47/1 (część działki 47), 46/3 (część działki 46/1), 45/1 (część działki 45), 43/1 (część działki 43), 42/1 (część działki 42), 39/1 (część działki 39), 38/1 (część działki 38), 37/1 (część działki 37).

Decyzją nr 733/2013 z dnia 15 lipca 2013 roku Starosta Wieluński zatwierdził projekt budowlany i udzielił pozwolenia na budowę drogi gminnej nr 117059E (obiekt kat. XXV) wraz z budową zjazdów (obiekt kat. IV) w miejscowości Słupsko działka nr 144.

Postępowanie przetargowe

Wniosek o rozpoczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego został złożony w dniu 23 czerwca 2021 roku przez Kierownika Referatu Zamówień, Funduszy, Inwestycji Drogownictwa i Spraw Społecznych – Kamila Piekarskiego, zatwierdzony przez Wójta Gminy – Zbigniewa Dąbrowskiego oraz zatwierdzony pod względem zabezpieczenia środków w budżecie przez Skarbnika Gminy Mokrsko – Renatę Nagłą. Z wniosku wynikało, że szacunkowa wartość zamówienia wynosi 2.670.731,71 zł i 625.566,65 euro. Szacunkowa wartość zamówienia została określona na podstawie kosztorysu inwestorskiego z dnia 23 czerwca 2021 roku. Termin realizacji określono na marzec 2023 roku. Postępowanie miało być prowadzone w trybie podstawowym bez negocjacji.

Zarządzeniem nr 7/2021 z dnia 20 stycznia 2021 roku Wójt Gminy Mokrsko przyjął „Regulamin udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Gminy Mokrsko, których wartość nie przekracza kwoty 130.000 zł”. W § 6 ust. 9 Regulaminu Wójt określił, że powołuje czteroosobową stałą Komisję przetargową do dokonania oceny ofert złożonych w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego dla zamówień o wartości równej lub wyższej niż 130.000 zł.

Ogłoszenie o zamówieniu opublikowano w Biuletynie Zamówień Publicznych dnia 21 lipca 2021 roku pod nr 2021/BZP 00121410/01. W ogłoszeniu określono, że stroną prowadzonego postępowania jest <https://miniportal.uzp.gov.pl/> oraz wskazano również identyfikator prowadzonego postępowania. Ogłoszenie zostało zamieszczone na stronie miniportalu i na stronie BIP Gminy Mokrsko.

Specyfikacja warunków zamówienia została zatwierdzona przez Wójta Gminy Mokrsko – Zbigniewa Dąbrowskiego w dniu 21 lipca 2021 roku i udostępniona wraz z załącznikami na BIP Gminy Mokrsko oraz na stronie miniportalu w dniu 21 lipca 2022 roku (co potwierdza historia zmian na ww. stronach), zawierała m.in.:

- strona internetowa prowadzonego postępowania na której udostępniane będą zmiany i wyjaśnienia treści SWZ oraz inne dokumenty bezpośrednio związane z postępowaniem o udzielenie zamówienie - **zamawiający nie wskazał w SWZ strony prowadzonego postępowania.**

Stosownie do treści art. 281 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 roku Prawo zamówień publicznych zamawiający w Specyfikacji Warunków Zamówienia określa adres strony internetowej, na której udostępniane będą zmiany i wyjaśnienia treści SWZ oraz inne dokumenty zamówienia bezpośrednio związane z postępowaniem o udzielenie zamówienia.

Informacje zamieszczane w SWZ i w ogłoszeniu muszą być ze sobą spójne oraz zapewniające stosowanie zasady uczciwej konkurencji poprzez zapewnienie wszystkim podmiotom dostępu do tych samych informacji. O czym stanowi art. 16 ustawy Prawo zamówień publicznych, określający, że zamawiający przygotowuje i przeprowadza postępowanie o udzielenie zamówienia w sposób: [1] zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców; [2] przejrzysty; [3] proporcjonalny. Natomiast zgodnie z art. 18 ust. 2 ww. ustawy zamawiający może ograniczyć dostęp do informacji związanych z postępowaniem o udzielenie zamówienia tylko w przypadkach określonych w ustawie.

- środki komunikacji elektronicznej: komunikacja z wykonawcami odbywać się będzie przy użyciu miniportalu, oraz poczty elektronicznej,
- informację, że postępowanie prowadzone będzie w trybie podstawowym bez negocjacji o wartości zamówienia nieprzekraczającej progów unijnych o jakich stanowi art. 3 ustawy oraz że jest współfinansowane ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych;
- opis przedmiotu zamówienia - roboty budowlane polegać miały na przebudowie oraz budowie drogi (inwestycja liniowa - droga gminna) zlokalizowanej w miejscowościach Słupsko i Mątewki, gm. Mokrsko. Przedmiot zamówienia obejmuje Przebudowę drogi na odcinku 982,64mb oraz budowę drogi na odcinku 685,22mb. Przedmiot zamówienia obejmuje również poniesienie kosztów naprawy dróg gminnych, użytkowanych w związku z realizacją inwestycji w wielkości 800 ton betonu asfaltowego ułożonego w miejscach wskazanych przez Zamawiającego (...);
Szczegółowy opis przedmiotu zamówienia zawierała dokumentacja techniczna stanowiąca załącznik nr 1 do SWZ (tj. dokumentacja projektowa, specyfikacja techniczna wykonania i odbioru robót (STWiORB), przedmiary robót - pomocniczo.
- informację, iż zamawiający nie dokonuje podziału zamówienia na części wraz z uzasadnieniem powodów niedokonania podziału zamówienia na części.
- informację, o kryteriach wyboru oferty najkorzystniejszej:
1) cena – 60% według zasad: najniższa cena otrzyma najwięcej punktów;

- 2) okres gwarancji - 40% według zasad: minimalny okres gwarancji wynosi 36 miesięcy, od dnia podpisania protokołu odbioru końcowego, maksymalna długość okresu gwarancji 60 m-cy w przypadku podania dłuższego niż 60 miesięcy okresu gwarancji, ocenie będzie podlegał okres 60 miesięcy, w przypadku, podania krótszego okresu gwarancji niż 36 miesięcy lub jeśli wykonawca nie poda terminu w ogóle oferta wykonawcy zostanie odrzucona jako niezgodna z treścią SWZ;

- termin wykonania zamówienia: 31 marca 2023 roku;

Zamawiający w SWZ wskazał termin wykonania zamówienia jako konkretną datę, tymczasem zgodnie z art. 436 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 roku Prawo zamówień Publicznych umowa zawiera postanowienia określające w szczególności planowany termin zakończenia usługi, dostawy lub robót budowlanych oraz, w razie potrzeby, planowane terminy wykonania poszczególnych części usługi, dostawy lub roboty budowlanej, określone w dniach, tygodniach, miesiącach lub latach, chyba że wskazanie daty wykonania umowy jest uzasadnione obiektywną przyczyną. Natomiast zgodnie z art. 281 ust. 1 pkt 6 ww. ustawy Specyfikacja Warunków Zamówienia zawiera termin wykonania zamówienia.

W związku z określeniem w SWZ oraz w umowie terminu wykonania zamówienia oznaczonego na konkretny dzień wyjaśnienie złożył Kamil Piekarski – Kierownik Referatu Zamówień, Funduszy, Inwestycji, Drogownictwa i Spraw Społecznych, z którego wynikało, że określenie terminu realizacji zamówienia na dzień 31 marca 2023 roku podyktowane było warunkami dotacji przyznanej na realizację zadania z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg i ówczesną potrzebą rozliczenia przedmiotowego zadania w I półroczu 2023 roku ze względów budżetowych. Ustawa Prawo zamówień publicznych wprowadziła art. 436 ust. 1 o określeniu terminu zakończenia zadania w danym czasookresie (dniach, tygodniach, miesiącach, latach) ze względu na wyrównanie pozycji stron umowy, ponieważ określenie terminu zakończenia świadczenia przez wskazanie konkretnej daty rodziło wiele problemów i stanowiło ryzyko finansów dla wykonawców, z uwagi na przedłużające się postępowania przetargowe. Kierownik wyjaśnił ponadto, że w przedmiotowym postępowaniu, termin realizacji zamówienia był bardzo długi (wynosił ponad 18 m-cy) dlatego też, pomimo niezastosowania zapisów o czasookresie wykonania zamówienia, a wskazanie konkretnej daty, nie niosło to za sobą żadnego ryzyka dla wykonawcy i nie miało żadnego wpływu na wynik postępowania i zachwianie pozycji stron umowy.

Wyjaśnienie Kamila Piekarskiego - Kierownik Referatu Zamówień, Funduszu, Inwestycji, Drogownictwa i Spraw Społecznych w sprawie określenia terminu wykonania zamówienia „Przebudowa oraz budowa drogi gminnej nr 117059E w miejscowościach Słupsko i Mątewki” stanowi załącznik nr 15 do protokołu kontroli.

- zamawiający nie wymagał wniesienia wadium;
- termin związania ofertą – do dnia 3 września 2021 roku;
- termin składania ofert wyznaczono do dnia 5 sierpnia 2021 roku do godziny 12:00. Otwarcie ofert tego samego dnia o godzinie 12.30;
- zamawiający określił, że **udostępni niezwłocznie informacje, o wyborze najkorzystniejszej oferty, na stronie internetowej zamawiającego: <http://www.bip.mokrsko.akcessnet.net>.**

Kontrolujące zwracają uwagę, że zamawiający w SWZ, jak wcześniej wskazano nie określił strony prowadzonego postępowania, natomiast w ogłoszeniu określono że stroną prowadzonego postępowania jest <https://miniportal.uzp.gov.pl/>.

Stosownie do art. 253 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych zamawiający udostępnia niezwłocznie informacje, w wyborze

najkorzystniejszej oferty, na stronie internetowej prowadzonego postępowania.

Zatem zamawiający w SWZ powinien określić, że informacja o wyborze najkorzystniejszej oferty będzie opublikowana na miniportalu.

- informację, że cena ofertowa ma charakter ryczałtowy;
- informację o wymaganiach dotyczących zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Zamawiający ustalił zabezpieczenie w wysokości 10% ceny całkowitej brutto wskazanej w ofercie;
- warunki udziału w postępowaniu - o udzielenie zamówienia mogli ubiegać się Wykonawcy, którzy spełniali warunki dotyczące:
  - 1) zdolności do występowania w obrocie gospodarczym - brak;
  - 2) uprawnień do prowadzenia określonej działalności gospodarczej lub zawodowej, o ile wynika to z odrębnych przepisów - brak;
  - 3) sytuacji ekonomicznej lub finansowej - brak;
  - 4) zdolności technicznej lub zawodowej: warunek zostanie uznany za spełniony jeżeli wykonawca wykaże że:
    - a) w okresie ostatnich 5 lat przed upływem terminu składania ofert, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy - w tym okresie wykonał co najmniej dwie roboty budowlane, z których każda polegała na budowie, rozbudowie, przebudowie lub remoncie drogi o wartości min. 2.500.000 zł brutto;
    - b) dysponuje lub będzie dysponował w okresie wykonywania zamówienia i skieruje do jego realizacji min. jedną osobę posiadającą odpowiednie uprawnienia budowlane do kierowania robotami budowlanymi w specjalności drogowej bez ograniczeń w zakresie odpowiadającym przedmiotowi zamówienia.

Otwarcie ofert

Zamawiający podał kwotę jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia – 3.939.716,53 zł (brutto) poprzez jej zamieszczenie na stronie miniportalu w dniu otwarcia ofert o godz. 13.13 (wg skanu informacji wraz z dokonanymi zmianami na miniportalu). Zgodnie z SWZ otwarcie ofert miało nastąpić w dniu 5 sierpnia 2021 roku o godz. 12.30.

Zgodnie z treścią art. 222 ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych zamawiający najpóźniej przed otwarciem ofert, udostępnia na stronie internetowej prowadzonego postępowania informację o kwocie, jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia.

Kierownik Referatu Zamówień, Funduszy, Inwestycji, Drogownictwa i Spraw Społecznych – Kamil Piekarski wyjaśnił, że w dniu 5 sierpnia 2021 roku w związku z awarią systemu platformy miniportal opóźnił się termin otwarcia ofert na zadanie pn. „Przebudowa oraz budowa drogi gminnej nr 117059E w miejscowościach Słupsko i Mątewki ” pierwotnie planowany na godzinę 12:30. Po odzyskaniu sprawności platformy o godz. 13:13 podano kwotę, jaką zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zadania, po czym nastąpiło otwarcie i deszyfrowanie ofert, a o godz. 14.14 zamieszczono informację z otwarcia ofert, co oznacza, że termin określony w art. 222 ust. 4 ustawy został zachowany.

Wyjaśnienie Kamila Piekarskiego - Kierownik Referatu Zamówień, Funduszu, Inwestycji, Drogownictwa i Spraw Społecznych w sprawie podania kwoty jaką zamawiający zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia pn. „Przebudowa oraz budowa drogi gminnej nr 117059E w miejscowościach Słupsko i Mątewki” stanowi załącznik nr 16 do protokołu kontroli.

Zamawiający dokonał poprawnego odszyfrowania ofert, które wpłynęły w formie elektronicznej do dnia 5 sierpnia 2021 roku.

Zamawiający udokumentował stosownymi raportami z weryfikacji podpisów elektronicznych, fakt przeprowadzenia oceny złożonych ofert w aspekcie walidacji podpisów.

Informacja z otwarcia ofert została w dniu 5 sierpnia 2021 roku o godz. 14.04 upubliczniona na stronie internetowej prowadzonego postępowania tj. na miniportalu (co potwierdza historia zmian na ww. stronie). Powyższa informacja została udostępniona również na stronie BIP postępowania. Z ww. informacji z otwarcia ofert nr ZFIDiS.271.4.2.2021.KP z dnia 5 sierpnia 2021 roku wynika, że w terminie wyznaczonym na składanie ofert w przedmiotowym postępowaniu wpłynęły 2 oferty następujących wykonawców:

1. Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „Larix” sp. z o.o. z Lublińca, cena – 2.305.937,33 zł, gwarancja – 60 m-cy,
2. P.U.H. „BUD-MET” Jarosław Kałmuk z Truskolasów, cena – 2.345.126,56 zł, gwarancja – 60 m-cy

Informacja o złożonych ofertach została przesłana do Prezesa UZP z dnia 17 sierpnia 2021 roku. Kontrolujące stwierdziły, że zamawiający nie dochował 7 dniowego terminu na przekazanie Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych informacji o złożonych w przedmiotowym postępowaniu ofertach. Powyższe stanowiło naruszenie terminu określonego w art. 81 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym zamawiający przekazuje Prezesowi Urzędu informację o złożonych wnioskach o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub ofertach, nie później niż w terminie 7 dni od dnia otwarcia odpowiednio ofert lub ofert dodatkowych albo ofert wstępnych lub ofert ostatecznych albo unieważnienia postępowania.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych do czynności podejmowanych przez zamawiającego, wykonawców oraz uczestników konkursu w postępowaniu o udzielenie zamówienia i konkursie oraz do umów w sprawach zamówień publicznych stosuje się przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (tekst jednolity Dz. U. z 2022 roku poz. 1360 ze zm.), jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej. Oznacza to, że przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych stanowią przepisy szczególne w stosunku do przepisów Kodeksu cywilnego. Zawsze wtedy, gdy ustawa Prawo zamówień publicznych reguluje coś odmiennie od przepisów ustawy Kodeks cywilny, należy stosować przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych, nie zaś Kodeks cywilny.

Zgodnie z art. 81 ust. 2 ww. ustawy minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, zakres danych zawartych w informacji, o której mowa w ust. 1, jej wzór, sposób sporządzania oraz sposób i tryb jej przekazywania, w tym sposób liczenia terminu, o którym mowa w ust. 1, mając na względzie obowiązek Prezesa Urzędu dokonywania bieżącej analizy funkcjonowania systemu zamówień, w tym w szczególności w zakresie informacji dotyczących rodzajów zamawiających, rodzajów i wartości zamówień, liczby wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub ofert i trybów postępowania o udzielenie zamówienia.

Stosownie do treści § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 21 grudnia 2020 roku w sprawie informacji o złożonych wnioskach o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub ofertach przekazywanej Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2020 roku poz. 2406) Zamawiający **przekazuje informację w terminie**, o którym mowa w art. 81 ust. 1 ustawy, **liczonym w przypadku trybu**

przetargu nieograniczonego lub negocjacji bez ogłoszenia - **od dnia otwarcia ofert**, o ile złożona została co najmniej jedna oferta.

Zarówno przepisy ustawy Prawa zamówień publicznych jak i ww. rozporządzenia nie ustanawiają innego sposobu liczenia terminu 7 dniowego, niż wynika to z ogólnych przepisów Kodeksu cywilnego. Z treści art. 111 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeksu cywilnego (tekst jednolity Dz. U. 2022 roku poz. 1360 ze zm.) wynika, że termin oznaczony w dniach kończy się z upływem ostatniego dnia. Jeżeli początkiem terminu oznaczonego w dniach jest pewne zdarzenie, nie uwzględnia się przy obliczaniu terminu dnia, w którym to zdarzenie nastąpiło.

Jeśli otwarcie ofert nastąpiło 5 sierpnia 2021 roku, to zgodnie z przytoczonymi przepisami, pierwszym dniem terminu jest 6 sierpnia 2021 roku, a termin 7 dniowy, o którym mowa w art. 81 upływał 12 sierpnia 2021 roku wraz z końcem dnia.

Oświadczenia o konflikcie interesów składane na podstawie art. 56 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych złożyli wszyscy biorący udział w pracach członkowie komisji przetargowej oraz Kierownik zamawiającego - Wójt Gminy Mokrsko w dniu 5 sierpnia 2021 roku (w dniu złożenia i otwarcia ofert).

Oświadczenia o niekaralności osób wymienionych w art. 56 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych składane na podstawie art. 56 ust. 4 ustawy zostały złożone w dniu 23 czerwca 2021 roku (w dniu wszczęcia postępowania) przez wszystkich biorących udział w pracach członków komisji przetargowej oraz Kierownika zamawiającego.

Wezwanie do złożenia podmiotowych środków dowodowych

Na podstawie art. 274 ust. 1 ww. ustawy zamawiający w dniu 5 sierpnia 2021 roku wezwał za pośrednictwem komunikacji elektronicznej (ePUAP) wykonawcę, którego oferta została najwyżej oceniona, tj. Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „Larix” sp. z o.o. do złożenia podmiotowych środków dowodowych w terminie do dnia 23 sierpnia 2021 roku do godz. 15.30. Dokumenty w formie elektronicznej wykonawca złożył za pośrednictwem ePUAPu w dniu 18 sierpnia 2021 roku.

Zamawiający udokumentował stosownymi raportami z weryfikacji podpisów elektronicznych, że dokumenty złożone przez wykonawcę zostały właściwie podpisane (weryfikacja wykonana w dniu 27 sierpnia 2021 roku).

Wybór najkorzystniejszej oferty

Zgodnie z pismem ZFIDIS.271.4.4.2021.KP – Informacja o wyborze najkorzystniejszej oferty z dnia 27 sierpnia 2021 roku zamawiający poinformował o wyborze najkorzystniejszej oferty Przedsiębiorstwa Handlowo-Usługowego „Larix” sp. z o.o. Ponadto poinformowano o wykonawcach, którzy złożyli oferty oraz o punktacji jaką otrzymali:

- Oferta nr 1 złożona przez PH-U „Larix” sp. z o.o., cena oferty 2.305.937,33 zł – 60 pkt, gwarancja – 60 m-cy – 40 pkt, łącznie 100 pkt.
- Oferta nr 2 złożona przez P.U.H. „BUD-MET” Jarosław Kałmuk – cena oferty 2.345.126,56 zł – 59 pkt, gwarancja – 60 m-cy – 40 pkt, łącznie 99 pkt.

Powyższe pismo podpisał Kierownik zamawiającego – Zbigniew Dąbrowski.

Informacja po wyborze najkorzystniejszej oferty została przesłana w dniu 27 sierpnia 2021 roku do oferentów w formie elektronicznej za pośrednictwem e-maila oraz opublikowana na stronach internetowych prowadzonego postępowania na BIP-ie zamawiającego oraz na miniportalu (co potwierdza historia zmian na ww. stronach).

Wykonawca przed podpisaniem umowy miał przedłożyć kosztorys ofertowy, na kosztorysie widniała data złożenia podpisu kwalifikowanego z datą 10 września 2021 roku, co oznacza że zostało on podpisany i przedłożony zamawiającemu po zawarciu umowy, które nastąpiło w dniu 6 września 2021 roku.

Ponadto przed podpisaniem umowy wykonawca miał wnieść zabezpieczenie wykonania umowy. W dniu 6 września 2021 roku wykonawca wniósł zabezpieczenie należytego wykonania umowy w formie gwarancji ubezpieczeniowej.

Umowa

W dniu 6 września 2021 roku została zawarta umowa nr 31/ZFIDiS/2021, pomiędzy Gminą Mokrsko a Kajetanem Sową reprezentującym Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „Larix” sp. z.o.o. Przedmiotem umowy było wykonanie zadania pn. „Przebudowa oraz budowa drogi gminnej nr 117059E w miejscowościach Słupsko i Mątewki”. Roboty budowlane polegać miały na przebudowie oraz budowie drogi (inwestycja liniowa - droga gminna) zlokalizowanej w miejscowościach Słupsko i Mątewki, gm. Mokrsko. Przedmiot zamówienia obejmuje Przebudowę drogi na odcinku 982,64mb oraz budowę drogi na odcinku 685,22mb. Strony ustaliły, że za wykonanie przedmiotu umowy zostanie wypłacone wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości 2.305.937,33 zł brutto. Ustalono wymagany termin wykonania zamówienia do dnia 31 marca 2023 roku. Należne wykonawcy wynagrodzenie będzie płatne w terminie 30 dni od daty otrzymania prawidłowo wystawionej faktury. Podstawę do wystawienia faktur VAT stanowić będzie protokół odbioru robót podpisany bez zastrzeżeń przez zamawiającego. Wykonawca udzielił gwarancji na wykonany przedmiot umowy na okres 60 miesięcy na wykonane roboty oraz wbudowane materiały i zamontowane urządzenia. Umowa została kontrasygnowana przez Skarbnika Gminy Mokrsko – Renatę Nagłą. W przedmiotowej umowie zawarto zapisy dotyczące kar umownych.

Ogłoszenie o wyniku postępowania zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych pod nr 2021/BZP 00218124/01 w dniu 6 października 2021 roku.

Zabezpieczenie należytego wykonania

Wykonawca wniósł zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 10% kwoty wynagrodzenia brutto tj. w kwocie – 2.305.937,33 zł w formie gwarancji ubezpieczeniowej w dniu 6 września 2021 roku w kwocie 230.593,73 zł. Gwarancja ubezpieczeniowa nr 912700578195 zabezpieczenia roszczeń z tytułu niewykonania lub należytego wykonania umowy z dnia 6 września 2021 roku została wystawiona przez Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji Warta S.A. Gwarancja ważna:

- z tytułu zabezpieczenia roszczeń będących następstwem niewykonania lub nienależytego wykonania umowy w okresie od dnia 6 września 2021 roku do dnia do dnia podpisania protokołu końcowego należycie wykonanych robót jednak nie dłużej niż do 30 kwietnia 2023 roku do kwoty 230.593,73 zł;
- z tytułu zabezpieczenia roszczeń wynikających z rękojmi za wady lub gwarancji jakości w okresie od dnia 1 maja 2023 roku do dnia 16 kwietnia 2028 roku do kwoty 69.178,12 zł.

Kontrolujące stwierdziły, że w okresie od 1 do 30 maja 2023 roku umowa nr 31/ZFIDiS/2021 zmieniona aneksem nr 1 z dnia 15 marca 2023 roku na wykonanie zadania pn. „Przebudowa oraz budowa drogi gminnej nr 117059E w miejscowościach Słupsko i Mątewki” nie posiadała ważnego zabezpieczenia należytego wykonania umowy.

W trakcie kontroli przedłożono kontrolującemu aneksem nr 1 z dnia 22 sierpnia 2023 roku do ubezpieczeniowej gwarancji należytego wykonania i właściwego usunięcia wad, na mocy, którego zmieniono termin ważności gwarancji w zakresie niewykonania bądź

nie należy tego wykonania robót budowlanych do daty podpisania protokołu przez wykonawcę i beneficjenta protokołu odbioru końcowego należycie wykonanych robót budowlanych, jednak nie dłużej do dnia 30 czerwca 2023 roku, w zakresie odpowiedzialności z tytułu nieusunięcia lub niewłaściwego usunięcia wad fizycznych do dnia 1 lipca 2023 roku do dnia 15 lipca 2028 roku.

Aneksy

W dniu 4 marca 2023 roku wykonawca zwrócił się do zamawiającego o zmianę terminu wykonania zamówienia z 30 marca 2023 roku na 30 maja 2023 roku ze względu na: [1] intensywne opady atmosferyczne w miesiącach listopad – marzec, które trwały przez 25 dni oraz [2] 17 dni z temperaturą poniżej -5°C , przez co na gruncie utrzymywała się woda i nie było możliwości prowadzenia prac ziemnych, ponieważ nie zostałyby zachowane parametry. W załączeniu pomiary temperatury ze stacji klimatycznej Namysłów oraz dobowe sumy opadów ze stacji opadowej Mirków. Kontrolujące zwracają uwagę, że przedłożone pomiary temperatury i opadów dotyczyły miejscowości oddalonych od Mokrska o 65 km i 35 km, a takie oddalenie nie koniecznie przełożyło się na warunki pogodowe, jakie mogły panować wówczas na terenie Gminy Mokrsko.

W dniu 15 marca 2023 roku zawarto aneks nr 1 do umowy nr 31/ZFIDiS/2021 z dnia 6 września 2021 roku, którym strony postanowiły zmienić § 3 umowy poprzez określenie, że wymagany termin realizacji przedmiotu umowy będzie do 31 maja 2023 roku. Pozostałe warunki pozostały bez zmian. Aneks nr 1 podpisał Wójt Gminy Mokrsko przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy Mokrsko.

Ogłoszenie o zmianie umowy nie było publikowane w Biuletynie Zamówień Publicznych z uwagi na fakt, że nie dotyczyło przesłanek określonych w art. 455 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Protokół postępowania

Zamawiający w dniu 6 października 2021 roku sporządził protokół z przeprowadzonego postępowania Nr ZFIDiS.271.4.2021 pn. „Przebudowa oraz budowa drogi gminnej nr 117059E w miejscowości Słupsko i Mątewki”, który zatwierdził Wójt Gminy Mokrsko.

Protokół odbioru końcowego

Wykonawca zgłosił gotowość do odbioru robót w dniu 29 maja 2023 roku. Protokół końcowego odbioru robót dla przedmiotowego zadania został sporządzony w dniu 30 maja 2023 roku. Roboty zostały odebrane bez uwag.

Faktury

Wykonawca Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „Larix” sp. z o.o. wystawił w dniu 2 czerwca 2023 roku fakturę nr F/12/06/23 na kwotę 2.305.937,33 zł za przebudowę oraz budowę drogi gminnej nr 117059E w miejscowościach Słupsko i Mątewki. Zapłaty dokonano w dniu 10 lipca 2023 roku (dział 600 rozdział 60016 § 6050). Faktura została ewidencjonowana Wn 080 Ma 201.

Ogłoszenie o wykonaniu umowy zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych pod numerem 2023/BZP 00309008/01 **w dniu 17 lipca 2023 roku**.

Kontrolujące stwierdziły, że zamawiający nie zamieścił ogłoszenia o wykonaniu umowy w Biuletynie Zamówień Publicznych w terminie 30 dni od wykonania umowy (protokół odbioru w dniu 30 maja 2023 roku). Powyższe zaniechanie stanowiło naruszenie art. 448 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym zamawiający, w terminie 30 dni od wykonania umowy, zamieszcza w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenie o wykonaniu umowy, na zasadach określonych w dziale III rozdziale 2.

Nadzór inwestorski

Na okoliczność wyboru inspektora nadzoru budowlanego dla zadania „Przebudowa oraz budowa drogi gminnej nr 117059E w miejscowości Słupsko i Mątewki” została sporządzona notatka służbowa z dnia 6 września 2021 roku przez Kierownika Referatu Zamówień, Funduszy, Inwestycji Drogownictwa i Spraw Społecznych – Kamila Piekarskiego. Z notatki wynikało, że szacunkowa wartość zamówienia została określona na 23.059,37 zł (netto). Do złożenia ofert zaproszono dwóch wykonawców. Złożone zostały następujące oferty:

1. Multi-Projekt s.c. z Wielunia, cena brutto – 27.500 zł (data złożenia 2 września 2021 roku),
2. ZPH Profmed z Wiechucic koło Sieradza, cena brutto – 23.000 zł (data złożenia 1 września 2021 roku).

Wybrano ofertę nr 2 – ZPH Profmed. Wybór zaakceptował Wójt – Zbigniew Dąbrowski.

W związku z realizacją inwestycji pn. „Przebudowa oraz budowa drogi gminnej nr 117059E w miejscowości Słupsko i Mątewki” została zawarta z Wieńczysławą Buczak właścicielką firmy ZPH Profmed w dniu 6 września 2021 roku umowa na nadzór inwestorski nad realizacją ww. zadania. Umowa wykonywana będzie od dnia podpisania umowy do dnia odbioru końcowego i całkowitego rozliczenia przedsięwzięcia. Termin realizacji nadzorowanych robót został ustalony do dnia 31 marca 2023 roku. Wynagrodzenie za wykonanie przedmiotu umowy wynosi brutto 23.000,00 zł. Zapłata wynagrodzenia nastąpi na podstawie faktury/rachunku po wykonaniu i odebraniu przedmiotu umowy i otrzymaniu prawidłowo wystawionej faktury w terminie 30 dni od daty jej otrzymania. Umowa została kontrasygnowana przez Skarbnika Gminy Mokrsko – Renatę Nagłą.

ZPH Profmed wystawił w dniu 5 czerwca 2023 roku rachunek nr 1/06/2023 na kwotę 23.000 zł brutto za pełnienie funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego przy realizacji zadania pn. „Przebudowa oraz budowa drogi gminnej nr 117059E w miejscowości Słupsko i Mątewki”. Zapłaty dokonano w dniu 26 czerwca 2023 roku (dział 600 rozdział 600.16 § 6050). Faktura została ewidencjonowana Wn 080 Ma 201.

Dofinansowanie zadania inwestycyjnego

Umowa nr 107/G/2021 o dofinansowanie „Przebudowa oraz budowa drogi gminnej nr 117059E w miejscowości Słupsko i Mątewki” z środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg została zawarta w dniu 22 czerwca 2021 roku pomiędzy Wojewodą Łódzkim a Gminą Mokrsko. Beneficjentowi na realizację projektu zostało przyznane dofinansowanie w kwocie nie większej niż 2.799.546 zł w tym w roku 2021 – 2.100 zł, w roku 2022 – 0,00 zł, w roku 2023 – 2.797.446,00 zł. Całkowitą wartość zadania określono na kwotę 4.001.812,00 zł. Dofinansowanie miało być przekazane na wyodrębniony rachunek beneficjenta nie później niż 15 dni od zatwierdzenia wniosku o płatność. Termin zakończenia robót do dnia 31 grudnia 2023 roku. Rozliczenie zadania miało nastąpić w terminie 60 dni, od dnia, w którym dokonana została przez beneficjenta ostatnia płatność związana z dofinansowaniem na rzecz wykonawcy zadania.

W dniu 21 września 2021 roku podpisano aneks nr 1 do powyższej umowy, którym dokonano zmiany kwoty przyznanego dofinansowania na kwotę nie większą niż 1.657.623 zł, w tym w roku 2021 – 2.100 zł, w roku 2022 – 0,00 zł, w roku 2023 – 1.655.523,00 zł. Pozostałe warunki pozostały bez zmian.

W dniu 20 stycznia 2023 roku podpisano aneks nr 2 do powyższej umowy dotyczące określenia Funduszu realizującego płatności.

W dniu 22 czerwca 2023 roku podpisano aneks nr 3 do powyższej umowy, którym dokonano zmiany kwoty przyznanego dofinansowania na kwotę nie większą niż

1.632.355 zł, w tym w roku 2021 – 2.100 zł, w roku 2022 – 0,00 zł, w roku 2023 – 1.630.255,00 zł Pozostałe warunki pozostały bez zmian.

Dofinansowanie wpłynęło na wyodrębniony rachunek budżetu w dniu 10 lipca 2023 roku w kwocie 1.630.255 zł (PK 75 poz. 2149).

Według przedłożonej kontrolującym ewidencji dokonywano następujących zapisów księgowych:

- a) wpływ dofinansowania na rachunek budżetu ewidencjonowano Wn 133-6 Ma 901 (księga organu),
- b) w księdze Urzędu Gminy (jednostki) dokonany zostanie przypis pod datą 31 grudnia 2023 roku.

Rozliczenie inwestycji

Według konta **080-2-38** koszty zadania inwestycyjnego wyniosły **2.350.539,89 zł**, w tym:

- dokumentacja projektowa	17.835 zł;
- roboty budowlane	2.305.937,33 zł;
- nadzór inwestorski	23.000,00 zł;
- opłaty i pomiary geodezyjne	767,56 zł,
- inne koszty	3.000,00 zł,

(tablica informacyjna – FV nr FV/76/12/2021 z dnia 17 grudnia 2021 roku na kwotę 3.000 zł brutto wystawiona przez Graffiti Michał Lichacy, zapłacono 28 grudnia 2021 roku klasyfikacja 60016 § 6050).

Przyjęcie środka trwałego

OT nr ŚT/19/22/19 z dnia 27 lipca 2023 – „Droga gminna 117059E Słupsko- Mątewki”. Nr inwentarzowy ŚT/19/22/19. Wartość rozliczenia na łączną kwotę 2.350.539,89 zł.

Przedmiotowa inwestycja nie była kontrolowana przez inne organy.

X. EWIDENCJA MAJĄTKU GMINY. INWENTARYZACJA

ZASADY EWIDENCJI SKŁADNIKÓW MAJĄTKOWYCH (EWIDENCJA ILOŚCIOWA, ILOŚCIOWO–WARTOŚCIOWA)

Zasady ewidencji składników majątkowych (środki trwałe, materiały) zostały określone w zarządzeniu Wójta Gminy Mokrsko nr 41/18 z dnia 17 lipca 2018 roku w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości oraz w instrukcji obiegu i kontroli dokumentów, wprowadzonej zarządzeniem nr 114 Wójta Gminy z dnia 31 grudnia 2010 roku w sprawie zmian w zarządzeniu w sprawie przyjętych zasad rachunkowości.

Zgodnie z ww. uregulowaniami wewnętrznymi, ewidencja środków trwałych prowadzona jest na koncie 011. Do konta prowadzi się ewidencję szczegółową umożliwiającą: [1] ustalenie wartości początkowej poszczególnych obiektów środków trwałych i ewentualnego jej zwiększenia lub zmniejszenia, [2] ustalenie wartości poszczególnych grup środków trwałych określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 roku w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (wskazuje się, że obecnie obowiązuje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 roku w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych KST, co zostało zauważone również podczas ostatniej kontroli kompleksowej), [3] ustalenie komórek organizacyjnych, w których znajdują się

poszczególne środki oraz osób odpowiedzialnych za ich stan, [4] obliczenie amortyzacji i umorzenia poszczególnych środków trwałych.

Do szczegółowej ewidencji środków trwałych służą:

- księga obiektów inwentarzowych,
- szczegółowe indywidualne karty obiektów inwentarzowych lub inne urządzenia ewidencyjne o tym samym przeznaczeniu,
- tabele amortyzacyjne.

Do ewidencji pozostałych środków trwałych służy konto 013. Do konta należy prowadzić szczegółową ewidencję ilościowo - wartościową umożliwiającą ustalenie wartości początkowej i ilości pozostałych środków trwałych oddanych do używania poszczególnym osobom i komórkom organizacyjnym oraz ewidencję wartościową z podziałem na grupy statystyczne środków trwałych.

EWIDENCJA ŚRODKÓW TRWAŁYCH – KONTO 011, 013.

Urządzenia księgowo

Zgodnie z zasadami rachunkowości obowiązującymi w jednostce, ewidencja środków trwałych odbywa się na koncie 011. Na koncie tym jest prowadzona w postaci ksiąg inwentarzowych metodą ilościowo - wartościową z podziałem na grupy rodzajowe określone w rozporządzeniu w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych. Ewidencję środków trwałych prowadzi pracownik Referatu Finansów.

Ewidencja analityczna środków trwałych prowadzona jest techniką ręczną w formie kart środków trwałych, natomiast pozostałych środków trwałych - techniką ręczną w formie ksiąg inwentarzowych. W przedłożonej do kontroli ewidencji zawarto dane charakteryzujące środek trwały tj. - jego nr inwentarzowy, datę jego nabycia wraz z określeniem nr dowodu i rodzaju przychodu oraz wartość nabycia. Stwierdzono zgodność danych zawartych w ewidencji analitycznej z danymi zawartymi w ewidencji syntetycznej.

Ewidencja analityczna pozostałych środków trwałych (konto 013) prowadzona jest w księgach inwentarzowych w podziale na rodzaje środków trwałych i jednostki organizacyjne, w których znajdują się środki trwałe. Stwierdzono zgodność danych zawartych w ewidencji analitycznej z danymi zawartymi w ewidencji syntetycznej. Pozostałe środki trwałe umarzone są w 100% w momencie przyjęcia ich do użytkowania.

Ewidencją środków trwałych objęte były również grunty i drogi stanowiące własność Gminy Mokrsko.

W wyniku kontroli ustalono, że dokonane przez kontrolowanych czynności w zakresie porównania gruntów ujętych w ewidencji mienia komunalnego Gminy Mokrsko prowadzonej przez Referat Gospodarki Komunalnej i Nieruchomości, Ochrony Środowiska i Rolnictwa oraz gruntów ujętych w ewidencji środków trwałych Urzędu Gminy Mokrsko wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku okazały się nieskuteczne i niewystarczające.

W dniu 17 lipca 2023 roku wpłynęły do Referatu Finansów informacje od Łukasza Wolnego - inspektora ds. rolnictwa i gospodarki komunalnej, z których wynikało: [1] działka nr 243/2 o pow. 1,8448 ha została uznana za działkę nie będącą własnością Gminy Mokrsko - zawiadomienie o zmianie w ewidencji z dnia 9 maja 2022 roku. Działkę wyksięgowano z ewidencji na podstawie pk nr 101 z dnia 17 lipca 2023 roku poprzez zapis księgowy Wn 800, Ma 011-1-10 (wartość księgową działki 112.514,31 zł),

[2] oszacowanie wartości 5 działek przejętych przez Gminę Mokrsko w drodze zasiedzenia, na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Wieluniu I Wydział Cywilny (sygn. akt I Ns 855/21) z dnia 24 maja 2022 roku, tj. działki nr: a) 640 o pow. 1,1792 ha (obręb Komorniki) o wartości 53.064,00 zł, b) 330 o pow. 0,0730 ha (obręb Komorniki) o wartości 29.200,00 zł, c) 31 o pow. 3,1397 ha (obręb Jasna Góra) o wartości 141.286,50 zł, d) 448/1 o pow. 1,1323 ha (obręb Chotów) o wartości 50.953,50 zł, e) 448/2 o pow. 0,9499 ha (obręb Chotów) o wartości 42.745,50 zł. Oszacowanie wartości działek nastąpiło wg przyjętych stawek: 4,50 zł za m² gruntów ornych i 40 zł za m² gruntów budowlanych. Działki zostały zaewidencjonowane na podstawie dowodów OT nr: ŚT/O/03/65a (działka nr 640), ŚT/O/03/66a (działka nr 330), ŚT/O/03/92 (działka nr 31), ŚT/O/03/95 (działka nr 448/1), ŚT/O/03/96 (działka nr 448/2) wystawionych w dniu 17 lipca 2023 roku (działki wprowadzono do ewidencji księgowej na podstawie Pk nr 102 z dnia 17 lipca 2023 roku).

Opisana powyżej nieprawidłowość naruszała art. 20 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, w świetle którego do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Ponadto art. 16d ust. 2 ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 roku poz. 2587 ze zm.) stanowi, że składniki majątku wprowadza się do ewidencji środków trwałych najpóźniej w miesiącu przekazania ich do używania (późniejszy termin wprowadzenia do ewidencji uznaje się za ujawnienie środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej).

Ponadto w wyniku kontroli stwierdzono różnicę 0,4914 ha w powierzchni całkowitej gruntów ujętych w ewidencji mienia komunalnego, a powierzchnią gruntów wg ewidencji środków trwałych urzędu. Kontrolowani zobowiązali się do wyjaśnienia niezgodności oraz niezwłocznej korekty w tym zakresie.

Udokumentowanie obrotów na kontach (zwiększenia, zmniejszenia) – 2022 rok

Konto 011

W kontrolowanym okresie obroty na koncie 011 przedstawiały się następująco:

Stan środków trwałych na dzień 1 stycznia 2022 roku wynosił 51.710.131,95 zł.

Przychód środków trwałych w 2022 roku zaewidencjonowano w kwocie 4.415.914,16 zł. W 2022 roku dokonano zmniejszenia stanu środków trwałych na kwotę 258.395,44 zł. Na dzień 31 grudnia 2022 roku stan środków trwałych wynosił 55.867.650,67 zł.

Wyrównkowej kontroli poddano niżej wymienione dowody księgowe zaewidencjonowane na koncie 011:

1. OT nr ŚT/33/22/33 na kwotę 1.037.513,47 zł - środek trwały oddany do użytkowania dnia 30 grudnia 2022 roku – przebudowa drogi gminnej nr 117063E w m. Mokrsko. Rozliczenie inwestycji – protokół odbioru końcowego robót z dnia 2 marca 2022 roku. Zaewidencjonowano w dniu 30 grudnia 2022 roku na podstawie dowodu PK nr 186 z dnia 30 grudnia 2022 roku poprzez zapis na kontach Wn 011, Ma 080.

Z informacji uzyskanej od Małgorzaty Gruszki - inspektora ds. księgowości budżetowej wynika, że ww. droga nie była do tej pory ujęta w ewidencji środków trwałych; w wyniku zakończonego zadania inwestycyjnego powstał nowy środek trwały, któremu nadano odrębny numer inwentarzowy.

Kontrolujące wskazują, że nadanie obiektowi inwentarzowemu nazwy nie powinno się odnosić do rodzaju prac jaki został wykonany, lecz określać rodzaj obiektu, jaki

został zakupiony lub wytworzony. Nazwa powyższego obiektu powinna zatem określać, że jest to droga gminna (...). Natomiast zakres wykonanych prac determinuje czy zostaną one uznane jako remont (naprawa), modernizacja, przebudowa lub budowa, jak też czy w wyniku wykonanych prac powstanie nowy obiekt inwentarzowy czy też zwiększenie wartości już istniejącego obiektu, lub też zostaną uznane jako prace remontowe niezwiększające wartości środka trwałego.

2. OT nr ŚT/32/22/32 na kwotę 1.461.360,19 zł - środek trwały oddany do użytkowania dnia 30 grudnia 2022 roku – droga Mokrsko (Kośnik) nr 117052E w ramach zadania pn. „Rozbudowa drogi gminnej nr 117052E w m. Mokrsko (Kośnik) wraz z budową zjazdów”. Rozliczenie inwestycji – protokół odbioru końcowego robót z dnia 27 czerwca 2022 roku. Zaewidencjonowano w dniu 30 grudnia 2022 roku na podstawie dowodu PK nr 185 z dnia 30 grudnia 2022 roku poprzez zapis na kontach Wn 011, Ma 080.

Z informacji uzyskanej od Małgorzaty Gruszki - inspektora ds. księgowości budżetowej wynika, że ww. droga nie była do tej pory ujęta w ewidencji środków trwałych; w wyniku zakończonego zadania inwestycyjnego powstał nowy środek trwały, któremu nadano odrębny numer inwentarzowy. Uwagi jak wyżej w pkt 1 w sprawie nazwy środka trwałego.

3. OT nr ŚT/36/22/36 na kwotę 390.274,07 zł - środek trwały oddany do użytkowania dnia 30 grudnia 2022 roku – przebudowa drogi wewnętrznej w m. Mokrsko (Wola II). Rozliczenie inwestycji – protokół odbioru końcowego robót z dnia 28 października 2022 roku. Zaewidencjonowano w dniu 30 grudnia 2022 roku na podstawie dowodu PK nr 189 (poz. 13369) z dnia 30 grudnia 2022 roku poprzez zapis na kontach Wn 011-1-2, Ma 080-1-77.

Z informacji uzyskanej od Małgorzaty Gruszki - inspektora ds. księgowości budżetowej wynika, że ww. droga nie była do tej pory ujęta w ewidencji środków trwałych; w wyniku zakończonego zadania inwestycyjnego powstał nowy środek trwały, któremu nadano odrębny numer inwentarzowy. Uwagi jak wyżej w pkt 1 w sprawie nazwy środka trwałego.

4. OT nr ŚT/35/22/35 na kwotę 354.100,00 zł - środek trwały oddany do użytkowania dnia 30 grudnia 2022 roku – przebudowa drogi gminnej Ożarów-Nowy Folwark. Rozliczenie inwestycji – protokół odbioru końcowego robót z dnia 16 listopada 2021 roku. Zaewidencjonowano w dniu 30 grudnia 2022 roku na podstawie dowodu PK nr 188 (poz. 13368) z dnia 30 grudnia 2022 roku poprzez zapis na kontach Wn 011-1-2, Ma 080-1-15.

Z informacji uzyskanej od Małgorzaty Gruszki - inspektora ds. księgowości budżetowej wynika, że ww. droga nie była do tej pory ujęta w ewidencji środków trwałych; w wyniku zakończonego zadania inwestycyjnego powstał nowy środek trwały, któremu nadano odrębny numer inwentarzowy. Uwagi jak wyżej w pkt 1 w sprawie nazwy środka trwałego.

Wg ustnego wyjaśnienia inspektora ds. finansów – Heleny Drobiny ewidencja dowodów OT oraz innych dokumentów dotyczących środków trwałych odbywa się na bieżąco po ich sporządzeniu i przekazaniu przez pracowników merytorycznych, opóźnienia zazwyczaj są spowodowane nieterminowym sporządzeniem tych dokumentów przez pracowników merytorycznych.

Kontroli poddano zwiększenie stanu środków trwałych na kwotę 233.185,44 zł, co stanowi 90,24% zwiększeń środków trwałych zaewidencjonowanych w 2022 roku na koncie 011.

W 2022 roku dokonano zmniejszenia stanu środków trwałych na kwotę 258.395,44 zł. Szczegółowej kontroli poddano nw. dokumenty na łączną kwotę 1.114.815,32 zł (próba 46,62%):

- Pk nr 132 z dnia 28 października 2022 roku na kwotę 38.562,17 zł – likwidacja 2 szt. kotłów c.o. na podstawie protokołu likwidacji z dnia 24 października 2022 roku,
- Pk nr 59 z dnia 6 czerwca 2022 roku na kwotę 39.621,00 zł – sprzedaż koparko-ładowarki „Ostrówek” na podstawie protokołu przekazania sprzętu nabywcy z dnia 2 czerwca 2022 roku i dowodu sprzedaży FV nr F 0116/2022 z dnia 26 maja 2022 roku (data zapłaty – 2 czerwca 2022 roku),
- Pk nr 17 z dnia 7 marca 2022 roku na kwotę 119.968,40 zł – sprzedaż samochodu pożarniczego OSP Mokrsko na podstawie faktury nr 1/2022 z dnia 27 stycznia 2022 roku. W wyniku kontroli ustalono, że dokument sprzedaży został wystawiony przez OSP Mokrsko (sprzedawca), mimo, że środek trwały ewidencjonowany jest w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Mokrsko.

Ochotnicze Straże Pożarne działają w formie zarejestrowanych stowarzyszeń posiadających osobowość prawną. Są organizacjami pozarządowymi i podmiotami o charakterze prywatno-prawnym, które wykonują zadania publiczne, co do zasady z zakresu ochrony przeciwpożarowej. OSP są stowarzyszeniami, które są dobrowolnymi, samorządnymi, trwałymi zrzeszeniem o celach niezarobkowych. Stowarzyszenia samodzielnie określają swoje cele, programy działania i struktury organizacyjne oraz uchwała akty wewnętrzne dotyczące jego działalności. OSP zgodnie ze statutem może gromadzić swój majątek pochodzący np. ze składek członkowskich, darowizn, spadków itd. Majątek OSP co do zasady jest majątkiem, który należy uznać za własność prywatną, którym OSP może dysponować niezależnie od administracji państwowej tak jak każdy właściciel.

Zasadą finansowania OSP przez gminę na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 roku o ochotniczych strażach pożarnych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 roku poz. 194 ze zm.) jest zakup środków trwałych przez gminę na jej własność, a więc na fakturę wystawianą na gminę. Przy czym w fakturze powinno być napisane, że zakup jest dokonywany na cele ochrony przeciwpożarowej z przeznaczeniem dla konkretnej OSP. Wówczas podatek VAT od zakupywanych towarów będzie wynosił 8 %. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 15 z dnia 29 września 1994 r. ustawy o rachunkowości z zastrzeżeniem art. 3 ust. 1 pkt 17 tejże ustawy, przez środki trwałe rozumie się rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki. Zalicza się do nich w szczególności:

1. nieruchomości - w tym grunty, prawo użytkowania wieczystego gruntu, budowle i budynki, a także będące odrębną własnością lokale, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego,
2. maszyny, urządzenia, środki transportu i inne rzeczy,
3. ulepszenia w obcych środkach trwałych,
4. inwentarz żywy.

Tak zakupione przez gminę i na jej własność środki trwałe powinny być ewidencjonowane w księgach rachunkowych urzędu gminy i przekazywane OSP nieodpłatnie w drodze długoletniej cywilnoprawnej umowy użyczenia. Z kolei w sytuacji, gdy zakupiony przez gminę środek trwały (samochód pożarniczy) zostaje nieodpłatnie przekazany na własność OSP, np. za pomocą protokołu zdawczo-odbiorczego, należy wykسیęgować go z konta 011 urzędu, gdyż będzie on ewidencjonowany w księgach rachunkowych jednostki OSP, która ten środek otrzymała.

- Pk nr 5 z dnia 31 stycznia 2022 roku na kwotę 35.033,87 zł – sprzedaż działki nr 570 o pow. 0,2609 ha w miejscowości Krzyworzeka na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 114/2022 z dnia 11 stycznia 2022 roku.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku stan środków trwałych wynosił 55.867.650,67 zł.

Podstawę udokumentowania obrotów na koncie 011 stanowiły:

- dokument OT dla składników majątkowych przyjętych z inwestycji,
- akty notarialne,
- protokoły przekazania,
- protokoły likwidacji.

Konto 013

W kontrolowanym okresie obroty na koncie 013 przedstawiały się następująco:

Stan pozostałych środków trwałych na dzień 1 stycznia 2022 roku wynosił 1.191.327,11 zł.

Przychód pozostałych środków trwałych w 2022 roku został zaewidencjonowany w kwocie 283.498,30 zł. Kontrolni poddano następujące dokumenty dotyczące przychodów pozostałych środków trwałych:

- faktura Vat nr S341/F000259/03/2022 z dnia 29 marca 2022 roku na kwotę 2.645,99 zł (pk nr 314 poz. księg. nr 2958; wpływ faktury do Urzędu w dniu 1 kwietnia 2022 roku) – zakup kuchni gazowo-elektrycznej na potrzeby przedszkola w Komornikach. Zaewidencjonowano w dniu 1 kwietnia 2022 roku,
- faktura Vat nr 104/2022 z dnia 27 grudnia 2022 roku na kwotę 2.500,00 zł (pk nr 1645 poz. księg. nr 12770; wpływ faktury do Urzędu w dniu 27 grudnia 2022 roku) – zakup elementu placu zabaw na potrzeby przedszkola w Mokrsku. Zaewidencjonowano w dniu 27 grudnia 2022 roku,
- faktura Vat nr 287/11/2022 z dnia 17 listopada 2022 roku na kwotę 19.290,00 zł (pk nr 1456 poz. księg. nr 11509; wpływ faktury do Urzędu w dniu 17 listopada 2022 roku) – zakup wyposażenia remontowanego zaplecza kuchennego w budynku OSP Komorniki (kuchnia gazowa, stół gastronomiczny, okap, wentylator itp.). Zaewidencjonowano w dniu 17 listopada 2022 roku,
- faktura Vat nr 22/06-2022 z dnia 10 czerwca 2022 roku na kwotę 15.990,00 zł (pk nr 703 poz. księg. nr 5854; wpływ faktury do Urzędu w dniu 13 czerwca 2022 roku) – zakup wiaty edukacyjnej w ramach zadania pn. „Utworzenie punktu dydaktycznego Zespołu Szkół i Przedszkola w Krzyworzecze”. Zaewidencjonowano w dniu 13 czerwca 2022 roku,
- faktura Vat nr 34/07-2022 z dnia 29 lipca 2022 roku na kwotę 27.785,70 zł (pk nr 1004 poz. księg. nr 7995; wpływ faktury do Urzędu w dniu 8 sierpnia 2022 roku) – wyposażenie punktu dydaktycznego w ramach zadania pn. „Utworzenie punktu dydaktycznego Zespołu Szkół i Przedszkola w Krzyworzecze”. Zaewidencjonowano w dniu 8 sierpnia 2022 roku,
- faktura Vat nr FVPP/22/156 z dnia 19 lipca 2022 roku na kwotę 27.429,00 zł (pk nr 916 poz. księg. nr 7320; wpływ faktury do Urzędu w dniu 20 lipca 2022 roku) – zakup 6 szt. notebooków do pracy zdalnej w ramach zadania pn. „Cyfrowa gmina”. Zaewidencjonowano w dniu 20 lipca 2022 roku,
- faktura Vat nr FVPP/22/267 z dnia 3 listopada 2022 roku na kwotę 39.752,37 zł (pk nr 1425 poz. księg. nr 11287; wpływ faktury do Urzędu w dniu 3 listopada 2022 roku) – zakup 9 szt. monitorów w ramach zadania pn. „Cyfrowa gmina”. Zaewidencjonowano w dniu 3 listopada 2022 roku.

Rozchód pozostałych środków trwałych w 2022 roku został zaewidencjonowany w kwocie 8.259,58 zł i dotyczył m. in.:

- protokół przekazania (brak numeru dokumentu) z dnia 11 kwietnia 2022 roku na kwotę 2.645,99 zł. Przekazano kuchnię gazowo-elektryczną do Zespołu Szkół i Przedszkola w Komornikach. Wyksięgowano z ewidencji w dniu 11 kwietnia 2022 roku (pk nr 33),
- protokół przekazania (brak numeru dokumentu) z dnia 30 grudnia 2022 roku na kwotę 2.500,00 zł. Przekazano element palcu zabaw do Zespołu Szkół i Przedszkola w Mokrsku. Wyksięgowano z ewidencji w dniu 30 grudnia 2022 roku (Pk nr 197),
- umowa darowizny z dnia 10 listopada 2022 roku zawarta pomiędzy Gminą Mokrsko a Stowarzyszeniem Koło Gospodyń Wiejskich w Mokrsku, której przedmiotem jest wyposażenie kuchenne (talerze, garnki, deski, misa, obrus, tarka do warzyw, itp.) na kwotę 2.000,00 zł. Wyksięgowano z ewidencji w dniu 30 grudnia 2022 roku (Pk nr 202).

Kontrolą objęto 47,76% przychodów (135.393,06 zł) oraz 86,52% rozchodów pozostałych środków trwałych (7.145,99 zł).

Stan pozostałych środków trwałych na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosił 1.446.565,83 zł.

Podstawę udokumentowania obrotów na koncie 013 stanowiły dokumenty zakupu (faktury), dokument PT w przypadku przekazania pozostałych środków trwałych, umowa darowizny.

Ustalenia kontroli

W wyniku kontroli odnotowano przypadki niewłaściwego określenia nazwy środka trwałego zarówno na dokumencie OT, jak i na karcie środka trwałego.

W stosowanym nazewnictwie składników majątkowych często posługiwano się nadaną nazwą zadania inwestycyjnego, w wyniku którego powstał nowy środek trwałych bądź ulepszano istniejący składnik majątku, np.: „Przebudowa drogi gminnej (...)”.

Przez środek trwały, zgodnie z treścią art. 3 ust. 1 pkt 15 lit. a ustawy o rachunkowości - rozumie się rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki. Zalicza się do nich w szczególności nieruchomości - w tym grunty, prawo użytkowania wieczystego gruntu, budowle i budynki, a także będące odrębną własnością lokale, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego. **Zatem środkiem trwałym jest budynek, jak również budowla, a nie ich modernizacja, przebudowa czy remont. Wartość dokonanego ulepszenia - przebudowy, modernizacji stanowi zwiększenie wartości istniejącego środka trwałego, nie nowy środek trwały - jeżeli spełniona jest dyspozycja art. 31 ust. 1 ustawy o rachunkowości**, stosownie do którego - wartość początkową stanowiącą cenę nabycia lub koszt wytworzenia środka trwałego powiększają koszty jego ulepszenia, polegającego na przebudowie, rozbudowie, modernizacji lub rekonstrukcji i powodującego, że wartość użytkowa tego środka po zakończeniu ulepszenia przewyższa posiadaną przy przyjęciu do używania wartość użytkową, mierzoną okresem używania, zdolnością wytwórczą, jakością produktów uzyskiwanych przy pomocy ulepszonego środka trwałego, kosztami eksploatacji lub innymi miarami.

Zgodnie z art. 16g ust. 13 ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jednolity, Dz. U. z 2022 r., poz. 2587 ze zm.), jeżeli środki trwałe uległy ulepszeniu w wyniku przebudowy, rozbudowy, rekonstrukcji, adaptacji lub modernizacji, wartość początkową tych środków powiększa się o sumę wydatków na ich

ulepszenie, w tym także o wydatki na nabycie części składowych lub peryferyjnych, których jednostkowa cena nabycia przekracza 10.000 zł. **Środki trwałe uważa się za ulepszone, gdy suma wydatków poniesionych na ich przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję, adaptację lub modernizację w danym roku podatkowym przekracza 10.000 zł i wydatki te powodują wzrost wartości użytkowej w stosunku do wartości z dnia przyjęcia środków trwałych do używania, mierzonej w szczególności okresem używania, zdolnością wytwórczą, jakością produktów uzyskiwanych za pomocą ulepszonych środków trwałych i kosztami ich eksploatacji.**

W związku z powyższym ulepszeniem jest trwałe unowocześnienie środka trwałego, które podnosi jego wartość techniczną, jak i przystosowanie składnika majątku do wykorzystania go w innym niż pierwotnym celu lub nadanie temu składnikowi nowych cech użytkowych, wyrażające się w poprawie standardu użytkowego lub technicznego albo obniżce kosztów eksploatacji.

W wyniku kontroli dokumentów stwierdzono również przypadki niewprowadzenia składników majątku do ewidencji księgowej w miesiącu przekazania ich do używania. Zgodnie z art. 16d ust. 2 ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych, składniki majątku wprowadza się do ewidencji środków trwałych najpóźniej w miesiącu przekazania ich do używania. Stosownie natomiast do art. 6 ust. 1 i art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, – w księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty oraz do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Należy mieć na uwadze, że dowód OT jest dokumentem księgowym, na podstawie którego wprowadza się środek trwały do ewidencji środków trwałych, jednocześnie dokumentuje on przyjęcie środka trwałego do użytkowania. Dokument OT powinien zostać wystawiony z faktyczną datą przyjęcia środka trwałego do użytku, ma to wpływ na prawidłowe ustalenie daty rozpoczęcia odpisów amortyzacyjnych. Rozpoczęcie naliczania odpisów amortyzacyjnych od nabytego środka trwałego powinno nastąpić począwszy od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu, w którym ten środek trwały wprowadzono do ewidencji (art. 16h ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych – tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1406 ze zm.).

Prawidłowość stosowanych odpisów umorzeniowych – 2022 rok

Kontroli poddano prawidłowość naliczeń umorzeń dla środków zaewidencjonowanych na koncie 011. Prawidłowość stosowanych odpisów umorzeniowych sprawdzono w oparciu o umorzenia dokonane w 2022 roku.

W regulacjach wewnętrznych określono, że środki trwałe amortyzowane są stopniowo według stawek amortyzacyjnych określonych w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych. Ewidencję pomocniczą prowadzoną dla konta 071 w celu naliczania odpisów umorzeniowych środków trwałych stanowiła w 2022 roku tabela amortyzacyjna, w której ujęto wszystkie środki trwałe (011) podlegające umorzeniu.

Kwota umorzenia w 2022 roku wynosiła 1.494.123,50 zł. W zakresie prawidłowości zastosowanych stawek amortyzacyjnych kontroli poddano odpisy umorzeniowe dokonane w 2022 roku na kwotę 323.084,07 zł, próba przyjęta do kontroli stanowiła 21,62%.

Zestawienie środków trwałych objętych kontrolą naliczenia umorzeń stanowi załącznik nr 17 do protokołu kontroli.

INWENTARYZACJA

Instrukcja inwentaryzacyjna. Terminy przeprowadzania inwentaryzacji

Zasady przygotowania, przeprowadzania i rozliczania inwentaryzacji składników majątkowych w Urzędzie Gminy Mokrsko określone zostały w instrukcji inwentaryzacyjnej stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 102/10 Wójta Gminy Mokrsko z dnia 6 grudnia 2010 roku, zmienione zarządzeniem nr 48/12 z dnia 6 września 2012 roku.

Instrukcja w § 3 określała, że Urząd Gminy Mokrsko przeprowadza inwentaryzację aktywów i pasywów na ostatni dzień każdego roku obrotowego, oraz że terminy i częstotliwość inwentaryzacji określa ustawa o rachunkowości.

Ponadto z instrukcji wynikało, że plan inwentaryzacji okresowej (rocznej) opracowuje Skarbnik.

W zakresie komisji inwentaryzacyjnej instrukcja określała, że powołanie Gminnej Komisji Inwentaryzacyjnej następuje na wniosek Skarbnika na podstawie zarządzenia Wójta. Komisja ma skład 5 osobowy, a jej przewodniczącego wyznacza kierownik Urzędu. Przewodniczącym może być osoba zajmująca kierownicze stanowisko. Natomiast w komisji nie mogą uczestniczyć osoby materialnie odpowiedzialne za inwentaryzowane składniki oraz Skarbnik i osoby prowadzące lub nadzorujące ewidencję inwentaryzowanych składników.

W § 15 określono metody inwentaryzacji dla poszczególnych rodzajów składników aktywów i pasywów. Ustalono w instrukcji terminy przeprowadzania inwentaryzacji odpowiadają zapisom zawartym w art. 26 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.

Prawidłowość przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji

Kontrolą objęto przygotowanie, przeprowadzenie i rozliczenie inwentaryzacji, przeprowadzonej w 2022 roku. Wójt Gminy Mokrsko zarządzeniem nr 78/2022 z dnia 18 listopada 2022 roku zarządził przeprowadzenie inwentaryzacji rocznej składników majątkowych Gminy Mokrsko. Ww. zarządzenie określało, że zinwentaryzowane zostaną składniki majątkowe w: Urzędzie Gminy Mokrsko, budynkach komunalnych – Ośrodek Zdrowa w Mokrsku i Ożarowie, Świetlicach Wiejskich w Komornikach, Chotowie i Słupsku, Ochotniczych Strażach Pożarnych, Gminnej Bibliotece Publicznej w Mokrsku, Domu Kultury w Ożarowie, Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Mokrsku, Środowiskowym Domu Samopomocy w Mokrsku, Zespole Szkoły i Przedszkola w Mokrsku, Zespole Szkoły i Przedszkola w Krzyworzece, Zespole Szkoły i Przedszkola w Ożarowie, Zespole Szkoły i Przedszkola w Komornikach.

Ww. zarządzeniem powołana została trzyosobowa komisja inwentaryzacyjna w Urzędzie Gminy Mokrsko oraz zobowiązano Dyrektorów Zespołów Szkół i Przedszkoli, Domu Kultury, Kierowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Środowiskowego Domu Samopomocy, Gminnej Biblioteki Publicznej do powołania Komisji Inwentaryzacyjnych celem przeprowadzenia inwentaryzacji w swoich jednostkach oraz realizowanych projektów. Mienie gminy znajdujące się w posiadaniu Przychodni Lekarzy Specjalistów „SANMED” będzie zinwentaryzowane przez zespół spisowy powołany przez kierownika

tej jednostki. Powołano również 13 zespołów spisowych do przeprowadzenia inwentaryzacji w Urzędzie Gminy i Ochotniczych Strażach Pożarnych.

Wójt wskazał, że inwentaryzację należy przeprowadzić wg harmonogramu stanowiącego załącznik do zarządzenia, według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku do dnia 14 stycznia 2023 roku.

Na podstawie przedłożonej do kontroli dokumentacji (arkusze spisu, rozliczenia, protokoły inwentaryzacyjne, zestawienia obrotów i sald) stwierdzono, co następuje:

- 1) spisów z natury dokonano na ponumerowanych arkuszach spisowych. Na arkuszach odnotowano daty spisu, arkusze zostały podpisane przez członków komisji inwentaryzacyjnej, osobę materialnie odpowiedzialną oraz osobę dokonującą wyceny. Na arkuszach brakowało podpisu osoby sprawdzającej.
- 2) z każdego pola spisowego sporządzany był odrębny protokół rozliczenia.
- 3) metodą spisu z natury przeprowadzono inwentaryzację materiałów, środków trwałych, pozostałych środków trwałych w dniach 2-14 stycznia 2023 roku, kasy w dniu 2 stycznia 2023 roku według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku.

Kontrolujące ustaliły, że przed przystąpieniem do spisu z natury osoby materialnie odpowiedzialne złożyły oświadczenia, że wszystkie dowody rachunkowe przychodowe i rozchodowe, zostały wystawione i przekazane do księgowości jednostki oraz zostały ujęte w dokumentacji ewidencyjnej (księgach rachunkowych).

Na każdym arkuszu spisowym znajdowała się klauzula „Spis zakończono na poz. ...”. Spisu z natury dokonano na arkuszach spisowych ponumerowanych zgodnie z książką druków ścisłego zarachowania. Arkusze były zaparafowane i stanowiły druki ścisłego zarachowania. Na arkuszach odnotowano daty rozpoczęcia i zakończenia spisu wraz z godzinami (na każdym arkuszu były to dni 2-14 stycznia 2022 roku). Arkusze zostały podpisane przez osoby dokonujące spisu i osoby materialnie odpowiedzialne oraz osobę wyceniającą, wybrane pozycje na arkuszach zostały sprawdzone, co zostało odnotowane przez podpis osoby weryfikującej.

Zespoły spisowe sporządzały z poszczególnych pól sprawozdanie opisowe z przebiegu spisu z natury.

Wyceny zinwentaryzowanych składników majątku dokonała Helena Drobina. Różnic inwentaryzacyjnych nie stwierdzono. Zestawienia dla środków trwałych, pozostałych środków trwałych zatwierdził Wójt – Zbigniew Dąbrowski.

Analizując zapisy na arkuszach spisu stwierdzono zapisy typu „Odnowa centrum wsi Krzyworzeka - boisko”, „Termomodernizacja budynku ZSiP w Ożarowie”, „Odnowa centrum wsi Komorniki”. Powyższe może świadczyć o tym, że spisu środków trwałych dokonano metodą „przy biurku” na podstawie księgi inwentarzowej środków trwałych.

W księgach inwentarzowych często posługiwano się ww. nazewnictwem zadań inwestycyjnych. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości - ilekroć mowa o środkach trwałych - rozumie się przez to, z zastrzeżeniem pkt 17, rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki. Zalicza się do nich w szczególności: a) nieruchomości - w tym grunty, prawo użytkowania wieczystego gruntu, budowle i budynki, a także będące odrębną własnością lokale, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego, b) maszyny, urządzenia, środki transportu i inne rzeczy, c) ulepszenia w obcych środkach trwałych, d) inwentarz żywy.

- 4) metodą potwierdzenia sald zinwentaryzowano aktywa finansowe zgromadzone na rachunkach bankowych (kontrolującym przedłożono potwierdzenie sald rachunków bankowych), kredyty i pożyczki,
- 5) drogą porównania danych wynikających z ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników przeprowadzono inwentaryzację następujących składników aktywów i pasywów: środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony, wartości niematerialnych i prawnych (konto 020), środków trwałych w budowie – inwestycje (konto 080), należności i zobowiązań od dostawców (konto 201), należności z tytułu dochodów budżetowych (konto 221), udzielonych dotacji budżetowych (konto 224), należności i zobowiązań wobec pracowników (konto 234), pozostałych rozrachunków - sumy depozytowe (konto 240), należności i zobowiązań wobec budżetów (konto 225), zobowiązań publiczno-prawnych (konto 229), rozrachunków z tytułu wynagrodzeń (konto 231),
- 6) z przedłożonych protokołów weryfikacji z inwentaryzacji przeprowadzonej drogą weryfikacji na dzień 31 grudnia 2021 roku wynikało, że protokoły zostały wycenione przez Helenę Drobinę – inspektora ds. finansów. Integralną część protokołów stanowiły: wydruki z ksiąg rachunkowych, zestawienia z ksiąg pomocniczych.

Kontrolujące wskazują, że czynności inwentaryzacyjne przeprowadzone w formie weryfikacji w zakresie niektórych kont rozrachunkowych oraz gruntów były nieskuteczne, na co wskazują uwagi zawarte we wcześniejszych częściach protokołu dotyczących bilansu z wykonania budżetu, rozrachunków oraz ewidencji majątku.

XI. ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE USTAW ORAZ POROZUMIEŃ Z JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO I ORGANAMI ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ. POMOC FINANSOWA

POMOC FINANSOWA UDZIELANA INNYM JEDNOSTKOM SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO – 2021 - 2023

Gmina Mokrsko w latach 2020-2021 udzielała pomocy finansowej innym jednostkom samorządu terytorialnego co przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Dla kogo	Rok	Kwota	Przeznaczenie
1.	POWIAT WIELUŃSKI	2020	304.828 zł	„Przebudowa drogi powiatowej nr 4510E Wieluń – Toplin w miejscowości Mokrsko”
2.	POWIAT WIELUŃSKI	2021	304.828 zł	„Przebudowa drogi powiatowej nr 4510E Wieluń – Toplin w miejscowości Mokrsko”
3.	POWIAT WIELUŃSKI	2022	1.370 zł	„Zakup broni Palmera”
4.	POWIAT WIELUŃSKI	2023	250.340,47 zł	„Przebudowa drogi powiatowej nr 4513E w m. Komorniki w m. Zmyślona oraz przebudowa drogi powiatowej nr 4508E w m. Kurów”

Zadania realizowane w ramach pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego – 2020 - 2021

Uchwałą nr XII/67/19 Rada Gminy Mokrsko z dnia 15 listopada 2019 roku postanowiła udzielić Powiatowi Wieluńskiemu pomocy finansowej w formie dotacji celowej w **latach**

2020-2021 z przeznaczeniem na „Przebudowę drogi powiatowej nr 4510E Wieluń – Toplin w miejscowości Mokrsko na odcinku od skrzyżowania z drogą na Chotów do końca miejscowości Mokrsko” **w wysokości 609.656 zł.**

Uchwałą nr XV/87/20 Rady Gminy Mokrsko z dnia 28 stycznia 2020 roku wprowadzono do budżetu wydatki majątkowe w rozdziale 60014 § 6300 w kwocie 305.000 zł na ww. zadanie.

Uchwałą nr XXVI/152/21 Rady Gminy Mokrsko z dnia 27 stycznia 2021 roku wprowadzono do budżetu wydatki majątkowe w rozdziale 60014 § 6300 w kwocie 304.828 zł na ww. zadanie.

W dniu 15 czerwca 2020 roku została podpisana umowa nr ON.031.1.2020 z Powiatem Wieluńskim reprezentowanym przez Starostę i Wicestarostę na udzielenie przez Gminę Mokrsko Powiatowi Wieluńskiemu dotacji celowej w wysokości 609.656 zł z przeznaczeniem na realizację zadania: „Przebudowę drogi powiatowej nr 4510E Wieluń – Toplin w miejscowości Mokrsko”. **W tym w 2020 roku gmina przeznaczy kwotę 304.828 zł.** Ze strony Gminy umowę podpisał Wójt Gminy – Zbigniew Dąbrowski przy kontrasygnacie Skarbnika. Zgodnie z § 3 Gmina Mokrsko uruchomi pomoc finansową na pisemny wniosek Zarządu Powiatu w terminie 7 dni licząc od dnia wpływu wniosku i przekaże środki na rachunek bankowy. Powiat zobowiązał się przeznaczyć otrzymane środki finansowe wyłącznie na cel określony w § 1 umowy, wykorzystania środków w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania, rozliczenia dotacji z Gminą Mokrsko w terminie 14 dni po rozliczeniu części zadania w danym roku kalendarzowym nie później niż do 29 grudnia 2020 roku, oraz do całkowitego rozliczenia dotacji, które nastąpi w terminie 14 dni po zakończeniu zadania nie później niż do dnia 30 czerwca 2021 roku wraz przedłożonymi kserokopiami dowodów księgowych (faktur, rachunków, umów, itp.) potwierdzonymi za zgodność z oryginałem. Niewykorzystane środki lub wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem podlegają natychmiastowemu zwrotowi wraz z odsetkami. W § 6 umowy wskazano, że zmiany umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.

Rozliczenie I transzy

Dofinansowanie w kwocie 304.828 zł zostało przekazane w dniu 9 października 2020 roku. W dniu 7 grudnia 2020 roku (data wpływu do urzędu – 9 grudnia 2020 roku) Starostwo Powiatowe w Wieluniu przedłożyło rozliczenie otrzymanej pomocy finansowej, z którego wynikało że na przedmiotowe zadanie wydatkowano kwotę 2.833.350,59 zł, w tym: [1] 2.000.000 zł – dofinansowanie z Województwa Łódzkiego, [2] 304.828 zł - dofinansowanie z Gminy Mokrsko, [3] 528.522,59 zł - wkład własny Powiatu.

Rozliczenie II transzy

W dniu 27 kwietnia 2021 roku Starostwo Powiatowe w Wieluniu zwróciło się o wypłatę II transzy dotacji w kwocie 304.828 zł. W tym też dniu przekazano ww. kwotę na rachunek Powiatu Wieluńskiego.

W dniu 30 czerwca 2021 roku Starostwo Powiatowe w Wieluniu przedłożyło rozliczenie otrzymanej pomocy finansowej, z którego wynikało, że na przedmiotowe zadanie wydatkowano kwotę 3.878.201,51 zł, w tym: [1] 2.331.971 zł – dofinansowanie z Województwa Łódzkiego, [2] 304.828 zł - dofinansowanie z Gminy Mokrsko, [3] 1.241.402,51 zł - wkład własny Powiatu. Wynagrodzenie na rzecz wykonawcy Powiat zapłacił w dniach 28 i 29 kwietnia 2021 roku.

Ewidencja dotacji dotyczącej przedmiotowego zadania w 2021 roku była następująca: [1] przekazanie dotacji Wn 224 Ma 130, [2] rozliczenie dotacji Wn 810 Ma 224 (PK nr 225 z dnia 31 grudnia 2021 roku).

Zabezpieczenie wydatków z tytułu porozumień w budżecie i w WPF

Kontrolujące stwierdziły, że nie ujęto w wieloletniej prognozie finansowej Gminy Mokrsko zadania polegającego na udzieleniu dotacji celowej Powiatowi Wieluńskiemu na realizację zadania „Przebudowa drogi powiatowej nr 4510E Wieluń – Toplin w miejscowości Mokrsko”, pomimo zawarcia z Powiatem Wieluńskim umowy nr 031.1.2020 w dniu 15 czerwca 2020 roku na udzielenie pomocy finansowej w łącznej kwocie 609.656 zł w tym: w 2020 roku kwota 304.828 zł i w 2021 roku kwota 304.828 zł. Zadanie nie zostało uwzględnione w następujących uchwałach w sprawie WPF:

- na lata 2020-2029 (uchwała nr XV/86/20 Rady Gminy Mokrsko z dnia 28 stycznia 2020 roku – ostatnia zmiana uchwała nr XXV/147/20 z dnia 21 grudnia 2020 roku);
- na lata 2021 – 2029 (uchwała nr XXVI/151/21 Rady Gminy Mokrsko z dnia 27 stycznia 2021 roku - ostatnia zmiana uchwała nr XXXIII/192/21 z dnia 30 sierpnia 2021 roku);

Stosownie do przepisów art. 226 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, w załączniku do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej określa się odrębnie dla każdego przedsięwzięcia: 1) nazwę i cel; 2) jednostkę organizacyjną odpowiedzialną za realizację lub koordynującą wykonywanie przedsięwzięcia; 3) okres realizacji i łączne nakłady finansowe; 4) limity wydatków w poszczególnych latach; 5) limit zobowiązań.

Ponadto w myśl art. 226 ust. 1 pkt 8 ww. ustawy, wieloletnia prognoza finansowa powinna być realistyczna i określać dla każdego roku objętego prognozą, co najmniej kwoty wydatków bieżących i majątkowych wynikających z limitów wydatków na planowane i realizowane przedsięwzięcia. Przedsięwzięciem jest wieloletnie zadanie lub projekt, o którym mowa w art. 226 ust. 3 ww. ustawy.

Tym samym zgodnie z podpisaną umową limit zobowiązań na 2020 rok dla przedmiotowego zadania powinien wynosić 609.656 zł i limit wydatków powinien w 2020 roku wynieść 304.828 zł i w 2021 roku również 304.828 zł.

Podkreślić należy, że uchwała w sprawie WPF stanowi jedyną podstawę zaciągnięcia zobowiązań w zakresie umów związanych z realizacją przedsięwzięć, przynoszących wydatki w kolejnych latach budżetowych, o czym stanowi art. 228 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. W świetle tego przepisu, uchwała w sprawie wieloletniej prognozy finansowej może zawierać upoważnienie dla zarządu jednostki samorządu terytorialnego do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją zamieszczonych w niej przedsięwzięć.

Uchwałą nr XV/87/20 Rady Gminy Mokrsko z dnia 28 stycznia 2020 roku w sprawie uchwalenia budżetu gminy na 2020 rok zaplanowano wydatki majątkowe w klasyfikacji budżetowej dział 600 rozdział 60014 § 6300 kwotą 305.000,00 zł.

Uchwałą nr XXVI/152/21 Rady Gminy Mokrsko z dnia 27 stycznia 2021 roku w sprawie uchwalenia budżetu gminy na 2021 rok zaplanowano wydatki majątkowe w klasyfikacji budżetowej dział 600 rozdział 60014 § 6300 kwotą 304.828,00 zł.

Według sprawozdań Rb-28s z wykonania planu wydatków budżetowych Gmina Mokrsko udzieliła pomocy finansowej w formie dotacji w następujących kwotach:

Dział	Rozdział	§	Plan	Wykonanie	Rok	Przeznaczenie
600	60014	6300	305.000	304.828	2020	Wydatki majątkowe
600	60014	6300	304.828	304.828	2021	

Zadania realizowane w ramach pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego – 2022 rok

Uchwałą nr LI/265/22 Rada Gminy Mokrsko z dnia 25 października 2022 roku postanowiła udzielić Powiatowi Wieluńskiemu pomocy finansowej w formie dotacji celowej w z przeznaczeniem na „Zakup broni Palmera” w wysokości 1.370 zł.

Uchwałą nr LII/270/22 Rady Gminy Mokrsko z dnia 3 listopada 2022 roku wprowadzono do budżetu wydatki majątkowe w rozdziale 75809 § 6300 w kwocie 1.370 zł na ww. zadanie.

W dniu 28 października 2022 roku została podpisana umowa nr FN.032.6BP.2022 z Powiatem Wieluńskim reprezentowanym przez Starostę i Wicestarostę na udzielenie przez Gminę Mokrsko Powiatowi Wieluńskiemu dotacji celowej w wysokości 1.370 zł z przeznaczeniem na realizację zadania: „Zakup broni Palmera”. Ze strony Gminy umowę podpisał Wójt Gminy – Zbigniew Dąbrowski przy kontrasygnacie Skarbnika. Zgodnie z § 3 Gmina Mokrsko uruchomi pomoc finansową na pisemny wniosek Zarządu Powiatu w terminie 14 dni licząc od dnia wpływu wniosku i przekaże środki na rachunek bankowy. Powiat zobowiązał się przeznaczyć otrzymane środki finansowe wyłącznie na cel określony w § 1 umowy, rozliczenia dotacji z Gminą Mokrsko w terminie do 31 grudnia 2022 roku, wraz przedłożonymi kserokopiami dowodów księgowych (faktur, rachunków, umów, itp.) potwierdzonymi za zgodność z oryginałem. Niewykorzystane środki lub wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem podlegają natychmiastowemu zwrotowi wraz z odsetkami. W § 6 umowy wskazano, że zmiany umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.

Rozliczenie

W dniu 6 grudnia 2022 roku Powiat Wieluński zwrócił się o przekazanie dotacji w kwocie 1.359,09 zł na rachunek bankowy Powiatu. Dotację przekazano w dniu 13 grudnia 2022 roku.

Rozliczenie dotacji Powiat przekazał w dniu 15 grudnia 2022 roku (data wpływu 19 grudnia 2022 roku), z którego wynikało, że wartość zadania wyniosła 14.950 zł (FV 57/12 z dnia 6 grudnia 2022 roku, opłacona w dniu 15 grudnia 2022 roku), w tym pomoc finansowa od Gminy Mokrsko – 1.359,09 zł.

W sprawozdaniu Rb-28S za 2022 roku Gmina Mokrsko w rozdziale 75809 § 6300 wykazała plan wydatków w kwocie 1.370 zł, a wykonanie w kwocie 1.359,09 zł.

Zadania realizowane w ramach pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego – 2023

Uchwałą nr LVII/285/23 Rada Gminy Mokrsko z dnia 18 stycznia 2023 roku postanowiła udzielić Powiatowi Wieluńskiemu pomocy finansowej w formie dotacji celowej **w wysokości 651.342,38 zł w latach 2023-2024** z przeznaczeniem na „Przebudowę drogi powiatowej nr 4513E w m. Komorniki, w m. Zmyślona oraz przebudowę drogi powiatowej nr 4508E w m. Kurów” na terenie gminy Mokrsko, **w tym w 2023 roku w kwocie 250.340,47 zł oraz w 2024 roku w kwocie 401.001,91 zł.**

W dniu 18 stycznia 2023 roku została podpisana umowa nr FN.032.6.2023 z Powiatem Wieluńskim reprezentowanym przez Starostę i Wicestarostę na udzielenie przez Gminę Mokrsko Powiatowi Wieluńskiemu dotacji celowej w wysokości 651.342,38 zł z przeznaczeniem na realizację zadania: „Przebudowę drogi powiatowej nr 4513E w m. Komorniki, w m. Zmyślona oraz przebudowę drogi powiatowej nr 4508E w m. Kurów” na terenie gminy Mokrsko, w tym w 2023 roku w kwocie 250.340,47 zł oraz w 2024 roku w kwocie 401.001,91 zł. Ze strony Gminy umowę podpisał Wójt Gminy – Zbigniew Dąbrowski przy kontrasygnacie Skarbnika.

Gmina Mokrsko sporządziła sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach i placówkach prowadzonych przez tę jednostkę, z uwzględnieniem wysokości wyżej wskazanej kwoty różnicy. Sprawozdanie zostało sporządzone w dniu 9 lutego 2022 roku, tj. w terminie wynikającym z art. 30a ust. 4 ustawy Karta Nauczyciela. Sprawozdanie zostało podpisane przez Wójta Gminy Mokrsko – Zbigniewa Dąbrowskiego, jako osobę sporządzającą wskazano Aleksandrą Pilarską – specjalistę ds. płac.

W ww. sprawozdaniu zostały wykazane następujące dane:

Stopień awansu zawodowego.	Średnie wynagrodz. 1.01-31.12	Średnioroczna liczba etatów 1.01-31.12	Kol. 2 x kol. 3 x 12 m-cy	Wykonane wydatki na wynagrodzenia	Kwota różnicy kol. 5 - kol. 4
1	2	3	4	5	6
Naucz. Stażysta	3 537,80	1,80	76 416,48	75 050,57	-1 365,91
Naucz. kontraktowy	3 926,96	14,77	696 014,39	731 199,70	35 185,31
Naucz. Mianowany	5 094,43	7,66	468 280,01	462 086,13	-6 193,88
Naucz. dyplomowany	6 509,55	52,12	4071 332,95	4 167 108,43	95 775,48

W sposób wrywkowy dokonano weryfikacji poprawności danych jednostkowych w oparciu o dokumenty źródłowe dotyczące zatrudnienia nauczycieli oraz wypłaconych na ich rzecz wynagrodzeń. Próba przyjęta do kontroli obejmowała wynagrodzenia nauczycieli stażystów i mianowanych zatrudnionych w 2021 roku w jednostkach oświatowych Gminy Mokrsko.

Na podstawie przedłożonych informacji o liczbie etatów w poszczególnych jednostkach oświatowych, kart zasiłkowych oraz zestawień średniego zatrudnienia nauczycieli stażystów ustalono, że średnia liczba etatów w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2021 roku wynosiła 1,80 i była prawidłowa, **natomiast średnia etatów dla nauczycieli mianowanych wynosiła 7,58 i była niższa od wykazanej w sprawozdaniu o 0,08 etatu, co wynikało z:**

- nieuwzględnieniu obniżenia średniego wymiaru etatu w miesiącu sierpniu 2021 roku o 10 dni zwolnienia lekarskiego płatnego ze środków ZUS. Mimo że Urząd Gminy dokonał obniżenia etatu w okresie, w którym dokonano obniżenia wynagrodzenia z tego tytułu, to w miesiącu październiku dokonał wyrównania potrąceń za miesiąc wrzesień, co spowodowało, że w obliczeniach struktury zatrudnienia jeden miesiąc został pominięty. Spowodowało to w średnim wymiarze etatu różnicę (zaniżenie) o 0,0811 etatu (średni etat wg wyliczeń gmin 0,72; wg kontrolujących 0,6389; różnica 0,0811);

W związku z faktem, że w ustawie budżetowej na 2021 rok opublikowano jedną kwotę bazową, obliczeń struktury zatrudnienia dokonywano dla całego roku bez wyodrębniania okresów, na co wskazują zapisy punktu II załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 roku w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. z 2020 roku poz. 1303).

Na podstawie list płac, kart wynagrodzeń oraz dokumentów zgromadzonych w teczkach akt osobowych ustalono, iż wszystkie składniki wynagrodzenia nauczycieli stażystów zostały prawidłowo ujęte do wydatków na wynagrodzenia, o których mowa w art. 30 ust. 1 Karty Nauczyciela, natomiast w przypadku nauczycieli mianowanych kwota wydatków dla tej grupy nauczycieli została zaniżona o kwotę 18.647,20 zł, poprzez nie ujęcie wynagrodzenia jednego z nauczycieli w tej grupie (Stronczyńska Magdalena). Powyższa nieprawidłowość powodowała, że prawidłowo obliczona kwota wydatków na wynagrodzenia przekraczała kwotę iloczynu średniorocznej liczby etatów dla nauczycieli mianowanych oraz średnich wynagrodzeń tych nauczycieli w 2021 roku. Zatem nie

wystąpiła ujemna różnica, która warunkowała wypłatę jednorazowego dodatku uzupełniającego w 2021 roku dla nauczycieli mianowanych, co oznacza że dodatek ten został wypłacony nauczycielom mianowanym nienależnie.

Powyższe nieprawidłowości spowodowały, że jednorazowy dodatek uzupełniający dla nauczycieli mianowanych został wypłacony bezpodstawnie.

Akta kontroli nr 5 strony nr 97-114: Kserokopie sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego za 2021 rok, wyliczeń dokonanych przez Urząd związanych z ustaleniem jednorazowego dodatku uzupełniającego dla nauczycieli mianowanych w 2021 roku, kart wynagrodzeń i kart zasiłkowych nauczycieli, dla których wystąpiły nieprawidłowości

Wyliczenia kontrolujących w zakresie [1] wymiaru etatu dla poszczególnych nauczycieli mianowanych w 2021 roku, [2] wydatków wykonane z budżetu gminy Mokrsko na wynagrodzenia nauczycieli mianowanych w 2021 roku, [3] osobistych stawek wynagrodzenia dla nauczycieli mianowanych w 2021 roku oraz [4] podziału jednorazowego dodatku uzupełniającego stanowi załącznik nr 19 do protokołu kontroli.

PLAN FINANSOWY DLA ŚRODKÓW Z FUNDUSZU PRZECIWDZIAŁANIA COVID-19 – 2021 - 2022

Kontrolujące wskazują, że rachunki utworzone dla środków pochodzących z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 nie funkcjonowały jako rachunki budżetu, a jedynie jako rachunki Urzędu Gminy. Dotyczyło to w szczególności rachunków bankowych, na których gromadzone są środki z przeznaczeniem na:

- 1) dodatków węglowych dla gospodarstw domowych i podmiotów wrażliwych – konto 130-2-11,
- 2) dodatków na inne źródła ciepła dla gospodarstw domowych i podmiotów wrażliwych – konto 130-2-33,
- 3) punkt szczepień UG – konto 130-2-11,
- 4) promocja szczepień – konto 130-2-12,
- 5) Fundusz Pomocy Ukrainie – konto 130-2-30,
- 6) Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych – konto 130-2-8,
- 7) nagrody w programie „Rosnąca odporność” – konto 130-2-29

Rachunki te przypisane były do ewidencji urzędu i posiadały odrębne analityki do konta 130. Jedynie rachunek dotyczący zadania „Laboratoria Przyszłości” został przypisany do ewidencji organu.

Status ww. środków określa art. 3 ustawy z dnia 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. z 2021 roku poz. 1672 ze zm.). Zgodnie z ust. 1 dochodami jst są dochody własne, subwencja ogólna i dotacje celowe z budżetu państwa. Natomiast stosownie do ust. 3 ww. artykułu dochodami jst mogą być: środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi, środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej, inne środki określone w odrębnych przepisach.

Ponadto stosownie do art. 8 ust. 1 ww. ustawy dochodami jednostek samorządu terytorialnego mogą być dotacje celowe z budżetu państwa na:

- 1) zadania z zakresu administracji rządowej oraz na inne zadania zlecone ustawami;

- 2) zadania realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego na mocy porozumień zawartych z organami administracji rządowej;
- 3) usuwanie bezpośrednich zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego, skutków powodzi i osuwisk ziemnych oraz skutków innych klęsk żywiołowych;
- 4) finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych;
- 5) realizację zadań wynikających z umów międzynarodowych.

Środki pochodzące z funduszu przeciwdziałania COVID-19 przekazywały gminom urzędy wojewódzkie na wykonanie zadań, których realizację zlecał w swoim imieniu wojewoda, jako dysponent tych środków. Należy wskazać, że tego rodzaju środki przekazywane przez inne budżety podlegają ewidencji jako dochody budżetu bezpośrednio na koncie 901, zatem ich wpływ powinien wynikać z rachunku budżetu lub wyodrębnionego rachunku traktowanego jak rachunek budżetu (jeśli dysponent środków określił, że rachunek bankowy powinien być wyodrębniony). Stwierdzić należy, że prawidłowo wyodrębnione rachunki dla środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 powinny funkcjonować jako rachunki budżetu, a w ewidencji urzędu środki powinny zostać zaewidencjonowane jako dochody nieprzypisane w planach finansowych innych jednostek (co uczyniono, jednak sposób ewidencji był zdaniem kontrolujących niepoprawny, co szczegółowo zostało opisane w punktach dotyczących BILANSU Z WYKONANIA BUDŻTU oraz ROZRACHUNKI MIĘDZY BUDŻETEM I URZĘDEM JST Z TYTUŁU DOCHODÓW I WYDATKÓW).

Odrębnych planów dla poszczególnych rachunków środków z Funduszu przeciwdziałania COVID-19 nie ustalano, co stanowiło naruszenie art. 65 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 31 marca 2020 roku o zmianie ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacjach kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r., poz. 568). Należy wskazać, że obowiązek sporządzenia przez Wójta planu finansowego dla ww. środków nie należy utożsamiać z wprowadzeniem tych środków do budżetu, gdyż plan finansowy środków na rachunku Funduszu ma wieloletnią perspektywę czasową – w przeciwieństwie do budżetu przyjmowanego zawsze na rok kalendarzowy (budżetowy). Zatem plan finansowy środków na rachunku Funduszu jest odrębnym planem i nie może być załącznikiem do uchwały budżetowej. Natomiast nie ulega wątpliwości, że środki otrzymane z Funduszu, jak też wydatki dokonywane z tych środków uwzględnianie są w uchwale budżetowej w zakresie danego roku budżetowego. Wprowadzenie planu finansowego dla środków na rachunku Funduszu jak i jego zmiany powinny zostać sformalizowane w postaci zarządzenia, zgodnie z kompetencjami organu wykonawczego jst.

WYKORZYSTANIE DOTACJI Z BUDŻETU PAŃSTWA – ZADANIA ZLECONE

Według danych ze sprawozdania budżetowego Rb-50 o dotacjach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za okres sprawozdawczy IV kwartał 2022 roku oraz ewidencji księgowej, Gmina Mokrsko w 2022 roku otrzymała dotację w kwocie 1.141,00 zł sklasyfikowaną w dziale 751 rozdziale 75101 § 2010. Wykonane wydatki ogółem ww. klasyfikacji budżetowej wynosiły 1.141,00 zł, które w całości stanowiły koszty wynagrodzeń pracownika prowadzącego ewidencję ludności. Przedłożono kontrolującym pismo z dnia 28 grudnia 2022 roku w sprawie przyznania dodatku specjalnego w związku z powierzaniem dodatkowych zadań związanych z prowadzeniem i aktualizacją rejestru wyborców gminy Mokrsko w okresie styczeń – grudzień 2022 roku. Dodatek miał być wypłacony jednorazowo w grudniu 2022 roku. Dodatek wypłacono w dniu 28 grudnia 2022 roku (Wb 201/2022) na podstawie listy płac

nr 720 z dnia 28 grudnia 2022 roku na kwotę brutto 974,00 zł + składki ZUS pracodawcy w kwocie 167,00 zł (poz. księgowo nr 3220/2022). Wydatki zakwalifikowało w § 4010 w kwocie 974,00 zł, § 4110 w kwocie 167 zł, oraz zaewidencjonowano Wn 404 Ma 231 w kwocie 974 zł, Wn 405 Ma 229 w kwocie 167 zł.

XIV. USTALENIA KOŃCOWE. ZAŁĄCZNIKI.

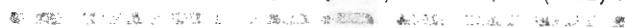
Protokół zawiera 165 ponumerowanych i zaparafowanych stron. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w książce kontroli Urzędu Gminy w Mokrsku pod pozycją 3/2023.

W trakcie kontroli informacji i wyjaśnień udzielały niżej wymienione osoby:

1. Zbigniew Dąbrowski	- Wójt Gminy Mokrsko
2. Kamil Piekarski	- Zastępca Wójta Gminy Mokrsko i Kierownik Referatu Zamówień, Funduszy, Inwestycji, Drogownictwa i Spraw Społecznych
3. Renata Nagła	- Skarbnik Gminy Mokrsko
4. Małgorzata Stanek	- Sekretarz Gminy Mokrsko
5. Małgorzata Gruszka	- inspektor ds. księgowości budżetowej
6. Helena Drobina	- inspektor ds. finansów
7. Patrycja Baranowska	- inspektor ds. kadrowych i oświaty
8. Aleksandra Piłarska	- specjalista ds. płac
9. Karolina Zgondek	- inspektora ds. wymiaru podatku i opłat lokalnych
10. Sylwia Piekarek	- inspektor ds. księgowości podatkowej
11. Marzena Idasiak	- referent ds. administracyjno-księgowych
12. Tadeusz Kik	- Kierownik Referatu Gospodarki Komunalnej Ochrony Środowiska i Drogownictwa
13. Anna Wiktorek	- inspektor ds. rady, spraw gospodarczych i dowodów osobistych
14. Łukasz Wolny	- inspektor ds. rolnictwa i gospodarki nieruchomościami
15. Natalia Zwierz	- inspektor ds. pozyskiwania funduszy i zamówień publicznych

Integralną częścią protokołu są następujące załączniki:

1. Wyjaśnienie Skarbnika Gminy Mokrsko – Renaty Nagłej w sprawie deficytu budżetu Gminy Mokrsko w roku 2022 roku
2. Szczegółowe dane dotyczące spłaty rat kapitałowych oraz odsetek od kredytów i pożyczek
3. Zestawienie zobowiązań wobec dostawców na dzień 31 grudnia 2022 roku
4. Zestawienie dokumentów stanowiących próbę kontroli dotyczącą terminowości regulowania zobowiązań
5. Weryfikacja salda konta 080 sporządzona na dzień 31 grudnia 2022 roku przez Inspektora ds. księgowości budżetowej oraz Kierownika Referatu Zamówień, Funduszy, Inwestycji, Drogownictwa i Spraw Społecznych
6. Zestawienie podatników (osób prawnych) podatku od nieruchomości objętych kontrolą w latach 2022 I połowa 2023 roku
7. Zestawienie podatników (osób fizycznych) podatku od nieruchomości objętych kontrolą w latach 2022- I półrocze 2023 roku
8. Zestawienie pojazdów objętych kontrolą podatku od środków transportowych od osób fizycznych

9. Zestawienie pojazdów objętych kontrolą podatku od środków transportowych od osób prawnych
10. Zestawienie terminowości regulowania II raty za 2022 rok i I raty za 2023 rok podatku od środków transportowych od osób fizycznych przez podatników wybranych do próby kontrolnej
11. Wykaz nieruchomości sprzedanych w latach 2021-2022
12. Wykaz lokali użytkowych i nieruchomości gruntowych oddanych przez Gminę Mokrsko w najem lub dzierżawę
13. Źródła finansowania inwestycji w poszczególnych działach i rozdziałach
14. Podstawowe dane o kontrolowanych zadaniach inwestycyjnych oraz informacja o kontrolach przeprowadzonych przez inne organy badanych zadań inwestycyjnych
15. Wyjaśnienie Kamila Piekarskiego - Kierownik Referatu Zamówień, Funduszu, Inwestycji, Drogownictwa i Spraw Społecznych w sprawie określenia terminu wykonania zamówienia „Przebudowa oraz budowa drogi gminnej nr 117059E w miejscowościach Słupsko i Mątewki”
16. Wyjaśnienie Kamila Piekarskiego - Kierownik Referatu Zamówień, Funduszu, Inwestycji, Drogownictwa i Spraw Społecznych w sprawie podania kwoty jaką zamawiający zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia pn. „Przebudowa oraz budowa drogi gminnej nr 117059E w miejscowościach Słupsko i Mątewki”
17. Zestawienie środków trwałych objętych kontrolą naliczenia umorzeń
18. Wyjaśnienie w sprawie pokrycia wydatków ze zgromadzonych dochodów z dnia 19 września 2023 roku złożone przez Małgorzatę Gruszkę – inspektora ds. księgowości budżetowej i Dyrektora Zespołu Szkoły i Przedszkola w Mokrsku – Piotra Piechowskiego
19. Wyliczenia kontrolujących w zakresie [1] wymiaru etatu dla poszczególnych nauczycieli mianowanych w 2021 roku, [2] wydatków wykonane z budżetu gminy Mokrsko na wynagrodzenia nauczycieli mianowanych w 2021 roku, [3] osobistych stawek wynagrodzenia dla nauczycieli mianowanych w 2021 roku oraz [4] podziału jednorazowego dodatku uzupełniającego
20. Zestawienie akt kontroli

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach i podpisano **w dniu 18 października 2023 roku**. Jeden egzemplarz protokołu wraz z załącznikami pozostawiono w Urzędzie Gminy w Mokrsku.

Kierownika jednostki i Skarbnika poinformowano o przysługującym mu prawie odmowy podpisania protokołu i złożenia w ciągu 3 dni od daty jego otrzymania pisemnych wyjaśnień, co do przyczyn tej odmowy.

Kontrolujący:

Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi

Starszy Inspektor Kontroli
mgr Joanna Pączek

.....
(Joanna Pączek)

Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi

Inspektor kontroli
mgr Alicja Gołębek

.....
(Alicja Gołębek)

Jednostka kontrolowana:

GMINA MOKRSKO

98-345 Mokrsko

NIP 8321979374, Regon 730934654

WÓJT

Zbigniew Dąbrowski

Skarbnik Gminy
mgr Renata Nagła

Kwituję odbiór 1 egzemplarza protokołu kontroli:

WÓJT

Zbigniew Dąbrowski

.....
18.10.2023r.

.....
(data i podpis kierownika jednostki kontrolowanej)

17.2

17.2

17.2